

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་
བསྐྱར་མ་རྣམ་འབྲེལ་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་པ།
། གསུང་འབུམ་པ་པ། །

ཨོཾ། འདིར་རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེད་མ་རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་དོན་འབྲེལ་
 རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སློ་གསལ་
 མགུལ་རྒྱན་སོགས་རྒྱལ་འབྲེལ་གྱི་
 སློབ་བཞུགས་སོ།།

། བ །

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཀའ་ཆེན་བདེ་ཡིགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

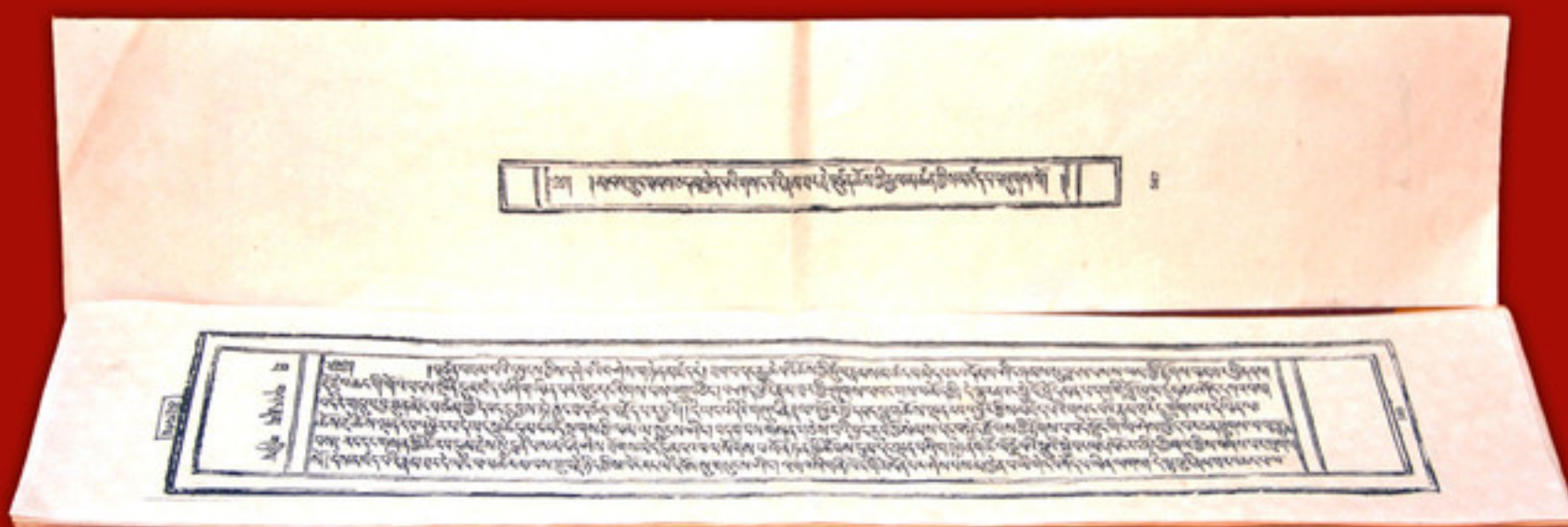
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་དྲུ་བར་སྤྱན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཏྲ་གར་ཁྱི་ཡིར་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་གྲས་སྤྱོད་བཞག་ས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

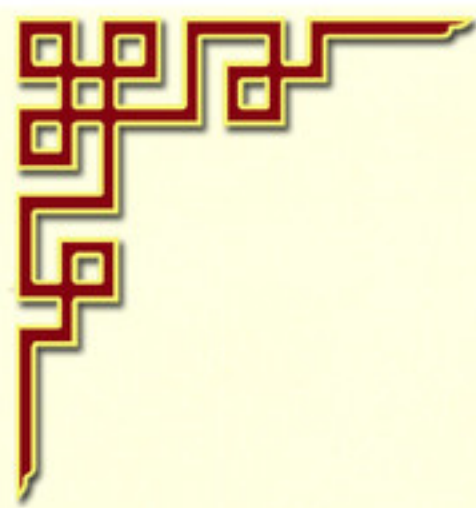
སྤྱོད་བཞག་ནས་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

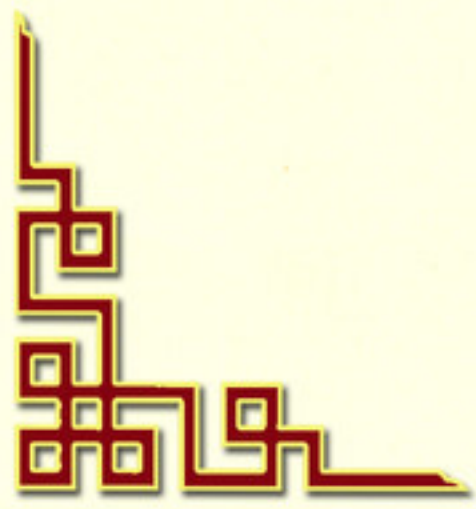
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱགས་གི་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་བཙུན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་བཅུ་བཅུ་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱི་བཙུན་ལས་ཕྱི་བཙུན་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་བཙུན་དར་རྒྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲ་བསྟན་འགོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲོ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་བཙུན་མཛོན་ཉོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིན་དུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཅིད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྟུས་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྟུས་འཆ་མ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཅུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྟུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་སྟོགས་སྟེག་པར་སྟུན་
 བཀྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྟུགས་བཟོད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྟུན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏཱ་ལའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྟོབ་བསྟན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྟུལ་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆོས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མཛོད་བསྟར།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆེན་བཙུ་གཅིག་གི་སྟོན་པ་དོ་སྟོན་ཐུང་ཅམ་ཞུ།

༡། བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཟུགས་སྟོན་སྟོན་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྲོ་སོར་སོར་བྱས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སོར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ ၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱུང་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟུ་ཤིས་ལྟར་པོར་པར་སྐྱོན་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱོན་བྱས་པ་གཉིས་པར་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟར་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆིག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆིག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུ་གཅིག་ཆིག་ལྟག་བཙུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၁ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱོད་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་སྤྱད་བས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བཀོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མངོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་སྤྱོད་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཆ་ང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
 ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
 འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
 ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་གློ་ཕྱོགས་སེར་གྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་ཕྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐུ་འབྱུང་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
བསྐྱར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་སྒྲིངས་སྐྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་གྱི་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྲེས་གྲ་ཆང་དུ་སྒར་བོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྒར་དཔེར་
མཆོན་ཅམ་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ལི་འི་པར་མ་འི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནས་ལྷ་གས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྟུང་གཞི་འི་གས་སྟུ་བཞུགས།

དུག་པ་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྟོན་པར་མ་པར་བྱིན་སྲིདོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྱོན་བྲས་
པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་བྲེས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྲང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྲི་བྱིར་པར་
སྐྱོན་གནང་པའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ཨན་ནས་པར་སྐྱོན་བྲས་པའི་དགག་ལན་སྟོར་དང་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་ཤིང་པུ་ལེ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟུང་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྐྱར་གཞི་དང་བྱར་མཆན་གང་གི་གས་སྤྲུང་མེད།

༣༽ ལྷང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟར་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་ཚུམ་
པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱ་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༥། ལྷ་བྱ་ཡིན། འདིས་
བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་བྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤའ་ལྷ་བྱ་ལ་
མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཚུམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
བཞི་པ་བསྟན་བཙུག་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩི་ཚོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤའ་གསེར་སྤེང་། ༡༤༥། ལྷ་བྱ་ཡིན།

༤༽ བསྐྱར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་རིགས་
ལ་མདུན་རྟགས་ (ན) དང་རྒྱབ་རྟགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལྷང་བསྐྱུལ་གྲང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྲང་
ལྷང་མཆན་བཏགས་མཁན་དོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
བསྟན་བཙུག་རྩི་ཡོད་ཤོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དཔེགས་བསལ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩི་བཙུན་པའི་
པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལྷང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལེའུ་བརྒྱད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་མའི་ལྷང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་པར་གཞིར་བཞག་ནས་
བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྤན་བྱར་སྤང་།

༥༽ དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། སྤར་པོད་ནས་གདན་ཁུ་གནང་བའི་གས། སེར་
གྲེས་གྲ་ཆང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྷི་ལའི་པར་མ་ལ་༼ད༽དང་། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་ལ་༼ག༽དང་། སྤྱག་སའི་པར་མ་ལ་༼བ༽རྟགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱང་བའི་མཆམས་སུ་གྲ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བབྱང་སྟེ་གཞུང་དགྲས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆེག་
 རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆེག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོང་བྱས་མེད།
 ཁོར་མཆན་དང་ལྷང་མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིམ་མ་འདི་(❶ ❷)བེད་སྟོང་
 བྱས་ཡོད།

༦༥ འོ་ར་མཆན་བཏགས་སྒངས་ཀྱི་སྒྲོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུན་དང་། ས་མཆམས་ལ་འཁྱུན་དང་། སྒྲོན་བྱང་བ་
པ་སོགས་འོ་ར་བ་རྒྱན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྒྲོན་བྱང་བ་
ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
འོ་ར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྒང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་བྱེན་པ་བཏགས་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྲང་འབྲུར་བ་བཏང་མེད། འོ་ར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྒྲུར་
བྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་གྲང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་བྱེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཏགས་
ཡོད། འོན་ཀྱང་འོ་ར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆམས་ལ་ས་འཁྱུན་བྲིས་པ་ལྟ་
བུ་མང་དུ་བྱང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། རྩ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་
མཐུན་པར་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལྷང་ལ་ཆད་ལྟག་འོ་ར་
གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་རྒྱའི་ལྷང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གྲངས་
ཐེག་སྒྲིང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལྷང་མིང་འོ་ར་བའི་རིགས་
ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅུ་ལྟ་བུ་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད།

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱིར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བྱུང་བར་མ་ཟད། སར་བྱེན་སྤྱི་དོན་ལྷ་བྱ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
ན། ཏྲགས་བསལ་ཏྲགས་གསལ། རོས་སྐལ་དོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱེད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཆར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤྱང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཅུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྱ་བ་རྩོམ་སྒྲིག་
ལྷ་བྱར་སྤྱང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོན་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་བྲིད་དག་
གན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་སྤྱར་
བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བྱུད་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༽ བོད་གངས་སྤྱིག་སྤྱངས་ཀྱི་སྟོར། གསུང་འབྲུམ་སྤྱིགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་གོ་རིམ་འགོད་
སྤྱངས་ཐད་མདོ་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་པོ། བོད་ལྷ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་
ཆོགས་ཤིག་སྤྱང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྷ་འི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱས་བྱ་ཆང་གི་ཚོད་པའི་བང་རིམ་ལྷར་
བསྤྱིགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་བྱ་གསུམ་སྟོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་རྩེ་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱས་བྱ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྤྱིགས་འཇུག་བྱས་ཡོད། རྩེ་བཅུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྟོང་ཁག་ཏུ་པར་བྱེན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགྲ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱུར་བཞོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱུར་མ་བོད་གསར་བསྤྱིགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཅུ་དྲུག་
བྱས་ནས་བསྤྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་བོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། བོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱུ་ནས་སྤྱིན་ལྷ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
བོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་དང་པོ་སྟོར་ལས་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། བོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། བོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བཟུད་པ་ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། བོད་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུ་ཤེས་ལེགས་ཤིང་སྤྲོ་བ་ལྡན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལྟར་

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་
པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དགུ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་
ཁྱིམ་ཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྱོམས་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འགྲེལ་འགྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉམ་བུ་བྱུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། རྒྱགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙུ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ལྷ་སྤྱུ་
དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ལན་ལྷ་པོ་ལྷ་ལྷ་སེལ། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་དྲུག་
པའི་ནང་བསྐྱུས་གྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྫོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱེམས་བོད་གངས་བརྒྱུད་དྲུག་ཐོག་བསྐྱེམས་
བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྤྱི་གཉེས་ལྷན་ཁྲིམས་སྤྱི་དོན་སྤྱི་དཀར་ཆག་སྤྱི་གཉེས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཅོད་
པའི་གཞུང་ཆོས་ཁག་ལ་ཐ་སྐད་བྱེད་སྤྱི་ལྷན་བསྐྱེམས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྷ་བྱུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྷ་བྱུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་པ་དང་། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་གཟུགས་
ལྷ་བྱུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྐད་གསུམ་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེམས་པ་ལྷ་བྱུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྷ་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བཟོད་བྱེད་སྟེ་ཆོས་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱེམས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེམས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བྱི་མ་ལྷ་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུང་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙུན་ཐབས་མེད་འགྲེལ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དགྲུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྷ་བྱུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ལག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྷ་བྱུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུང་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུང་ལྷན་ཁག་གི་ལྟུང་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འབྲུག་སྐད་སྐད་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆོན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལྷང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་དུ་འབྲུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དཔེ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དཔེ་བའི་ནང་ནས། ལྷང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོག་དང་དབྱུ་མ་གསར་རྟོག་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷན་ནས་ལོ་སྡེ་མའི་རྒྱལ་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པར་ཆོན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་དུ་འབྲུག་བསྟོན་མཁན་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྐོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆོད་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆོད་ཆོག་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཆོན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོག་གས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱེན་བྱེད་སྟོན་མཁན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐད་སྐད་འགོད་སྐད་སྐད་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༦ ཉིན་
སེར་བྲེས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།	ཀ
ལེའུ་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད།	
སྒྲེང་བརྗོད།	ཀ
མཆོད་བརྗོད།	1
རྟོག་པའི་བྲ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་བྱད་པར་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་	
བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ།	4
༡ ་ རྒྱུ་སྒྲེའི་ཕྱག་ས།	4
༢ ་ བམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ས།	9
༣ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་ས་དང་གསུམ།	10
དང་པོ་རྒྱུ་སྒྲེའི་ཕྱག་ས་ལ།	4
༡ ་ སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	4
༢ ་ བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ..	8
དང་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ། ...	4
༡ ་ དགོས་དོན།	4
༢ ་ བསྟུས་དོན།	5
༣ ་ ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ།	6
གཉིས་པ་བསྟུས་དོན་ལ།	5
༡ ་ བསྟོད་པ་དང་།	5
༢ ་ ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས།	5
དང་པོ་བསྟོད་པ་ལ།	5
༡ ་ རང་དོན་ཕུན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ།	5
༢ ་ གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ།	5

༣ ་ གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་གསུམ།	5
གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་	
པ་ལ།	8
༡ ་ བསྟོད་པ་དང་།	8
༢ ་ ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས།	8
དང་པོ་བསྟོད་པ་ལ།	8
༡ ་ རང་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ།	8
༢ ་ གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ།	8
༣ ་ གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་གསུམ།	8
གསུམ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ།	10
༡ ་ དགོས་དོན།	10
༢ ་ བསྐྱས་དོན།	11
༣ ་ ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ།	12
གཉིས་པ་བསྐྱས་དོན་ལ།	11
༡ ་ བསྟོད་པ་དང་།	11
༢ ་ ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས།	11
དང་པོ་བསྟོད་པ་ལ།	11
༡ ་ རང་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་།	11
༢ ་ གཞན་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	11
དང་པོ་རང་དོན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་ལ།	11
༡ ་ རང་དོན་སྤངས་པ་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་།	11
༢ ་ རང་དོན་ཉོགས་པ་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སློན་ས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས།	11

གཉིས་པ་རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གི་སྒྲིག་སྐྱོད་པ་ལ།.....	11
༡ ་ རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གི་སྒྲིག་སྐྱོད་པ་དང་།	11
༢ ་ རི་སྐྱོད་པ་མཁུན་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གི་སྒྲིག་སྐྱོད་པ་དང་གཉིས།	11
གཉིས་པ་གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོག་གི་སྒྲིག་སྐྱོད་པ་ལ།.....	11
༡ ་ གཞན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་།.....	11
༢ ་ དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཕྱན་ཆོག་གིས།.....	11

དགོས་འབྲེལ་དག།

དགོས་འབྲེལ་དག།	16
སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གཉིས།	17
༡ ་ དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྒྲིག་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་ངོས་བཟུང་ནས་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ..	17
༢ ་ རྒྱགས་བསྟན་སྒྲིག་སྐྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། .	18

རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན།

རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན།	20
དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ སྐྱབས་སུ་གཉིས།	21
༡ ་ རྒྱུ་སྐྱེའི་ལྷགས་དང་།.....	21
༢ ་ བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་གཉིས།	22

གཏན་ཆོག་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ།

ལེ་བྱ་དང་པོས་གཏན་ཆོག་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	23
༡ ་ རྗེས་དཔག་གི་རྟོག་གཏན་ཆོག་བཤད་པ་དང་།	23
༢ ་ ལྷོག་ལྷོགས་སྒྲིག་པོའི་རྟོགས་སུ་བསྟན་པའོ། .	23

དང་པོ་རྗེས་དཔག་གི་ཉིན་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	23
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་ཤྲ་སྒྲོས་གསུངས་ཚུལ།	23
༡ ་ གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་དང་གཉིས།	25
གཉིས་པ་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ལ།	25
༡ ་ ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་།	25
༡ ་ མཆན་གཞི་དབྱེ་བ།	25
གཉིས་པ་མཆན་གཞི་དབྱེ་བ་ལ།	25
༡ ་ དམ་བཅའ་དང་།	25
༡ ་ སྐབ་བྱེད་གཉིས་ལས།	25
གཉིས་པ་སྐབ་བྱེད་ལ།	25
༡ ་ རྗེས་འགྲུའི་སྒྲོ་ནས་བསྐབ་པ་དང་།	25
༡ ་ ལྷོག་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐབ་པ་གཉིས།	25
དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་གཉིས།	27
༡ ་ ཉགས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན།	27
༡ ་ ཉིད་ཅེས་པའི་ངོས་གཟུང་གི་ཆིག་ལ་ཚིད་པ་སྒྲོང་བ།	27
དང་པོ་ཉགས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལ་ཡང་།	27
༡ ་ འབྲས་བུའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ།	27
༡ ་ རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ།	27
༡ ་ མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ།	27
གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ།	27
༡ ་ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཤད་པ་དང་།	27
༡ ་ སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས།	27

གཉིས་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས་ལ།	27
༡ ་ མཚན་ཉིད།	27
༢ ་ དབྱེ་བ།	27
༣ ་ ཚུད་པ་སྒྲུང་བའོ།	27
རྒྱ་ཚལ་གསུང་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་	
ལ་ཚུད་སྒྲུང་འཆད་ཚུལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན།	28
༡ ་ ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ།	28
༢ ་ ལྟར་སྒྲུང་གི་བྱེད་པར་ཡང་དག་དུ་འདུས་པ་དགག་པའོ།	28
དང་པོ་ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ།	28
༡ ་ སྒྲུབ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུད་པ་སྒྲུང་བ།	28
༢ ་ དུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་པ་སྒྲུང་བའོ།	28
ཕྱོགས་སྒྲ།	
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་ཚུད་གཞི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་	
ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ལ།	30
༡ ་ གཞན་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་།	30
༢ ་ རང་ཕྱོགས་བཞག་པ་གཉིས།	35
གཉིས་པ་རང་ཕྱོགས་བཞག་པ་ལ།	35
༡ ་ བཤད་བྱའི་ཕྱང་འགོད་པ།	35
༢ ་ ཕྱང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས།	35
གཉིས་པ་ཕྱང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	35
༡ ་ ཚུད་པ།	35
༢ ་ ལན།	36

༣ ་ རེ་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ལོ།	37
གསུམ་པ་ཉེས་སྤོང་དགག་པ་ལ།	37
༡ ་ ཉེས་སྤོང་དང་།	37
༡ ་ རེ་དགག་པ་གཉིས།	37
གཉིས་པ་རེ་དགག་པ་ལ།	37
༡ ་ མགོ་མཚུངས་དང་།	37
༡ ་ རིགས་པ་གཞན་གཉིས།	38
གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་ལ།	38
༡ ་ རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད།	38
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་ལན་དུ་མི་རུང་བ།	38
༣ ་ རང་ལན་དང་གསུམ།	40
གཉིས་པ་གྲུབ་ཟེན་ལན་དུ་མི་རུང་བ་ལ།	38
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་མི་འཐད་པ་དང་།	38
༡ ་ གྲུབ་ཟེན་ཀྱང་སྒྲོས་པའི་སྒྲིན་དུ་མི་འཐད་པ་གཉིས།	39

འབྲས་ཏྲགས།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་ཏྲགས་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ་ གཉིས།	40
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	40
༡ ་ ལན་གཉིས།	41
འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡང་དག་ལ།	51
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	51
༡ ་ དབྱེ་བ་གཉིས།	53

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི།	53
༡ རྩ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་།	53
༢ རྩ་ཐོན་སོང་སྐྱབ་པ།	53
༣ རྩ་འཕྲི་སྐྱབ་པ།	53
༤ རྩ་འཕྲི་བར་སྐྱབ་པ།	53
༥ རྩ་ཚུལ་རྗེས་དཔོན་གྱི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་ལྟ།	53
མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས།	
ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ།	53
༡ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།	53
༢ མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།	66
དང་པོ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	53
༡ མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང་།	53
༢ མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས།	61
དང་པོ་མཚན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་ལ།	53
༡ བོད་སྐད་རབས་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་།	53
༢ རང་ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས།	58
གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན།	58
༡ རྩ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་།	58
༢ རྩ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས།	59
འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ།	67
༡ མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་བཤད་པ་དང་།	67
༢ མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པའོ།	73

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ།	73
༡ ་ དེ་ལ་ཁ་ཆེ་རྩོད་ཕྱོད་ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་བཟོད་པ།	75
༡ ་ ཅུང་ནག་པ་དང་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ལུགས་བཟོད་པ།	75
༣ ་ རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེས་དེ་རྣམས་ལ་དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ་དང་གསུམ།	77
སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ།	81
༡ ་ འགྲེལ་བཤད་ལྷན་སྐྱོང་གི་ལུགས་དང་།	81
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	82
རྟགས་གཞན་བཞི་པ།	
རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	84
༡ ་ བོད་མུ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པ།	84
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	85
༣ ་ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པ་དང་གསུམ།	85
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པ་ལ།	85
༡ ་ ཚུད་པ་དང་།	85
༡ ་ ལན་གཉིས།	86
གཉིས་པ་ལན་ལ།	86
༡ ་ གཞན་གྱིས་ལན་འདེབས་ཚུལ་དགག་པ།	86
༡ ་ རང་ལན་འདེབས་ཚུལ།	88
༣ ་ དེ་དག་ལ་དོགས་པ་སྟོང་པ་དང་གསུམ།	90
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ལ།	88
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་།	88
༡ ་ རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཁ་ཆེན་ལས་བཤད་ཚུལ་གཉིས།	89

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	90
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་དང་།	90
༢ ་ རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	92
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས།	
གང་ཞིག་མ་མཐོང་པ་ཅམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	93
༡ ་ མཁས་པ་སྤྱི་མཐོང་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་།	93
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	100
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	100
༡ ་ མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་།	100
༢ ་ དབྱེ་བ་གཉིས།	100
གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན།	100
༡ ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་།	100
༢ ་ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས།	101
དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ།	100
༡ ་ མཚན་ཉིད།	100
༢ ་ དབྱེ་བ།	101
༣ ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	101
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ།	101
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	101
༢ ་ དབྱེ་བ་གཉིས།	102
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	102
༡ ་ དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་།	102

༡ ་ ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས།	103
གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ།	103
༡ ་ མཚན་ཉིད།	103
༡ ་ དབྱེ་བ།	103
༣ ་ སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	104
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན།	103
༡ ་ ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་།	103
༡ ་ འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས།	103

ལུང་འགལ་དང་དེ་གསུམ་དུ་འདུ་ཚུལ།

ལུང་འགལ་དུག་པོ་དེ་ཡང་བསྟུ་ན།	107
༡ ་ རིགས་སྒྲོ་དང་འགལ་ཚུལ།	107
༡ ་ ཀྱན་བརྟམ་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ།	108
༣ ་ རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་དང་གསུམ།	109
གཉིས་པ་ཀྱན་བརྟམ་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ་ལ།	108
༡ ་ ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་།	108
༡ ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །	108
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ།	108
༡ ་ སྒོག་ལྷན་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ།	108
༡ ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ།	109
༣ ་ རྒྱུད་པར་མཉན་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ།	109

འགྲེལ་བ།

གཏན་ཆིགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་སྒྲ་བས་སུ།	111
--	-----

༡ ་ རྩེས་སྤྱི་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ།	111
༢ ་ ཉགས་མི་མ་བྱུན་ལྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་དང་།	112
༣ ་ རྩེས་སྤྱི་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ།	113
༤ ་ ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་དང་བཞི།	141
གསུམ་པ་རྩེས་སྤྱི་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	113
༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	113
༢ ་ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	113
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	113
༡ ་ ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་།	113
༢ ་ འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གཉིས།	127
གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ།	127
༡ ་ འབྲེལ་བའི་རང་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་།	127
༢ ་ དོན་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ།	128
༣ ་ ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྐྱངས་སྤྱི་བཤད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ།	129
དང་པོ་འབྲེལ་བའི་རང་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ལ།	127
༡ ་ ཉགས་འགོད་པ་དང་།	127
༢ ་ ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	128
གཉིས་པ་དོན་ལྟོག་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་ལ།	128

༡ ་ ཉགས་འགོད་པ་དང་།	128
༢ ་ ཚུལ་སྐྱབ་པ་གཉིས།	128
ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་བྱད་གཞི་ངོས་ནས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་	
པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་དབྱད་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་ལ།	131
༡ ་ རོགས་པ་བཞོད་པ།	131
༢ ་ དེའི་ལན་གདབ་པ།	133
༣ ་ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པ་དང་གསུམ།	136
རོགས་པ་གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་སྟོང་བའི་ངོས་ནས་བརྟག་ན་ཡང་དབྱད་མི་	
བཟོད་པ་ལ།	137
༡ ་ རོགས་པ་དང་།	137
༢ ་ ལན་གཉིས།	138
བྱས་པ་ཉག་སྟོང་དུ་རོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་	
དག་གི་སྟོང་པ་མ་རོགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་	
རིགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ལ།	138
༡ ་ རིགས་པ་དང་པོ་བཤད་པ།	138
༢ ་ རིགས་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ།	139
༣ ་ རིགས་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ།	140
༤ ་ རིགས་པ་བཞི་པ་བཤད་པ།	140
བཞི་པ་ཚུལ་གསུམ་ངོ་པོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱད་པ་ལ།	141
༡ ་ ལྷགས་གཞན་དགག་པ་དང་།	141
༢ ་ འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས།	153
དང་པོ་ལྷགས་གཞན་དགག་པ་ལ།	141

༡ ་ མཚན་གཞི་དགག་པ་དང་།	141
༡ ་ མཚན་ཉིད་དགག་པ་གཉིས།	145
ཕྱོགས་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ།	
ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	161
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	161
༡ ་ ཞར་ལ་གཞན་གྱིས་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས།	167
དང་པོ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	161
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	161
༡ ་ རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	165
མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་བྱེད་འགོག་ཚུལ།	
བྱེད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	168
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	168
༡ ་ ཅོད་པ་སྒྲོང་པ་གཉིས།	169
སྒྲུབ་དག།	
དེ་བྱིར་ཚུལ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཅོད་སྒྲོང་འཆད་ཚུལ་ལ། ..	174
༡ ་ འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་།	174
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	182
དང་པོ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ།	174
༡ ་ གཞི་སྒྲོང་པའི་ལུང་དང་སྒྲུབ་བ་དང་།	174
༡ ་ བན་པ་སྒྲུབ་པའི་ལུང་དང་སྒྲུབ་བ་གཉིས།	181
གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ།	182
༡ ་ གཞི་སྒྲོང་པའི་ལུང་དང་སྒྲུབ་བ་དང་།	182

༡ ་ རྩུ་བ་སྐྱེ་བའི་ལུང་དང་སྐར་བ་གཉིས།	182
དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན།	
དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	193
༡ ་ གཞུང་སྐྱེ་ལག་ལ་བ་སྐྱོང་བ།	193
༡ ་ འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ།	194
༡ ་ ཞུང་ལ་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	200
ཆད་མ་སྤྱད་གསུམ།	
མེ་ཡི་འབྲས་བུ་དུ་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	207
༡ ་ འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་དང་།	207
གཞན་སེལ།	
༡ ་ རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ།	209
དང་པོ་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ།	207
༡ ་ རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་།	207
༡ ་ རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་ངེས་པ་དབྱེད་པ་གཉིས།	209
དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	229
༡ ་ གཞུང་གི་ཆིག་དོན་ལ་དབྱེད་བ།	229
༡ ་ ཞུང་ལ་སེལ་འཇུག་སྐྱབ་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་བ།	234
༡ ་ དེ་རྣམས་ལ་ཚྱོད་པ་སྐྱོང་པ་དང་གསུམ།	236
ལོག་ལྟོག་དང་སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚྱོད་པ་སྐྱོང་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ག་སེལ་འཇུག་ཏུ་ སྐྱབ་པ་ལ།	236
༡ ་ གང་ལ་ཚྱོད་པའི་གཞི།	236
༡ ་ གང་ཟག་གང་གིས་ཚྱོད་བ།	236

༣ ་ ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཚོད་པ།	236
༤ ་ ཚོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་དང་བཞི།	237
བྱད་པར་གཞན་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	239
༡ ་ སྤྱི་ཚུལ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་བ་དང་།	239
༢ ་ ཚུལ་བཟོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན་བཟོད་པའི་སྤྱི་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་གཉིས། ..	239
ཤིང་འཇོན་རྟོག་པ་སོགས།	
ཤིང་འཇོན་རྟོག་པ་སོགས།	242
སྤྱོད་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤྱོད་པ་འཆད་པ་ལ།	243
༡ ་ རྟོག་པ་པན་ཚུན་བཞེན་པར་ཐལ་བ་སྤྱོད་པ།	243
༢ ་ རྟོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཚུལ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་སྤྱོད་པ་དང་།	243
༣ ་ དངོས་པོ་སྤྱོད་བཟོད་ན། སྤྱོད་ཚུལ་མ་བྱེ་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤྱོད་པ།	243
གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྤྱོད་བཟོད་ན། སྤྱོད་ཚུལ་མ་བྱེ་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ། ..	243
༡ ་ ཚོད་པ་དང་།	243
༢ ་ ལན་གཉིས།	243
དེ་ཚུལ་སྤྱི་ནང་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་ནི།	245
༡ ་ འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་།	245
༢ ་ དེ་དགག་པ་གཉིས།	247
དང་པོ་འདོད་པ་བཟོད་པ་ལ།	245
༡ ་ སེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་དང་།	245
༢ ་ གངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་བཟོད་པའོ། །	245
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ།	247
༡ ་ རྒྱ་ཏུ་མ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་བ་དང་།	247

༡ རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ།	247
༢ རྒྱ་ལ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ།	247
དང་པོ་རྒྱ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ལ།	247
༡ རྒྱ་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བརྩོན་པ།	247
༢ རྒྱ་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད།	248
༣ རྒྱ་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།	248
གསུམ་པ་རྒྱ་གཙོ་བོས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་ལ།	248
༡ རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ།	248
༢ རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ།	249
༣ ཐ་དད་པ་ཉེས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ།	253
གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ།	253
༡ རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་།	253
༢ རྒྱ་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་གཉིས།	253
དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ།	
ཕྱོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་མཐའ་དབྱེད་	
པ་ལ།	253
༡ གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུར་བཤད་པ་དང་།	253
༢ གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས།	255
གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	255
༡ མཚན་ཉིད་དང་།	255
༢ དབྱེ་བ་གཉིས།	256
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	256

༡ ་ དབྱེ་བ་དངོས།	256
༡ ་ སོ་སོའི་མཚན་གཞི།	258
༡ ་ སྒྲ་བཤད་པ།	259
༡ ་ གངས་ངེས་པ་དང་བཞི།	262
མཉན་བྱ་བྱར་བཀོལ།	
མ་གྲུབ་སྒྱུར་བ་བརྗོད་བྱ་མེན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	265
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	265
༡ ་ ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས།	269
བྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ།	270
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་།	270
༡ ་ ཚུད་པ་སྒྲོང་བ་གཉིས།	271
གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ། ..	276
༡ ་ རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་།	276
༡ ་ ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱད་པ་གཉིས།	312
དང་པོ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	276
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	276
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	289
༡ ་ ཚུད་པ་སྒྲོང་བའོ། །	290
གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱད་པ་ལ།	312
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	312
༡ ་ འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས།	0
དང་པོ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ།	312

༡ ་ མཚན་གཞི་དགག་པ་དང་།	312
༡ ་ མཚན་ཉིད་དགག་པ་གཉིས།	318
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	327
༡ ་ ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་།	327
༡ ་ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།	334
དང་པོ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་ལ།	327
༡ ་ ཆ་རྩལ་གི་ལྷགས་བཟོད་པ།	327
༡ ་ དེ་ལ་རིགས་གཉིས་པས་སྒྱིན་བཟོད་ཚུལ།	331
༡ ་ སྒྱིན་དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱེད་པ།	332
༡ ་ ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་དང་བཞི།	333
དང་པོ་ཆ་རྩལ་གི་ལྷགས་བཟོད་པ་ལ།	327
༡ ་ ཐལ་འགྱུར་ལ་བཀོད་ཆོད་གྱི་དབྱེ་བ།	327
༡ ་ དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ།	330
༡ ་ ཡང་དག་བདུན་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།	331
བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ།	333
༡ ་ མ་བྱ་དུག་འཛོམས་གྱི་ཐལ་འགྱུར།	333
༡ ་ དཔའ་བོ་ལག་རྩམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར།	333
༡ ་ མཚོན་ཆ་ཁྱི་སྒྱིགས་གྱི་ཐལ་འགྱུར།	334
༡ ་ གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར།	334
གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱད་པར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	334
༡ ་ ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་མཚན་ཉིད།	334
༡ ་ དབྱེ་བ།	334

༣ ་ ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ།	339
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན།	334
༡ ་ སྒྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་།	334
༢ ་ དེ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས།	334
གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	339
༡ ་ གཞན་ལྷགས་བཟོད་པ་དང་།	339
༢ ་ རང་ལྷགས་གཉིས།	340
དང་པོ་གཞན་ལྷགས་བཟོད་པ་ལ།	339
༡ ་ ཆ་ཅང་པའི་ལྷགས་དང་།	339
༢ ་ རིགས་གཉིས་པའི་ལྷགས་གཉིས།	340
འདིའི་སྐབས་སུ་བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	341
༡ ་ ལྷགས་བསྟན་བསྒྱུབ་བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་།	341
༢ ་ དངོས་བསྟན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས།	0
དང་པོ་ལྷགས་བསྟན་བསྒྱུབ་བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	341
༡ ་ རང་ལྷགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	341
༢ ་ གཞན་ལྷགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དགག་པ།	0
༣ ་ གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དགག་པ་དང་གསུམ།	0
དང་པོ་རང་ལྷགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ།	341
༡ ་ ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	341
༢ ་ དེ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	345
དང་པོ་ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	341
༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	341

༡ ་ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	342
མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་། ་ ཅེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན། ་ ཞེས་པའི་ བར་གྱིས། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། འདི་ལ་ཡང་།	349
༡ ་ ཡོངས་གཙོ་དེ་གི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་།	349
༡ ་ རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།	350
ཡོངས་གཙོ་དེ་གི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ།	349
༡ ་ དགོས་པ་བཤད་པ་དང་།	349
༡ ་ སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས།	350
དང་པོ་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ།	349
༡ ་ དགོས་པ་དངོས་དང་།	349
༡ ་ དགོས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	349
གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	349
༡ ་ ལུང་དང་འགའ་བའི་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	349
༡ ་ རིགས་པ་དང་འགའ་བའི་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	349
གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	350
༡ ་ རྣམ་པ་འདོད་ལུས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་ བྱེད་དང་།	350
༡ ་ མིན་པ་ལ་གཞི་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས།	350
གཉིས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	350
༡ ་ གང་རུང་གིས་སྤྱི་འདོན་གཞན་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཞིགས་ པ་དང་།	350

༡༥ མི་འདོད་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་	
པར་འདོད་པ་ཁེགས་པ་དང་གཉིས།	350
དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་སབ་པ་ལ།	350
༡༥ བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།	350
༡༥ དབྱེ་བ།	350
༡༥ མཆོན་བྱའི་སྤྱི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	352
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	350
༡༥ རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་།	350
༡༥ གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས།	350
གཉིས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ།	350
༡༥ ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	350
༡༥ རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	352
འབྲས་ཏྲིག་གཉིས་པ།	
དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	357
༡༥ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	357
༡༥ ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	357
གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ།	357
༡༥ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	357
༡༥ རང་ལུགས་བཞག་པ།	379
༡༥ ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་དང་གསུམ།	385
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	379
༡༥ བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྱུར་བ་དང་།	379

༡ ་ རོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་དང་གཉིས།	383
དང་པོ་བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲུབ་བ་ལ།	379
༡ ་ མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་དང་།	379
༡ ་ མདོ་དོན་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་གཉིས།	379
གཉིས་པ་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་ལ།	379
༡ ་ དམ་བཅའ་ངོས་འཛིན་ཀྱི་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་དང་།	379
༡ ་ སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་འཛིན་ཀྱི་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་བ་གཉིས།	380
གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	383
༡ ་ གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ།	383
༡ ་ སྒྲོ་གང་གི་ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	383
༢ ་ ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	384
༣ ་ ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི།	384
གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	394
༡ ་ ས་བཅད་ཆེན་མོའི་ལུགས་དང་།	394
༡ ་ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	394

འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ།

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	403
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	403
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	416
༢ ་ ཚུད་བ་སྟོང་བ་དང་གསུམ།	421
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	416
༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ།	416

༡ ་ ལུང་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས།	416
གཉིས་པ་ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ།	416
༡ ་ ལུང་དོན་བཤད་པ་དང་།	416
༡ ་ བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲུབ་བ་དང་།	419
༡ ་ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	420
གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	420
༡ ་ གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ།	420
༡ ་ སྒྲུབ་གང་གི་ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	420
༡ ་ ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་པ།	421
༡ ་ ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	421

ལེ་ལུ་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད།

དེ་སྤང་བྱེད་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག་། ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	441
༡ ་ སྐབས་དང་སུན་འབྲེན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	441
༡ ་ རང་དོན་ལེ་ལུ་དང་གཞན་དོན་ལེ་ལུ་འདྲེ་དགོས་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ།	445
༡ ་ གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	447
དང་པོ་སྐབས་དང་སུན་འབྲེན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ།	441
༡ ་ དོགས་པ་བཞོད་པ་དང་།	441
༡ ་ དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།	442
གཉིས་པ་རང་དོན་ལེ་ལུ་དང་གཞན་དོན་ལེ་ལུ་འདྲེ་དགོས་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ། ..	445
༡ ་ དོགས་པ་བཞོད་པ་དང་།	445
༡ ་ དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས།	446
གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ།	447

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	447
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	465
༣ ་ ཚོད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	467
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	465
༡ ་ སྐབ་ངག་ཡང་དག་ལ་མཆན་ཉིད།	465
༢ ་ དབྱེ་བ།	466
༣ ་ སྐབ་ངག་འགོད་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	467
གཉིས་པ་སྐབ་ངག་ལ་གློལ་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན།	466
༡ ་ རང་དོན་སྐབ་ངག་ཡང་དག་དང།	466
༢ ་ གཞན་དོན་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས།	466
གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་ཡིས། །ཐལ་བ་སྐབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་	
སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	478
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	478
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	495
༣ ་ ཚོད་པ་སྒྲོང་བ་དང་གསུམ།	496
ངོ་བོའི་ཆོག་སྤང་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།	502
༡ ་ སྒྲོར་བ་དང།	502
༢ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	507
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།	507
༡ ་ མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང།	507
༢ ་ མཆན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས།	0

ཕྱགས་ཆས་འཁོར་ལོ།

དཀར་ཆག་།

༡ ་ རྟོག་པར་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་..... 513

༢ ་ བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་..... 513

༣ ་ མཁའ་མཚན་..... 514

༤ ་ ཕྱི་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། 514

༥ ་ འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་ལྷ། 514

པར་བྲང་སྒྲིན་ཆིག ། 517

ལྷ་མཁན་དང་བསྐྱེད་མཁན། 519

༡༡། །འདིར་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་
 དོན་འགྲེལ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
 གློ་གསལ་གྱི་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་
 བྱ་བ་འཆད་པ་ལ།

རྗེ་བཙུན་སླ་མ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་གྱི་
 བསྐྱོལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ལོ། །འདིར་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་
 འགྲེལ་གྱི་དོན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱིས་བཀའ་བ་ལས། གཞུང་སྤྱིའི་འཆད་ཚུལ་དང་།
 སྤྱི་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་རྣམས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 ཡིན་ནོ། །མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྤྱ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་
 བཤད་སློག་^❶པའི་གསུང་། །རི་ལྷ་རི་སྟོང་ཆོས་ཀྱན་གཟིགས་པའི་སྤྱགས་། །མཉམ་མེད་
 སྤྱབ་པའི་དབང་པོར་^❷གཙུག་གིས་མཆོད། །ཆོགས་གཉིས་གངས་རིའི་སློལ་གནས་
 བྱས་ནས། །སྤྱབ་པའི་བསྟན་དང་སྟོན་^❸པ་སྟོན་མེད་ཅེས། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་ང་
 རོ་ཆེར་སློག་པ། །སྤྱ་བའི་སེངྒེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། །སྟེ་བདུན་མཛད་པའི་དགོངས་
 དོན་ཡོངས་རྫོགས་པ། །དེ་མེད་རིགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་ལེགས་གཟིགས་ནས། །གཞུང་དེ་
 གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འདོམས་མཛད་པ། །སྤྱ་བའི་ཉི་མ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། །རིགས་
 ལམ་ཅིབས་སྟོང་ལྷན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །སྤྱབ་བསྟན་ས་ཆེན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱར་
 ཞིང་། །པས་གློལ་གཞན་སྟེ་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བ། །སྟོ་བཟང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དེ་

ལ་འདུད། །མགོན་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ཅོད་པ་ཏ་འི་མ་མེད། །གང་གི་དབུ་ལ་རྣམ་པར་བཅིངས་^①པ་
ལས། །ཐུབ་དབང་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བ། །རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པ་དར་མའི་
ཞབས་ལ་འདུད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རིང་ལུགས་སློན་མེད། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་འདིར་
རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་ཞེས། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུང་བསྟན་བརྟེན་གྱི་ལྟ་བུ། །བསྟན་པའི་
བདག་པོ་དག་འདུན་གྱུ་བ་ལ་འདུད། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་མ་ཐུ་གྱུ་བ་
པས། །ཞིང་འདིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་བྱ་བ་ཡིས། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་
སྤེལ་བ་ལ། །བྱང་ཕྱོགས་མཁས་པའི་ཁྱོད་ན་ལྷམ་མེ་བ། །ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ཆོས་
འབྱོར་དཔལ་བཟང་དང་། །མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྱུ་བ་ཞབས། །སྤྱོད་པའི་
སེང་གེ་དོན་ཡོད་དཔལ་ལྷན་སོགས། །བཀའ་ངེན་ཅན་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལ་
འདུད། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་རང་རྒྱལ་སྟོན་པའི་ཆོགས། །དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་
སྤྱོད་བྱེད་གྲགས་པའི་གཞུང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་ཆེན་
པོ། །རྒྱལ་ཆ་བ་དམ་པའི་ལུགས་བཞིན་དབྱེ་བར་བྱ། །

འདིར་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འགྲེལ་རྒྱལ་ཆ་བ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྟོན་གསལ་གྱི་མགྲུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་གར་ན་
རྒྱུ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་སྤྱི་གྱི་ཏའི་རྒྱུ་དུ། བསྟན་
བཅོས་འདིའི་མཆན་ལ། སྤྱི་མ་ཏུ་ཕར་ཏི་ཀ་ཀུ་རི་ཀ། །ཞེས་པ་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྦྱར་ན། ཆད་
མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱི་མ་ཏུ་ཞེས་པ་སྤྱི་དང་པོ་
དང་། རབ་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་བ་
ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། ཆད་མའི་རྒྱུ་དོད་སྤྱི་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། རང་ལུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསྤྱོད་པའི་རིག་པའམ། རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་

ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱབ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་དོན་དུ་བཞེད་ལ། འདིར་བྲ་ཞེས་པ་དང་པོ་དང་། མ་
ཁ་ཞེས་པ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས། དང་པོ་འཇལ་བ་ཞེས་པ་དོན་འགྱུར་དུ་བྱས་ནས། གསར་
དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་རིག་པ་ཚད་མའི་དོན་དུ་བཞེད།

འོ་ན། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཚད་མ་དེ་གང་། དེའི་དོན་ནམ་པར་འགྲེལ་
ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དང་
ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཚད་མ་ཞེས་མིང་གི་བཏགས་ནས་བཟོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་རིག་པ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། བྱོད་
གྱིས་དེ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆིག་
ལེ་འུར་བྱས་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཇེས་སུ་བསྐྱབས་པའི་སྡེ་བ་སྟོར་ཅན་
གྱི་ཆིགས་བཅད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཇེས་བསྐྱབས་ཀྱི་
སྡེ་བ་སྟོར་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆིགས་སུ་བཅད་པ་ཡིག་འབྲུ་བདུན་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྡེང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདིས་ཐུབ་པའི་
གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ^①ཉོག་པའི་བྲ་
བ་ནམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དོན་
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྲ་བ་བསྟན། ^②ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས།
མེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་^③མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དངོས་
བསྟན། སྟོ་ཡི་རྒྱས་པ་ཆུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། །

འོ་ན། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྲིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་
འཇུག་པའི་བྲ་བ་བསྟན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ❶རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་
སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་བྲད་པར་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟ་
འདས་ལ་བསྟོད་པུག་མཛད་ནས། མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྲ་བ་མཆོད་བརྗོད་
བསྟན། སྒྲེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གྲིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྲ་བ་རྩེ་
པར་དམ་བཅའ་དེ་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན། རྟོག་པའི་བྲ་བ། ཞེས་སོགས་གྲིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
ལ་བྲད་པར་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པུག་མཛད་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལྷ་ཀྱ
སྒྲོའི་ལུགས་དང་། བུ་མ་ཟེ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟ་འདས་ལ་བསྟོད་པུག་མཛད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་དང་། བྲ་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན། བསྐྱས་དོན། ཆོག་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་
པོ་ནི། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་གྲིས་བསྟོད་པུག་མཛད་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་སྒྲིས་བྲད་པར་བསྟན་པར་
བྲ་བ་དང་། བསྟན་བཙུགས་རྩེ་པར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྲ་བ་དང་། བསྟན་བཙུགས་རྣམ་འབྲེལ་
ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲར་བསྟོད་ནས་ཞུགས་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྒྲེ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷ་ཀྱས། ❷ཡ་རབས་དག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཙུགས་
རྩེ་པའི་ཐོག་མར་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་བྲག་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདི་
ཡང་བདག་ཉིད་དམ་པ་རྣམས་དང་སྒྲོད་པ་མཐུན་པར་བྲ་བ་དང་། བྲད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ། བསོད་ནམས་འཕེལ་བས་ཀྱང་བསྟན་
བཙུགས་རྩེ་པ་ལ་བགྲགས་མེད་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་

པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒར་བསྟོད་ནས་ཞུགས་པས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། གཞན་
ཀྱི་དོན་དུ་གཞིགས་ནས་རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཅིང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱེད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་བརྩམས་^①སོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་ལ། བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
རང་དོན་སྤྱད་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ། གཞན་དོན་སྤྱད་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ།
གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤྱད་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
རྟོག་པའི་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཀྱན་ཏུ་
བཟང་པོ། ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག། ཀྱན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་པས་
བསྟན། གཉིས་པ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ཕྱག་འཆལ། ཞེས་པས་བསྟན། དེ་སྐད་དུ་ཤུག་
སྒོས་^②གང་གི་ཆེ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་གྲགས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིན་པར་མི་བཟུང་བ་དེའི་ཆེ་ན། འདི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ཡང་བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས་ཏེ། ཕྱག་འཆལ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ནི་ཕྱག་
འཆལ་བའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྟོད་པའོ། །བསྟོད་པ་ཡང་རང་གི་དོན་སྤྱད་སྐྱུ་
ཆོགས་པ་དང་། གཞན་ཀྱི་དོན་སྤྱད་སྐྱུ་ཆོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་སྤྱད་སྐྱུ་ཆོགས་
པའི་ཐབས་རྣམས་པ་གསུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་^③། རང་དོན་སྤྱད་སྐྱུ་ཆོགས་པ་ལ་ངོ་པོ་
ཉིད་སྐྱ། འོངས་སྐྱ། སྐྱལ་སྐྱ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་
ཅིང་། །ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། ཐབས་པའི་སྐྱ་མངའ། ཞེས་པས་བསྟན། གསུམ་པ་
ནི། རྒྱ་ཆེའི་སྐྱ་མངའ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཤུག་སྒོས་^④རང་གི་དོན་སྤྱད་སྐྱུ་ཆོགས་པ་
གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་པ་སྤངས་པའི་བྱེད་པར་དང་། ཐབས་པའི་བྱེད་པར་དང་།
རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱེད་པར་དང་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱིས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྒར་བསྟན་ནས། གཞན་དོན་ཕུན་
 ཚོགས་རྗེས་སུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ན་གཞན་དོན་
 བྱ་བར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྒྲོལ།^①རང་གི་དོན་ཕུན་
 སུམ་ཚོགས་ན་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བར་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་དང་པོར་འཆད་དེ་གོང་མས་
 རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཆོག་གི་དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚེས་ཅན།
 རང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་སྟེ། སྐྱེ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། རང་
 དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མངའ་སྟེ། གང་ཟག་དང་
 ཚེས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྲ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྲུང་མི་
 སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བདག་འཛིན་གཉིས་ཚེས་ཅན། བྲ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷན་སྒྲོལ།^②རྟོག་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
 བཞུགས་པ་ཞེས་གསུམ་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་།
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་བྲ་བ་སྟེ། འཆིང་བའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གང་དག་ལ་དེ་རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་བྲ་བ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚེས་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་
 བྱའོ། །འདིས་ནི་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས། ལོངས་སྐྱེ་ལ་
 ཟབ་པ་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ལོངས་སྐྱེ་ཚེས་
 ཅན་ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་གཟུགས་ཁམས་ཁོ་ནར་
 བཞུགས་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་།

སར་གནས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་འཛིན་སུམ་གྱི་སྒྲོང་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གནས་འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཅི་རིགས་སུ་
 བཞུགས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་དོན་དངོས་སུ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞུགས། ^①ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱང་པར་དག་ནི།
 ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ། ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་^②བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ^③ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟབ་པ་དང་ཤེས་བྱ་མཐའ་
 དག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་མངའ་ཞེས་
 གསུངས། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་
 རྣམས་སྤྱལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཛོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སར་འགོད་པར་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས། ^④བཟང་པོ་ནི་དག་ལེགས་ཏེ། མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་
 པར་ལེགས་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །གང་ལ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྟེ། མ་
 ལུས་པར་སྤྱལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འོ། །འདིས་ནི་
 གཞན་གྱི་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤྱབ་པའི་ཐབས་སྤྱན་ཆོགས་མངའ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ལ་སྤྱལ་བ་དང་འཆམས་པར་ཆོས་བསྟན་པས་མཛོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྟན་
 པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས། ^⑤གཞན་གྱི་དོན་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འདི་འགྲུབ་པའི་
 ཐབས་ནི། འོད་ཟེར་དག་ཀུན་ནས་འཕྲོ། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བཤད་དེ། འོད་ཟེར་དག་
 ནི་འོད་ཟེར་རྣམས་སོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་མཛོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་

སེམས་དཔའི་བྱང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཆོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོག་ནི་སྤྲུལ་བ་ཞིན་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །བྱང་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་
 བ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པ་ལས་
 བཏྲ་བར་བྱའོ། །ཟབ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་སོ། །རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་
 ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་གསུམ་ནི་
 ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྣམ་པར་
 བཞག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྟོག་པའི་བ་བ། ཞེས་
 སོགས་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་ཕུན་ཆོགས་དང་། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་བསྟན། བྲམ་ཟེ་ལས། ^①ཕྱེད་སྤྲུལ་མས་ནི་རང་གི་དོན་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་བརྗོད་ལ། ཕྱི་མས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
 ཡང་རྟོག་པའི་བ་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་
 པའི་འགོག་བདེན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས། ^②རྟོག་པའི་བ་བ་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 རང་བཞིན་ཅམ་གྱི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་དང་མི་འབྲལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས།
 ཞེས་པས་བཤད། ཟབ་ཅིང་། ཞེས་པས་ལོངས་སྐྱེད་དང་། རྒྱ་ཆེ། ཞེས་པས་སྤྲུལ་སྐྱེ་བསྟན་ཏེ།
 བྲམ་ཟེ་ལས། ^③ཟབ་པས་ནི་གཞན་གྱི་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྟོན་འདི་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་དང་། ^④རྒྱ་ཆེ་བས་ནི་

གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པས་སྒྲན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དེ། ལམ་གཞན་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། དེ་ལ་མི་འཕ་ལྟ་གང་གིས་
 གྲང་བསྟུན་^① དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས། གྲན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
 གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་བསྟུན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས། ^② གྲན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་
 གཞན་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་བརྗོད་དོ། །གྲན་ཏུ་ལེགས་པ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལེགས་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་པོར་གྱུར་པའི་པན་འདོགས་
 པ་མངོན་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུགས་རྗེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྟོང་པོར་གྱུར་
 པའི་པན་འདོགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དེ་^③ ། འགའ་ཞིག་ལྟས་བྱིན་
 བསད་པས་མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དགའ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ལ་དེ་ལྟ་
 བུའི་རང་བཞིན་མངའ་བ་དེ་བརྗོད་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག གྲན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟོ། །འདིས་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པའི་གསལ་བ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ། ^④ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ། དགོས་དོན།
 བསྟུས་དོན། ཆིག་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྟ་དང་སྟུ་དང་བྲང་སྟོང་ལ་
 སོགས་པ་ནམས་གྱིས་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 གནས་སྐྱབས་བསྟུན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གདུལ་བྱ་
 ནམས་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསྟོད་པ་དང་ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་དོན་ཕྱན་
ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་།
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་དོན་སྤངས་པ་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་། རང་
དོན་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་
བསལ་ཅིང་། །ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། རི་ལྷ་བ་མཁའ་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་།
རི་སྟོད་པ་མཁའ་པའི་རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཐབ་པའི་སྐྱ་མངལ། ཞེས་པས་བསྟན། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱ་མངལ། ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ། གཞན་དོན་ཕྱན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་ལ། གཞན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་
དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཕྱན་ཆོག་གས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ། ཞེས་པས་
བསྟན། གཉིས་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག། ཀྱན་ནས་འཕྱོ། ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ། ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ཕྱག་འཆལ། ཞེས་པས་བསྟན། དག་འདི་བསྟན་
བཅས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གྱང་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ལ་རིགས་སྒོ་ནས་
བཤད་པ་ལྟར། མདོན་སྤུངས་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག། །ལྟར་སྤངས་བཅས་པ་བདག་རིག་
བྱེད། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སྤུངས་འབྱེད་དག། །ལྟར་སྤངས་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་བྱེད། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་འདུལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་ལེ་ཏུ་དང་པོ་
གསུམ་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལེ་ཏུ་བཞི་པས་བསྟན་ཅིང་།
རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་
ཕྱན་ཆོག་གས་བསྟན་ནས་ལེ་ཏུ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་^❶བསྟན། ཀྱན་ཏུ་བཟང་

པོ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
གཞན་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་^①བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་
དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལེའུ་གཉིས་
པས་བསྟན། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལེའུ་གསུམ་པས་བསྟན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་
ཕུན་ཚོགས་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚེས་པར་དམ་
བཅའ་བའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་ལུས་རྒྱུ་གཞན་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ། ཚེས་པར་དམ་བཅའ་བའི་སྤྲོ་
རོལ་དུ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དག་འདི་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་མ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་མེད་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཚིག་དོན་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚེས་ཅན། རང་
དོན་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་དང་ཚེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་རྒྱུ་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
དུང་དུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་པར་བསལ་ཅིང་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། རྟོགས་པ་
ཕུན་ཚོགས་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་པ་ཇི་ལྟར་བདག་རྒྱ་ཆེ་བ་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་རྟོགས་
པ་ཕུན་ཚོགས་མངའ་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་དང་ཚེས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཚེས་
ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྒྱུ་པར་གྱི་མཉམ་གཞན་སོ་
སོ་རང་གི་མདོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཚེས་སྟོན་པའི་སྤྲོ་ཅམ་ལས་ཇི་ལྟར་
བཞིན་དུ་ངེས་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། གཟུང་

འཛིན་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་
 བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དང་དུས་དང་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་རྣམས་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤྱད་ཆོག་གས་
 མངའ་སྟེ། གྱུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་མངའ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྤྱད་ཆོག་གས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་
 ལེགས་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འབྱུང་པར་མཛད་
 པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གྱུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་
 ལེགས་པ་དང་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 འདྲེས་པ་དང་། རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་ལེགས་པའི་རིགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་
 ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྤྱད་ཆོག་གས་མངའ་སྟེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཟུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་ཞེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། མི་ཞེས་པའི་ཟུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་
 པའི་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་གདུལ་བྱ་ལ་གྱུན་ནས་འཕྲོ་ཞིང་བྱུང་
 པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དག་པ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུའི་མཚན་
 ཉིད། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་སྟོན་ནས་གཞིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཞེས། ཡེ་ཞེས་
 ཆོས་སྐྱུའི་མཚན་ཉིད། ངེས་པ་ལྟ་ལྟར་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་གཟུགས་སྐྱུ་ཡོངས་སྐྱུའི་མཚན་

ཉིད། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་བུ་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཐའ་ཐུག་གི་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་སྐྱེ་ལྟེ་
མཆོད་ཉིད། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་
ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་དོན་
ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ས་མ་རྟོགས་པ་
ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་^②པ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་གཟུང་
འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་
པོ་རྒྱན་ལས། ^③སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། གཟུང་བ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་མན་ཆད་ཅམ་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་
ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས། ^④རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་བྱེད་པར་
མེད་པའི་བྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། དང་པོ་ནས་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་དེས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་
ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོར་ཡུལ་མ་ཡིན་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། རང་སངས་རྒྱས་
དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྒྲོམ་^⑤བྱའི་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
རང་རྒྱལ་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་

བོར་སྒྲོམ་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙུག་བོར་
བྱེད་དགོས་པས། རང་རྒྱལ་དབང་བཙུག་པའི་ལུས་སྤྱོད་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་།
རང་རྒྱལ་སྤོབ་པ་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཙུག་བོར་སྒྲོམ་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གཙུག་བོར་མི་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་བས། དེས་འཁོར་བ་སྤང་བྱའི་གཙུག་བོར་མི་བྱེད་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་བོ་རྒྱན་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
དེའི་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ། རང་སངས་
རྒྱས་དང་སེམས་ཅམ་པ་^①གཉིས་ལྟ་བུ་མཆོངས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤང་
བྱ་ཅིག་^②ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡོད་དམ་ཅེད། ཅེད་ན་
མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། ^③སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཅེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཡོད་ན་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་ཅེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོན་ཅེད་དེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་ཅེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན།
གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་བརྟུགས་དེ། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་
བྱའི་གཙུག་བོ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙུག་བོ་མ་ཡིན་པས་སྒྲོན་ཅེད་དོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^④ལུས་ཅན་འཆིང་བར་བྱེད་
པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་
དུང་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བསལ་ཅིང་། སྤངས་པ་དང་། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལུས་
ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཁྱུར་ཡང་། ^⑤རྟོག་པ་ནི་

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། ཁམས་གསུམ་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་ཉིད་ནི་བྱ་བ་སྟེ། འཆིང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་
བཙམ་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན། འཁོར་
བ་སྤངས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤངས་དགོས་པ་བྱུང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ❶ དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་
བོ་དང་བྱུང་པར་བྱ་བ་ཉག་ས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཇིན་ཀྱིས་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་བྱེད་པར་བཞེད་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཀྱིས་གང་
ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་ནི་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཏྲིག་ས་པ་མེད་
པར་བཞེད་པའི་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཟད་
ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་སྒྲིག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་མ་ཟད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
འཇིན་མི་སྒྲིག་པ་མ་ཡིན་པས། འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་མ་ལོག་ཀྱང་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཉན་རང་དག་
བཙམ་པ་ཆོས་ཙན། འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་སྤངས་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་
བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ས་ཕྱི་མ་བྱུང་ངེས་རྣམས་
འབྱེད་བྱངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་ལོ། །

འོ་ན། སྒྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་
བ་བསྟན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཏྲག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བསལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་

གསུམ་ལྟན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོན་ཕྱག་བྱས་པ་ལ། ཁོ་
ན་རེ། རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དག་བྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་ཡུལ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་
ཕྱག་མི་བྱེད་པས་བྱ་བ་གང་ཅོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཙུགས་ཅོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་བྱས་
པ་ལ། རྟོགས་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པས་བྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ཞེ་ན།
དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན།^① བསྟན་བཙུགས་
ནམ་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་དག་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་མང་བས་པན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་མེད་པ་སྐད་དུ་བྱས་ནས་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གོམས་པས་བསྟོས་པའི་སེམས་ཁོ་ན་བསྟན་བཙུགས་ཅོམ་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དོན་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་དོར་བར་
རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདི་ཡང་ཆོག་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཉིས་པ་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ་ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་འདི་ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ངོས་བཟུང་ནས་རང་
ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་
སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉན་པ་
པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བསྟན་བཙུགས་ནམ་འབྲེལ་རང་དོན་དུ་ཅོམ་
ཞེས་བསྟན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེས་པས། སྟོན་གྱི་སྟོན་བསྟན་བཙུགས་
པལ་བ་དང་། བྱ་བ་པལ་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་བསྟན། ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་
པས་ན། ཞེས་པས་ལེགས་ཉེས་འབྲེལ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པ་དེ་བསྟན། ལེགས་
བཤད་ནམས། །དོན་དུ་མི་གཉིར། ཞེས་པས། ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལེགས་བཤད་ལ་
དོན་གཉིར་མེད་པ་དེ་བསྟན། ཕྱག་དོག་ངེ་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཞེས་པས་ཉན་པ་

པོའི་སྐྱོན་སྒོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དེ་བསྟན། སེམས་ནི་ཡུན་རིང་། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་དགའ་
བ་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ཀྱན་བརྟམ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་བཤའ་ལ་
གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ཚུལ་ཞེས་བསྟན། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས་^①འདིར་ཉན་པ་
པོའི་སྐྱོན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཉིད་དང་། མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རོན་དུ་མི་གཉིར་
བ་ཉིད་དང་། གཟུ་བོ་མིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩ་ལ་ཡོད་པས་ན་
ལེགས་བཤའ་རྣམས། །རོན་དུ་གཉིར་བ་ཁོ་ནར་མ་བཟད་ལེགས་བཤའ་གོམས་པ་ལྟར་
ལེན་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་དོག་ངེ་མ་དག་གིས་མི་སྤང་བར། །ཡོངས་གྱུར་ཕྱིར་ན་བདག་
ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་པས་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། །ཞེས་འདོན་
ནས། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས། གཞུང་འདིས་ཆ་ད་
མ་ཀྱན་བརྟམ་གཞན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་པའི་སེམས་པ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་སྟོད་པའི་གང་བཅས་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱ་དང་བལ་བར་འདོད་
པའི་སྟོང་རྗེས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་དུ་ཚུལ་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤུགས་^②གཞན་དག་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་ཆ་ད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འཆད་པར་
བྱེད་གྱི། རང་འགའ་ཁོ་ནའི་བསྟན་བཅོས་མིན་ཞེས་ངེ་བའི་སྐྱབས་འདིར་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་བསྐྱེས་པའི་དོན་ནི་བདག་
ནི་སེམས་པ་དང་། སྟོང་རྗེས་ཆ་ད་མ་ཀྱན་ནས་བརྟམ་པ་བཤའ་བར་སེམས་ལ་འདོད་པ་
སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་དང་སྟོང་རྗེས་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་
མཇད་པའི་བསྟན་བཅོས་པན་པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། པན་པ་ཆུང་བ་ཡང་ཉན་པ་པོའི་

སྐྱེ་བོ་ཡི་ཉེས་པ་ལས་གྱུར་པས་སོ་ཞེས་དང་། ^①ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་པལ་ལ་ཆགས་ཤེ་^②ན།
ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན། ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ལ་
ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་བརྩུང་ནས་པལ་པ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་
དོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་གྲུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། བདག་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་རུས་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་དེ་དག་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཡང་ཞེ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བར་མ་ཟད་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས། དོན་དུ་མི་
གཉེར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོ་ལ་སྤྲུལ་དོག་
གི་ངི་མ་དག་གིས་སྒྲུང་བར་ཡང་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཞེ་^③ན།
ལེགས་པར་བཤད་རྣམས་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་སྟེད་པ་ལོ། །བར་དུ་ཆོད་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། ལུང་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་
དེར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་བཞི་བསྟན་ནས།
ཤུགས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་རྩལ་མེད་པས་ན། ཞེས་པས་དངོས་སུ་
ཉན་པ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ཤེས་རབ་ངན་པ་དང་མི་ཤེས་པ་དེ་བསྟན་ནས། ཤུགས་ལ་
བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། ལེགས་པར་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་
མི་གཉེར། ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྟོན་ལེགས་པར་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དེ་
བསྟན་ནས། ཤུགས་ལ་བསྟན་བཅོས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་

ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། སྤྱག་དོག་ངི་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲིན་སྒྲོ་གཟུ་བོར་མི་གནས་པ་དེ་བསྟན་ནས། རྟུགས་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན། སྒྲོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན།

ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གྲུན་བརྟུས་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་ཅོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིས་གྲུན་བརྟུས་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལེ་ཏུ་དང་པོས་ཆད་མ་མདོའི་དོན་འཆད་བྱེད་གྱི་ཐབས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་བསྟན་ནས། ལེ་ཏུ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་མཆམས་སྐྱར་དུ་ལྷ་དབང་སྒྲོས།^①སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཆད་པའི་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམས་པར་བཞག་ནས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བཤད་པ་མཛད་པར་ཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདི་གྲུན་བརྟུས་གྱི་འགྲེལ་པ་གང་ཞིག །གྲུན་བརྟུས་སུ་མདོན་སུམ་དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ། གྲུན་བརྟུས་སུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོན་སུམ་དང་པོར་བཤད། བསྟན་བཅོས་འདིར་དགོས་པ་ལ་སྟོས་པའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོའི་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་

དགོས། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་
རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས། ^①དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་^②པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། །ལྟར། ^③གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆད་མ་གྱུར་བ་ཏུས་འཆད་པར་བྱེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་རང་འགར་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་འདི་རྣམ་པར་འཛོག་སྒྲུལ་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སློབ་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དེ་གང་། དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་
ལས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ལྟར་སློབ་འཁུགས་དང་། བྱམ་ཟེ་ཆེན་པོའི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཚན་
ཉིད་དང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཆད་མའི་མཚན་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་
མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་
ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་དོན་
དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱི་མདོན་སུམ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
འབྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཚུར་མཐོང་གི་མདོན་སུམ་དེ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ལྟར། ^④དེ་བས་ན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་ནི་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ།

རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་གསུམ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་
 དང་། རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའོ། །དེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བརྟེན་^①ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 ཆོག་^②རྣམས་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་རིགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རོན་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པ་ལ་བཤད་དེ། བྲམ་ཟེ་ལས། ^③དོན་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ། རོན་མ་ཡིན་པ་
 ནི་དེ་ལས་སྒྲིག་པ་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའོ། །གཙོ་བོ་དང་།
 དབང་ཕྱུག་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ།
 བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་སུ་རང་
 དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་བཤད་པའི་རང་དོན་
 རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ལྟོག་སྟེགས་ཡོད་པས་དེ་བསལ་ནས་རྗེས་དཔག་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་
 འབྲེལ་ལས། ^④དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས་དང་།
 ལྷུག་ཏུ། ^⑤གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་སྟོངས་པས་དེ་རྣམ་
 པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བས་རྣམ་པར་བཞག་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་

པོར་འཆད་ན། དེའི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་མི་འཆད་པར། ཉག་ས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་ཉིན་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞུང་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་། བཞི་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མཐོང་བས། དེ་བས་ལན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བས། དང་པོར་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ལེགས་པར་བཤད་ཅིང་། ལྟར་ཡང་། ^①གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པས་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འཛོག་ཅི་ན། དེ་ནི་ཉིས་པ་མེད་དེ། གཏན་ཆོག་ས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ཁོ་ནས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། ལེ་ཏུ་དང་པོས། གཏན་ཆོག་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྗེས་དཔག་གི་ཉིན་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པ་དང་། ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པོའི་ཉག་ས་སུ་བསྟན་པའོ་^②། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲུབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྱུང་བོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རིག་བྱེད་ཆད་མ་དང་ནི་འགས་བྱེད་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། ལྟར་སྒྲོས་གསུངས་ཚུལ་དང་། གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲུབ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་འཆད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས། ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་^③ ཉག་ས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་

དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཡི། །གཏན་ཆིགས། ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བསྟན།
 དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པས་གངས་ངེས་བསྟན། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པས་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་
 གཞན། །ཞེས་པས་ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ལྟར། ^①ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། གངས་ངེས་པ་
 དང་། ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་སྒྲིག་པ་བཤད་དེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་དེ་ཆས་བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་དེའི་ཆ་ནི་བསྐྱབ་པར་
 འདོད་པའི་ཆོས་ཏེ། དེས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་གསུམ།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་ངེས་པའོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གངས་
 ངེས་པའི་རྒྱ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆིག་གོ། །གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ལས་སྒྲིག་པ་སྟེ། གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་
 བ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་འཆད་ཚུལ་གསུམ་ལས། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པར་འཆད་པ་དང་། འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་ཞེས་པར་འཆད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དེ་
 ལས་གཞན་ཞེས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། ལྷགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། གཏན་
 ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་
 པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་སྒྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་བས་རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ལྟར་^①གཏན་ཆོག་གས་
གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་
ལས་^②ལོ་ན། བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེའི་ཆས་བྲལ་
པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུབ་རྣམ་པ་
གསུམ་ལས་གཞན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལོ། །འདིའི་དེ་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བརྗོད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མིན་པས་གཏན་
ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དག་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས་^③ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས་^④ཚུལ་གསུམ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་གཏན་ཆོག་གས་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། ཏྲགས་སུ་
བཀོད་པ་གང་ཞེས། ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གསུང་སྒྲོས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་པ་ཡི། །ཞེས་
པས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ལ། ཏྲགས་ཡང་
དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་དབྱེ་བ། དང་པོ་ནི། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་པ་
ཡི། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། དམ་བཅའ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ནི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ་རྗེས་འགྲེལ་སྒྲོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱོགས་པའི་
སྒྲོས་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་བྱིར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོག་གས་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པས་འཆད། ཅེས་^⑤གསུངས།
རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་ཉིད་ཅིག ཅེས་སོགས་ཀྱིས། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་པ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་ངེས་ལྟ་བུ་ཞེན་ཡོད་དེ། བྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྲལ་པ་
ཡི། །གཏན་ཆོག་གས། ཞེས་པ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་ཉིད་ཅིག །ཅེས་པ་ནས། མི་དམིགས་

པས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རང་དོན་ལེའུའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་འཆད། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །ཅེས་པ་ནས།
དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད། གཏན་ཆིགས་
ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པ། རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་
ལྷག་མ་ལྟན་ཞེས་བརྗོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་
པས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ལ། རྒྱས་བཤད་
མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཆད་མ་མདོར་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱུང་ངེས་
པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་
སྐབས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་
ཡི། །ཞེས་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་མེད་ན། འདི་རང་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྣམ་གཞག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་
སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྒྱས་བཤད་སྤང་སྟོས་ནས། མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྒྱས་བཤད་ཕྱིས་སྟོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ།
མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་སྤང་གསུངས་ནས། གཏན་ཆིགས་ལྟར་
སྤང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྗེས་སུ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལྷོ་སྟོར་
གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་

སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་སྒྲུང་གསུངས་ནས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་རྒྱུ་བཤད་ཕྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཏན་
 ཆོག་སྒྲུང་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་ལས་བརྗོད་བྱ་ཅུང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་སྒྲུང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་རྒྱུ་
 བར་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་པ་རྒྱུ་བར་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཉགས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།
 ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཚུངས་སྒྲུང་བ། རྒྱ་ཆོག་སྒྲུང་པ་ལས་འབྲས་སྒྱེ་
 བར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུང་བཤད་པ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
 ཆོག་སྒྲུང་བཤད་པ། མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲུང་བཤད་པ། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལ་རང་
 བཞིན་ངེས་ཅིག །ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་
 དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ལ། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
 དག་བཤད་པ་དང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
 ནི། ཆོད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། ཚུངས་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོག་གྱེ་བྲག་ལ་སྒྲོ་ནས། །ཞེས་
 སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།
 སྒྲུང་འདིར། འབྲས་རང་གི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར། མ་དམིགས་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་ལ་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་

དང་། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་ཟླ་
 དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེན་ས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་ཉགས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱ་
 སྐབ་པར་རིགས་གཅིག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཉགས་སུ་
 བཀོད་ནས་རང་བཞིན་ཅན་སྐབ་པར་རིགས་གཅིག་པས། སྐབས་འདིར་འབྲས་རང་གི་
 དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེན་ས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་། མི་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་
 དག་དང་། སྒྲ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ལ་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་
 བསྐྱབ་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བྱ་དཔར་ཡོད་པས་སོ་སོར་བྱེན་ས་བཤད། སྒྲ་རུང་མ་
 དམིགས་པ་ལ་ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་
 དང་། འགལ་ཟླ་བསྐྱབས་^①ནས་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ཞེས་པའི་བྱིར་
 ཏུ་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེན་ས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་ཚུལ། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། ཡང་དག་གི་བྱ་དཔར་གསུམ་ཏུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ། ལྟར་སྒྲ་གི་
 བྱ་དཔར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ། སྐྱ་བྱི་ལ་བཏེན་པའི་ཅོད་པ་སྤང་བ། ཏུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཅོད་
 པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི།
 ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ལྟར་སྒྲ་གི་
 བྱ་དཔར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བཤད། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་
 ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་མ་ཆོགས་པས།

ཞེས་སོགས་གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལའད་ཀྱི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུང་འདི་རྣམས། གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་
གཞན། །ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལའད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་
ཆོག་ལ་ཅོད་སྤོང་འཆད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། གཏན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ལས་
གཞན། །ཞེས་པ། ཉགས་ཡང་དག་གི་གངས་ངེས་ལྡོག་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་སྒྲོས་ལས་བཤད་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའི་འབྲེལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱུ་མ་ཆོགས་
པས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པའི་གཞུང་དུ་རིགས་པར་ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་རྒྱས་ཐ་དད་ལ་དུས་
མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས་ཉགས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་ལྡོག་དུས་མཉམ་རྒྱས་ཐ་
དད་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་རྣམས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་པ། ཆོགས་པ་གཅིག་
ལ་རག་ལས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་པ་དང་། ཡིན་པ་གཉིས་ལས། ཉགས་ཆོས་
ཀྱི་གཞི་ལྡོག་རྒྱས་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་ཞིང་། རྒྱུ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཉགས་ཡང་
དག་དུ་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅུ་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་
མེད་པ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཉགས་སུ་
བཀོད་པ་དང་། རྒྱུ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་སྒྲིས་རྒྱུའི་བྱེད་པར་
དཔོག་པ་ཉགས་སུ་མི་རིགས་ཞེས་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཅུ་ཀྱིས་
འབྲས་སྒྲི་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱུ་ལ་ཆོགས་པ་དང་མ་ཆོགས་པ་
གཉིས་ལས་ཕྱི་མས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་སྒྲི་བྱེད་ཅུ་ལང་

སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་མ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་
ཚོགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དང་སྐྱེ་ངེས་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། རྒྱ་
ཚོགས་པ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་
རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས། གྲངས་ངེས་ལ་མི་གཞོན་ཅེས་པ། རྒྱ་ཚོགས་
པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྒྱ་ཚོགས་པས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་
སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ངེས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཚོགས་པའི་འབྲས་
བུ་རྒྱས་པ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཕྱོགས་ཚོས་དེ་ཆས་བྱུང་པ་ཡི། །གཏན་ཚིགས། ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་
ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱེད་པར་ཀྱི་གཞི་ཕྱོགས་མ་
བྱུང་ན་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་^①པའི་ཚོས་སུ་མི་འཐད་ལ། བྱུང་ན་སྐར་ཡང་རྟགས་བཀོད་པ་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཅོད་གཞི་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་
དོན་ལ། དགག་བཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁོ་ན་རེ། རྟགས་ཚུལ་
དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཚོས་ཅན་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་བརྗོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཚོས་
ཅན་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་པ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་ཞེས་
པའི་སྐྱེ་ཅོད་གཞི་ཚོས་ཅན་དང་། མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་
དང་གསུམ་ཀ་ལ་འདྲུག་པས་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུང་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་^②བྱ་
སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་^③པ་ལ་ཚུལ་དང་པོར་བྱུང་པ་མི་ཞེས་ལ། དེ་མ་
ཞེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་བྱུང་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་ རི་ལྷ་འགྲུར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་ཆོས་སྤྱི་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་ཆད་མས་བྱུང་། འདོད་ན། སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་ན། སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེས་ན་ལུང་འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་
 ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས།^① དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གྲུར་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་མ་བྱུང་པར་ཐལ།
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོར་ཁས་ལེན་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྲུར་གཞོན་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་^② མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 ཐལ་འགྲུར་དེའི་ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཆད་མས་ཀྱང་མ་བྱུང་། ཐལ་འགྲུར་དེ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་གང་
 ཟག་གིས་ཁས་ཀྱང་མ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་གྲུར་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་མ་བྱུང་
 པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོར་ཁས་
 སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་གཞོན་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་མི་འཇུག་

པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཕྱི་མ་ཆད་མས་
 གྱང་མ་གྲུབ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་འཕངས་ཡུལ་གྱི་གང་ཟག་གིས་ཁས་གྱང་མ་སྒྲངས་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ལུང་འདིས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱལ་དུ་
 བསྟན་ན། འདིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱལ་དུ་ཡང་བསྟན་
 དགོས་ཏེ། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་
 པར་སྒྱུབ་^①པ་ལ། ཞེས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟག་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་མི་
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱལ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་ཆད་གྲུབ་བྱེད། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་
 རྗེས་བྱལ་མེད་པར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་
 དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་སྐད་
 ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་ཕུལ་མཆོམས་རྟེན་མེད་པའི་བཤད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཏན་
 ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་
 པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་གཞི་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་

དེ་ལ་བརྟེན་^①པའི་ཚེས་སུ་མི་འཐད་ལ་གྲུབ་ན་སྒྲུབ་ཡང་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དེས་ན་ཚེས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཏན་ཚིགས་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཚིད་གཞི་ལ་ཚེས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་སྟོན་པ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ཚིད་གཞི་ཚེས་ཅན། མཐུན་དཔེ་ཚེས་ཅན། མི་
 མཐུན་དཔེ་ཚེས་ཅན་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚེས་སུ་
 གྲུབ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་
 དང་། སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་ཚེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྒྲུབ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་
 དང་པོ་ཡིན་པ་མི་ཁེགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བ་
 སྒྲུབ་པའི་རྟུལ་པ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡུར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
 ཚེས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཚུལ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆད་བྱུང་^②ཕྱིར།
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཚེས་ཅན་བྱུང་པའི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་ཚེས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
^③ཚེས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་
 དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཚེས་ཅན་ནམ་མཁའི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ཁས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། འདི་ཡང་སྤྲེལ་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ།
 དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་དང་རྟག་པར་

སྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་དང་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་བྱ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི།
མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཏྲགས་ཚུལ་
དང་པོར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མིན་པས་^①། སྐབས་འདིར་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
པ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞི་བྱེད་བརྗོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་དང་
སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་
དགོས་པ་གང་ཞིག །དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
སྟེ།^②གཏན་ཆགས་རྗེས་འགོ་མེད་ཅན་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས།^③ཏྲགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ། ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་
ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་
ན། སྐྱ་དོན་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་དོན་བསྐྱར་ན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་^④སྟེ།
སྐྱ་ཏྲག་པ་ལ་ཆད་མས་གཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྐྱ་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
གཞན་ཡང་། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་

རྗེས་ཀྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་
 ཡང་དག་ཡོད་ན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཉག་པར་སྐབས་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་
 ལ། དེ་ཡོད་ན། ^①དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་ལྟར་སྟེ། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②དངོས་པོ་ཉག་པར་སྐབས་པའི་
 མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པས་ཀྱང་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན།
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྟར་ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་
 པས་ཀྱང་བམ་ཐེར་ན། མ་ཀྱང་སྟེ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་དག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 གོ་བུས་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་
 ལ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱུར་འོས་པར་སྐབས་པའི་ཉག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྟར་ཀྱི་
 མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③གཏན་ཆོག་སྐད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་
 པ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཚུད་གཞི་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན། དེའི་ཉིས་སྟོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ།
 ཉག་ས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ལྟར་དག་དེས།

བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ལ་
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེས་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས་སྒྲངས།
དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྲུལ་གྲུབ་པ་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོར་བརྗོད་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཆོས་
ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཚོད་གཞི་དང་
མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པས་དཔེ་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུལ་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་
ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་པས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་
ནམ་སྟུལ་དུ་དོགས་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་དཔེ་
ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་པས་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་
སྟུལ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཏྲགས་མི་རྒྱས་ལ།
དེ་མ་ཏྲགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུལ་པའི་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དུ་བསྟན་པ་འོས་
མེད་དུ་བྱས་ནས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སྤྲུལ་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་བྲུབ་པ་སྐྱུ་ཁས་ཁས་སྒྲངས། དེ་སྐྱུ་བ་
ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བྱམ་པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་ན་དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
པས་བྲུབ་པ་རང་ལ་ཁས་ལེན་ནས་མི་ལེན་ཞེས་ངེས་ན་ལན་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་
གཟིགས་ཤིག །འདིར་སྐྱུ་ས་པ། རྒྱལ་ཆབ་གསུང་ངག་དོ་རྗེའི་ཆོག་བཞིན་བརྟེན། །ས་
འོག་གཏེར་བཞིན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བ། །རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས། །འབྲུལ་མེད་ཇི་བཞིན་གོ་བ་དོ་མཆར་ཆེ། །

གསུམ་པ་ལ། ཉེས་སྤོང་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་
 ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཞེས་མ་བརྗོད་པར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ། མཐུན་དཔེ་
 ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཏྲགས་
 ཚུལ་དང་པོར་གྲུབ་བམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་མི་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་
 འཇུག་ན། རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་ངག་གིས་^༡ ཏྲགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 བསྟན་པ་དང་། སྐྱ་ཆོས་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་ན།
 ཕྱོགས་ཁྱབ་སྟན་པའི་ངག་གིས། ཏྲགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་
 དང་། སྐྱ་འགལ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཤུགས་དང་། ཚོད་གཞི་ལ་ཉེ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་
 གྱུང་། ཚོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད།

གཉིས་པ་ལ། མགོ་མཚུངས་དང་། རིགས་པ་གཞན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན།
 ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ཉིས་པ་མེད་པར་བལ། གླ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་གླ་དེ། གླ་དང་མི་
 ཉག་པའི་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན། བྱས་པ་གླ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་

བསྟན་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མི་ཉག་པ་ལ་འཇུག་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱ་བ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱ་ས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚྱོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད། གྲུབ་ཟེན་ལན་དུ་མི་རུང་བ།
རང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཚྱོད་གཞི་ཁོ་ན་
ལ་ཉེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་
ཕྱིར། འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་དགོས་ཀྱི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སྐྱ་བ་པར་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། བྱམ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སྟོར་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡ དེའི་སྐྱ་ཚྱོད་
གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པས།
ཞེས་དེ་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་
ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་
མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་སྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གྲུབ་ཟེན་མི་འཐད་པ། གྲུབ་ཟེན་ཀྱང་སྐྱ་ས་པའི་སྟོན་དུ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མཐུན་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། མི་ཉག་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་

པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་དེ་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་འབྱུང་། ཡང་ན། འདིའི་
 སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱེད་དོན་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱམ་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་
 ཉོན་པའི་སྐྱོས་པའི་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གཉིས་པ་ཉོན་པ་ནི་བྱས་པ་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བསྐྱན་པས་བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་གྲུབ་ཅིན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་གང་རུང་
གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས། གཉིས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་
བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྒྲིས་མ་ཐུན་དཔེ་ག་ཟུང་ན། དེ་ཆས་ཁྱབ། །ཅེས་རྗེས་ཁྱབ་བསྟན་པའི་སྒྲི་
ལས་ཏྲགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་སྒྲིས་པའི་སྦྱོར་མེད་
པར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡང་བཟན་^①ནས་ངས་
པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་ནམ་སྟམ་^②པའི་དོགས་པ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ལན་ནི། ཏྲགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་
རིགས་གྱི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྦྱོར་མི་རིགས་པར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིས་ན་སྦྱོར་དེ་དག་རིམ་པར་སྦྱོང་དགོས་པས་ཏྲགས་དཀའ་
ལ། ཕྱོགས་གྱི་སྒྲིས་ན་སྦྱོར་དེ་དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ནས་ཚོད་གཞི་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
གོ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེས་ཉིད་ཅིག་^③ཅེས་སོགས་གྱིས་འབྲས་ཏྲགས་འཆད་ཚུལ་ངེ་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ^④དེ་དག་ནི་
འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། །ཞིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་ཞིང་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་
མཆན་ཉིད་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བུ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས།
སྐབས་འདིར། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་
པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྦྱོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་

སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱར་རྩམ་དེ་ཡང་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
 དུ་བ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་རྩེ་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ལའི་དུ་
 བ་ཡང་། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚང་མང་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་
 རྩམ་སུ་འགོ་ལྟོག་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡང་ན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་ཡོད་པར་འགལ་བའི་བྱིར། མེ་
 གྲུབ་དུས་དུ་བ་མ་སྐྱེས། དུ་བ་སྐྱེས་དུས་མེ་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་ལ་བསྐྱེད་བྱ་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་ནི་རྟོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་
 འབྲས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་འདི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་
 ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ❶གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་འབྲས་བྱར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེད་❷པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

དེའི་ལན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེའི་དོན། དུ་བའི་སྐྱར་རྩམ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། སྐྱར་རྩམ་ཅམ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དང་
 པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་
 རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་འདོད་

ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཉག་ས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་གི་
 བྱང་པར་གྱི་སྤྱི་ནམས་གཟུང་ན་ནི་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 སྐར་ཇས་ཆོས་ཅན། བྱོད་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། ^②སྤྱི་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི། འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས། སྐར་ཇས་དེ་མའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་
 པར་སྐར་ཇས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་པ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། ལྷའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལ་སོགས་པ་དུ་
 བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནམས་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་དུ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ^③མིན་ཏེ། དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི། དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་ན། འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
 ལ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། །གཏན་ཆོག་སྤྱི་ཞེས་
 གསུངས། རྒྱ་མེ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་མེ་དང་ལྷའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་ལ་
 སོགས་པའི་རང་བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མེ་མིན་པ་ལས་ལྷོག་པའི་རང་
 བཞིན་རི་སྟེང་ཅིག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་བ་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་
 དུ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉག་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག །མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་ཚོད་པ་གསུམ་པའི་ལན་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^④ལའི་དུ་བ་
 ཡང་ཉག་ས་སུ་ཁོ་བོ་མི་འདོད་དེ། དེས་ན་ལའི་མེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 ལའི་དུ་བ་ཆང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བས། རྗེས་བྱབ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་པར་ཐལ་

བ་དང་། ཡང་དག་འགལ་ཏྲགས་སུ་ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་གསུམ་མོ། །མདོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་ཏྲགས་སུ་
 འདོད་པ་ཡང་ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཏྲགས་སུ་འདོད་པ་དང་བྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་ཉེས་པ་
 ལྔ་མར་འགྱུར་རོ། །ཏྲགས་འགོད་པའི་ཆེ་དུ་བ་ཅམ་བཞོད་ལ། སོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་སོང་
 བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཏྲགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་ལ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྒྲིག་དུ་མེད་
 རོ། །ཁྱོད་གྱིས་ཏྲགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྒྲིས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་གང་སྒྲིས་
 པ་དེ་ཏྲགས་སུ་མ་སོང་གང་སོང་བ་དེ་སྒྲི་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས།
 གང་སོང་བ་དེ་སྒྲི་རྒྱས་ན་ཡང་དེ་ཉིད་བཞོད་པས་ཆོག་མོད་ནད་འོང་བར་མཐོང་ནས་མ་
 བཞོད་དམ། ཡང་འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་དུ་བ་རང་མཆན་བཞོད་ལ། ཏྲགས་སུ་སྒྱི་མཆན་
 སོང་བར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་སྒྲི་གྱི་སྒྱུར་བས་ན་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ལ་
 ལེགས་པར་ཉན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དེ་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་དེ། དུ་
 བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
 པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་
 གཏན་ཆོག་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལའི་མེ་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་
 ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྒྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྱབ་ཀྱི་རྗེས་

ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཚད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པ་
ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ། ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་ཚང་མང་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་
ཡིན་ན། མ་ཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་
སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་ལྟན་ལའི་མེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་གང་ཞིག །ཏུ་ལྟན་ལའི་
ཏུ་བ་དང་ཏུ་ལྟན་ལའི་མེ་མ་ཐུན་དཔེ་ཚང་མང་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་ཁས།

གསུམ་པ། ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ནི། ཏུ་ལྟན་ལའི་ཏུ་བ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཚོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་^①གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལའི་ཏུ་བ་མེ་ཡོད་ཏུ་
ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལའི་ཏུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་ཁྱབ་ན། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་མས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་

ཐག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་ན། ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མདོན་སུམ་གྱིས་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་དེ། དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་བཤད་
མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་གསུམ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་
ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོད་ན། དུ་བ་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས། ལའི་དུ་བ་དེ་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་
དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ལའི་དུ་བ་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པ་ལ་ཡང་སྒར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་སྐྱབ་པའི་
གྲོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྲགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྐྱ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན། དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་མ་སོང་བས་བྱལ། དུ་བའི་
ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་སོང་ན། ཁྱོད་གྱིས་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་
སུ་སྐྱ་མི་རྣམས་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཏྲགས་སུ་བཀོད་ན། དེའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་མ་སོང་བས་བྱལ། དེའི་ཏྲགས་
གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་སོང་ན། དེའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་མ་བཀོད་པས་
བྱལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་དུ་བའི་ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་
ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན། སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མིན། དུ་ལྡན་ལའི་དུ་བ་དེ་དེའི་
ཏྲགས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སོང་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན། བཀོད་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། རིགས་གཏེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་
 ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། ལའི་དུ་བ་རང་མཆན་པ་དུ་
 བའི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་ལའི་དུ་བའི་
 རོན་སྤྱི་དེ་དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ་ཁྲིམས།^①སྤྲོད་ཀྱི་སྤྱོད་བས་ན་བའི་དབང་པོ་མ་
 ཉམས་པར་བྱས་ལ་ལེགས་པར་ཉན་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་རོན་ནི། དུ་ལྡན་
 ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། ལའི་དུ་བ་རང་
 མཆན་པ་ཉགས་སྤྱོད་དེའི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཉགས་སྤྱོད་དེ་ཐོས་པའི་ཉན་
 ཤེས་དེས། དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་
 སྤྱོད་ཐོས་ཀྱི། དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་རང་མཆན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་ཉགས་སྤྱོད་མ་ཐོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་འཐད་པ་བྱད། ཡང་ན།
 དེའི་རོན་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ། ལའི་དུ་བ་རང་མཆན་པ་དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ལའི་མེ་རང་མཆན་པ་དུ་
 བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤར་བ་འད་པའི་སྤྱོད་ནམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

སྤར་གྱི་ཚོད་པ་བཞི་པའི་ལན་ནི། དུ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བན་
 གདག་^②བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བན་གདག་^③བྱ་དུ་བ་འབྲས་བུར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ནའང་། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྱུབ་དགོས། དུ་བ་མེད་ནའང་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། ཏུ་བ་ཕན་གདག་^① བྱ་
མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན། ཏུ་བ་མེད་
ཕན་གདག་^② བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་
ན། མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

ཡང་སྒྲིག་རྒྱུ་རྒྱུ་^③ རྒྱས་ཐ་དད་མི་སྤྱིད་པ་དང་། ཁས་སྒྲུངས་ཀྱིས་བསལ་བ་
བསྟན་མི་རྒྱས་པ་སོགས་ཉེས་པ་ཏུ་མར་འགྱུར་བས་ལྷག་ཆོད་འབའ་ཞིག་གོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཏུ་བ་ཡོད་ན་ཏུ་བ་མེད་དང་རྒྱས་ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཏུ་བའི་ཏུས་སུ་ཡང་ཏུ་བ་མེད་དང་རྒྱས་ཐ་དད་མིན། མེད་ཏུས་སུ་ཡང་
ཏུ་བ་མེད་དང་རྒྱས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མེ་གྲུབ་ཏུས་ན། ཏུ་བ་མ་
སྐྱེས་ཤིང་། ཏུ་བ་སྐྱེས་ཏུས་མེ་འགག་ན། ཏུ་བ་ཡོད་ན། མེ་མེད་དགོས་པས།
ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། སྐྱ་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་
ཀར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཏུས་སུ་འང་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་ཁས་མ་སྒྲུངས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཏུས་སུ་འང་དེས་སྐྱ་
ཏྲག་པར་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དགག་གཞི་བཅད་ནས། མེ་གྲུབ་
ཏུས་སུ་ཏུ་བ་མི་སྐྱེས། ཏུ་བ་སྐྱེས་ཏུས་མེ་འགག་ན། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་དགོས་
པས། ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། དེས་ན་པ་གི་ན་ཏུ་བ་འདུག་པས་མེ་འདུག་སྐྱམ་ཡང་
ལའི་ཏུ་བ་དང་ཏུ་བ་ཡོད་པ་སོགས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་
ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་ཉིད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ། སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀོད་པའི་ཆོ། མེ་ཡོད་པ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ཉིད་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་ཡིན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །འོ་ན། འབྲས་རང་གི་ཉགས་གཉིས་
པོ་དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ①དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་②པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་
དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུར། ③གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་དེ་ལས་
རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་པོ་སྐྱབ་④པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་
ནི་ཡོད་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱའི། དངོས་པོ་སྐྱབ་
པ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ཀྱིས་དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རྣམ་
གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པས་འབྲས་རང་གི་ཉགས་ཡང་དག་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་གསལ་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ⑤འབྲས་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཚུལ་
གསུམ་གང་ཞིག །རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། རང་དང་རྗེས་
ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱུང་བ། ཞེས་དང་། ⑥རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། ཚུལ་
གསུམ་གང་ཞིག །རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། རང་དང་རྗེས་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ཞིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་
དེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རིགས་
ཐིག་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡིན་

དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་སྐྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དང་པོ་ནི་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཐིག་དར་རྒྱུ་ལས། ^②ལྟ་སྒྲོལ། དེ་
གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ།
དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བཤད་
པ་ལྟར། འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པ་སྐྱབ་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་དགག་པ་འཇལ་ལ། དགག་ཏྲགས་དང་དགག་རྟོག་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། ཞེས་བེད། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་རིགས་ཐིག་རྒྱུ་ལ། ^③འོ་ན། ཏུ་བ་དང་
ལྟན་པའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ཡང་དགག་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་ཏུ། རིགས་ཐིག་^④དར་རྒྱུ་ལས། ^⑤ཕྱི་
ཆོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་། ཆོལ་བའི་དཔག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་ལ་གཙོ་བོར་
ཞུགས་ན། མེ་ཡོད་པ་སྐྱོར་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་དགག་ཏྲགས་སུ་འགྱུར་བས་
སོ། །མེ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱ་བ་མེད་ལ། མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་
ཞུགས་ན་འབྲས་ཏྲགས་ཡིན་གྱི། གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་སྐྱོར་ཚུལ་ཅམ་ཏུ་བྱ་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་
ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་སྒྲིལ་བའི་དོར། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་
ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡོད་ཅམ་ལ་ཆོད་
མས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཕྱི་སྒྲིལ་གྱི་དོར། དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་
གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དུ་བ་དུ་ལྡན་
ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་
ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་
མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་པའི་གཞི་མཐུན་པ་
ཡང་ཡོད། དེ་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དུ་བ་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་
གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལྟར་དེའི་དོན། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་ལ་
གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་སྒྲིལ་བའི་དོར། དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ།
དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཕྱིར་སྒྲིལ་དེ་ལ་སོང་བ་དང་། ཡང་དུ་
ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡོད་ཅམ་ལ་གཙོ་བོར་ཆོད་མས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཕྱི་སྒྲིལ་
གྱི་དོར། དུ་ལྡན་ལར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཀོད་གང་། ཕྱིར་སྒྲིལ་དེ་ལ་དུ་བ་དུ་
ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཉགས་སུ་སོང་བ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་
 དང་སྐྱབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་དང་། ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་སོགས་མ་
 ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། ^①འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ ^②། །ཁས་སྒྲངས་མེད་པར་
 དགག་པ་ཉིད། །སྐྱབ་བྱེད་སྤྲ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྤྲ་མ་
 འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་སྤྲ་མ་དག་གིས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། འབྲས་རང་གི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་ཤུགས་ལ་སྐྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་
 རིགས་ཐེག་དང་འགལ་ཏེ། རིགས་ཐེག་ལས། ^③དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་
 བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལོག་པ་དགག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུ་
 ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་རིམ་པ་བཞེན་དུ། འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བའི་མེད་དགག་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་གདབ་
 པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རང་བཟོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་^④ཤུལ་དུ་རང་གི་
 འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་མེད་དགག་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ།
 མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་
 ཞེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་

པའི་གཞི་མཐུན་སྤྲོད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།
 དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན།
 དུ་པའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས།^① ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་
 གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ན། རང་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱབ་པ།
 འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མེ་ཡོད་པ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཚོས་ཡིན། མེ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ཉམས་ན་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་
 པའི་དགག་ཉགས་ཡང་དག་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བ་དང་། དུ་བ་དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཞིང་བསྐྱབ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་།
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་གཞི་མཐུན་དུ་ཐལ་བ་དང་། དུ་བ་དུ་
 ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཆད་མས་དམིགས་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་
 དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་
 བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 ཡང་^② དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དགག་རྟོག་ཡིན་ཏེ།
 དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པ་
 ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེན། རྒྱ་དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་
 ཡང་དག་དང་། རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་པ། རྒྱའི་སྤྱི་སྐྱབ་པ། རྒྱའི་བྱང་པར་སྐྱབ་པ། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་
 དཔོག་གིས་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། ཏུ་ལྷན་ལ་ལ་^①ཆོས་ཅན།
 མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་སྒྲུང་གི་ཏུ་བ་སྟོ་ལོང་པོ་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་མེ་སྒྲུང་སྟོན་ཏུ་སོང་སྟེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་
 བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་
 ཅན། དབང་ཡིད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་
 སྤྱིད། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་ན་
 ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྒྲུང་སྒྲུང་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་
 དེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

^②ཆད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མི་སྒྲུང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་གཞི་ལ་དབྱུང་པ།
 མཆན་ཉིད་ལ་དབྱུང་པ། དང་པོ་ལ། བོད་སྒྲ་རབས་པའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་
 ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བོད་སྒྲ་རབས་པ་རྣམས་ནི། འག་ཟ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་དེས་མ་ཡིན་པ་
 དང་། ཡོད་དེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་མེད་དེས་ཡིན་པར་ཐལ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་

པ་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་མ་གྲུབ་ན།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
དམིགས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་དམིགས་ན། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་པར་ཐལ། སྤྲ་ཤ་བ་ཡོད་ན། ཤ་བ་
ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་
བ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་
མས་དམིགས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོམ་མི་བ་
བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ལ་གྱེ་ཆོམ་བ་
བེར་ན། དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་
བསལ་བ་ཆད་བསལ་དུ་འཕངས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་མ་ཡིན་པར་
ཁས་སྤངས། དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་མིན་གྱི་
ཆོམ་མི་བ་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་གྱེ་ཆོམ་
བ་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་གྱེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་
འགལ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པས།

མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཁས་སྒྲངས། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པས།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བར་ཁས་སྒྲངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལེ་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། ཅ་བའི་
 རྩོགས་སྒྲ་སྒྲར་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་དམ་མེད་དེས་ནས་
 ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་དེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
 ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲར་བཞིན་འཕེན་པ་ཡིན་ཞེས་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་ལ་སྒྲར་གྱི་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་
 འགལ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བར་
 ཁས་ལེན་པ་ལ་ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བསལ་བ་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བས་ཆད་བསལ་དུ་
 བཞག་པར་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྒྲ་མ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིན་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་
 པར་ཐལ། རྩོགས་སྒྲ་སྒྲར་བ་པོ་དེས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་དེས་ཀྱང་མ་ཡིན། མེད་
 དེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པས་བསལ་བ་དངོས་འགལ་ལ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་མ་དེ་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དང་།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་དེས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་
 པ་ཡིན་གྱི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་སྒྲིན་
 བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ན། ལུ་མ་བ་ཡོད་པས་བྱུ་ཅེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་
 དེ། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་དང་། སྒྲ་བས་འདིའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྒྲི་ནི་བྱེད་
 པར་མི་སྒྲིང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་

ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་
ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་གཞི་
འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་ཕྱི་མ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས་ངེད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བཞིན་དུ། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་དང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཀྱན་
མཐུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ལན་གྱིས་ལན་གྱི་གོ་ཆད་དམ་ཞེ་ན། ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་
ལན་གྱིས་ལན་ཐེབས་པ་དང་མི་ཐེབས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བོ་གནག་རྩི་མོ་ལ་སྐྱེ་
ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་འདི་བའི་ཆེ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེས་པའི་ལན་ལན་རྣམ་དག་མིན་ཡང་། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་བསལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེས་པའི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པའི་ལན་
དེ་ལན་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོམ་བ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་
ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བམ་མེད་པས་བྱུང་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །ཡོད་མེད་
ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ། དེ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་
བ། དེ་བཞིན་དུ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་བ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ། དེ་ཡིན་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་པས་
བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་ལ་ཐེ་
ཆོམ་མི་བ་བས། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་སྟེ།
བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་སྐྱོན་རྣམ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་དང་

ཡོད་པ་མིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་སྐྱོན་
གཏོང་བའི་^①ཆེ་རྟགས་མ་གྲུབ་དང་བསལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གང་རུང་གི་ལན་ཐེབས་པའི་
བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་
ཤ་བ་ཡོད་པས་བྱུང་། དེ་ཡིན་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་མེད་པས་བྱུང་བོ། །

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན།
དེར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བས་བྱུང་བར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་
མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པས་བྱུང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
ཡོད་ན་དེར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་། དེར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་ན་དེར་ཤ་བ་ཡོད་
མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་བྱི་མ་གཉིས་ཆད་གྲུབ་མཛད་ནས།
རང་ལུགས་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན། དེར་ཤ་བ་ཡོད་པས་
བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་བ། དེ་ཡིན་ན་དེར་ཤ་བ་མེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་བ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་དང་། དེ་
ཡིན་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་སྟེ། བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་བ་དངོས་
སྐྱོན་དུ་འབྱུག་མི་འབྱུག་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་དེ་དངོས་སྐྱོན་དུ་གཏོང་བའི་ཆེ་
རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་བྱིར་
ཞེས་བེད། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ལྗོན་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཐལ་
འགྱུར་དེའི་རྗེས་བྱུང་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་དགོས་པའི་བྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་བ་དངོས་སྐྱོན་དུ་གཏོང་བའི་ཆེ་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་
ཅིང་བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཆོམ་བ་ཡང་། བྱུང་བ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱིར་ལྟར་ན། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་

བས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་བ་དངོས་སྒྲིན་དུ་གཏོང་བའི་
ཆེ་ཏྲགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞིང་བསལ་བ་ཆད་བསལ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཕྱི་མ་ཐེ་ཚོམ་བ་ནས་ངེད་གྱིས་མ་གྲུབ་པོ་
ཞེས་སྒྲིབ་པ་མི་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། མདུན་
གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ལན་
གང་ཡིན། ཏྲགས་བསལ་^①ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞེ་ན། འོ་ན། བྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡང་
མཚུངས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། བསྐྱལ་དོན་ལ་མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བཟོད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཆད་མས་
དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ཡོད་ན་རང་
གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཆད་མ་ལ་སྒྲིབ་དུ་མི་རུང་བས་དེ་
ལ་མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་དེ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་
སྒྲིབ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན།
རྒྱ་མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དང་། བྱུང་བའི་མི་སྒྲིབ་བ་མ་དམིགས་
པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་
འཇུག་སྟེ། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱོད་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་

གིས་ཁྱོད་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་ཁྱོད་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་
རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འག་ཟ་ཡོད་ཅེས་འག་ཟ་བསྐལ་དོན་
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། འག་ཟ་ལ་^༡འག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། བྱལ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། འག་ཟ་ལ་འག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ།
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཟ་ལ་འག་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འག་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་འག་ཟ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འག་ཟ་འཇལ་བའི་དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་མི་
འཐད་པར་རིགས་འབྲུལ་ཞེ་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་མེ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ལྷན་མེད་དེ། དེ་ནི་འགོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་འདོད་
པས་དམིགས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་དེ་ལ་
ཡང་བྱལ་པ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་ཡང་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འག་ཟ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་
འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་། འག་ཟ་

འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཤ་བ་འཇལ་བའི་དབྱུང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་
 ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱ་ལ་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་
 མེད་པར་སྒྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་པའི་
 གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་
 བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མེད་པ་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མདུན་
 གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཤ་བ་
 བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་
 ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཞེས་ལེན་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
 ཐལ་བའི་སྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཅན་
 སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་ཐེབས་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་ཏུ་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་ཏུ་ཁས་
 མི་ལེན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་སྒྱུན་ཅན་གྱི་གཞི་
 མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་བྱུང་གྱི་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་རྟགས་མ་བྱུང་པ་
 ལ་བསམ་ནས་རྟགས་མ་བྱུང་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ལྗོན་ནས་རྟགས་མ་བྱུང་པར་

སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་ཆེ། ཐལ་འགྱུར་
དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་
ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལ། བྱིས་ཀྱི་ས་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག །ཤ་བ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
རྒྱད་ལ་འགག། །ཤ་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དངས་པའི་དབྱེད་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་
གང་ཟག་ཡོད་དམ་ཅིད། ཅིད་ན་ཤ་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ཤ་བ་འཇལ་བའི་དབྱེད་ཤེས་
ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་འཇལ་བའི་
དབྱེད་ཤེས་ཅིད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཤ་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཅིད་
པའི་བྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མ་དེ་
རང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་དང་། ཤེས་པ་རང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་ལ། སྤྱི་བ་ས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད། དེ་
ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྣང་དུ་
མི་རུང་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། འདི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མ་ཐུན་ཅིད་པར་སྐྱབ་པའི་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཅིད་པའི་བྱིར།

བསལ་བ་ཁས། ཞེས་བཀག་ནས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རང་ལུགས་ལ།
 ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་
 ཚེས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྒྲུང་
 བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 དགག་བྱའི་ཚེས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད་ཅེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
 ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་རྒྱན་ལས། ༡ དེ་ལྟར་སྒྲོས་དགོས་ཏེ། དེ་མ་སྒྲོས་ན་གང་ཟག་གི་
 བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཚེས་ཅན། ཉིར་
 ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
 ཞེས། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་མ་
 གྲུབ་ན། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་དེས་དམིགས་སུ་རུང་བ་
 ལས། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཆད་
 མས་རྟགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། རིགས་རྒྱན་གྱི་ལྷགས་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
 རྣམས་ལ་དབྱེད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་
 གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཆོད་མས་ཏྲགས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་ཆོད་མས་དེས་པ་ལ། ཆོད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཆོད་མས་
 མ་དམིགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆོད་མས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱས་པ་བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་རྣམ་དག་དེ།
 བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་ཆོད་མས་དེས་པ་
 དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དུ་ཆོད་མས་དེས་པར་འགྱུར་རོ་
 ཞེས། སྟོན་མེད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱིར་ཡོད་ཅེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མ་སྟོས་ན། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཆོད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་
 དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེའི་ཆོད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། གང་ཟག་གི་

བདག་དེའི་ཚད་མ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཚད་མ་ལ་
སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་དུ་
རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་བོ། །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་བ་
ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་
བཏགས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་མེད་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་
ཁས། ཟེར་ན། སྐྱ་ཉག་པར་བཏགས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་
ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མི་འཐད་དེ། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
ཤ་བ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་སྒྲུང་དུ་
རུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཚད་མ་ལ་ཤ་བ་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ཤ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ས་ཉག་པ་
ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་མ་ཁྲབ།

རིགས་རྒྱན་གྱི་ཕྱགས་དེ་རང་ཕྱགས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེས་གང་ཟག་

གི་བདག་མེད་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཚད་མས་ཉྱེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཚད་མས་ཉྱེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མ་
ཉྱེས་ཀྱང་། དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཚད་མས་ཉྱེས་ཏེ། དེས་བྱམ་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དུ་ཚད་མས་ཉྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཉྱེས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་། བྲོད་དེ་
སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་
སྤང་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བ། དེ་
སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་།

ཁ་ཅིག་། དེ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་དུ་དེ་སྐབས་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐབས་པ་ལ་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་མེ་མེད་པ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་མི་སྤང་བ་མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བ་དང་། བྱས་པ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་
མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་གྲུབ་སྟེ། དགག་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་
སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^❶རང་བཞིན་དང་ནི་
འབྲས་བུའམ། །སྤང་བ་མཐོང་བ་མིན་ཉིད་ཉགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། གྲུབ་མཐའ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་

དག་གི་གནས་ལུགས་འདི་ལྟར་ཞེས་དམ་བཅའ་རིགས་སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན།
སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། དེ་ལྟར་སྤྱི་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་
བཅའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་
ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
ཐལ། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པ་
དེ། གྲུབ་མཐའ་ལ་སློལ་མ་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་
ལུགས་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་རྣམས་པར་སྤྱོད་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད། ཁྱོད་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ལ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་
གང་ཞེ་ག། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་བཞིན་དུ།
གང་ཟག་འདི་སྐྱོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་སོ། །ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་
ལྟན་པར་བྱ་དགོས་པར་དོན་ཀྱི་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

①འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་བཤའ་པ་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་དགག་གཞི་ཕྱིར་
 རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། མི་
 རུང་ན། མདོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་
 དགག་ཡན་འགར་བ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 དགག་གཞི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྗེས་
 དཔག་གིས་དགག་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་མདོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
 དགག་གཞི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ལ་ཡང་། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན། ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་
 བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཕྱིར་ཡོད་དེ་ཡོད་
 གྱུར་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། འག་ཟེལ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 གིས་འག་ཟེལ་དེས་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་ཏེ། འག་ཟེལ་འག་ཟེལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
 སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མི་སྒྲུང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག །

དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་
 བ་ལ་ཡང་། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་ཀྱི་
 མདོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས། རུང་ནས་རྟགས་
 ②གྱིས་དགག་པ་བྱེད་པ་ན། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན།

བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག །དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྒྲིལ་སྒྲུབ་
 ཏུ་རུང་ནས། དགག་གཞི་དེར་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བ་ལ། དགག་
 གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཟླ་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་རུང་དང་།
 འགལ་ཟླ་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས། དགག་བྱའི་ཆོས་
 ཀྱི་^①འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། ངོ་མོ་ལ་བྱབ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་
 བ་དང་། མཉམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། བྱབ་ཆུང་བ་བཀག་པས་འགོག་མི་ཐུས་ཤིང་། བྱབ་
 ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུབ་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ།
 ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
 བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འཇུག །བྱབ་མཉམ་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུབ་
 ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་
 ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་
 བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག །

འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆིགས་འཇུག་དུས་གཉིས་པ་ཞིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས།^②བྱབ་མཉམ་སྒྲུབ་ཏུ་རུང་ན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འཇུག་
 པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས།^③བྱབ་མཉམ་དགག་པས་འགོག་པ་ནི། སྒྲུབ་
 བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་
 དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་།^④བྱབ་མཉམ་པ་དགག་པས་འགོག་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་

གཏན་ཆོག་ས་དངོས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱམ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་སྒྲུང་བ་ལྟར་པ་ལྟར་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའོ་ཞེས་པའི་དོན། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་
ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་པའི་དུས་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ལྷང་དེའི་དོན།
དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་སྒྲིར་ཡོད་ཀྱང་བྱིར་གྲོལ་གྱི་མངོན་
སྒྲུལ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་དུས་
ལ་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག །བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཐག་ལ་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་
དེ། བྱམ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རུང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆོག་ས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱམ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་
ནས་རྟགས་དེའི་དགག་བྱ་འགོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་དགག་
གཞི་དེར་མངོན་སྒྲུལ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། ཞེས་པ་ནས་ཅིས་པའི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་དུས་ལ་སོགས་པ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་ལས་བྱམ་ཆུང་བའི་རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། ^①འབྲེལ་ཡུལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་།
ངོ་བོ་ལ་བྱམ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་དང་། མཉམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། བྱམ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་རང་གི་བྱམ་མཉམ་པའི་
འབྲེལ་ཡུལ་ཆོག་གིས་ཟེན་པར་འགོག་པའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་སྤྲི་ག་ཆེན་ལས།^① བྱམ་མཉམ་པ་བཀག་པས་འགོག་པ་
 རྟེན། སྤར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་འཆད་པར་འགྱུར་
 བའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་
 རྟེན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་^②འཆད་པར་འགྱུར་པའི་དངོས་འབྲས་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་རྟེན། །ཞེས་པའི་དོན། དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱམ་མཉམ་པའི་
 འབྲེལ་ཡུལ་འགོག་པའི་ཉགས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་
 འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་འགོག་པ་ལ་འཆད་མི་
 རུས་པ་བཞིན་དུ། བྱམ་མཉམ་པ་བཀག་པས་འགོག་ཅེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པའི་ཉགས་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱམ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་འགོག་ཅེས་
 པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཕྱིར་གློ་
 གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་ཅིས་པའི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་དུས་གཉིས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་སྤྲི་ག་
 ཆེན་ལས།^③ སྤར་བཤད་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་པའི་
 དུས་སོ་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱམ་མཉམ་སྤང་དུ་རུང་ན་ཞེས་པའི་དོན། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ས་སྟོགས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་སྟངས་ཀྱི་སྟེས་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་དུས་
 གཉིས་པ་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

པས་ཚོལ་སྒྲང་པོའི་སྒྲོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་། །སྤྲ་ངན་ཕ་སྤྲེས་ཚོགས་ནམས་
 ཟེལ་གཞོན་པའི། །སྤྲ་བའི་སེལ་གང་དེ་བྱང་ཕྱོགས་འདིར། །རྒྱལ་ཚབ་གསུང་རབ་གངས་
 རིའི་བདག་པོར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་སྤང་དུ་རུང་ནས་མི་སྤང་ནས་ཉགས་
 ཀྱིས་དགག་པ་བྱས་པའི་ཚེ། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་ཚོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་གོ། །དགག་གཞི་
 དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྤང་དུ་རུང་ནས་མི་སྤང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་
 པ་བྱས་པའི་ཚེ། དུ་བས་དབེན་པའི་དང་རྩ་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ན་ཚོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་
 རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་
 འབྲས་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་འཇུག་གོ། །དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དུ་བ་ལ་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རྣམ་ངེས་སྤྲིལ་ཆེན་སོགས་ལས། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་
 ཡུལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། རིགས་ཐེག་སྤྲིལ་རྒྱ་ཚོས་དེ་
 ལ་དེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་ན། ཚོས་དེ་ལས་བྱང་མི་དགོས་པར་ཁོ་བོས་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་
 པའི་སྤྲིལ་རབ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་སྤྲིལ་ཡང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དངོས་པོ་དང་རྣམ་ཐ་དད་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་དེ་བྱང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་སྤང་དུ་རུང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་
 དགག་པ་བྱེད་པ་ལ། འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ། འགལ་
 རྒྱ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ངོ་བོའི་འགལ་སྒྲ་ལ་ཡང་བྱུང་
 མཉམ་པ་དང་། བྱུང་ཆེ་བའི་འགལ་སྒྲ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་། རང་གི་འགལ་

ཟླ་དངོས་དང་། འགལ་ཟླའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རང་གི་འགལ་ཟླ་དངོས་སྒྲུང་དུ་
རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་
འོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མེད་
དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་འོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག །

རང་བཞིན་འགལ་^①དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འཛོག་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག །མེ་
སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་འོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་
མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་འོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེ་
མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པ་ཡིན་པར་ངེས་ན། གཞི་དེ་ན་གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་མེད་
པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཟླའི་འབྲས་བུ་
སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་^②བས་
བྱབ་པར་འོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་^③ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་
དེ། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་འོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་
དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག །གཞི་དེར་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་བྱབ་ཆེ་བའི་འགལ་ཟླ་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་
པའི་ཆེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་འོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། ཁ་བའི་རེག་
པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་འོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུའི་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འདུག །

རྒྱའི་འགལ་ཟླ་ལ་ཡང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའི་འགལ་ཟླ་དངོས་དང་། འགལ་
ཟླའི་འབྲས་བུ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་ལས། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་

རྒྱུ་འགལ་ཆེ་དངོས་སྣང་དུ་རྒྱུ་ནས་མི་སྣང་ནས། ཉགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་
 ཆེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱི་
 ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སྤྱི་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འཇུག །དགག་གཞི་དེར་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ཆེ་འབྲས་བྱ་སྣང་དུ་རྒྱུ་ནས་མི་སྣང་ནས་ཉགས་ཡང་
 དག་གིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་
 གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱི་ལོང་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་སྤྱི་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་
 དག་འཕྱར་བས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 བྱ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འཇུག །དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་
 བྱ་འགལ་ཆེ་སྣང་དུ་རྒྱུ་ནས་མི་སྣང་ནས་ཉགས་ཡང་དག་གིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་
 ཆེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་^①ཆོས་ཅན། གང་རེག་གི་
 དངོས་རྒྱུ་འགལ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཅན་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ། གངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་དགག་ཉགས་
 ལ་ཉི་ཤུར་གངས་ངེས་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཏུ་གངས་ངེས་པ་སོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ^②སྡེ་བདུན་ལས་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་བཅུ་དང་། བཅུ་ལྔ་སྣངས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཅིག་སྟེ། བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཤམ་ཅིང་། དེ་
 ལས་མང་པ་མ་བཤམ་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་
 བརྟེན་བཞག་དེ། དེ་ལས་འགལ་དམིགས་བྱུག་དང་། འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་བཞི་སྟེ།
 བརྟེན་ཡོད་པར་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ❶ དེ་ལྟར་ན་མ་
 དམིགས་པ་འདི་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲོར་བསྐྱེམས་ ❷ ན་བརྟེན་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རིགས་ཐེག་ལས། ❸ དེ་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་
 བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྟེན་གཅིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཐད་ལྷན་ཆེ་བ་ལས་
 གྲང་འདི་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཐ་དད་པ་སྟེ།
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་མ་དམིགས་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡང་ཐ་དད་
 དེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དང་། བྱེ་
 བྲག་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་འགལ་
 བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་རྣམ་པ་
 བརྟེན་ཏེ། །བརྟེན་གཅིག་པ་འགལ་བས་བྱེ་བྲག་པ་དམིགས་པ་ནི་ལེའུ་གསུམ་པར་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས། ❹ འོག་ནས་དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་
 ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྟེན་ཡོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པ་བརྟེན་ངེས་པ་དང་། འོག་ནས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་སྐབས་སུ་
 བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱེ་བྲག་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་
 དང་བརྟེན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་གིས། གྲང་
 རིག་དང་གྲང་རིག་གི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་གཅིག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། གྲང་རིག་གི་
 དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ ❺ རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་།

ཚ་རེག་དང་། ཚ་རེག་གི་འབྲས་བྱ་དང་། ཚ་རེག་གི་བདག་གཅིག་པའི་བྱ་བྱ་དང་། ཚ་
རེག་གི་དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་^① གྱིས་བྱ་བ་པ་བཞི་བཞི་ཉགས་སུ་བཀོད་ནས་
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཏེན་པའི་དགག་ཉགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། གཞན་
དག་གིས་དེའི་ནང་ནས། བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་བཞི་ལྷན་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་
བ་ཡང་། དགག་ཉགས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་དབྱུང་ན་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ། ཁ་ཆེ་རྩ་ན་ཤི་དང་། ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་། ཅང་ནག་
པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་ལུགས་བཟོད་པ་དང་། རྒྱལ་ཆ་བ་ཆོས་རྗེས་དེ་རྣམས་ལ་
དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མེ་དང་ཅན་དན་གྱི་མེ་དང་། དུ་བ་དང་། མེའི་
དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བྱ་བ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར། གྲང་རེག་དང་། བ་
མོའི་རེག་པ་དང་། གྲང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་དང་། གྲང་རེག་གི་དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་
མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མེ་དང་། ཅན་དན་གྱི་མེ་
དང་། དུ་བ་དང་། མེའི་དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བྱ་བ་པར་ནོན་པ་ཉགས་སུ་
བཀོད་པ་དང་། ཚ་རེག་སྒྲོར་བཞི། གྲང་རེག་སྒྲོར་བཞི་བཀག་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བཏེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་སྒྲོར་བ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ན་རེ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་ཉགས་
སུ་བཀོད་ནས། རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་སྒྲོར་བཞི་འགོག་
མི་ཁུས་པར་ཐལ། མེའི་དངོས་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་མེ་མ་ཡིན་པས་དེ་གྲང་རེག་ལ་
དངོས་སུ་གཞོད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལ་རིགས་འབྲུབ་པའི་རྒྱན་མེད་པས་དེ་མཛོན་སུམ་གྱིས་
ངས་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཞུང་ལས་རྣམས་གཞག་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་
འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་
ཏེ། འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་བཞི། འགལ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ་བཞི།
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་རྣམས་སུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་
བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ། འབྲས་
བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་བློར། མཆོན་གཞི་ནི། མེས་བྱེད་
པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད་དང་།
བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་
གཞི་ཡིན་ཏེ། མེས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་
བྱེད་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་བློར། མཆོན་
གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཅན་གྱི་མེས་བྱེད་པར་ལོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་ཆོས་ཅན། གང་
རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་
ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཅན་གྱི་མེས་བྱེད་
པར་ལོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་བཞི་ནི། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། བྱ་བ་བྱེད་དང་འགལ་
བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་བློར།

མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། དུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་
 ཆོས་ཅན། གང་རེག་དང་། གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། བ་མོའི་རེག་པ་དང་། གང་
 རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་བྲག་
 འཕྱར་བས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
 རིགས་གཏེར་ལས། ^①ཆ་རེག་སྒྲོར་བཞིས་གང་རེག་བཞི། །བཀག་པས་སྒྲོར་བ་བཅུ་
 རྒྱུ་ཟེར། །^②གཞུང་ལས་རྣམ་གཞག་མང་བཤད་གྱང་། །འགོག་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅུ་
 གཉིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཅང་ནག་བཙོན་
 འབྲས་སེང་གེ་ཡང་། ^③ཏ་རི་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པར་མཛད་ནས།
 ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་
 གཉིས་ཁོ་ནར་གྱངས་ངེས་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་དགག་བཞག་མཛད་ཚུལ་ནི།
 ལྷགས་དང་པོ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་བཞིའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ།
 མེད་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་སྤང་རུང་གི་གཞི་ལ་མེ་སྤང་དུ་མི་རུང་ན། མེད་དངོས་
 རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡང་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མེ་སྤང་དུ་རུང་བའི་
 ཆོ། རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་རིགས་ཀྱི་
 འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་འགོད་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

ལྷགས་གཉིས་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྱངས་ངེས་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེས་རང་
 རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྲབ་པའི་གཞིར། གང་^④རེག་འགོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 ལས་ལོགས་སུ་ཅན་གྱི་མེས་རང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྲབ་པའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་

བའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་།
 མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཅན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་
 རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་
 ཏུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་གྱི་མེའི་སྤྱི་རིས་མ་བེན་ན། ཅན་གྱི་
 མེས་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བ་མི་རིགས་ཞིང་། ཅན་གྱི་མེའི་སྤྱི་རིས་བེན་པའི་སྟོན་མ་ཅན་གྱི་མེ་རང་
 སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་སུ་སོང་ན་ཡང་།
 མེས་གང་རེག་འགོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་ཏུ་འདུས་
 བས། དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྷག་པོ་མེད་ཅིང་། གཞན་ལས་
 གྲང་ལོགས་སུ་མ་བཤད་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅན་གྱི་མེ་རང་སྟོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ལོགས་སུ་འཆད་
 དགོས་ན། ཅན་གྱི་ཏུ་བས་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་
 འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་གྲང་ལོགས་སུ་འཆད་དགོས་པས།
 ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་བཅུ་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅན་གྱི་མེས་བྱལ་བར་ནོན་པ་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་གང་རེག་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཅན་གྱི་ཏུ་བ་
 དང་ལྟན་པའི་ལ་ལ། ཅན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
 པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅན་གྱི་མེ་སྟོགས་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོ། ཅན་གྱི་ཏུ་བའི་སྤྱི་རིས་མི་བེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁ་ཆེ་རྩྱ་ལྷོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲིམ་དགག་རྟགས་ཉི་ཤུར་འཆད་
 པ་དང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩེ་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱུ་ས་པཎ་སོགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་
 རས། འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་བཞི་བསྟན་ཏེ་བཅུ་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རྟེན་བདུན་གྱི་གཞུང་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་རྩེ་ལྷན་གྲང་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་དང་།
 མི་རྒྱ་རྩུ་ས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་འགོག་པའི་
 འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་ལྷན་གྱི་ལུང་འཛེན་རྒྱ་མེད་པའི་
 སྤྱིར་དང་། མེས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་འགོག་པའི་འགལ་
 དམིགས་ལས་ལོགས་སུ་ཅན་གྱི་མེས་རང་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་
 འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པ་རྟོག་བཟགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སྟེ་
 བདུན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་གྲང་བཤད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དགག་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ན། འགལ་དང་འབྲེལ་བུ་
 དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ལས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
 བཞེད་^①གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་
 ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་
 རི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས། ^②དེ་ལྟར་ན་མ་དམིགས་པ་འདི་རི་སྤྱོད་
 བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ།
 འགལ་དང་འབྲེལ་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ལ་བཞིན་བཤད་པ་ནི། གང་ལ་གང་འདུས་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི།
 འབྲེལ་བ་ལ་སྟོས་པའི་དགག་ཉགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད། དེ་
 ཉམས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ།
 འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ། །ཞེས་
 སོགས་ཅ་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་བརྒྱད་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་
 གཞོད་པའི་འགལ་ལྷ་ཉགས་སུ་བགོད་པ་དང་། བརྒྱད་^①ནས་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་སྐབ་
 པའི་སྟོན་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་སུ་འདུས་
 པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་
 དམིགས་པའི་ཉགས་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཡུལ་དོན་གཞན་དང་། དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་འབྲེལ་
 ལྷ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མ་
 དམིགས་པ་དང་། གཉིས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་དུ། རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 གོང་གི་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དགག་
 བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན་དགག་གཞི་དེར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེར་རུང་བར་སྒྲུབ་བ་དང་།
 མི་རུང་བར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆིགས་སུ་ངེས་ཤིང་། གཉིས་པ་ལ། དེ་རུང་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་རང་
 དབང་དུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་

གཉིས་སུ་ངེས་ལ། འགལ་ལྷ་དམིགས་པ་དང་། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་གཞན་
རྣམས་ལ་བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་མེད་པས་རྒྱ་བྱབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྒྱད་བསྟན་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། འདི་ལ་འབྲེལ་བ་འདད་ཤུགས་སྒྲིའི་ལུགས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།
དང་པོ་ནི། འགལ་དང་འབྲེལ་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆིགས་བརྒྱད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དང་། ཞེས་པས་རང་བཞིན་འགལ་
དམིགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ལུགས་ལ་བསྟན། རྒྱ་ལྷ་རུང་
བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲེལ་བྱ་དམིགས་
པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ལུགས་ལ་བསྟན། རོ་བོ་ལྷ་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་
གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ལུགས་ལ་བསྟན། འབྲེལ་བྱ་དག་གྲུབ་
དང་། །ཞེས་པས་འགལ་འབྲེལ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྷ་རུང་ཡང་^①འབྲེལ་བ་འདད་ལས། དེ་ལྷ་རུང་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནི་རྩ་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞེ་ཡིན་ཡང་^②བར་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷ་རུང་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི།
བྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་
བྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་འོ། །རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ཡི་ནི། རྒྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་
དང་། རྒྱ་འགལ་བའི་འབྲེལ་བྱ་དམིགས་པ་འོ། །འགལ་བའི་འབྲེལ་བྱ་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་

གཅིག་ལྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་འདིར་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་ཀྱི་
འདི་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ནི། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོག་གཅིག་གིས་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་
རྩ་བའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན་བཞིར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ འགལ་བ་གྲུབ་པས་
ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་གང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་དང་། འགལ་བའི་འབྲས་བུ་གྲུབ་པས་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་གང་བའི་རེག་པ་
མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། རྩ་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་བ་མེད་
དེ། མེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་
མེད་དེ། མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། སྣང་རུང་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་ནས་བརྒྱད། འགལ་དང་། ཞེས་པས་རང་བཞིན་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྩལ་བྱེད་འགལ་དམིགས་
ལུགས་ལ་བསྟན། འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པས་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྩ་ལྟར་རུང་བའི། བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་
པ། །ཞེས་པས་རྩ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན། རོ་བོ་ལྟར་རུང་
བའི། བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྩལ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལུགས་ལ་བསྟན།
རྩ་མཆན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །མེད་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་རྩ་འགལ་
དམིགས་དང་། རྩ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལུགས་ལ་
བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས། ❷ འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་

དང་། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
ཆིགས་བཞི་དང་། རྟགས་ལ་བཞི་བསྟན་པས་སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་སྒྲུང་བ་
བརྒྱད་བསྟན་པར་བཤད།

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་
སྒྲིག་གཅིག་གིས་དངོས་སུ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞི་དང་། རྟགས་
ལ་བསྟན་པ་གཉིས་ཏེ་བྲལ། །རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འགལ་
དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་གཉིས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མ་
དམིགས་པའི་སྒྲུང་བ་བརྒྱད་བསྟན་པར་བཤད། རྟགས་ཕྱི་མ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ འགལ་བ་གྲུབ་པས་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་གྲང་བའི་རིག་པ་
མེད་དེ། མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིས་ནི་བྲལ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གྲུབ་
པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་མཚན་དག་ནི་འགལ་བ་ཉིད། །ཅེས་པའི་སྐབས་
ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ❷ རྒྱ་མཚན་དག་འགལ་ན་ནི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན། འདི་ན་བ་སྒྲུ་ལྡང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྲུད་པར་མེད་དེ། མེ་བྲུད་པར་ཉི་བ་ཅན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འགལ་བའི་
འབྲས་བུ་མེད་པར་རྟགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྟགས་འདི་ན་བ་སྒྲུ་ལྡང་བ་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་ཅན་མེད་དེ། རུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྲལ་བ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་གོང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་
དོ། །འདི་ལྟར་མ་དམིགས་པ་འདི་ནི། སྒྲུང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། ❸ དེ་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་གོང་
དུ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་

ཁས་ལེན་རིགས་ཀྱི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
 གློན་མེད་དེ། རྒྱ་ལྷར་རུང་བའི། །བདག་ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་རྒྱ་འགལ་
 དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་
 ལུགས་ལ་བསྟན་གྱང་། མ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་སྤར་ལྷར་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།
 ལུགས་བསྟན་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འགྲེལ་པར་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་
 དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ནི། རྟགས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་
 མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

[illegible]

མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྒྲིབ། ཉགས་སྒྲིབ་གཉིས་འབྱུང། ཉགས་
བར་^①པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་སྒྲིབ་^②ཁྱེད་རྒྱུ་འཕྲུལ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ནི། རས་ས་ཚུ་ལུད་ཐོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་རས་ས་ཚུ་ལུད་ཐོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་ཀྱི་ཞིང་། རང་
 འབྲས་རས་ལྷུག་འབྲུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །ཁྱོད་རང་འབྲས་རས་ལྷུག་འབྲུང་རུང་ལ་བདག་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། རས་ས་ཚུ་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་
 དང་། དེ་འབྲེལ་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་ཀྱི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་
 དག་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མ་ངེས་ཤིང་། རང་འབྲས་ལྷུ་
 གུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཞིང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་
བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་བེད་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་
གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འབྲས་
ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་མི་བསྐྱེད་པ་མི་སྲིད་
པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་གོགས་མི་
སྲིད་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བུམ་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
བུམ་པ་ཡིན་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། བྱང་སེམས་ས་
བརྒྱད་པ་བ་^③འཆང་རྒྱ་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཆང་^④རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གི་
གོགས་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ཞིང་དེ་དག་གིས་ནས་སྟུག་

བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་ངེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བར་ཐལ། ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་
 བའི་ཞིང་དེ། རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་གིས་ངེས་པ་གང་
 ཞིག་ཤིང་རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་
 རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཅོད་
 གཤེར་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན། རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་པས་
 བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་དང་འགལ། སྲིད་ན་དེ་འདྲིའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཞིང་ཚོས་
 ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་དང་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་
 སོགས་ཚང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་ཁས་སྦྱངས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་
 ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཞིང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་དེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་གཞན་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དགག་པ། རང་ལན་འདེབས་ཚུལ། དེ་དག་
 ལ་དོགས་པ་སྤང་བ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ཤིང་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་འདོད་ལན།
 གཉིས་པ། བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ལན་དང་། ལྷ་པ་ལ། བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ལན་
 འདེབས་སོ། ཤིང་སྐྱབ་པ་ནི། རང་འབྲས་ནས་སྦྱུག་མི་བསྐྱེད་པར་ངེས་ན། དེ་བསྐྱེད་རུང་
 མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བར་ཐལ། དེའི་ལྷོག་བྱུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར། རང་
 འབྲས་ནས་སྦྱུག་བསྐྱེད་པ་སྲིད་ན། དེ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་

དངོས་སྐྱོན་དུ་ཤ་བ་འཇུག་མི་འཇུག་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དེ་དངོས་སྐྱོན་དུ་བཏང་
བའི་ཚེ། ཏྲགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཚོམ་བ་
བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་ན། དེ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་
པའི་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་ཐལ། ནས་ས་ཚུ་ལུང་རྫོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་
བའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་
ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གོང་གི་རྩོད་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ལན་འདེབས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་ཐལ། དེའི་
ལྷོག་བྲུབ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདུན་གྱི་ཤ་བ་དངོས་སྐྱོན་དུ་འཇུག་མི་འཇུག་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་དེ་དངོས་སྐྱོན་དུ་བཏང་བའི་ཚེ། ཏྲགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། བསལ་བ་ལ་འདོད་ལན་
ཐེབས་མི་ཐེབས་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཅ་བར་འདོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ།
ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
གི་དོགས་དཔྱོད་གཞན་ནམས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྤྱིད་ན་ཡོད་པས་བྲུབ་པ་ལ་ཐེ་
ཚོམ་མི་བ་ན། དེ་འབྲེལ་བྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཟེར་ན། སྤྱིད་ན་ཡོད་པས་བྲུབ། ཡོད་མེད་
ཐེ་ཚོམ་བ་ན་ཡོད་པས་བྲུབ། བྲས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་ཤ་བ་ཚོས་ཅན། ཡོད་པར་
ཐལ། སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བསལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་འོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱིད་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་བ་བས་བྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱིད་ན་
ཡོད་པས་བྲུབ། ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས་བྲུབ། ཡོད་ངེས་ཡིན་ན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་
བ་བས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་ཁས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱིད་ན་ཡོད་པས་མ་

ཁྱབ་ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ལ་དངོས་སྐྱོན་ནམ་
 དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་མདུན་གྱི་
 འག་ཅ་དངོས་སྐྱོན་ནམ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་
 གཞི་འདིར་འག་ཅ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོ་མ་མི་ཅ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག །ནས་དང་ཆུ་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་
 འབྲས་ནས་སྐྱུག་མི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོ་མ་ཅ། ནས་
 དང་ཆུ་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ། འདི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཞེས་
 གསུངས་^①པ་ནི། དམ་བཅའ་གཉིས་ནང་འགལ་བར་དོགས་སོ། །

གཉིས་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་^②ལས་བཤད་ཚུལ།
 ནམ་ངེས་སྤྲི་ག་ཆེན་ལས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གྱི་ཚོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ།
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་འག་ཅ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད། མི་སྲིད་ན། མདུན་གྱི་གཞི་
 འདིར་བསྐྱལ་དོན་འག་ཅ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་ངེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་
 འག་ཅ་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་འག་ཅ་ཡོད་པའང་སྲིད།
 མེད་པའང་སྲིད་པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འག་ཅ་ཆང་མས་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོ་མ་ཅའོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ནས་ས་ཆུ་ལུད་ཐོད་
 གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེས་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱེད་པའང་སྲིད། མི་བསྐྱེད་
 པའང་སྲིད་པས་ཞིང་དེ་དང་རང་འབྲས་ནས་སྐྱུག་མི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྲིད་པ་ཆང་

མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཆོས་
 ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་སོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཤར་ལམ་གསལ་
 གྱེད་ལས། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལུ་བོ་ཆེན་པོའི་འབྲམ་གྱི་ནས་
 ས་ལུ་ལྷད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཁྱད་པར་བ་གཅིག་དང་། རང་
 འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
 གྱི། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བསྐྱེད་ དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནས་དང་ལུ་ལྷད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་
 ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཆོམ་བ་ན། མ་ངས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་ན།
 རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་
 མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་
 འདེབས་པ་པོས་ངས་མི་རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན།

གཉིས་པ། རྣམ་ངས་སྤྲི་ཀ་ཆེན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། གོང་གི་ཅོད་པ་དེའི་ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བཅོལ་རུང་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་མ་བཅོལ་པར་ངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རང་
 འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་བསྐྱེད་པར་ངས་ན་རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱེད་རུང་མ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་འབྱུང་། དེས་ན། རྣམ་ས་ལུ་ལྷད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་
 བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྒྲུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་བསྐྱེད་ དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་ངས་སྤྲི་ཀ་

ཆེན་ལས། འོ་ན། རས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ན། རས་ཀྱི་ཟུ་གུ་
བསྐྱེད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་མ་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པ་ཆང་བའང་ཡིན།
རས་ཀྱི་ཟུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པས། གཞི་མ་ཐུན་
དེས་རས་ཀྱི་ཟུ་གུ་བསྐྱེད་པ་ཁེགས་པ་ན། བསྐྱེད་པར་རུང་བ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ཉོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་
ཁེགས་པར་ཐལ། ཟླ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཚོགས་པ་ཅམ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་བསྐྱེད་རུང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་
དག་གི་སྒྲིས་པ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་རྣམས་བཤད་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་དེས་སྤྲེལ་འདྲི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རས་དང་ཆུ་ལུད་བྱོད་
གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་ཟུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་
འདོན་པར་དེས་པའི་རས་དང་ཆུ་ལུད་བྱོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་
རང་འབྲས་ནས་ཟུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པར་དེས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཞིང་
ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཟུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པར་དེས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་
ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་དེས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་
ཚྱོད་པ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་དེས་སྤྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁོ་ན་རེ། རས་དང་ཆུ་ལུད་བྱོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན།
རང་འབྲས་ནས་ཟུ་གུ་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་
མི་རིགས་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཉོགས་དང་ཚྱོད་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་དག་

རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་མ་
 ངེས་ཤིང་། རུང་བ་ཙམ་གྱི་བྱུང་བ་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་
 ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་^①ཅིག །ནས་དང་ཆུ་ལུང་དོད་གཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་
 པའི་ཞིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་ནས་མ་
 ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་ངེས་མ་ངེས་
 ཐེ་ཆོམ་བ་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་རྣལ་མར་ངེས་མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་
 འདེབས་པ་པོས་དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བས་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་
 པ་པོས་དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②སྤར་བ་འད་པའི་ཞིང་ངེས་སྤུ་གྲུ་བསྐྱེད་པའང་
 སྤིད། མི་བསྐྱེད་པའང་སྤིད་པས། ཞིང་དེ་དང་སྤུ་གྲུ་མི་བསྐྱེད་པའི་གཞི་མ་ཐུན་སྤིད་
 པ་ཆང་མས་བྱུང་བྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆང་མས་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་མི་
 དགོས་པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་ཀུན་ནས་མཆུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆོས་ཅན། ཆང་མས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆོས་ཅན། ཆང་མས་བྱུང་མ་
 བྱུང་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་ཐལ། ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་ཟེར་
 བ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་སྤར་གསུངས་པའི་དོན། དེ་འདྲའི་
 གཞི་མ་ཐུན་སྤིད་བྱང་ཆང་མས་བྱུང་ཅེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་
 སྤིད་པར་ཁས་སྐྱངས་པས། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་ཆང་མས་བྱུང་བར་ཁས་སྐྱངས་
 པར་མ་སོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལས་བཤའ་ཚུལ་ལ་ཚུངས་སྤྱོད་བཞི། མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག །ནས་དང་ཚུལ་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་
 འབྲས་ནས་སྤྱུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞིང་
 ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཞིང་
 ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་འབྱུང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་
 སྤྱུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་
 ཁྲབ། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 རྣམས་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་
 པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་པའི་ནས་ས་ཚུལ་ལུད་ཐོད་གཤེར་སོགས་
 ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་ཡོད། དེ་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཀྱི་ལས། རྣམ་དང་ཚུལ་ལུད་ཐོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་
 ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཚོམ་བཟའ་བར་བཤའ་པས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་
 བར་ངེས་པའི་ཞིང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བཟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་
 གིས་བཟའ་བར་ངེས་ཤིང་། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ས་བོན་བསྐྱར་མ་བཏབ་ནས་རང་
 འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བཟའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་
 ངེས་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ས་
 བོན་བྱ་རོག་གིས་བཟའ་བར་ངེས་ཤིང་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ས་བོན་བསྐྱར་མ་

བཏབ་ནས་རང་འབྲས་ནས་ཐུག་བསྐྱེད་ངེས་ཀྱི་ཞིང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་
ཅིག་གསུམ་པ་རང་གི་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅུ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཁས་པ་སྤྱི་མཐོང་
ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས་༑ མ་ངེས་པའི་ཏྲགས་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་མ་ངེས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ནི།
ཁྲབ་པ་མེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ལ། ལྷག་ལྷན་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བར་འདོད་ན་ཡང་
གང་ལ་ངག་སྒྲ་བའི་སྒྲེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོ་བོར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་། མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་དགོས་པས། ཏྲགས་དང་དགག་བུའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཏྲགས་དེ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བུའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ངེས་པ་ལ་སྤྱན་འབྱེན་ཡང་
དག་དུ་མཐོང་བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་བྱ་ཡི། རྗེས་ཁྲབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བཅིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན། འདིའི་དོན་ནི། རིགས་
གཏེར་ལས། ༒ མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པའི་ཏྲགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་
འབྲང་ཁ་ཅིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྒྲ་
ཏྲག་པར་༑ སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཉིད་སྒྲ་
ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་

སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་^①པའི་བྲུབ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་སྒྲ་ཏྲག་པར་
སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལོན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ངག་སྒྲ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ངག་སྒྲའི་སྒྲེས་བྲུ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་
བཤམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་
ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྲུབ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོག་ལོན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་བཤམ།
རང་ཉིད་དེ་བསྒྲུབ་^②པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་
ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྲུབ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆོག་ལོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ^③དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལུང་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆོག་ལོན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
དེས། རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་
དོན་ཡིན་ཀྱི། དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྲུབ་པ་ཐེ་ཆོམ་བ་དགོས་པའི་
དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། དེ་སྒྲུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྲུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེད་བྲེད། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆོག་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི། ཐེ་
ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སྒྲར་བཤམ་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྲེད་ཀྱི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། བསྒྲུབ་

བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་མ་ནས་ལྡན་བཞིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་
 རྒྱུ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་གྱིས་འབྲས་
 བུ་སྐྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་ན། རིགས་གཉེར་ལས། ^①ཕྱོགས་ལས་^②གཞན་
 ལ་མ་བྱུང་བ། །དབྱེ་ན་དངོས་དང་ལྷག་ལྡན་གཉིས། །མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མི་
 མ་ཐུན་ལ། །མ་མཐོང་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་
 ལ། །མ་མཐོང་འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས། ཁ་
 ཅིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་བསྐྱབ་^③པ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ལས་གཞན་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལའང་མ་མཐོང་བ། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན། མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་
 མེད་ནས་མ་མཐོང་བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད།
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བ། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་བཞི། དང་པོའི་
 མཆན་གཞི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མཉན་^④བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་པར་^⑤སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
 ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་བའི་དོ་བོར། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བའི་དོ་བོར། སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་

སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་
 ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་^༡པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་།
 ལྷག་ལྟ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། དེ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བ། དེའི་མཆན་
 ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་
 འཇུག་པ། གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་བཞི། དང་པོའི་མཆན་གཞི། རིགས་གཉིས་འབྲེལ་པར། ^༢སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྗེས་འབྲང་ཁ་
 ཅིག །གཞལ་བྱ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་ཞིང་། ཏྲག་མི་ཏྲག་
 གཉིས་དང་གཞལ་བྱའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་གི་ངོ་བོར། སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་ཟེར། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། བྱེ་
 བྲག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱ་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷུས་ཅན་མིན་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།
 ཏྲགས་འདིའི་དོན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་ན། ལྷུས་ཅན་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་བྲག་པའི་སྟོང་ལ་ལྷོས་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ། ལྷུས་ཅན་
 ཡིན་པའང་འདོད། ཏྲག་པ་ཡིན་ལ། ལྷུས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་

དང་པོ་གྲུབ་ཤིང་། དེས་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ཏྲག་པར་ཡང་འདོད། དེ་ལུས་ཅན་
དུའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི། དུང་སྐྱ་ཚྭ་ལྷ་དུང་སྐྱ་བ་པ་ལ་མི་
ཏྲག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པའི་མཆན་གཞི། དུང་སྐྱ་ཚྭ་ལྷ་དུང་མ་ཡིན་
པར་སྐྱ་བ་^①པ་ལ་མི་ཏྲག་པ་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་།
འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱ་བ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་
ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱ་བ་གྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བའོ། །མཆན་གཞི་ནི། རྒྱུས་
བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་མཆན་ནི། དེ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱ་བ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། མཆན་གཞི་ནི། རྒྱུས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ནམས་ནི་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་
བཞེད་པ་རིགས་གཏེར་འགྲེལ་པར་བཀོད་པ་རྗེས་འབྲང་གིས་བཀྲལ་བ་བཞིན་གྲིས་པ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་དར་རྒྱུ་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འགོད་ཚུལ་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་མ་ངེས་པའི་དབྱེ་བ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
མེད་ནས་མ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་ནས་མ་མཐོང་བའི་དེ་སྐྱ་བ་གྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱ་བ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱ་བ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྐྱུ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དང་མི་ཏྲག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་
 རྣམས་མི་འཐད་དེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་^①ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
 གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 དེས་མཉན་བྱ་མི་ཏྲག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་ཏྲག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
 དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རིགས་གཏིར་བ་རྣམས་ན་རེ། མཉན་
 བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་
 གཏན་མེད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་ཡང་གཏན་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐམས་ཅད་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་ཏེ། སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
 དོན་གཅིག་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡང་གཏན་མེད། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད་པའི་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་མེད་ན། ^②ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྐྱ་ཇི་བཞེན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་མེད། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གཏན་

མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་
 ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲ་བྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་དེ་སྒྲ་བྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པ་དང་། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་སྒྲར་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནང་འགལ་གྱི་བྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲ་བའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་^①དག་ཡོད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་སྒྲངས། དག་སྒྲའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དག་སྒྲའི་སྒྲ་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བའི་
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲ་བྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་སྒྲངས། ཅོལ་^②བྱང་གི་བྲག་རི་ཆོས་ཅན། ཅོལ་བྱང་གི་རྟགས་
 ཀྱིས་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲ་བའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དེ་སྒྲ་བྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཅོལ་བྱང་དུང་སྒྲ་མི་
 རྟག་པར་སྒྲ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་
 དེའི་ཕྱིར། འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་གྱི་འཕྲེང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རིགས་གཉེར་འགྲེལ་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ། གྲེ་བྲག་པས་འབྲུང་བཞིའི་
 རྩལ་ཐུན་ལུས་ཅན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གྲེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་
 ཀྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་ལ་འཇུག་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་པས་
 རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་མི་རྟག་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ^③སྒྲ་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་

དང་། གྲེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་རྫས་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་
ཅིང་། རྫས་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་བར་གྲེ་བྲག་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་
གཏེར་བ་རྣམས། གཞལ་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་
འདིར་རིགས་གཏེར་འགྲེལ་བར། གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཆན་
ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རྫས་བྱབ་རྣལ་མར་མ་ངེས། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྫས་བྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
ཡང་མ་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྟོན་གཙོད་
ན་གཞི་མཐུན་བསྐྱས་ནས་འཛོག་གོ །ཡང་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་ཡིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས། དང་
པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དོན་ལ་དབྱད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་
ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་

མཆན་ཉིད། གློན་གཙོད་ན་གཞི་མཐུན་བསྐྱས་ནས་འཛོག་།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་
 བྱེད་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་། མི་མཐུན་བྱེད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་
 བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། མི་མཐུན་བྱེད་ལ་མེད་ནས་མ་
 མཐོང་ཞིང་། མཐུན་བྱེད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། མཐུན་བྱེད་མི་མཐུན་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་
 ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་གསུམ། དང་པོ་
 རྟེན་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་རྟེན་སྒྲུབ་
 ཅན། མི་ཏྲག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་རྟེན་སྒྲུབ་བྱ་པ་རྒྱུས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། ལྟ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་རྟེན་སྒྲུབ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུབ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྒྲུབ་
 མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 རྩོད་གཞི་དང་མཐུན་བྱེད་དང་། མི་མཐུན་བྱེད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས། རྩོད་གཞི་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས། དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩོད་གཞི་དང་མཐུན་བྱེད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་
 པར་མ་ངེས། རྩོད་གཞི་དང་མི་མཐུན་བྱེད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་
 རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅོམ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་རྟེན་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་ངེས་
 པའི་གཏན་ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 དེས་ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་བྱེད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་

ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ།
དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱི་མཆན་ཉིད། དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ལ་དབྱེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་
དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
ཁྲབ་བྱེད། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་
གྱི་^①མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་ལས།^②སྐྱ་
ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། རོན་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
ཉག་སྟེ། རི་བོང་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཅོལ་
བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཅོལ་
བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་
ལས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ནི། རྩེ་བྲག་
པའི་སྒོ་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་མི་འབྱུག་སྟེ། ཏྲག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འབྱུག་སྟེ། བྱེ་བྲག་པས་^①རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་ལ་ཏྲག་པ་ཡིན་
པའང་འདོད། དེས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱུག་སྟེ། དེས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྒན་ཏྲག་པར་འདོད། རེག་བྱ་ཅན་དུའང་འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་ཏྲགས་
དངོས་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱ་
བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆིགས་གང་ཞིག །བྱོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། བྱོད་
དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་
གྱི་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་དང་། འགལ་བ་ལྟག་ལྟན་གཉིས།
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གང་
ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་
གྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོས་ཟ་བ། དཔེར་ན། དག་སྐྱའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་ཏེ།
དག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་རང་ཉིད་

དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ། དཔེར་ན། ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་
རོལ་པོ་ཚེས་ཅན། ཀྱན་མཁུན་ཡིན་ཏེ། ངག་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། ངག་སྐྱ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་
མཁུན་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་དེ་
སྐབས་པ་ལ་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་
ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ལྟག་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ངག་སྐྱ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་
བུ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁུན་དུ་སྐབས་པའི་འགལ་བ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁྱོད་
དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་
ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ལྟག་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་
འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་
པར་འཆད་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ། རྟགས་ཚེས་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་བྱས་པ་ལ། རང་སྡེ་སློབ་དཔོན་
དབང་ལྷག་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་བྱུང་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་

ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་བ་ནས། མི་དམིགས་པས་ནི་མི་འབྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། །གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་བ་འགོག་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་རྟགས་ཚེས་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་
བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱབ་བྱེད། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་
པར་བསྟན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་
གསུམ་ལའང་། །ཞེས་བ་ནས། གཏན་ཆེགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ཅེས་དང་འབྲེལ་བའི། །ཞེས་བ་ནས། འབྲས་བུ་
ན་ཡང་ག་ལ་ངེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་།
དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཉིས་
ཡོད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ལ། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་
དུ་བ་སྟེ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྲུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྲུང་། །ཞེས་བ་ནས། གཞན་ལའང་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་
འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ནི། དེས་ན་དངོས་པོའི་ཡུལ་
ཅན་གྱི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པ་ནི། འཇུག་པ་སྟོ་སྟོན་ཅན་ཉིད་
ཕྱིར། །ཞེས་བ་ནས། ཕྱིར་ན་ཚད་མ་ཉིད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། སྣང་

རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གི་ཚད་མ་འཆད་པ་
ནི། རྟགས་གི་ཡུལ་བྱང་ཡོད་པ་ཅན། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་
འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ལ་ཚྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ནི། ཐོག་མེད་
བག་ཆགས་ལས་བྱང་བའི། །ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་འཆད།

འོ་ན། གཏན་ཆོག་གི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟགས་
མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་སྟོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་འགོག་ཚུལ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་སྟོག་ཁྲབ་
བྱབ་པར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་རྣམས་དགག་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་
གཞན་སྡེ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་དགག་པ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་སྟོག་
ཁྲབ་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་མི་བཞེད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གཏན་ཆོག་གི་
ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རྟགས་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་
མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་སྟོག་ཁྲབ་བྱབ་པ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་བཞེད་པར་
འདོད་པའི་རང་སྡེ་ལ་ལུང་འགལ་དུག་གིས་འགོག་བྱེད་འཆད་པ་ལ། འབྲུལ་བ་
ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མི་ལྡན་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་དང་། གཞན་སྡེ་ལ་ཐུན་མོང་
དུ་མཛོན་སུམ་གྱི་གཞོན་བྱེད་བཟུན་པ་ལ། ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་
ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་^①འཆད། གསུམ་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་ལ་
ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པ་ནི། བདག་དང་ས་ལ་ཤེས་ཡོད་
སོགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་^①ལ་
མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྱུ་བ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བཞེད་པར་འདོད་
པའི་རང་སྡེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་འགལ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། རིགས་སྟོའི་ངག་ཉམས་པར་ཐལ་བ། ལྟག་ལྟན་འཁྲུལ་བ་
ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ལྟོག་པ་ཅན་ཅན་དུ་བཤད་པ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ།
ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ་བ། བྱེད་པར་མཉན་བྱ་
རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་བྱ་པའི་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ་བ། དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་ནི། འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད། དེའི་སྟོན་སྟོང་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་འབྲས་ཅན་དེ། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད། གཉེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བས་ལྟོག་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། ལྟོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།
བཞི་པ་ནི། མ་གྲུབ་སྦྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པས་འཆད། ལྟོག་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་ནི།
བྱེད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ལྟོག་པ་ནི། མ་མཐོང་ཕྱིར་
རིག་མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

ལུང་འགལ་དུག་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་སྟོ་དང་
འགལ་ཚུལ། ཀུན་བཏུས་གྱི་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ཚུལ། རྒྱུང་གི་རབ་དབྱེད་དང་འགལ་
ཚུལ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། བྱས་པ་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། བྱས་པའི་རྟགས་གྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཆོས་
མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་སྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་སྒོ་ལས།
རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉིན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རིགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེའི་
དོན་ནི། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་དང་གཟུགས་སྒྲིག་པོར་མཚུངས་པ་དེ། ཟོས་པའི་ཤིང་ཐོག་
དང་གཟུགས་སྒྲིག་པོར་མཚུངས་པའི་ཤིང་ཐོག་ལྟག་མ་རྣམས་རོ་མངར་བ་དང་ལྡན་པར་
སྒྲིབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ ཕྱོག་ཁྲབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲབ་སྟེ། ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
ཕྱོག་ཁྲབ་གྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གདོན་མི་བ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་ལ། སྒོག་ལྡན་ཡང་དག་ཏུ་
ཐལ་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱད་པར་
མཉན་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཕྱོག་པ་ཅན་ཡང་། ཞེས་སོགས་
གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། སྒོག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་གང་བླ་གི་བདག་
བཅས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
ཞིག་ །དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲབ་^༡སྟེ། སྒྲིབ་པ་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་
གྱིས་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་

སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། བྱས་ཏྱགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བྱས་ཏྱགས་
གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་སྟེད་པར་ཐལ། སྐབས་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྱགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོགས་གྱི་
ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་ཕྱི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་
པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི།
མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྱག་མི་ཏྱག་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་གྱི་སྟོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
སྐབས་གྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་མཉན་བྱ་ཏྱག་མི་ཏྱག་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་
ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དེའི་སྐྱོན་
སྟོང་དགག་པ་ནི། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཅེ་ན། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག་མཐོང་
བ་ལས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་
བྱེ་བྲག་པས་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ས་རྒྱ་མི་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་

སྟོམས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་
 ཕྱི་ཁོལ་གྱིས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེ་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་
 འགོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དེ་
 ཡང་བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་
 བའི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག །ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར། སྤང་རུང་གི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ན། སྤང་
 མི་རུང་གི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལའང་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤང་
 རུང་གི་ས་རྒྱ་མེ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་
 བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་བྲག་པས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རྒྱུད་གི་
 རབ་དབྱེ་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་དང་
 འགལ་ཚུལ། མ་མཐོང་ཕྱིར་རེག །ཅེས་སོགས་གྱིས་འཆད། སྤང་མི་རུང་གི་ས་རྒྱ་
 མེ་ལ་ཆོས་ཅན། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མི་ལྡན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བྱེ་
 བྲག་པའི་དབང་མདོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། རང་
 འབྲེལ་ལས། ❶གལ་ཏེ་མི་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤང་བ་དག་འགོག་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་དོགས་པ་དབྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེས་
 རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་བྱབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ།
 ལུང་གི་གཞོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་

ཡུལ་གྱི་ལོག་རྟོག་ལ་ལུང་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་དབང་
ཕུག་སྡེས་རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་བྱབ་བྱབ་པར་ཁས་
སྒྲུངས་པའི་དམ་བཅའི་ཞེན་དོན་ལ་ལུང་གིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་
རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ^①འདི་ལ་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག །རང་སྡེ་ལ་ལུང་གིས་གཞོན་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རིགས་པའི་གནད་ཆེན་པོ་འཇུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞོན་བསྐྱབ་བཞེད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

^②གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རེས་སུ་འགྲོ་
སྟོག་གི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ། རྟགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོག་བྱབ་བྱབ་པར་འདོད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་དང་། རེས་
སུ་འགྲོ་སྟོག་གི་བྱབ་པ་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་
པ། ཚུལ་གསུམ་ངོ་མོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་རྣམས་པ་གསུམ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་
བྱས་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྣམས་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་དང་པོ་འགྲོ་མི་དགོས་ན། དུང་སེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་
ཐལ། དུང་ཆད་མས་བྱབ། དུང་སྟོན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་དངོས་
འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་འགལ། ཆད་མ་གཉིས་པ་མི་
དགོས་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་

འགལ་དུ་ངེས། དེ་ཉག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ལྷ་ར་ལྷ་ར་དེ་སྒྲོར་གྱི་
 རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གཉིས་པ་མི་དགོས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ།
 གཞི་མ་གྲུབ་གྱི་ཉག་^①པ་ཁེགས་ན་ཉིས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་། མོ་ག་ཤམ་^②གྱི་བྱ་ལ་
 སོགས་པ་ཉག་པའོ་ཞེ་ན། རི་བོང་མགོའི་རྩ་ཉག་པར་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་
 ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་ཉག་པར་ཆད་མས་
 དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྩ་ཉག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་རྩ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་གསུམ་པ་མི་དགོས་ན། གཞལ་བྱ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
 པར་ཐལ། མཆན་གཞི་གཞལ་བྱ་ཆད་མས་ངེས། ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པ་
 སྒོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་འགལ།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་སྒྲོབ་མ་གཞུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་
 དག་དང་། གཞན་སྡེ་པ་དག །ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་
 ཁྲབ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ཉགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་
 ངེས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་གྱི་ཕྱི་ཀོལ་
 ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཕྱོགས་ཆོས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་
 བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་འགྲོ་དང་། ལྟོག་
 ཕྱོགས་སྒྲུབ་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། དམ་
 བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ལྷ་པོ་དེ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་
 ཚུལ་དང་། ཚུལ་བྱུག་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

གསུམ་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 རང་འབྲེལ་ལས། ❶ མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལྗོན་པས་གཞན་ལྗོན་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་
 འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཏན་ཆིགས་གོ་
 བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཏན་ཆིགས་ཀྱིས་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །དེ་ཡི་
 མ་འགྲུབ་བསྐྱེད་དོན་དུ། །འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཉིན་པོར་ནི། །ངེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་
 ཡིན། །འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྗོན་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་
 དེ་ཉིད་ཉོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་
 པས་ནི་འགའ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནམས་བསལ་ཏེ། །ལྗོན་པ་ངེས་པས་ནི་
 མ་ངེས་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་ཀ་
 ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཅིག་ལ་བྱུང་བ་དགག་པ་ཡིན་རོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི།
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་བ་དང་། ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་དག་ཀྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོན་
 གི་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྱག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་
 ཏེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་གོལ་གྱིས་ཏྱགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་གྱིས་ལྗོན་བྱུང་
 མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བྱས་མི་ཏྱག་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་
 ཏྱག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྱག་པར་
 སྐྱབ་པའི་བྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྱག་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཤུགས།^①གང་གི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
གཅིག་ལྟོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་དེ་ནི། བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པ་དེ་གཉིས། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་གི་
འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྟོག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་མི་
ཆོག་གོ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བར་མི་འདོད་ན། གཏན་ཆོག་གས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་
གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱེད་པ་འཆད་པ་ན། དེས་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
རྟགས་ཆོས་གི་འབྲེལ་བ་མ་དེས་པར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱེད་པ་དེས་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཤུགས།^②རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་
པ་དེས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ནི། དོན་གྱིས་ན་འབྲེལ་བ་ཡང་བསྟན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པ་དེས་པ་མེད་དེ།
གཏན་ཆོག་གས་དེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་གི་འབྲེལ་བ་དེ་
ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་དེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ལོག་ཏེ་གང་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དེས་བརྗོད་མཛད་ཅེ་ན། རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱུང་དུ་དེས་བརྗོད་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགའ་རྟགས་དང་། འགའ་བ་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཆོག་མ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས།^③ཉེས་པ་
གང་ཞིག་གི་གཉེན་པོར་ཚུལ་གང་ཞིག་དེས་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སོ། །འགའ་བ་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འགའ་བ་རྣམས་དང་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཏེ། འགའ་བའི་ཕྱོགས་

དང་མ་ཐུན་པ་ནི་གང་དག་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ལ། མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ལ་མེད་པར་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའོ་ཞེས་གསུངས།

ཕྱོག་བྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྤྲུལ་མི་ཏྲག་པར་སྤྲུབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤངས་དང་།
ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤངས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས། ❶ ཕྱོག་པ་ངེས་པས་ནི་ཞེས་བྱ་བར་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། །མ་ངེས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའོ། །དེའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ནི་མ་ངེས་པའི་ཕྱོགས་
དང་མ་ཐུན་པ་སྟེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་པ་ནི་སྤྲུབ་པའོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྲབ་པ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་བྱུང་བ་
གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
ཤུགས། ❷ གཉིས་ཀ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཅིག་ལ་བྱུང་བ་དགག་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཆོལ་བའམ་ཕྱི་ཆོལ་བ་གཅིག་ལ་
བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས།

རབ་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ཞེས་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྤྲུལ་མི་ཏྲག་
པར་སྤྲུབ་པའི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྤངས་
ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས། ❸ རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཞེས་སྦྱོས་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དག་ཀྱང་བཀག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་

དག་ཅེན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་ལྷག་
མ་དང་ལྷན་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ངེས་པ་
སྟོས་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་བཞེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་འགལ་ཉགས་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
ནམས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རྗེས་ཁྲབ་གྱི་མཆན་ཉིད་
འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་དང་། དངོས་གྱི་མ་ངེས་པ་དང་ཡང་དག་ལྷག་
ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ནམས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ།
ལྷོག་ཁྲབ་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ནམ་མེན། ཕྱི་མ་མི་
རིགས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ^①དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ངེས་པས་ནི་འགལ་བ་དང་དེའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནམས་བསལ་ལོ། །ལྷོག་པ་ངེས་པས་ནི་མ་ངེས་པ་དང་དེའི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དང་པོ་
ལྟར་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་
པོ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་ཆིག་བྱར་
དུ་ངེས་པ་སྟོས་པར་འདོད་པ་ནི་ནམ་པར་འབྲམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་ཉེས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བེར་ན། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་གསུམ་པོ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་
སོའི་མཆན་ཉིད་གྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་གྲོལ་
ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་གྲུབ་བྱེན་པ་ནམས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་

བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀུན་བདུས་སུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་ཆོལ་གྱིས་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཀུན་བདུས་སུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་སྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས། དོན་སྟོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངོན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། དུས་གཞན་གཅད་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྒྲར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་སྤང་ཕྱིར་བདག་མཐོང་བའི་ཆིག་ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་མིན་པར་གྲུབ་དོན་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུང་དོན་དེ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་བཟོད་མ་མཛད་པར། ལྟར་སྤང་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཁོ་ན་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་ཚུལ་ནི། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་^①བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོན་བ་དེ། རྗེས་དཔག་བྱ་

དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དམ་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་ནང་ཆོན་
 དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པའི་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་
 དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞེས། །ཕྱི་མ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་
 པའི་ཆིག་ཟུར་དུ། སྤྱི་མི་ཏྲག་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་
 པའི་ཆིག་སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁས་སྐྱེས་ཅུ་བར་
 འདོད་ན། སྤྱི་མི་ཏྲག་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
 སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་
 འགོག་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་ཆིག་དོན་འགོག་པ་ལ་ལ་འབྲེལ་མེད་བཤད་པས་
 དགོངས་པ་འཆད། །གཞན་དག་རབ་རིབ་དག་གིས་གསུང་འདི་འདོད། །རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་
 པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །ཅེས་བྱ་བ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
 འོ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་ཟུར་
 དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
 ལ། །ཡོད་དམ་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དེ་ཡིན་གསུངས། ཁ་

ཅིག །གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ནི་སྐྱབ་པ་འོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཡིན་
གསུངས། །ལྷགས་དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་
འཆད་པའི་ཆོ། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་
འྲིག་ལས། ^①ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆིག་གིས་
དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་སྐྱར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ ^②པའི་
ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③དེས་ན་ཀུན་བརྟུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་
དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ། ཞེས་པ་འདིས་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཀུན་
བརྟུས་རྣམ་དེས་སུ་བྲངས་པའི་གཞུང་གི་ཆིག་ལ། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་བྱང་བ་ལ་
དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱི་མདོ་རྩ་བའི་ཆིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་རྩ་བར། རྗེས་
དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །འདི་རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་
པ་ཉིད། །ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདོ་རང་འབྲེལ་འབྱུར་གསར་ལས། དེ་ལ་དུས་ཕྱིས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་མདོན་སུམ་མམ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་བའོ། །དེའི་
རིགས་པ་ཡང་མཐའ་དག་གམ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཉིད་དོ། །དེ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།
དེ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཀྱི། ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འབྱུར་རྟེན་ལས། ^④དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་
པས་མཐོང་གི། རྗེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྱུབ་པོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི། སྟོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ། དེས་བརྗོད་

མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ❶ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། །འདི་རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་
གཞུང་འདི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་
པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དར་རྒྱུ་ལས། ❷ མདོ་རྩ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ། ངེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆིག་ལས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མདོ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་རྩ་བ། སྐབས་འདིར་ངེས་བཟོད་
མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ན། དེའི་འགྲེལ་བ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་
རྩ་བ། ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་དངོས་
སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་སྐབས་པོ་
ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་
མས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།

མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ❸ དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་
གི། །རྗེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་
དང་སྟོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བོ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའང་སྐབས་འདིར་
ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་
དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་
པས་མཐོང་གི་ཞེས་པའི་མཐོང་བ། ངེས་པ་ལ་འཆད་དགོས་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་

ན། འོ་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པའི་རྩ་བ་ཡང་ངེས་བཟོད་མཛད་
པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་ཤེས་པ་ཚུལ་གསུམ་
ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་
མེད་པ། །འདི་རྒྱ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་
སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་སུ་མདོ་བྲངས་པར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་
དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། །ཞེས་འབྲུང་བ་འབྲེལ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་སྐབས་པའོ། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་སྐབས་འདིའི་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་བྱ་
དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་རྩ་འབྲེལ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆོགས་གྱིས་ནི་ཚུལ་
གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པའི་རང་འབྲེལ་དུ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་
སོགས་བྲངས་ནས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱི་རྩ་འབྲེལ་མ་
བྲངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་ལན་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་
ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་སོགས་གཞན་དོན་
སྐབས་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་སོ་
ཞེས་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན། དེ་ལ་མདོན་སུམ་མམ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་
མཐོང་གི་ཞེས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་
བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེས་

སོགས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་
གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཤུགས།^①གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་
མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཅིང་།

བྲམ་ཟེས་བྱང་། དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་ངེས་པའི་བསལ་བྱ་གང་
ཡིན་བསྟན་ནས། ད་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་བསལ་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འགོ་
ཕྱོག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གྱི་བསལ་བྱ་དང་། གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
བསལ་བྱ་སོ་སོར་བསྟན་པས་སྐབས་འདིའི་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ལ་གཉིས་ཡོད་
པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་
ལས།^②འགྲེལ་བ་ངེས་པ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་བ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་
དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་
ལས།^③སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བྱུང་བ་ངེས་པ་འགྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་སུ།^④གཉིས་ཀ་
ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
ངེས་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་།^⑤གང་
ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་ཀ་ཚུལ་གསུམ་སོ་
སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། རྗེས་
དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་

ཆོས་ཡིན་ན། སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་
 དང་། སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་ཁྲབ་ཡིན་ན། སྒྲི་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་
 ཞེས་བསྟན་ནས། སྟོན་པ་གང་གིས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཤེ་^❶ ཅུ། སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྟོན་པ་ཕྱི་སྟོན་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གང་ཞིག་
 གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྱུབ་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཞེས་པའི་གཞུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་གི་ཟུར་དུ། ཡོད་པ་དང་། ཉིད་
 དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པར་ཕྱིས་སྟོས་པ་དང་། ངེས་པ་སྟོས་པ་དང་། རྗེས་
 ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་ཟུར་དུ། ཡོད་པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་
 མ་སྟོས་པར་སྤར་སྟོས་པ་དང་། ངེས་པ་སྟོས་པ་དང་། སྟོགས་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་
 པའི་ཆིག་ཟུར་དུ། མེད་པ་དང་། ཉིད་དང་། ཉིད་མེད་པའི་སྤར་མ་སྟོས་པ་དང་། ངེས་པ་
 སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན།

སྟོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་
 པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་^❷ བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་
 གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་ཟུར་དུ་ཉིད་ཅེས་
 པའི་ཆིག་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ཏེ་ཉལ་བའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྒྲི་མཐའ་དག་གི་སྤྲེང་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྱུབ་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་

འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྒར་མ་སྒྲོས་པར་བྱས་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་སྒྱུ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུ་མི་ཉག་པར་སྒྱུ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་བསྒྱུ་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་དེས། རང་ཉིད་སྒྲུ་མི་ཉིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་ལྟར་ལས། ^①དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཆིག་གིས་ནི། མིག་གིས་ག་བྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། ཉིད་ཀྱི་ཆིག་གིས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོན་ཤིང་ནི་སོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་བའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲོན་ཤིང་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལོ་མ་འཁུམས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི་མཆན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འགའ་འགའ་ཅམ་ཁོ་ནར་བྱ་བ་ལྟ་བུ། ཡོད་པའི་ཆིག་གི་རྗེས་ལ་ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་ལོ། །

ཅི་སྟེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ནི། མཉན་^②པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ངེས་པ་སྒྲོས་པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས། རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ཡོད་པ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྒྲུ་མི་ཉག་པར་སྒྱུ་བའི་འགའ་ཉགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་ཀྱས་ཏེ། དེ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་འགའ་ཉགས་ཡིན་ན། དེ་སྒྱུ་བ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་དགོས་པའི་

ཕྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་གཅད་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་རུས་ཏེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་
ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཆན་ཉིད་
འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་མ་སྟོས་པར་སྟར་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཅོལ་བྱང་དུང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྟར་མ་སྟོས་པར་ཕྱིས་སྟོས་ན། ཅོལ་བྱང་
དུང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་མིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏྲག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་སྟོས་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་
དགོས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ངེས་པ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་
སྟའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དག་སྟའི་སྐྱེས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གོལ་བ་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། འཐད་ལྡན་ལས། ❶ འདིར་ཡང་ཡོད་པ་སྟོས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་
བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྟོས་པས་ནི་ཐུན་མོང་གི་
མ་ངེས་པ་བསལ་ཏེ། དེ་ནི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་སྟོས་པ་ལས་སྟར་ངེས་པར་བཟུང་བ་སྟོས་པས་
ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་ ❷ མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་ཁྱབ་པ་ཅོལ་བ་ལས་བྱང་བ་དག་གྱང་

གཏན་ཆོག་ས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱིས་ངེས་པར་བཟུང་བར་བྱས་ནས་ནི་དོན་
འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་སུ་བསྟན་
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་སུ་བསྟན་
འགྱུར་རོ། ། དེས་པའི་ཆོག་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཉིད་
བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་བྱིས་འགའ་ཞིག་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སྤྱོད་བའི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།

ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་འགའ་ཏྲགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་བྱས་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་འགའ་ཏྲགས་
ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིས། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་
པའི་ཆོག་བྱར་དུ་ཉིད་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མི་ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུང་སྤྱོད་ཚེ་
བྱུང་དུ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་
ལ་ཡོད་པ་གཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིས། དེའི་^①བྱར་དུ་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱོད་མ་སྒྲོས་པར་
བྱིས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚེ་ལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཏུ་
བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིས། ཉིད་མེད་པའི་སྤྱོད་མ་ཚེ་ལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་
སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་
ཚེ་ལ་བྱུང་དུང་སྤྱོད་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ནགས་ཀྱི་མེ་
ཏོག་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པས་^②། དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མིན་
ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྤྱོད་པའི་བྱིས། དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་དུ་ངེས་པ་

སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངག་སྒྲུའི་རྟགས་ཀྱིས་ངག་སྒྲུའི་སྒྲེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀྱན་
མཁུན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ། བྱས་པ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བ་ལྷག་
ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
འཐད་ལྷན་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་པས་ནི་འགལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་ནི་
མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་
གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་
བྱ་བ་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་གཅིག་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་
པ་ཡིན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པར་བྱེད་པ་
འདི་བསལ་ལོ། །མེད་པའི་སྒྲུའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི། རོན་འདྲིར་
འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཕྱིར་
གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བྱས་པའོ། །ངེས་པ་སྒྲོས་པས་ནི་
མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བ་བསལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་མ་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བའི་རང་ལྡན་ག་
སྒྲུབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། རོན་ལྡན་སྒྲུབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆིགས་བཤད་པ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྐྱུངས་སུ་བཤད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྟགས་འགོད་
པ་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་^❶པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅན་ནས་
འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་རང་ཉིད་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། ལྷོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་
ནི། བྱས་པ་ལས་ཕྱིས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་འཇིག་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་
འཇིག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད།
བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་
པའི་འཇིག་པ་དངོས་མེད་ལ་བྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་བྱས་པ་དང་རྣམས་གཅིག་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད། བྱོད་ཀྱིས་བྱས་
པའི་འཇིག་པ་བྱས་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་འཇིག་པ་རང་དང་རྣམས་གཅིག་པ་དེ་རང་ལས་ཕྱིས་བྱང་
བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་ལས་རྫོགས་པར་
གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ལས་ཕྱིས་བྱང་བའི་བྱས་པའི་འཇིག་
རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཇིག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་
འཇིག་པ་རང་དང་རྣམས་ཐ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་སྐྱབ་^①པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉག་པ་
ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དེམ་དང་ཅིག་^②ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་རུང་
གིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། ལྷོགས་
ཆོས་སྐྱབ་པ་ནི། ཉག་པ་ཆོས་ཅན། དེམ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་རུང་
གིས་སྟོང་སྟེ། དེམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་ཀྱང་སྟོང་། ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་
པས་ཀྱང་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རང་གི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་
བསྐྱེད་པར་ཐལ། རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དངོས་ཤིང་འདོད་ན། དེམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་འགལ། ཉག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་

འབྲས་བུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཏྲག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་
བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བའི་ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ཏྲག་པས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཚུན་ཆད་
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཞོད་
པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ལ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ལ་སོགས་པའི་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་
ཆིགས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
གཏན་ཆིགས་གཉིས་གཏན་ཆིགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཏན་ཆིགས་སོ་
སོར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་ལམ་སྟོང་དུ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
དང་འཐད་ནས་འཇིག་ལ། མ་འཐད་ན་མི་འཇིག་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱུན་དང་འཐད་ཀྱང་
མི་འཇིག་པར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྲུ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོར་གཏན་ཆིགས་རྣམས་པ་
གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རིགས་གཉེར་ལས། ❶གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ལམ་
སྟོང་དུ། །ལྟོས་མེད་འཆད་པ་དགོངས་པ་མིན། །དེས་ན་ལོག་ཏྲུ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི། །གཉིན་
པོར་གཏན་ཆིགས་རྣམས་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས། ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
ལམ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་
པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཞོད་པ་ལ། གཞན་སྟེ་ཁ་
ཅིག །ཏྲག་པའི་ངོ་བོ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། ཏྲག་

བས་ལྟན་ཅིག་གེད་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་བུམ་པའི་འཇིག་རྒྱས་བུམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་བྱུང་པར་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། བུམ་
 པའི་འཇིག་པ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ། བུས་མི་རྟག་
 གི་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དང་། བུས་པ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལ། བུས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྟོགས་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་
 གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^①བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བུས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བུས་པ་
 རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་བུས་པས་སྟོང་
 པ་དང་། བུས་པ་རྟག་པས་སྟོང་པ་གཉིས་ལ་ཆིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་
 ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^②འོ་ན། རིམ་
 དང་ཅིག་ཅར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་རུང་གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། བུས་པ་རྟག་པ་ལ་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་
 ངེས་པ་དང་། བུས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་ཆིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཅམ་
 མ་གཏོགས་བྱུང་པར་མེད་ན། རྟག་པ་བུས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བུས་
 པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ལ་འང་བྱུང་པར་མེད་དགོས་ཞེས་སྐྱ་
 རིས་འབྱེད་པའི་བགོ་སྐྱེད་ཡིན་གྱི། འདིའི་འཕུལ་མཆམས་ལ། ཁ་ཅིག་རྟག་པ་བུས་
 སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། བུས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་

དགོས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་
ཏྲག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་གྱིད་
རྒྱས་སྟོང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་ཇེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་ནས།

རང་གི་ལུགས་ལ། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཏྲག་
པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་གྱིད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རང་ལ་འཁོར་
གསུམ་ཁས་ལེན་པའོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་
སྟོང་སྟེ། དོན་གྱིད་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཏྲགས་འདི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་སྐྱབ་གྱིད་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་སུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ། ཅོད་
སྤང་རིམ་པ་གཉིས་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་གསུངས་^①ཚུལ། ཁོ་ན་
རེ། དེ་འབྲེལ་སྟོར་ངག་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་སྐྱབ་གྱིད་
གཞོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོར་ངག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། ཏྲག་པ་ལ་བྱས་
པ་འགོག་པའི་བྱད་གཞིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་^②། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བཞེན་པའི་ཇེས་
དཔག་གིས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་དབྱེད་མི་བཟོད་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་པས་
སྟོང་པའི་ངོས་ནས་བཏྲག་ནའང་། གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ལ་བཞེན་པའི་ཇེས་དཔག་གིས་
སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་དེ་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་དོགས་པ་བཞོད་པ། དེའི་ལན་གདབ་པ། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ^③གཞན་ཡང་། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཇེས་དཔག་དེས།
ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་ཁྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས།
ཞེས་པ་ནས། ཇེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས།
 ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས།
 དང་པོ་ལྟར་ན། ཚོལ་བྱང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་དུང་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་ཚོལ་བྱང་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས། ཚོལ་བྱང་གི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཚོལ་བ་ལས་བྱང་བ་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོལ་བྱང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཚོལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
 བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་དེས། ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་པར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གིས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་
 དཔག་དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་
 དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ཏྲགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་མ་ཏྲགས་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྟོང་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་
 སྐྱབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་སྦྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་

ཁྱབ་ན། ཕྱི་ཚེས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲག་པ་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། ཏྲག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། དེས་ཏྲག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་མི་དོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེས་བྱང་གི་ཏྲག་པ་ཀྱིས་ཚེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚེས་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེས་བྱང་ལ་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེས། ཚེས་བྱང་མཐའ་དག་ལ་ཏྲག་འཇིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེས་བྱང་གི་ཏྲག་པ་ཀྱིས་ཚེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚེས་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇུག་པའི་ཆད་མས། དེའི་ཏྲག་པ་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ལན་ནི། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་ནམས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྗེས་ཁྱབ་འཇུག་པའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཐེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སྟོང་པའི་ཚེས་པའི་རྒྱུད་ལ་བྱས་ཏྲག་པ་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། བཟོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། བྱས་ཏྲག་པ་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚེས་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲག་པ་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇུག་པའི་ཆད་མས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཇིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་མ་ཆད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་ཤེས་

སྤྲིག་ཆེན་ལས།^①འདི་དཔེར་བརྗོད་ན། སྤྲེའི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་
བའི་ཚད་མ་སྤྲེས་པ་ན། ཚད་མ་གཞན་བརྒྱད་^②པ་ལ་མི་སྟོས་པར། སྤྲེའི་འཛིན་གྱི་
སྟོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱང་སྤྲེའི་རྟག་པ་
ཚད་མ་སྤྲེས་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྲེའི་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཚད་མ་སྤྲེས་པས་
བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་^③།^④རིགས་
པའི་རྣམ་གཞག་^⑤ལ་མ་སྤྱངས་པ་ཁ་ཅིག །ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་
པའི་བྱུང་བ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ངེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་གིས་མ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ན་བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་ངེས། སྤྲེའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་བྱུང་བར་འཛིན་
པའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་^⑥དགོས་པས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྟོ་
འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་^⑦པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལུགས་དེ་རྣམས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞེ་^⑧ན། ཐར་ལམ་གསལ་
ཤེད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྤྲེའི་རྟག་རྟགས་གྱི་རྗེས་དཔག་
གིས་སྤྲེའི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་མ་བཅད་པར་ཐལ། དེས་སྤྲེའི་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་གསར་དུ་མ་བཅད་པ་གང་ཞིག །དེས་སྤྲེའི་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ལྟན་སྤྲེས་གསར་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྲེའི་
མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་གློལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྲེའི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་སྟོག་བྱུང་རྟགས་སམ་མ་
རྟགས་ཞེ་^⑨ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རོན་ཤེད་ཀྱས་པས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོར་བ་འདི་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྤྲེའི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་སྟོག་བྱུང་སྤྱབ་

བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་རྣམ་དག་ཡིན་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱི་
 རྟོལ་རྣམ་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་མ་རྟོགས་ཏེ། དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེས་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་
 བྱིར། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་སྐྱའི་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱའི་བྱས་པ་
 རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ❶གཞོན་པ་ཅན་
 ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་འདིས་སྒར་བཤད་པའི་འབྲེལ་བའི་ལྷོགས་གཅིག་
 ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་པ་ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་དེ་བྱས་པའི་འགོད་ཚུལ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་
 དང་། ❷རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་
 ཡང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་རྟོགས་
 རྣམ་པ་མ་ཡིན་པས་གཞི་བྱས་པ་དང་ཆོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས།

བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱི་རྟོལ་ཡང་དག་གིས་བྱས་པའི་
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས་ཤེ་ན། དེས་བྱས་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ལྷགས་
 གཉིས། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འབྲེལ་རྟེན་ཀར་མ་ངེས་པ་དག་བཤད་
 གྱང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་
 དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ཡང་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་
 པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ། མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་
 སུ་ཚུགས་གྱང་། སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་པ་

དངོས་ལྷགས་གང་ལ་ཡང་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲའི་ཕྱི་རྒྱུ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མ་
དེས་ན། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་རྟག་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་
པར་དོགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་ཡོད་
པར་དོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྒྲོང་བ་ནི། འོ་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཁོ་ན་རེ། ཚེལ་བྱང་
གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྒྲུ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་
བསྒྲན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། བཅད་
ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ལ། ཆད་མ་སྒྲུ་མས་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དགོས་ཀྱི། སྒྲོ་
འདོགས་བཅད་ཟེན་དཔྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཚེལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེལ་
བྱང་གི་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཚེལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་
ཚེལ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཚེལ་བྱང་གི་སྒྲུ་
རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚེལ་བ་ལས་བྱང་བའི་སྒྲུ་ལ་སྒྲོ་ཁ་སྟོགས་དེ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་ཆེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚེལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་
ཚེལ་བྱང་གི་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྟོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མས། དེ་ལ་སྒྲོ་ཁ་
སྟོགས་ཤིང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེས་ཁྲབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྒྲོ་འདོགས་ཆེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཚེལ་སྒྲུ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ལ། ཚེལ་སྒྲུ་དེ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱང་
པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་ཁ་སྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་སྟོར་

གྱི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་ཚོལ་སྒྲ་དེ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་བའི་བྱད་པར་གྱི་གཞིའི་
 ཚོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
 པའི་རྗེས་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཚད་པ་ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ^①སྒྲ་དོན་སྟོན་པ་མེད་ནམས་ཀྱི། །ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་རྒྱུ་ལས། ^②སྟོ་འདོགས་ཚད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མ་སྒྲེས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ལུགས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་སྟངས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟོ་དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་པས་སྟོང་བའི་བྱད་པར་གྱི་
 གཞི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྟོ་ནས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཚད་
 ན་སྟོ་དེས་སྒྲ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོགས་པ་གཉིས་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་བྱས་པས་སྟོང་བའི་ངོས་ནས་བརྟག་ན་ཡང་
 དབྱད་མི་བཟོད་པ་ལ། དོགས་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་
 ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་དེས་རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་
 སམ་མ་ངེས། ངེས་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་
 རྒྱད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཚད་མ་དེས་བྱས་པ་སྒྲའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྒྲ་
 རྟག་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་པའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་
 རོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་^❶བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པ་བྱས་
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པ་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་
 བྱས་པའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་བྱེད་
 ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་ཚོལ་དེས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པར་རོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱབ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན།

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། རོགས་པ་དེའི་སྟོན་
 མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་
 བྱང་གཞི་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་སྐྱའི་རྟག་པས་སྟོང་པ་བྱབ་ཀྱང་། སྐྱ་བྱང་གཞིར་བཟུང་
 བའི་སྟོང་དུ་རྟག་པ་མ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
 དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གི་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་སོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་
 གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
 དག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་རོགས་
 པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་
 རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་རོགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་

ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་སྐྱའི་ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་འཇུག་
པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་སྐྱ་ཡི་བྱས་པ་དང་ཏྲག་པའི་
གཞི་མ་ཐུན་དོགས་ཀྱང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་ཏྲག་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་དོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་དེས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ཁོ་ན་ཡིན་
པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱམ་པ་ལས་ལོག་པར་མ་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་
པ་སྐྱའི་ཏྲག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་
པ་ཏྲག་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དེ། ཏྲག་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་
མས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས། བྱས་པ་ཏྲག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲགས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅ་མ་གྱིས་
སྟོག་བྱུང་བྱུང་པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མས་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཚུལ་སྐྱ་བའི་མཆེ་བ་ལྟར་
འདོད་རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས།
བྱས་པ་སྐྱའི་ཏྲག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་། བྱམ་པའི་ཏྲག་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་

འདོགས་གཙོད་མི་རྒྱས་པར་སྒྲོ་འདོགས་དེ་དག་གཙོད་བྱེད་གི་ཚད་མ་ལོགས་སུ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པ་དེ་ཤ་པ་སྒྱུར་གྱིག་པོ་ཞིང་དུ་
སྒྱུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
གཞི་དེ་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ངེས་ན་གཞི་དེ་ཞིང་དུ་ངེས་དགོས་པས་ཉགས་གྲུབ་
ན་བསྒྱུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན། གཞི་དེར་ཞིང་མེད་པར་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེར་ཞིང་ཤ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཞིང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཡང་ཡིན་ཉག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲ་ཡང་ཡིན་ཤར་ན་ཡོད་པའི་ཉག་པ་ཡང་ཡིན་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཉག་སྒྲོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་སྒྲིའི་ཉག་སྒྲོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིས་སྒྲོང་པར་ངེས་ན། བྱེ་
བྲག་གིས་སྒྲོང་པར་ངེས་པས་བྲུབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་གིས་འཆད། འདི་ལ་ཁྲིཀ་པར་མ་འདི་ལ་
ཉག་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པས་བྲུབ་པ་ངེས་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་བྲུབ་
པར་འགྱུར་བས་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན་གྱི། རོན་ནི། ཉག་ན་མ་བྱས་
པས་བྲུབ་པ་ངེས་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྲུབ་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་པའི་དོན་

ཡིན་ཏེ། ཚེད་པའི་སྐབས་སུ་ཐེས་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ན། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་པར་མི་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཚེད་པ་
དེའི་དོན། ཁོ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ནམ་
མཁའ་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་ན། སྐྱབྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
གཞི་དེ་ཡིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཡིང་དུ་
ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞི་དེར་ཡིང་མེད་པར་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་གཞི་དེར་ཡིང་ཤ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། ཅུ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་རྟག་པར་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་ན། སྐྱབྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་མི་འདོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། ཚུལ་གསུམ་ངོ་མོ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ལ། ལྷགས་གཞན་
དགག་པ། འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གཞི་དགག་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། རིགས་གཉིས་བ་རྣམས་དང་། སྤྱི་རབས་པའི་

ཆད་མ་པ་རྣམས་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཏྲག་
 ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོགས་བྱས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་གྱི། ལྗོགས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་
 གྱུར་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་སྦྱོར་གྱི་བྱས་པའི་མཆན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
 དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཆད་མས་
 དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན།
 མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏྲག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་
 བྱས་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཏྲག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་མཉན་བྱའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཏྲགས་སུ་བྱི་གཉིས་ཁས་སྦྱངས་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཏྲགས་སུ་མ་དེར་ཐལ།
 དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཆད་མས་
 དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཏྲག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདི་ཏྲགས་དང་པོ་རྩ་བའི་ཁས་སྦྱངས་
 དང་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཏྲག་ན་མ་

བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཏྲག་
 ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན།
 དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
 ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་སྒར་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །ཙུ་བའི་ཏྲགས་
 བར་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཏྲག་པ་དངོས་པོས་སྒྲིང་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོས་སྒྲིང་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པོ་ཟེན།

གཞན་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ན།
 བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ནའི་སྒྲིང་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་སྒར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ནར་
 ཟད་པ་ཉམས་སོ། །ཙུ་བའི་ཏྲགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲིང་གི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་སྒྲོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་བྱས་པའི་སྒྲིང་དུ་འགོད་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །

འདིར་སྒྲུས་པ། མཁས་པའི་དེད་དཔོན་དག་ལས་འོངས་པ་ཡི། །ལེགས་
བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱང་བསྐངས་ཏེ། །འཆིང་བུ་བཟུང་ནས་ནོར་བུ་འདིའོ་
ཞེས། །སྒྲུ་བའི་སྒྲེ་པོ་འདི་ཀུན་ཨེ་མ་མཆར། །ཞེས་བུ་བའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་མ་ངས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་
པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསྒྲེག་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
དུ་ངས་བཅོད་སྒྲོས་པ་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ངས་བ་
སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེད། དེ་འགོག་པ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ དེ་
ལྟར་ན་བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྤྲིང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི།
རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་དུ་ཁོ་བོས་གོང་དུ་བཤད་བེད་ཏོ། །ཐལ་
འགྱུར་ཕྱི་མ་དེ་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
བྱབ་པ་བྱམ་པའི་སྤྲིང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་
པའི་ལྟོག་བྱབ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་མེད། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཡིན་ན། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེད་རང་གིས་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་
བྱབ་པ་བྱམ་པའི་སྤྲིང་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། ཞེས་བེད་ན།
སྒྲུ་མི་མེད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❷ ལྟོག་བྱབ་ཀྱི་མཆན་གཞི་ལྟོག་པ་དེ་ཁོ་ནར་
བད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་
བྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྲིང་དུ་གྲུབ་

པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པ་ཉམས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་བཟོད་པ་ན། ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་
དངོས་སུ་བསྐྱན་པའི་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ། མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་པར་
བསྐྱན་པ་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་གྱི་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་དགག་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གང་ཞིག །དེ་
སྐྱབ་གྱི་དཔེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་པ། དེ་
སྐྱབ་གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་དཔེ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས།
མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་པ། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་ཁྲབ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཞེས་
ཟེར་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་དགག་ཚུལ་ནི། སྒོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་པའི་ཏྲགས་
ཀྱིས་བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དཔེ་གཉིས་གྱི་
ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ལན་
གྱིས་ཕྱོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འབྱུར་རོ། །བྱམ་པ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤྲེང་དུ་བྱུང་པ་མེད་ཅེས་མི་གསུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་^①མཐུན་
དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱོད་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། བྱོད་
རང་གི་ལུགས་ལ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ། མཆན་གཞི་གང་བྱས་པ་
ལ། བྱས་པ་མཆན་གཞིར་བཟུང་ནས། སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་མཆོན་
པ་ལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། བྱས་
པའི་སྤྲེང་དུ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
སྤྲེང་དུ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སོང་། སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་

དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་
ཁས། ཅ་བའི་གསལ་བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་སོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་
གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པའི་གཏན་ཆིགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན།
ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་
གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པར་སྐབས་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཉགས་སྐབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་
ཚུལ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་པར་སྐབས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མི་
བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ངས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་
ཀྱང་བཀོད་ཆེ་མ་རྣམས་མེད་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་དེ་གང་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།
བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་

ཁྱབ་པ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱབ་
པ་དེ་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ས་ཁས་སྤངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ། ཏྲག་ན་མ་
བྱས་པས་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ན་
ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་ཡང་^① ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་གཞི་མ་ཡིན་པས་
སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^② ཏྲག་ན་མ་བྱས་པ་དང་། ཏྲག་ན་མ་
བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དང་། དེས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་ནམས་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་མེད་བྱེད་
པར་འབྱེད་ན། རི་བོང་གི་རྩེ་ཅེ་མོར་སྐྱེལ་གྱུང་བཅས་པར་བཟད་དོ། ། ཞེས་གསུངས། དེ་
ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། རི་བོང་གི་རྩེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། བྱོད་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་བྱོད་གྱི་
ནམ་པ་སྒོ་ལ་ཤར་བ་ན། དོན་སྐྱེ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སྒོ་ལ་ཤར་བར་ཐལ། ཏྲག་པ་དང་། མ་
བྱས་པ་ཐ་དད་གང་ཞིག ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ནི། མི་གཞོད་དོ། ། སྐྱོན་དེ་
དག་འཇུག་པར་མཐོང་ནས། ཁ་ཅིག ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་མི་འཇིན་གྱི། ཏྲག་ན་
མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་
ཕྱོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། ། ཞེ་ན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ཏྲག་པ་ལ་མ་བྱས་
པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་
སྟེང་དུ་བྱས་ཏྲག་ས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་
གཞལ་བར་ཐལ། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཏྲག་ས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་

པའི་ལྷོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། འདོད་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲི་
 མི་ཏྲག་པར་སྒྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 དེ་མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཁས་སྒྲངས། ཅ་བར་
 མ་ཁྱབ་ན། ^①དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། །དུན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་བྱས་པ་ལ། སྒྲ་རབས་པ་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ན་རེ། གཞུང་
 དེའི་དོན་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་འཇལ་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ལྷོག་
 ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་འཇལ་ན་རྗེས་ཁྱབ་གཞི་གཞན་མཐུན་དཔེ་ལ་
 གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ལྷོ་ཁ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཁ་
 ན་འགྲོང་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལྷོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་
 ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རྗེས་ཁྱབ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་
 མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ན་རེ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་
 བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ལྷོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་སྟེང་དུ་འཇལ་བ་
 ན། རྗེས་ཁྱབ་ངས་པའི་ཆད་མས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྱབ་ངས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་འཇིན་གྱིས་བྱམ་པ་འཇལ་བ་སྣམ་བུ་འཇིན་པའི་ཆད་མའི་
 ཤུགས་ཏྲགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། ལྷོག་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ལྷོག་ཁྱབ་མི་
 མཐུན་དཔེ་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཤུགས་ལ། རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་
 ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྱབ་ངག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའི་
 སྟེང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲི་མི་ཏྲག་པར་སྒྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་

བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་
 ཀྱི་དཔེ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞིར་བཟུང་བའི་ཕྱིར།
 དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཞོས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གི་སྐབ་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན།
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
 བསྐབ་བྱ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། ^①དོན་གྱི་ས་དེ་ནི་འཇིག་ཚྲོར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་དེ་
 གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་འབྲེལ་སྐབ་ངག་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་
 པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་མི་མཐུན་དཔེ་རྣམ་མཁའི་སྟོང་
 དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
 མཁའ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། དོན་གྱི་གོ་བས་ཅིག་ཞོས་ལ། །ཞེས་
 པའི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་བྱས་པ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་
 དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གཉིས་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་
 ཞོས་ཀྱང་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་རྣམ་སྟུང་མོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་
 དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་
 དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་
 འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་བཞི་སྟེགས་ལ་འགྲིག །རྟགས་

ཁས། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་
 ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འདིས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
 བྱུང་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ལྷོག་བྱུང་གཉིས་དངོས་ཤུགས་
 ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མས། བྱས་པ་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པར་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། འོ་ན། སྐྱའི་སྟོན་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་དགོས་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་མ་
 ཡིན་དགག་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པ་གང་
 ཞེས། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་དེས་མི་གཞོད་དེ།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་ཤུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འཆད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་རང་གི་ཤུགས་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་མཚན་གཞི་ངི་ལྟ་
 བུ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 གཞི་ཡིན་བྱས་པ་ལ། སྐྱ་རབས་པ་ནམས་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་

རྟོགས་པའི་ཚད་མས་བྱས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། བྱོད་བྱས་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་མི་
 རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས།
 བྱུང་པ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ། བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཕྱོག་པ་གཅིག་དངོས་ཤུགས་སུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས།^① སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱུང་པ་གཉིས་དངོས་
 ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན། དེས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟོག་པའི་བྱུང་པ་དང་།
 རྟོག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟར་
 དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟོག་པས་བྱུང་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ།
 བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་རྗེས་བྱུང་དང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མེད་པ་ཁོ་ནར་ཚད་མས་ངེས་པ་བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་
 ཡང་དག་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱོག་བྱུང་དང་། དེ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་
 རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟོག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དག་དེས། བྱས་རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟོག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཚོས་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་

ཁྱབ་རྫོགས་པར་མ་བརྗོད་པར་རྒྱུ་ལས་བཞད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་
 བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དངོས་སུ་མ་བཟུན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོ་དེས་ཀྱང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་གིས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་བརྗོད་པར་
 ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བཟུན་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་དང་།
 བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་
 གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བཟུན་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ཅིང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གཉིས་དངོས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་བྱ་
 རྫོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་
 བཟུན་གྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དེ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་དངོས་བཟུན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དངོས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་བྱ་རྫོགས་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་
 བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པའི་མཆོན་གཞི་
 གང་ཡིན་ཞེས་དར་རྒྱུ་པ་ལ་བྱི་བ་མི་འཐད་དེ། བྱི་བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། བཏགས་
 ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མཆོན་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཆེ། མཆོན་བྱའི་

མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚད་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ངི་བ་དང་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་འབྱུང་མི་ཤེས་པའི་བྱུང་བ་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཞེས་མཁས་པ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། བྱས་པ་རྟག་ན་མ་
བྱས་པའི་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མ་མིན། མིན་ན་འབྱུང་། ཡིན་ན་འབྱུང་མི་ཤེས་པའི་བྱུང་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་
བྱུང་བ་གཉིས་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ལུགས་ལ་ངེས་པར་བྱེད་པས་ཕན་ཚུན་མི་འབྲེལ་བ་
གཞུང་གི་དོན་ནོ་ཞེས་སོགས་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར། ❷ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་
དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཚུལ་
གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ལྡོག་བྱུང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་གོ་བས་
ཅིག་ཤོས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་
རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་
ཚད་མས་ཅིག་ཤོས་ལུགས་ལ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱས་པ་དེ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་ལྡོག་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་
མདོར། ❸ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ། བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་རྗེས་བྱུང་ལྡོག་བྱུང་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་འདིས་བྱས་པ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
གང་རུང་དུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས། བྱས་པ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་
པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས་བྱས་པ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་དང་། དེ་

འདྲའི་ཚོལ་བས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། དེས་བྱས་པ་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཆ་ནས་
བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འདིས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་
པས་ཁྱབ་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཆ་
ནས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་
པས་ཁྱབ་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་
པར་སྐྱས་ཀྱང་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། ❶ ཚུལ་གསུམ་པོ་
དེ་ནི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ངེས་པ་ཞེས་དང་། རིགས་ཐིག་
ལས། ❷ ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཏྲགས་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏེ། རིགས་ཐིག་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་

ལ། །ཞེས་སོགས། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་
པའི་ཆོག་དངོས་སུ་སློས་དགོས་པར་བསྟན་གྱི། ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་
པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་སློས་^①དགོས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་ངེས་ལས་^②བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ལ་ཡོད་པའི་གཏན་
ཆོགས་དེའི་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མར་
སློས་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་ག་ལའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་
ཅིག་ །གཞུང་ལས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཅེས་ཟེར་བ་ནི།
ནོར་བ་ཆེན་པོའོ། །

དེས་ན། རང་ལུགས་དར་སྤྲོད་པ་ནམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
མཚུངས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པའི་
གཞུང་དུ་བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟར་འཛོག་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་ཉགས་ཚུལ་དང་པོར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་ཚུལ་གཉིས་
པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་
ཉིད། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱབ་ལ་ཉགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་འདི་དེ་
སྐྱབ་ལ་སྐྱར་ན་ཆོག་སྟོན་འཇུག་པས། ཡང་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་

ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
བྱས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་
པའི་མཆན་ཉིད། དེས་སྐྱ་མ་གཉིས་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་འཛོག་ཡང་ན། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲགས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^① ཕྱོགས་ཆོས་མ་བཟོད་གོང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་བའི་
རང་ཕྱོག་དང་། དོན་ཕྱོག་གི་ཕྱོགས་གཉིས་ཁྲབ་པ་ངེས་པའི་རྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི། དེ་
ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྲབ་པ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
སྟོན་པ་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཟོད་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་གྲུབ་མཐའི་གནད་ཆེན་པོ་
ཞིག་གོ་འོང་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་
སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཆོག་ཟུར་གྱི་^② བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་
པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གི་ཆོག་ཟུར་གྱི། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་
ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་
ཀྱི། ངག་དེ་གཉིས་ནི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་ཕྱོག་ཁྲབ་
རྫོགས་པར་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་
ཕྱོག་ཁྲབ་རྫོགས་པར་བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་

པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། མི་
 ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱའི་བྱས་སོ་
 ཞེས་པའི་ངག་འདིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་བྱུང་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་མ་
 བསྟན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དང་།
 མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་
 ངག་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་དང་
 ཕྱོགས་བྱུང་རྗེས་པར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་^①པའི་
 ངག་གིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་བསྟན་པ་བཞིན། འདོད་ན། ^②ཇི་ལྟར་མེད་
 རིག་དེ་བཟོད་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །འདི་ཡང་རྒྱལ་ཚབ་ཚུལ་
 རྗེའི་ལེགས་བཤད་ཁོ་བོས་ཏྲགས་པའོ། །

བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་རྒྱུ་པ་མ་བཟོད་ན། རྗེས་བྱུང་རྒྱུ་པ་
 བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་^③མཚན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་རྒྱུ་པ་བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མེད་དེ། བྱས་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་བྱུང་བཟོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡན་ལག་མ་
 ཚང་བའི་སྐྱབ་ངག་སྟོན་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐྱའི་མི་ཏྲག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་
 ཕྱིར་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་^④པའི་སྐྱབ་ངག་ནི། ལྷག་པའི་སྟོན་ཅན་དང་། ཚད་པའི་སྟོན་ཅན་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་

གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་འདིས་བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ལྷོག་བྱབ་བརྗོད་པར་ཐལ། དེས་ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་
 བྱབ་སྟེ། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བརྗོད་པར། དེ་སྐྱབ་
 གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པ་རྗོགས་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མེད་དེ།
 བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱབ་པ་རྗོགས་པར་
 བརྗོད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱི་བྱས་ཞེས་སོགས། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
 གཞིར་བཟུང་སྟེ། ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
 འདིའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ བྱས་པ་བརྗོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཏྲག་པ་ལ་བྱས་
 པ་མེད་པར་བརྗོད་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ།
 དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་པ་མ་བརྗོད་པར་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
 ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུང་འདི་ནམས་
 གྱིས་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དང་། ཏྲག་ན་མ་
 བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གཉིས། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཅེས་ཡང་མ་ཡིན་པར་བསྟན། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡིན་ཡང་བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་གཞིར་བྱས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་པའི་ངག་སྐྱབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་

བཞིན་དུ་སྐྱབས་ཞེས་པའི་དག་འདི་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཚོས་རྒྱང་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
 པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་དག་མེད་དུ་སྐྱབ་འདོད་ནས། སྐྱ་ནི་
 བྱས་ཞེས་པའི་དག་འགོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། སྐྱའི་བརྗོད་ཚུལ་མི་
 འབྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་ཅེས་^①པའི་དག་གིས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་
 པ་བརྗོད་ཀྱང་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ་འཇུག་པའི་ཚད་མས། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་
 མ་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 གའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་
 འགོ་ཕྱོག་གི་བྱས་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ནམ་ངེས་ལས། ^②འོ་ན་ཏྲགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ།
 རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ཚུལ་གསུམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་
 ཐེག་ལས་ཀྱང་། ^③རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་དག་པན་ཚུན་ནམ་པར་གཅོད་པའི་རོ་མོ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན། གཞི་བྱས་པའི་སྟང་
 དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་ཡོད་པར་བསྐྱབས་^④པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་སྟང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱས་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འགྱུབ་པ་དང་།
 དེའི་སྟང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱས་ཡོད་པར་འགྱུབ་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་སྟང་དུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱས་
 ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རྗེས་བྱས་གཅིག་སུ་ཅན་དང་ཕྱོག་བྱས་གཅིག་སུ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་འདོད་པ་དགག་
 མི་རིགས་པར་ཐལ་ཞིང་། ^⑤དོན་གྱི་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །དན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་

འགྲུལ་། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་
 པར་རྟོགས་པ་ནི་^༡། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ལྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་མི་
 འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པར་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེའི་སྟེང་
 དུ་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས། མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ལྟོག་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། ཚུལ་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་དང་
 ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ལ་གོ་
 བའི་སྒྱུར་ངག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁྱབ་པ་གཉིས་འགལ་བའི་དོན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེག་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན།
 སྟོག་ལྟར་བདག་མེད་ལས་ལྟོག་ན། བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བདག་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྟོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤ་
 རབས་པ་རྣམས། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན། ལྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི། མཐུན་ལྟོགས་རྗེས་
 ཁྱབ་ཀྱི་ལྟོས་གཞི། མི་མཐུན་ལྟོགས་ལྟོག་ཁྱབ་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་དར་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ།
 མི་མཐུན་ལྟོགས་ལྟོག་ཁྱབ་ཀྱི་ལྟོག་གཞི་ཡིན་གྱི། ལྟོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྗེས་ཁྱབ་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། ལྟོག་ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་
 པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་དང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་

པའི་གཞི་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིར་སྒྲུས་པ། སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནད། །རྒྱལ་ཚབ་དར་
མས་ཇི་ལྟར་བཀལ་བ་བཞིན། །གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་འབྲུལ་མེད་ཁོ་བོས་
བཤད། །ཞེས་ལྟན་ཞིང་པའི་^①ཚིགས་རྣམས་དེ་རིང་ནས། །ལེགས་བཤད་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་
ཚོས་དཀའ་བར་བྱོས། །དེ་བྱིར་འདི་ལ་རྒྱན་དུ་བསྟེན་བྱེད་པའི། །སྒྲོ་གསལ་དེ་ལ་མཁས་
པ་གལ་རིང་། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

མ་གྲུབ་སྒྲུབ་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས།
ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་། བྱིར་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་
བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་
པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལུང་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཞར་ལ་གཞན་གྱིས་ལུང་
དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་ཚུལ། རྣམ་ངེས་
རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ཚོལ་བྱིར་ཚོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་
དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འབྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་བྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་
ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྲབ་པ་ཚོལ་བྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་
དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དང་། གཞི་མ་

གྲུབ་མི་མ་ཐུན་དཔེར་བཟུང་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་མི་འགྲུབ་པ་དང་བཞི་ཅི་
རིགས་པ་དཔེ་^①དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་
དུ་མི་སྦྱོར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྦྱབ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་
གི་བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྡོག་གི་བྱུང་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བའི་དོན་དུ་སྦྱོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྦྱབ་
ངག་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་
འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཞི་
པོའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞིའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྦྱབ་ངག་ཡང་
དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོལ་བྱ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
དགྲའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོལ་བྱ་བས། དེའི་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱུང་བ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་རོ། །

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། །གཞི་མ་གྲུབ་
མི་མ་ཐུན་དཔེར་བཟུང་ན། ལྡོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་ཏེ། སྦྱབ་ངག་ཡང་
དག་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པ་འཐད་ཀྱང་།
གཞི་མ་གྲུབ་མི་མ་ཐུན་དཔེར་བཟུང་བས་ལྡོག་བྱུང་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། སྦྱ་ནི་བྱས་

ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་
 ཏྲགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། མེ་མེད་ན། ཏུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་ཏྲགས་ཚོས་དང་
 ལྡན་པའི་མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་བཞིན་དུ། ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ནི། ཏུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཏུ་བའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཏྲགས་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་ཏྲགས་གཉིས་པོ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་
 དཔེར་བཟུང་ན་ཕྱོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
 སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་ལ་
 མི་གཞོད་དེ། སྒྲའི་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་
 དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེའི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་
 གྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་པས་མ་
 ཁྲབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའི་སྒྲུབ་དག་ནི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་
 སྒྲུབ་དག་ནི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་པ་བཞིན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་གཞན་

དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོལ་ཕྱིར་རྟོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རང་
 དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་རྟགས་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་
 པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་
 ཡིན་པ་དེ། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་
 འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན། གཞི་གྲུབ་
 དགོས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཀུན་ཏུ་རྟོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལས་མཁས་པ་ཁ་
 ཅིག །གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། སྤྱི་བྱ་འདི་
 ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་
 རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་
 སྤང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དེ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ་སྤྱི་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ལྟར་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་བ་ནི། རྣམ་ངེས་

དར་རྒྱུ་གི་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད་ནའང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①སྐྱབ་ཏྱགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན།
ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ཡང་། ཕྱོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་
ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་ས་ཕྱག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྱགས་ལྟར་སྤང་དུ་སྐྱབ་
པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཀྱང་
ཡོད་དགོས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་ཏྱགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་
ཡང་དག་གིས། དེའི་ཏྱགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཚད་མས་མ་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་^②གྲོལ་བ་དང་ཕྱིར་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་
ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ་ལུང་
དེའི་དོན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་གྲོལ་ཕྱི་གྲོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན།
དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་རྩ་ས་སྐྱ་སྐྱ་བ་ལ་འཆད་པ་
ནང་འགལ་ཏེ། ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཏྱགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱར་ནས་གཤགས་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཅི་རིགས་པ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་
གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་
པ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྱགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲོལ་ཕྱིར་གྲོལ་གང་རུང་

ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་ནང་གི་འགལ་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དགའི་ནང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དགའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བས། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དགའི་ནང་གི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་ལ་ཕྱོག་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྱུར་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་ཚུལ་སྒྲུབ་དང་འདྲ། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྱུར་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ལ། ཕྱོག་གཞི་མཐའ་དག་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་ངེས་ཀྱང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ངེས་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ནི་ཚོལ་བ་དང་ཞེས་སོགས་སྐབས་ཉགས་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་^①ཉགས་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་དགོས་ཀྱི། སྐབས་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་བའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གཞི་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ས་ཕྱག་པ་སྐྱེས་བུ་སྐྱག་བསྐལ་བར་སྐྱབ་
པའི་ཉག་ས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་སྒྲུབ་བཤའ་དང་པ་དེའི་བཞེད་པ་ཡིན་
ནམ་དཔྱོད། དེ་ལྟར་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་འདུག་པ་སྟོན་
ཆད་མ་གྲགས་པ་ལྟར་འདུག་པས། ཁོ་བོས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ཕྱང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ^①འདི་དགག་སྐྱབ་གྱི་ཉག་ས་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་
བྱེད་པ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་མར་བཀོད་པ་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཉག་ས་གྱི་
མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། བྱེད་རང་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྗེས་བྱེད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བྱེད་
ན། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ཉག་ས་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། བྱེད་རང་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི། དེའི་ཕྱོག་བྱེད་མ་གྲུབ་པས་མ་བྱེད་པ་ཉམས་སོ་ཞེས་པས་འཆད། དེའི་དོན་ནི་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། མི་
མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོག་བྱེད་མི་འབྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྐྱོར་བར་གསུངས་པ་
དགག་སྐྱབ་གྱི་ཉག་ས་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱེད་པ་
བྱས་ཉག་ས་གྱིས་སྐྱེའི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱེད་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་
བྱས་ཉག་ས་གྱིས་སྐྱེའི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱེད་མི་ཟེར་བ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ།
མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་གྱིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱུ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཉག་ས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོག་བྱེད་མ་གྲུབ་པས་
བྱེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་
ན། དུ་བའི་ཉག་ས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་

མ་གྲུབ་དགོས། དུ་བའི་ཉག་ས་གྲིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་མ་གྲུབ་
ན། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་གྲིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བའི་ཉག་ས་གྲིས་དུ་ལྡན་
ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་ན། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་གྲིས་མེ་མེད་མཆན་
མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་དགོས། མེ་མེད་པའི་ཉག་ས་གྲིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་ན། དུ་བའི་ཉག་ས་གྲིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་
ཁྲབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་ཀ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་
ཁྲབ་པ་དུ་བའི་ཉག་ས་གྲིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། མེ་མེད་
པའི་ཉག་ས་གྲིས་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན།
མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་
པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། དུ་བའི་ཉག་ས་གྲིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ནམས་ཁས་སྒྲངས། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་
ཀྱང་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྲད་པར་ནམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤོང་^❶བ། དང་པོ་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲ་
ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་ཀར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་ཉག་མི་ཉག་
གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། ཅ་བར་འདོད་

ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲབ་གང་
ཞིག །བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་
ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་ཏྲག་པ་
ལ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྒྲ་
མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་གང་ཞིག །ཕྱོག་བྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྒྲ་
མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་
མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཁས། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་
འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྒྲ་ལ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་
གཅོད་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^❶མཉན་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི། ཏྲག་པ་
ལ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་སྒྲ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགྲོ་
ཕྱོག་གི་བྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཉན་

བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱའི་ཆོད་མས་བྱའི་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་
 ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱའི་པ་དེ་མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱའི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྗེས་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་བྱའི་
 བྱ་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱའི་པ་དེའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱའི་ཆོད་མས་བྱའི་པར་ཐལ། རྟག་ན་མཉན་བྱ་
 མ་ཡིན་པས་བྱའི་པ་དེ། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱའི་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དང་། ཕྱོག་བྱའི་ཆོད་མས་བྱའི་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆོད་མས་
 བྱའི་བྱིར། མ་བྱའི་བྱ་། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱའི་པ་
 དེའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། གཏན་ཆོག་མས་མར་མེ་བཞིན་དུ་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་
 ཅེས་བྱའི་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རེ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་སྒྲོས། དང་པོ་ལྟར་ན།
 བྱས་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅེས་བྱའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གོ་
 རུས་པར་ཐལ། ཡུལ་རུང་བར་མར་མེ་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅེས་བྱའི་གཟུགས་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲོ་
 ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅེས་བྱའི་གང་ཟག་རྟག་སྟོང་དུ་གོ་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅེས་བྱའི་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
 ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་གོ་རུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 འགྲོ་བ་འགའ་ཡང་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་ལ་སྒྲོའི་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་

གསུམ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྲེལ་ཏེ་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྲེལ་ཏེ་པར་མཉན་བྱ་དང་སྤྲེལ་ཏེ་པར་
 རྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་སྤྲེལ་དུ་མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་སྐྱབ་པ་ལྷོག་ས་ཚེས་ཅན་དུ་
 སོང་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་ལྷན་པ་ན་རེ། མྱོངས་པ་ལ་
 འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དཔེ་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མཁས་པས་ནི་དཔེ་མེད་པར་ཡང་སྤྲེལ་
 མཉན་བྱ་ལ་མི་ཏེ་པར་སྐྱབ་པ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས། སྤྲེལ་ཏེ་པར་ངེས་མ་
 ཐག་སྤྲེལ་གྱི་ཁུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་དྲན་ནས། དེ་རྗེས་དེ་མ་ཐག་སྤྲེལ་ཏེ་པར་
 ཁུང་པ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པས་ནང་གི་བྱད་པར་བཞེད་དོ། །

མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་པར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་སྤྲེལ་ཏེ་པར་
 ཏེ་པར་དག་པས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་མཁས་
 གྲུབ་ལྷན་པ་དང་། མཁས་པ་རྒྱལ་དབང་སློ་སོགས། མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏེ་པར་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད། བདག་གི་སྤྲེལ་ཏེ་པར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །མཉན་བྱ་སྤྲེལ་
 ཏེ་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་པར་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཏུ་མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཏེ་པར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཚེས་པ་ཡོད་པར་འཐད་ལྟན་གྱི་དགོངས་པར་བཤད།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་སོང་པའི་ཚེས་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡང་ཉ་རྒྱུ་ལས། ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་པར་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་དབང་སློ་དང་ལྷན་པས་ཏེ་པར་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་ཉ་རྒྱུ་ལས་མཁས་གྲུབ་ལྷན་པ་ཡང་མྱོངས་པ་ལ་དཔེ་དགོས། མཁས་པ་ལ་མི་
 དགོས་པས་མཉན་བྱ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་སྐྱབ་པའི་ཏེ་པར་ཡང་དག་ཡིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་ནི། གཏན་ཆོག་ལས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ། །ཅེས་པས་བསྟན་ཞེས་ནང་གི་བྱད་པར་
 བཤད་དེ། ལེགས་སམ་སྤྲེལ་ཏེ་པར་བཤད།

ཤུའི་པའི་ལུགས་དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་འགོག་ཚུལ་ནི། མཉན་བྱ་སྒྲི་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་
 མས་ངེས་རྗེས་སུ། མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། མཉན་བྱ་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། སྒྲི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་
 མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་ཅིང་།
 མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲི་མི་
 རྟག་པར་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་བྱུབ་ཅིང་། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་
 དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས། སྒྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་
 ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས་སྒྲི་མི་རྟག་
 པར་རྟགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་ཐད་གྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①དང་པོར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་
 ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །

གང་དག་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་པར་སྒྲིབ་དེ་དག་
 ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉ་དཔོན་སོགས་ཁ་ཅིག ། ལྷན་པའི་ལྷགས་དེ་ལེགས་ཤིང་།
 མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ངེས་པར་སྐྱར་དགོས་ཞེས་ཟེར། མཉན་བྱ་སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བྱ་
 རུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་
 ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་ཁྲབ་སྒྲིམ་ཕྱིར་ངེས། དེ་ཡང་
 རྗེས་ཁྲབ་སྒྲིམ་ངེས་ཟེན་མ་བརྗེད་པའི་ངང་ནས། མཉན་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བྱ་
 རུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་
 རྗེས་ནས་ངེས་པར་བྱ་རུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཉགས་
 ཀྱིས་སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་
 ཞིག ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱིས་རྗེས་ཁྲབ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
 ན། སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་ཁྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་ཁྲབ་ན།
 མཉན་བྱ་སྒྲིམ་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བྱད།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་
 ནས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་འགྲུབ་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་དང་
 འབྲེལ་བའི། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཀྱོགས་༡ གང་གི་ཕྱིར་མ་མཐོང་བ་
 ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་
 དེའི་ཕྱིར་དེ་ཅམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་ཁྲབ་པའི་འགྲུབ་ཚུལ་
 འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལྷགས་ཀྱི་

དགག་ཉགས་ཀྱི་བྱབ་པའི་འབྲུག་ཚུལ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཡང་དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འབྲས་རང་གི་ཉགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་འབྲུག་པ་
ཉགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པར་བྱུང་ཅེས་བསྟན་ནས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཉགས་
ཆོས་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ན། ཕྱོག་བྱབ་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
གཅིག་ཕྱོག་པས། །ཞེས་སོགས་དང་། རྗེས་བྱབ་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ལ། དེ་
བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས།

❶ དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚུད་སྤྱོད་དེ་འཆད་
པར་བྱེད། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚུད་
སྤྱོད་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་དང་། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དམ་བ་སྦྱེ་
བའི་ལུང་དང་སྦྱར་བ། དང་པོ་ནི། སྦྱོབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་སྟེ་ན་རེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྦྱ་
མི་ཉག་པར་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཉོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་ཉག་པར་
སྦྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱབ་ཉོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱབ་སྟེ། སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་
ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་འབྲེལ་བ་དམ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་དམ་པའི་ཆེད་དུ་
སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དཔེ་བཀོད་པ་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཅི་རིགས་
པའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ། སྦྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ངེས་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་
བྱུང་བ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་ཀུན་བརྟུས་ལས་གསུངས། རིགས་སྒོ་ལས་ཀྱང་།
སྦྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ངེས་པ་ལ། མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་བྱུང་བ་ངེས་པར་འགོད་
མི་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྦྱབ་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་ངེས་པ་ལ་མི་

མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་འཆད་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། མེད་ན་
 མི་འབྱུང་བ་དེའི་དཔེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཤུག་
 གློ་རྟོ་^①རང་བཞིན་འགྲེལ་བ་མེད་པ་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད། ཆོས་མ་ཐུན་པ་
 དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས། ^②དེ་ཕྱིར་
 དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ལྷོག་པ་དག་
 ཉོན་པ་ནི། ཆོས་མ་ཐུན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་དཔེ་དག་གིས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཉོན་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས།

སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་པ་ངེས་
 པར་འགོད་མི་དགོས་པར་ཀུན་བདུས་དང་། རིགས་སྒོ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། ཀུན་
 བདུས་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཁོ་ལ་བ་དང་ཕྱིར་ཁོ་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་
 བཟུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་^③མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་
 ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་སྒོ་ལས། དེའི་ཐེ་ཆོམ་ཉིད་
 གྲུང་མེད་དེ། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་བསྟན། ལྷང་འདི་གཉིས་
 གཞི་སྤང་བའི་ལྷང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བདུས་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་^④ནི་
 ཞེས་པ་ནས། ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ལྷང་ནི་གཞི་སྤང་
 པའི་ལྷང་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་
 གྲུབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཅི་རིགས་པར་དང་པོ་
 གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཅིང་། རིགས་སྒོ་ལས། དེའི་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ་
 ཞེས་པ་ནི་གཞི་སྤང་བའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲུམ་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་པའི་
 ལྷོག་བྱུང་ངེས་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་བྱུང་བ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
 སྤྲུམ་མི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྤྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲུམ་མི་ཏྲག་པར་སྤྱབ་
 པའི་ལྷོག་བྱུང་ཏྲགས་ཀྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཏྲགས་
 ཀྱས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ངག་བཀོད་པའི་ཆེ། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བྱས་པ་ལ་འཇུག་
 གམ་སྟམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལ་བ་དབང་ནོན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་^①རང་
 འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ན་ཡང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞིག་བྱ་
 སྟམ་དུ་དོགས་ཤིང་གཞི་སྤང་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་^②བཤད།

ཤུགས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་དུ་
 དགོངས་ཤིང་། རིགས་བའི་སྒོ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞི་སྤང་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལྟར་དེའི་
 ཕྱིར་འདི་སྐད་དུ། འོ་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་གྱི་ལ་བ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཏྲག་པ་ཁས་མི་
 ཡོན་པ་དེའི་ཆེ། རི་ལྟར་ཏྲག་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་སྒྲོག་ཅེས་བཀལ་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོབ་
 དཔོན་གྱིས་གཞི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས། སྤྱབས་འདིའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་དངོས་
 གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟ་མིན་ན། རིགས་སྒོ་ལས་དེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཤུགས་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་
 དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་ལས་ལོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 དེ་ལས་ནི་སྒྲོག་སྟེ། དམིགས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་སྤྱི་ས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་
 དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་
 ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་འགྲེལ་བཤད་ལ་དངོས་འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་མི་དགོས་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པ་
 ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་ལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་
 པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་པ་ངེས་
 པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་
 དངོས་གྲུར་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་སྤེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་
 རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་སྤེད་པའི་ཕྱིར། དུ་
 བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་ལ། དུ་ལྟན་ལ་
 ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་པ་ངེས་
 པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། མི་མེད་ན། དུ་བ་མེད་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་
 བཞིན། དུ་ལྟན་ཀྱི་ལ་ལ་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བའི་རྟགས་

ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་རྟོགས་བ་སྤིང་པའི་སྤྱིར། བུམ་པ་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་
 སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་
 ཡང་དག་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་
 པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་
 རྟོགས་བ་མི་སྤིང་དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཚད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཤུག་སྒྲིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བཤད་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ལ་འདོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་^①པའི་ལྷོག་ཁྱབ་རྟོགས་པ་ལ།
 བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
 ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་མཐུན་དཔེ་
 གཞི་གྲུབ་པ་ངེས་པར་འགོད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་ཡོད་ན།
 བུམ་པ་ཚད་མས་དམིགས་པས་ཁྱབ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
 ནི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བུམ་པ་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་
 པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་རྟོགས་པ་སྤིང་བའི་སྤྱིར་དང་། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་ན། བུམ་པ་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་བཞིན། བུམ་པ་ཚད་
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ནི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་ལ་

བརྟེན་ནས་ཀྱང་། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
 དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་པ་སྤེད་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག ། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་སུ་གྱུབ་པ་
 ཡོད་ན་ཕྱོག་ཁྲབ་གྱུབ་པ་ལ་གཞོན་པས། འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོག་ཁྲབ་
 གྱུབ་པ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་རྫས་སུ་གྱུབ་པ་མི་དགོས་པ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་
 ལ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། ཅུ་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་མ་གྱུབ་པར་
 ཐལ། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།
 ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་དོ། །

དེས་ན། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་
 ལ། ། ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱས། ། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གཞི་
 སྒྲུང་བའི་ལུང་དོན་འཆད་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་འགྱུབ་པ་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྱུབ་པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲ་
 ནི་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་
 ཁྲབ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། ། ཞེས་
 སོགས་གསུངས། ། ལྟར། ཆོས་མི་མཐུན་པ་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་རྟགས་ཕྱིར་
 ཕྱོག་པ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། བྱམ་ཟེ་ལྟར་ན། གཞུང་དེའི་དོན་གསལ་
 བ་སྒྲར་བཞིན་ལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ། སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་
 པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་རྟགས་

པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེ་ལས།^①དཔེ་ནི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ན། དེ་
ནི་དཔེ་མེད་པར་བརྗོད་པས་འགྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེད་པའི་དཔེ་ལ་བརྟེན་པའི་
ངག་དང་། དཔེ་མེད་པའི་ངག་བྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་
དེ་ཉིད་སྟོན་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཞེས་བཤད།

ཡང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཉིགས་པ་ལ་བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་
པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྲམ་པ་བཞིན། སྐྱ་
ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཉིགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་སྟོན་པ་ལ།^②དཔེ་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། །ལྟར་^③དེ་ཉིད་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས།^④དེ་དག་
མེད་ན་དེ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཞུང་གསུང་མི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞེས་སོགས་
གསུངས། ཡང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་གྲུབ་
པ་ངེས་པར་འགོད་མི་དགོས་ཏེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཁྲབ་འབྲེལ་
ཞེས་ཟེན་མ་བརྗོད། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆོས་མཁས་པ་ལ། སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་ངག་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཉིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་
གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད་ཅེས་གསུངས། །ལྟར་^⑤གང་དག་དེའི་ངོ་བོ་
དང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དག་རང་གི་ཆད་མས་ཇི་ལྟ་བུར་བྱ་བ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་

མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱའི་དངོས་པོའི་ཕྱིར། གཏན་
 ཆེགས་འབའ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་ཞེས་དང་། བྲམ་ཟེ་ལས་
 གྲང་།^①མཁས་པ་ལ་ནི་བརྗོད་པ་དང་། དཔེ་འམ་དེའི་གཞི་ཡང་རུང་སྟེ། འདི་
 ཐམས་ཅད་དགོས་པ་མེད་ཅེས་གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་
 པར་བྱེད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བློ་བ་སྟེ་བའི་ལུང་དང་སྐྱར་བ་ནི། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ལྗོག་བྱུང་ངེས་པ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་
 གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་དང་། བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་
 མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མ་ཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གང་རུང་གཅིག་སྟོས་པས་གྲང་།
 བྱས་ཏྲགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྗོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བློ་
 པ་སྟེ་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཀུན་བདུས་དང་རིགས་སྟོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། རང་འབྲེལ་
 ལས་།^②ཡང་ན་དོན་གྱི་གོ་བས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གྱི་འབྲེལ་བཤད་ཤུགས་ལས།^③འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་
 གྱི་ཆེག་དང་སྟོར་བའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་དོན་གྱི་གོ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྟོས་ཏེ། གཞུང་འདི་རྣམས་རིགས་
 པའི་སྟོ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དེར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་དཔེས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
 ཆེགས་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། དེའི་ངོ་བོ་དང་རྒྱའི་ངོ་བོ་ལ་
 རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་གྱི་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ནི་མིན་ནོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་ཏེ། དོན་
 གྱི་གོ་བས་དཔེ་གཅིག་བརྗོད་པས་གཅིག་ཤོས་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ། གཞི་སྤང་བའི་ལུང་དང་སྒྱར་བ། དཔྱད་པ་སྒྱུ་བའི་ལུང་དང་སྒྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་བྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོག་གསལ་བའི་ཞེས་བཞུགས་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་འཆད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། དེ་རབ་ཏུ་བསྟན་ན་ཡང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞིས་ཅི་ཞེས་བྱ་སྟེ་དཔྱད་པ་དགོངས་ཤིང་གཞི་སྤང་བ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་འགྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཡང་དོན་གྱི་གོ་བས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཀ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་བྱིར་ཡང་དཔེའི་ངོ་བོ་དང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་དགོངས་ཏེ། དོན་གྱི་གོ་བས་གཅིག་བཞུགས་པས་ཅིག་ཤོས་བྱུང་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་བྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། གཏན་ཆོག་གསལ་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། ལྷོག་གཞི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་པར་བཤད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པ་བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཚུད་པ་དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཀྱི་ལན་སྟོན་པ་

ལ། དེ་བྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས་
 ❶གཞི་སྤང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ལྷོག་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་ལྷོག་གཞི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་པ་
 ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པ་དེ་གཞི་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། དེ་བྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
 སྐབས་འདིའི་མི་མཐུན་དཔེ་དང་། མི་མཐུན་པའི་གཞི་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནམས་
 རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་གཞུང་འདི་
 རྣམས་། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་དབང་ཕྱག་
 སྒྲེ་པའི་ཚོད་སྤང་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཅིང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ལྷོག་བྱུང་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅེས་པ་གཞི་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་
 ལས་འཕྲོས་ནས་དོགས་པ་གཅོད་ཅིང་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དང་། མི་
 མཐུན་དཔེ་མ་བཏོད་པར་ཡང་ལྷོག་བྱུང་ཏྲགས་པ་ཡོད་པ་གཞི་སྤང་བའི་དོན་དུ་བཞེད།
 དེ་ལྟར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གཞུང་འདི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་
 ལའང་། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་སྤྲུལ་ལྟར་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་ཀྱི། གང་དག་མི་མཐུན་
 དཔེ་ནི། དཔེར་བཏོད་པ་ཁོ་ན་ལ་བཟུང་ནས། རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་ལྷོས་མི་དགོས་པར་སྐྱབ་པ་
 དེའི་དོན་མིན་སྟེ་ཞེས་དང་། མ་གྲུབ་སྐྱར་པའི་འཕྲོས་རྒྱུ་པར་སྐྱར་ན་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་
 ཀྱང་། སྐབས་དོན་དོར་བར་འགྱུར་བས་སྤྲུལ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཞེས་❷གསུངས། དེས་ན།
 དེ་བྱིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། དབང་ཕྱག་སྒྲེའི་ཚོད་པ་དེའི་སྐྱོན་

མེད་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚད་མས་མ་ངེས་
ཀྱང་། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་དཔེའི་སྟེང་དུ་བསྟན་པས་ཀྱང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཏྲགས་ཀྱས་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ།
དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། མི་ཤེས་པ་ལ། །སྟོན་
ཏེ། །ཞེས་བཤད་ན། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟུང་། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་
མས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་པའི་དགོས་པ་མེད་
དམ་ཞེ་ན། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟིན་མ་བཟུང་པར། སྐྱ་བྱས་པ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་
ཐེ་ཚོམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་མཁས་པའི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་དགོས་
པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་
གི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐྱ་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་
འབའ་ཞིག་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་གི་དོན་དུ་དཔེ་བཟོད་པའི་
དོན་དེ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་བཟོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་གསུངས། ཁ་
ཅིག །ཅེ་འབྲེལ་འདི་ནམས་ཀྱིས་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ཤེས་ཟིན་མ་བཟུང་།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཤེས་ཀྱང་། དུན་ལམ་དུ་མེད་
པའི་རྒྱུ་བ་ལ། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དུ་བསྟན་ཞེས་ཟེར། ཡང་
ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཆད་མས་ངེས་
ཀྱང་དུན་ལམ་དུ་མེད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་འབྲེལ་ཤེས་ཟིན་
མ་བཟུང་། གང་དུ་ཡང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་ཅེས་བཟོད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་མཁས་པ་ལ།
སྐྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་འོན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཞུང་།

འདིའི་ཅ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
གཏན་ཆོག་གས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད། །ཅེས་པའི་མཁས་པ་དེ་སྐྱབ་བྱས་པ་ལ་ཤེས་
འདོད་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟན་ཞིང་། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་བེན་^①མ་བརྗོད་པའི་
གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡིན་གྱི། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ལྟར་ལྟར་^②གང་དག་ལ་དེའི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱུའི་ངོ་བོས་རང་གི་ཆད་མས་ངེས་ལྟ་བུ་བྱུང་ལ།
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅ་མ་མ་ངེས་པའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱང་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་
རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་བཀའ་བ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་འབྲེལ་ཆད་མས་
ངེས་བེན་མ་བརྗོད་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་
གི་ངོར་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་ཏྲག་གི་
འབྲེལ་བ་ཤེས་བེན་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ངོར་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱུང་པ་བྱན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་
འབྲེལ་བ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱི་ཁོ་ལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་

དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱབ་པ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་
བློ་པའི་བློ་ལེས་སྐྱེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
འབྲེལ་ལེས་ན། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ འབྲེལ་བ་དང་ཏྲགས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱབ་པ་ངེས་དཀའ་སྐྱེ་མེད་པར་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ལ། འདི་
འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བར་ཡོད་པས། དེ་བཞུགས་ན་
འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་དང་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་ངེས་དཀའ་སྐྱེའི་བྱད་པར་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན།
བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ལེས་ཟིན་མ་བརྗོད། སྐྱ་བྱས་པར་མི་ལེས་ལེས་རུང་དུ་
ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ལེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་བརྗོད་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་དེ་
འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ལེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་
བ་བརྗོད་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་
དང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་གཉིས་ངེས་དཀའ་སྐྱེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་
བད། །ཅེས་པའི་དོན་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགོས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་འབྲེལ་ལེས་ན། །ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ།
བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ལེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

མཁའ་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་བ་རགས་པ་འབྱུང་བ་དོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། འོ་
ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་མ་གྲུབ་
པར་ཐལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན། སྒྲུབ་བྱས་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་
དུ་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ཉགས་
ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་
འབྲེལ་བ་བརྟེན་པར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་
བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་འབྲེལ་བ་བརྟེན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་
ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་^①བྱུང་བ་བརྟེན་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱས་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱུང་
བ་བརྟེན་པའི་ངག་ཡིན་ན། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟེན་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་འདིའི་དོན་ལ། སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ལ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་
པའི་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ཉགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་^②བྱུང་བ་
བརྟེན་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ལ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་
བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་དུ་འབྲེལ་བ་བརྟེན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་
ཞིག །བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བ་
གཉིས་ངེས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་ཁས། འདོད་ན།
མཁའ་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་

བ་བྱས་ན་རུང་ཙམ་སྒྲུང་ན་ཡང་། རོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་
 ཟེན་མ་བརྟུན་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་
 ཉག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟུན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་
 བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟུན་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་པ་
 བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་བརྟུན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་མི་
 ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་སྒྲུབ་ས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་དག་ལ། བྱས་
 ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་པ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་བརྟུན་དགོས་པ་
 གང་ཞིག་། དེ་བྱས་ཉག་གི་ཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟུན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉག་གི་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཏུ། དེ་བྱས་ཉག་གི་ཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་ཆད་མས་ཤེས་
 པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་བརྟུན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 ན། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་
 མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་པ་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་རྒྱུ་
 བཤད་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་མ་བརྟུན་པར་བྲན་
 ལམ་ཏུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཉག་གི་ཉིས་སྒྲུབ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱས་པ་བྲན་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་པ་བརྟུན་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན། དེ་ལ་བྱས་མི་ཉག་
 གི་འབྲེལ་བ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་བརྟུན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
 ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས་པ་བརྟུན་དགོས་པ་གང་
 ཞིག་། བྱས་མི་ཉག་གི་འབྲེལ་བ་བྲན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་གི་ཉིས་དེ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་བྱས་པ་བྲན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་

སོང་། དེར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་
ཟེན་མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་མི་
ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་
ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་སྤྲུལ་མ་དང་འགལ།

དེ་བ་གཉིས་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེན་མ་བཟེད་པར་བྲན་ལམ་དུ་
ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་བྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱབ་པ་
བཟོད་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེན་མ་
བཟེད་པར་བྲན་ལམ་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱབ་པ་བྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བཟོད་མི་དགོས་ཀྱང་གང་རུང་གཅིག་བཟོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཞེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། གཞུང་དེ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ནས་བཟེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ནི་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
དེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་
འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱབ་པ་བཟོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་བཟོད་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་ན། གཞུང་ཕྱི་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། བྱས་
མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ལ་བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཞེས་

པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་། །ཞེས་ཟེན་དེ་ཉིད་སྒྲ་མི་ཏྲག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་པ་གོ་
བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཟེན་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འགལ་ཡང་།
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་འགལ་ཏྲགས་ཀྱི་བྱ་བ་པའི་^①འགྲུབ་
ཚུལ་རི་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། དེ་ཕྱིར་དེ་ཙམ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཡང་
དག་གི་བྱ་བ་པ་འགྲུབ་པ་ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་བྱ་བ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རྒྱ་བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱ་བ་པ་ངེས་
པ་ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པར་བྱ་བ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་
ཞེས་སོགས་གསུངས། དག་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་གཙོ་བོ་གཉིས་པོ་དེར་འདུས་སམ་མ་
འདུས་ཤེ་^②ན། དག་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་གཙོ་བོ་གཉིས་པོ་དེར་མ་འདུས་ཏེ། བྱ་བ་པ་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
བྱ་བ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པར་ནི། །རིགས་ལྡན་དེ་མི་དམིགས་པར་ཡང་། །ཞེས་
གསུངས། དག་གི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་གཙོ་བོ་དེ་བསྟན་ན་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་། སྒྲོར་བ་
འགོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དུ་མར་དབྱེ་རུང་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་
གསུམ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོག་གཅིག་གིས་འཆད།

གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཏྲགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་བྱ་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
རྗེས་བྱ་བ་བྱ་བ་པ་བཞག་ནས། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱ་བ་པ་འགྲུབ་པ་ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་བསྟན་ནས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་

དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་ལམ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། རྒྱ་ཡི་ནི། །འབྲས་བུ་འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
པའི་དོན་བསྟུ་དང་། རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས། དེ་ཕྱིར་དེ་
ཙམ་དང་འབྲེལ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པར་བྱེད། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་
ལས་མིན། །ཞེས་པས། གཏན་ཆོགས་གྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་
ཆོགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྟུ་འཆད།

འདིར་གསུང་སྒྲོས་རྣམས་སུ། མ་མཐོང་ལས་མིན་མཐོང་ལས་མིན། །ཞེས་པས།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། །ཞེས་པ་ནས། གཏན་ཆོགས་མེད་སྐྱབ་ཡིན་ནམ་
ཅི། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་ཅེས་གསུངས་པ། རྒྱ་ཡི་དགོངས་པ་མིན་ཞིང་
གཞུང་གི་ཐོབ་ཆ་དང་ཀྱང་མིན་པར་མཛོན་ཏེ། གཞུང་འདིར་མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་
བྱེད་གྱི་ཆ་དམ་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་དོན་བསྟུ་ཡིན་གྱི། ལོག་ཕྱོགས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་
སྤང་འཆད་པའི་སྐབས་གྱི་དོན་བསྟུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་
བསྟུས་ནས། མི་ལྟོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་ནི། གཞན་དུ་གཞན་ནི་གཞན་དག་
དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མིན་ན་གཅིག་ལྟོག་པས། །ཞེས་^①པའི་
དོན་བསྟུ་བའི་སྒྲོ་ནས། འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་
འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དུ་གཞན་
ནི་གཞན་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ཉེ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་
སོགས་གྱི་དོན་བསྟུ་བའི་སྒྲོ་ནས། རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་ངེས་པ་
ཏྲགས་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་ལ།
དོན་གཞན་རྒྱ་མཆོན་ཅན་གྱི་ཆོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་

མཆན་ཕྱིར། །ཡིན་པར་གྱུར་ན་དེ་གཞན་ཉིད། །ཅེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ❶གལ་ཏེ་དེ་
དག་གྲང་འཐད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན། གང་ཡང་གང་ལས་འཐད་པ་མེད་པས་རིལ་རྩས་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དག་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་
ཐམས་ཅད་ཉི་བར་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷ་མིན་ན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
བའོ། །མི་འཐད་པར་བྱེད་དེ། དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་གང་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་སོགས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། དངོས་པོ་བྱམ་
པ་དང་རྩས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱམ་སྒྲམ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་བྱམ་པ་དང་རྩས་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲམ་བྱ་དང་ཡང་རྩས་གཅིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱམ་སྒྲམ་གཉིས་སྐྱེ་འཇིག་ཅིག་ ❷ཅར་བྱེད་པ་དང་།
རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བྱམ་ཆེ་ཆུང་ལ་རྩས་གཅིག་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྷར་ཡང་རིགས་
གཉིར་ལས། ❸སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྩས་གཅིག་ན། །ཡན་ལག་ཅན་ཡང་རི་ལྷར་
དགག་། ཅེས་ ❹སོགས་གསུངས། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་དང་བྱམ་པ་རྩས་སུ་མ་
བྱུང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩས་གཅིག་གྲང་མིན། དེ་གཉིས་རྩས་ཐ་དད་གྲང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ❺འདི་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པའང་མེད། །ཅེས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
གྲགས་པའི་གཞུང་དང་འགལ། ཉགས་སྤྱི་མ་མ་བྱུང་ན། སྤྱི་གསལ་རྩས་གཞན་དུ་
འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་བའི་ལྷགས་ཚུགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་བྱོད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། འུག་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འུག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། མ་བྱུང་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ❻དེ་ནི་
དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་གྲང་རི་ལྷར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ།

རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་ཤྱུར།^①ཞིང་དེ་ནི་
ཞིང་ཤ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ངོ་བོ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་རི་ལྟར་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་
པར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞིང་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞིང་ཤ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་འགའ།

རང་ལུགས། ཆོས་དེ་དོན་དེ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ནི་བྱས་མི་ཏྲག་རྩལ་
ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུ་རྩལ་ཐ་དད་ལས་སྒྲ་ཕྱིར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
ཁས། མ་ཁྲབ་ན། དངོས་པོར་རིལ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་སྒྲ་ཕྱིར་སྒྲེས་
ཀྱང་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་ན་རེ། འདོད་དེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲི་
གཙུག་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
སྒྲི་འཇིག་ཅིག་^②ཅར་དུ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་པན་
འདོགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཤྱུར།^③ཡོན་ཏན་གསུམ་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་མེད་པར་
འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། །

དེ་ཕྱིར་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་སྒྲ་ཕྱི་
འགའ་བ་སྒྲོང་བ་དང་། འགྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^④བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ཞར་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏྲགས་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་
གསུམ་དུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགའ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྒྲུབ་དང་། །ཞེས་
པར་མ་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་ནས་བཤད་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར་
དང་། །ཡང་འདིར་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་སོ་སོར་

བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ^①རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྟར་རུང་བའི། །ཞེས་པར་བྱབ་བྱེད་མ་
དམིགས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་དང་། །ཞེས་པར་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་ལྗོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
དེ། འདིར་བཤད་པའི་གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཙོ་
བོར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་སྐྱབ་དང་། །ཞེས་སོགས་
བཞི་གསུངས་པ་ནི། གང་གང་དུ་འདུ་བའི་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟེར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ན། དགག་གཞི་དང་ཤེས་པ་
གཅིག་ལ་འབྲེལ་པར་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་པ་ལ་བདག་གཅིག་
དང་། དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
ངེས་པས། རྒྱ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། འགལ་དམིགས་
དང་འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པ་གཞན་རྣམས། བདག་གཅིག་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བར་རང་
དབང་དུ་མེད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། འབྲེལ་ལྷེ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^②བཤད་པ་ནི། ཐར་
ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③བྱམ་མེད་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་བྱིར་གྲོལ་གྱི་བྱབ་བེན་པའི་ཐ་
སྟོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འགོད་ཚུལ་ལ་ཡང་། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟོན་བྱར་རུང་

སྟེ་ཞེས་འགོད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱད་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རིམ་
 བ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆན་གཞི་ལ་དབྱད་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གིས་ཐ་སྙད་འབའ་
 ཞིག་སྐྱབ་ན། བྱ་བ་ཟེན་གྱི་དོན་དང་། བསྐྱབ་^①རྒྱུ་འཛིན་ཐ་སྙད་གང་ཞེ་ན། འདི་འཛིན་ལ་སྤྱི་
 རབས་པ་ཁ་ཅིག ། བྱ་བ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱ་བ་མེད་ནི་བྱ་བ་ཟེན་གྱི་དོན་དང་།
 ས་སྟོགས་དེར་བྱ་བ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ནི། བསྐྱབ་^②རྒྱུ་འཛིན་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ།
 འགོད་ཚུལ་ཡང་། ས་སྟོགས་དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། བྱ་བ་པ་
 སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བྱ་བ་པ་མེད་དེ། བྱ་བ་པ་
 སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མི་དགོད་དེ། རྟགས་དེའི་སྟོགས་ཆོས་བྱ་བ་ཆེ།
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་བའི་དོན། བྱ་བ་
 མེད་དུ་སྐྱོ་སྐྱོ་མ་འབྱུང་བས་ཞེན་རུང་ཅམ་ལ་བྱེད་གྱི་བྱ་བ་མེད་གྱི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཅམ་
 ལ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཚུ་མིག་པ་དང་། ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་གསུངས།

ལྷགས་དེ་དར་རྒྱུ་ཀ་པས་འགོག་ཚུལ་ནི། བྱ་བ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱ་བ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་བ་པ་
 ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱ་བ་པ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྟོན་ཞེན་ཡུལ་ལ་
 མ་འབྱུང་བར་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱ་བ་
 པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །ཁྱོད་སྟོན་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་
 མཐུན་གྱི་བརྟུང་ལ་བྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱ་བ་པ་མེད་པ་སྐྱོ་སྐྱོ་མ་འབྱུང་བས་ཞེན་རུང་དུ་

ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། གཞན་
ཡང་། དེ་ཚོས་ཅན། ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་དོན་མཐུན་དུ་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སྟོགས་དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག །སྐྱ་དོན་མཐུན་དང་དོན་མི་མཐུན་གྱི་ནུམ་དབྱེ་ལ་མ་ཚོངས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ས་སྟོགས་
དེར་བྱམ་པ་མེད་པ་སྐྱ་སྐྱོ་མ་འབྱུང་བས་ཞེན་རུང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི་ས་སྟོགས་དེར་
བྱམ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་
སྐྱོའི་ཐ་སྙད་དང་བརྗོད་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་ཚད་མས་བསྐྱབ་དགོས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྐྱོ་བོ་
གནག་རྩི་མོ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གནག་རྩི་མོ་བར་གྲགས་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་དེའི་
གཏན་ཆིགས་ཞེས་བཤད་ཅེས་དང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་སྐྱབ་ཅེས་དང་། སྐྱོ་སྐྱ་ཐེ་
ཚོམ་མེད་པར་གྲུབ་ཅེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གྱི་སྐྱ་ཤེས་གྲུབ་ཅེས་སོགས་
སྐྱོར་བ་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་གྱི། སྐྱོར་བ་འགོད་པའི་ཆེ། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་ཚོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོགས་གྱི་བྱེད་པར་
འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སྐྱིར་གྱུར་པ་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་ཐེག་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི།
དཔེར་ན། འདི་ན་བྱམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱུར་གྱུར་པ་ལས་མི་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་དང་། འདི་ཡང་དཔེར་ན་སྟེག་པར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་དེ།
བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། གཞི་དེར་བྱམ་པ་ཆད་
མས་མ་དམིགས་པ་བྱུང་བའི་ཕྱི་དོན་དང་གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་
ཡིན་ནོ། །མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ན་རེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་ལ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། ལྷང་
རུང་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་
ཅན། མདུན་གྱི་ས་ཕྱོགས་འདི་ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྟེ་རུང་ཡིན་ཏེ། མདུན་
གྱི་ས་ཕྱོགས་འདི་ལ་ལྷང་རུང་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་མངོན་
སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྟགས་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་གིས་འབྲས་བུ་
འབྲུང་རུང་སྐྱབ་^①པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་གསུངས།

དེ་འགོག་པ་ལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་གིས་
འབྲས་བུ་འབྲུང་རུང་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཆེར་འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དོན་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་^③ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ^④འདི་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་སྦྱངས་མེད་པར་དགག་པ་

ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ^①རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་ན། །འདི་ལས་རང་
བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་འཆད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྣམ་པར་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞི།
བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་བུམ་པ་མེད་
པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དངོས། བྱི་མ་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ^②དེ་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་ལས། ^③འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་
ལ། རོ་བོ་ལ་ཡང་བྲབ་ཆེ་བ་^④དང་། བྲབ་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བྲབ་བྱེད་སྒྲུང་རུང་
ཡིན་ན། བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་དུས་དང་། བྲབ་མཉམ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ན་
སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པའི་དུས་སོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག །ལུང་འདིའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྲབ་
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་བྲབ་ཆེ་
བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྲབ་བྱེད་བཀག་པ་ཉགས་སུ་སྒྲོར་
བ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བྲབ་མཉམ་པའི་དགག་བྱའི་
ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ཉགས་སུ་སྒྲུར་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེ་ན། ཚིག་ཟེན་ལྟར་ན་ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་འདྲ་ནའང་། དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་
གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆོན་བདག་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་
ཁྱབ་ཆེ་བའི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་
སྤྱ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མདོ་སྟེ་
བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉི། བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མ་གྲུབ་པ་
དེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བ་རང་རྒྱད་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྣམ་བཤད་
སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉི། བདེན་པའི་གཅིག་དང་
བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད། གཅིག་
དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་
ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སྤྱ་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པར་མདོན་ནོ། །

འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་
དོན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཡང་ན། དགག་རྟགས་བཅུ་
གཅིག་ཏུ་སྟེ་བའི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་བཞིའི་འཇུག་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེས་ན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སྤྱ་སྦྱར་བ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ལས། སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ནི། རིགས་ཐོག་དར་རྒྱུ་ལས། ❶ དགུན་
 མཆོ་ཆེན་པོ་མི་གཡོ་བ་རྒྱངས་པ་འཕུལ་བ་དུས་ནམ་མཁའ་འོ་བེ་ཅམ་དུ་གྱུར་བ་ན། ཏུ་
 བ་དང་རྒྱངས་པའི་བྱད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་། མེ་ཡོད་ན་ངེས་ཏུས་པའི་ཆོ། མེས་དབེན་
 པའི་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ནི། ཤིང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་ཏུས་ཤིང་། ཤ་བ་མེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ངེས་པ་འདྲེན་མི་ཏུས་པའི་ཆོ། ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་མེད་དེ།
 ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
 བཞི་པ་ནི། སྙང་གི་ཆར་དུ་བ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྙང་དུ་རུང་ཞིང་། འོག་གི་ཆར་མེ་
 ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྙང་དུ་མི་རུང་བའི་ངོས་ ❷ བཞི་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་
 བའི་དུ་བས་དབེན་པའི་དང་རྩ་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུས་པ་
 ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། སོ་སོའི་མཆན་
 གཞི་གཞན་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། ❸ རྒྱ་དང་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི། གཉིས་
 ཀའི་ཡང་གཏན་ཆོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཤུགས། ❹ གཉིས་
 ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགག་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་
 ལས། འབྲས་བུ་དང་བྱད་པར་བྱ་བ་ལྟར་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱ་དང་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་
 དམིགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་
 བུ་དང་བྱབ་པར་བྱ་བ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་དོན་སྒྲུབ་རབས་པ་པལ་ཆེ་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ཉ་དཔོན་སོགས་མཁས་པ་
 རྣམས་ན་རེ། གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་
 མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་
 རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཉག་སྤྲུལ་སྤྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱི། མེ་
 མེད་པ་དེ་གཞི་དེ་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་
 ཉག་སྤྲུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མེ་མེད་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མེ་
 མེད་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་
 དག་ཡིན་དགོས། དེའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཉག་སྤྲུལ་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱུང་ལྟར་ན། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་
 མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཉག་སྤྲུལ་སྤྱི་བསྟོན་
 དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མེ་མེད་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་
 ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་འགལ་
 ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། དོན་དང་ཐ་སྙད་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 མཆན་བྱ་དང་མཆན་ཉིད་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་བྱུང་ན། དགག་པ་དང་སྒྲུབ་
 པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཆ་ནས། དགག་ཉག་སྤྲུལ་ཉག་སྤྲུལ་གཉིས་འགལ་བར་འཛོག་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཏེ། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་མི་འགལ་ཏེ།
 མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་

བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་པས་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཡང་སྐྱབ། དེས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།
འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་
གཉིས་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་དང་སྐྱབ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་ནས་འབྱེད། དོན་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཡིན་
མིན་གྱི་ཆ་ནས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤར་གྱི་རང་འབྲེལ་
དང་། འཐད་ལྡན་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་
མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་དང་། ཤིང་མེད་པ་དེ་ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཤ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་
ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་ནམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་བྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་དང་
ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་
དག་ཡིན་པས་བྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཉགས་དེ་ནམས་ཀྱི་བྲུང་པར་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་
སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་བྱུང་མ་ཟིན་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དོན་
སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱེ་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གྲུབ་མ་བློན་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་
 ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས།
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྙེང་དུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་བློན་
 པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ནི། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་
 ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

འདི་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། བཞེད་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྙེང་དུ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱེ་ཆོས་གཅིག་གྲུབ་པས་
 ཁྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་སྒྲ་སྒྲད་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་དོགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་
 ཆིགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དང་། སྒར་བྱངས་པའི་འཐད་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་
 སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། མེ་མེད་པ་དེ་མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་
 མཆོར་དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་
 གཞི་དེར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཞིང་མེད་པ་དེ་ཞིང་
 མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཤ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།
 དེ་གཞི་དེར་ཤ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་སྐྱབ་པའི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་
 སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་ལྟར་རུང་བ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་
 སྙད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་དོ། །ཞེས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ། མེ་
 མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་
 དུས་ཡོད་པ་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 མཆན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
 དེས་པ་འདྲན་མི་རུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་
 ན། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། མཆོན་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་སྲིད་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་
 བའི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་གསུམ་ཡོད། མཆན་གཞི་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་
 ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཅིག་མར་
 སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། མེ་མེད་པ་མེ་མེད་མཆན་མེད་
 རྒྱ་མཆོར་ཏུ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉག་སྤྲུལ་
 ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་གསུམ། མཆན་གཞི་ནི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་སྒྲ་མི་ཉག་
 བར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་ཆད་མས་མ་
 དམིགས་པ་བྱས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན། དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་
 ཡང་དག་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་གཉིས་སྒྲིར་མི་འགལ་ཡང་། བསྒྲུབ་བྱ་
 གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དོན་འབྲས་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་
 ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབྲས་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཅིག་མར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་དག་ཡིན་
 གྱང་། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཆད་མས་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་སྤྲུལ་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་འགོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། མེ་
 ཉིད་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་

ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་གྱི། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་
 ཚ་ཞིང་སྒྲུག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཚ་ཞིང་
 སྒྲུག་པ་ཡོད་པ་འགོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཚ་ཞིང་སྒྲུག་པ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་དང་། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་དགག་ཉགས་ཡིན་པའི་བྱིར་པར་རྣམ་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་
 དོགས་དཔྱད་ལོགས་སུ་བཞག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་
 ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ། ཉགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་
 བ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་བྱབ་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟོག་བྱབ་མི་
 འབྱུང་ན། ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་
 བྱིར་བ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། མེ་ཏུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་
 བརྟེན་ནས། ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་
 གི་བྱིར་བ་འབྱུང་པའི་བྱིར། འོ་ན། མེ་ཏུའི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན།
 དེ་འཆད་པ་ལ། ❶ མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ། །སྟེ་ཞེས་གསུངས། རང་འབྲེལ་ལས། ❷ གལ་ཏེ་
 མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྟོག་པ་རྟོགས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ན།
 རི་ལྟར་ཏུ་བས་མེ་མ་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་
 སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་། མེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཏུ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཉིས་མེ་ཏུའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཞག་ནས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་བྱིན་སྟེ་བོའི་

མེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་
སྤྱི་བོའི་མེ། །རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་མེ། །འོན་ཏེ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་ཡིན། །རི་ལྷར་
དེ་ལས་དུ་བ་འབྱུང་། །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །འབྱུང་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་
འབྱུང་། །ཞེས་^①བྱ་བ་ནི། བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྤྱི་བོའི་མེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེ་དུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་
ཐལ་བ་དང་། དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །ཞེས་པས་སྒྲོས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་དང་། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་དང་།
སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྟོག་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་སྒྲོག་གཅིག་གིས་
འཆད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །

སྒྲོར་རྒྱུ་ལས་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་
མེད་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་དང་ལྟོག་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་
པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བར་བསྟན་པའི་དོན་བསྟུ་དང་། དེ་ཕྱིར་མི་མཐུན་ལས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
པས། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གལ་
ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་སྤྱི་བོའི་མེ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་མེད་འགོག་པའི་རྟགས་རྒྱས་བཤད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་དུ་བའི་རྒྱ་མིན་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དུ་བ་མེ་མེད་བརྒྱ་ཕྱིན་སྤྱི་
བོ་ནས་འབྱུང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་འཆད་པས། གལ་ཏེ་བརྒྱ་ཕྱིན་སྤྱི་བོའི་མེ། །ཞེས་པའི་
དོན་འཆད་བྱེད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར།

མེ་ཡི་འབྲས་སུ་དུ་བ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་
འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་དུ་དགོས་

དབྱུང་པ་དང་། རྒྱུན་དང་སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་ངེས་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེ་དུ་རྒྱ་
འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ། ཚད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་
བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་
རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱུང་ན། མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པ་ལ་དགོས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་
དང་། དུ་བ་རང་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་ལོག་ཏོག་རྒྱས་པར་
འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མ་སྤྲུག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་
ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་སྤྲུག་དུག་ལ་
བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཚད་མ་སྤྲུག་དུག་མི་འཐད་དེ།
སྤྲུག་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚད་མ་སྤྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། ཟུང་དུག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏྲ་བོང་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་ཏྲ་བོང་གཉིས་ཀ་
དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་བྱ་
དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་བོང་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་མ་དམིགས། དེའི་
རྗེས་སུ་བོང་བྱ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ་དཔེ་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཞེས་
སྟོབ་དཔོན་ལྟ་སྟོས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེའི་རྩ་ཁོ་ན་གསར་དུ་འཛིན་པའི་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་
 དེར་དུ་བ་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་
 དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
 གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་བ་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་དུ་བ་གསར་
 དུ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་ཐུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་རྒྱ་
 མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་དུ་
 བ་མ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་གྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དུ་བ་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བྱུང་བྱི་མ་གཉིས་གྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱི་
 བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དུ་བ་མེས་པན་བཏགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འགོ་སྟོག་བྱེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མེ་དུའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་དེ་ཡང་། མངོན་སུམ་
 གྱི་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། མེ་དུའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་ཁྱོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཁེགས་པ་དེ། རྒྱ་ལ་སྟོས་ནས་རེས་པ་ཡིན་
 གྱི། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་རེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མ་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་རེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་རེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་

པ་ལ།^①རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་
འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞུང་དེ་རྣམས་གིས་རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གི་ཆད་མ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཏུ་བ་མེ་ལས་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་མ་འཁྲུལ་བས་འབྲས་རྟགས་གི་རྟགས་ཆོས་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་
མོད། རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་རྗེ་
ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས།^②འབྲས་བུ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྒྱ་མེད་ན་
མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་རག་ལས་ན། རང་བཞིན་རྗེ་ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་ཞེས་དང་། །ཡུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་བསྐྱབས་བེན་
པས། རང་བཞིན་གི་གཏན་ཆོགས་ལ་རྗེ་ལྟར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་
གསུངས། ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། །འབྲེལ་བ་ཅན་གི་ངོ་བོར་ཡང་། །ཞེས་
སྐར་བཤད་པ་དང་།

ཡང་འདིར། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་སྒྲོས་
སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་ཞེས་སོགས་གིས། རང་བཞིན་གི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་ཅེས་
ཞིག་བསྟན་ཅིང་^③། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་གིས་རང་བཞིན་གི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་མདོར་བསྐྱེས་ཏེ་འཆད་པའི་བྱིར་
དང་། སྐར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་ཞེས་སོགས་གིས། རང་བཞིན་གི་རྟགས་ཡང་དག་
ངོས་བཟུང་ནས་འདིར་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་ནས། གཞན་སེལ་གི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་

བསྟན་པའི་འཕྲོས་བཅའ་^①བའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
 སྒར་བཤད་པའི་དམ་བཅའ་ལྗོས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ལས།^②སྒར་བཤད་པ་དམ་བཅའ་ཅམ་དང་། འདིར་ནི་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་མདོར་
 བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པས་མི་ལྗོས་ལ་^③། ཡང་ན་སྒར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་ནས་
 འདིར་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་འཕྲོས་
 བཅའ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོད་དང་། དོན་ལྗོད་ངོས་
 བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་དང་། །ཤུར་ཡང་།^④རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་
 ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་གྲུབ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། བདེན་ན། གཞན་
 འདི་སྟམ་དུ་རང་བཞིན་དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་
 རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཡང་། གཞན་སེལ་བ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་
 མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བས། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྟོགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་
 ཡོངས་སུ་སྤང་བར་སེམས་ཤིང་། དེ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་མེད་ན། སྒར་བཤད་པ་
 ལས་ལྗོས་ཏེ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ་ཞེས་
 གསུངས། དེ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངོས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་
 མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་
 སོགས་སྟོག་གཅིག་གསུངས། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
 འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གཅོད་
 རྗོད་པར་^⑤བྱེད་པར་འགྲུབ། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

འབྲེལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲོར་བ་དེ་རི་
ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་བྱུང་པར་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་པ་ནས། མ་བྱས་
པས་ནི་མི་འཇིག་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་གྱི་
ཆད་མ་མདོར་བསྟན་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་ནས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་གི་འབྲེལ་བ་ངས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་
ནི། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚུད་སྤང་འཆད་
ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཐ་དད་མ་
ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་རྣམ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྣམས་ཐ་དད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་དམ་བཅའ་སྤྱོད་གས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཚུད་པ་དེའི་ལན་མདོར་བསྟན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་པ་ནས།
དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རྒྱས་བཤད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་
འཆད་པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་མོ་གཅིག །ཅེས་^①པ་ནས། རྣམ་གཅིད་རྫོད་པར་བྱེད་
པར་གྲུབ། །ཅེས་^②པའི་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས། ^③འོ་ན་ནི་ཐ་དད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པའི་
དོན་གྱི་སྤྱོད་གས་གཅིག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་ཕྱིར་
དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་དང་། དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་པའི་
སྐབས་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས། ^④ དེ་བས་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་སྤྱོད་གས་གཅིག་གཏན་

ཆོག་ས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་པར་གྱུ་བ། །ཅེས་པའི་སྐབས་
 གྱི་རང་འབྲེལ་ལས། ༡ དེ་བས་ན་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆོག་ས་
 སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཚུད་པ་དེའི་ལན་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་
 གྱིས་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། སྒར་གྱི་ཚུད་པ་དེ་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཞེས་པའི་
 ཚུད་པ་ཡིན་པས། ཐོག་མར་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་
 གནས་ལུགས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་འབད་མེད་དུ་གྱུ་བ་ཅེས་
 འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་འགྱུར་བ་དག་རབ་ཏུ་
 བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

སྒྲིག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཅིང་། སྒྱུ་བ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་རིགས་པས་འགྱུ་བ་པ་དེས་ན། སྒར་གྱི་ཚུད་པ་དེའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་ལན་དངོས་
 འཆད་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་བྱད་པར་གང་ཞེ་གཞན་སེལ་གྱི་ཚུལ་ལ། དེ་ཡང་གང་ཕྱིར་
 དངོས་ཀྱན་ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གིས་སྒྲིག་དེ་རང་དང་དངོས་པོར་རིགས་མ་བྱུན་པ་སྒྲི་
 མ་ཡིན་པའི་བྱུ་བ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ལོག། །རང་དང་དངོས་པོར་རིགས་མི་མ་བྱུན་
 པ་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་ལོག་ཅེས་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་ས་ལུལ་དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་དེ་བསྟན། དེ་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལས་དོན། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་
 བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྒྲིའི་སྒྲིའི་དུ་སྒྲི་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ལོག་པ་བྱུ་བ་ཆེ་
 རྒྱུ་དང་། གོ་དཀའ་སྒྲིའི་མ་ཡོད་པར་གྱུ་བ་ཅེས་བསྟན། དེའི་བྱད་པར་གྱི། རྟོགས་འགྱུར་
 བ་དག་རབ་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་པས། སྒྲིའི་བྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་བྱུ་བ་ཆེ་རྒྱུ་དང་གོ་དཀའ་

སྤྱི་ཡོད་པར་གྲུབ་པས། སྤྱི་ཁྱད་ཆོས་མི་ཏྲག་སོགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་
དང་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཅིག་ཅར་
དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་སེལ་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་དེ་གྲུབ་ཅེས་བསྟན། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་
པར་གང་ཞིག་ཆོས། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གི་དོན་ནི། སྤྱི་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱི་རྟོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་
གྲུབ་པས། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལས་མ་བྱས་པ་ལས་ལོག་པའི་བྱས་པ་གོ་ཡང་། མི་ཏྲག་
པ་མི་གོ་བ་དང་། མི་ཏྲག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལས་མི་ཏྲག་པ་གོ་ཡང་། བྱས་པ་གོ་མི་རྒྱས་པ་
གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་བྱས་མི་ཏྲག་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱིས་སོ་སོར་གོ་བྱ་ཡིན་པར་
གྲུབ། དེ་གྲུབ་པས་བྱས་མི་ཏྲག་ཐ་དད་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་ཚུངས་དེའི་
སྒྲིལ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན།

སྤྱིར་གྱི་ཚུངས་དེའི་ལན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
གཅིག་ །ཅེས་^①པ་ནས། རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་པར་གྲུབ་^②། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།
དེ་ཡང་སྤྱི་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྟོག་རྣམས་སྤྱི་འཇུག་ཡིན་ནམ་སྤྱི་པའི་དོགས་པ་
འགས་ཆེ་བས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ །ཅེས་པ་ནས། གློ་སྤྱི་ཐ་དད་པར་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་སྤྱི་བའི་རིགས་པ་རྒྱས་
པར་འཆད་པར་བྱེད། དངོས་དེ་ངོ་བོ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་པ་སྤྱི་མ་ལ་
བརྟེན་ནས་དགག་པའི་སྤྱི་རྟོག་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་སྤྱི་བ་ཚུལ་དེ་འཆད། སྤྱི་ནི་དེ་
དག་ཉིད། རྣམ་གཅོད་རྫོང་པར་བྱེད་པར་གྲུབ་^③། །ཅེས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་
ནས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། དང་པོ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་རྟོག་སེལ་འཇུག་དུ་སྤྱི་བ་ལ། སྤྱི་རྟོག་སྤྱི་བ་
འཇུག་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་

གཅིག་ཅེས་པ་ནས། རྒྱུ་ཡོད་དེ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སེལ་
བ་སྤྲོ་བ་ལ། སྤྲོ་རྟོག་རྣམས་གཅིག་པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ལ་བརྟུག་པའི་སྤྲོ་མཚུངས་པའི་ཚོད་
པ་སྤངས་ནས་སྤྲོ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྤྲོ་བ་པའི་རིགས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་འང་གཞན་
ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་བ་འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།
སྤྲོ་རྟོག་གཞན་སེལ་བས་འཇུག་ན་གཞན་སེལ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དེའི་ལན་ཏུ་གཞན་
སེལ་སྤྱི་འཇུག་ནས་གཞན་བཞད་པའི་སྤྲོ་རྟོགས། སྤྲོ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྤྲོ་བ་པའི་རིགས་པ་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟུག་ནས། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ཉིད་ཏུ་ནི་
འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་བརྟུ་སྤྲོ་བ་གཞན་ནས་དེ་
མིན་རྣམས་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྲོ་རྟོགས་བརྟུ་སྤྲོ་བ་ཚུ་ལ་འཆད་པ་ལ། སྤྲོ་རྣམས་
གྱིས་ནི་བརྟུ་བཏགས་སྤྲོ་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བྱེད་བརྟུ་བའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། སྤྲོ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤྲོ་བ་ནི། འཇུག་པ་ཡིན་ལས་
བསྒྲོག་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སྤྲོ་སྤྲོ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་ །ཅེས་སོགས་གྱིས་སྤྲོ་རྟོག་སྤྲོ་བ་འཇུག་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་འཆད་ཚུ་ལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཡང་སྤྲོ་དང་རྟགས་དག་གིས་
རྣམས་པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་གྱི་སྤྲོ་བ་པས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་མིན་
ཞེས་བྱ་བ་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྤྲོ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་སྤྲོ་ག་
གསུམ་གྱིས་རྫོང་ ^②བྱེད་གྱི་སྤྲོ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྫོང་
བྱེད་གྱི་སྤྲོ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་གྱི། སྤྲོ་བ་འཇུག་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་
པའི་དྲི་བ་དེ། ཡང་སྤྲོ་དང་། རྟགས་དག་གིས་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ལན་ནི། སྤྲོ་ཚོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཚད་མ་
གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱ་བ་རྟགས་དང་། ཡང་དེ་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་སྐྱ་བ་འཇུག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཚད་མ་དང་། སྐྱ་
གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགག་རྟགས་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་
གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས། སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་
སྐྱ་བ་^①པའི་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གང་བསྟན་ཅེ་ན། དེའི་ལན་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^②དེའི་རྟགས་སྐྱ་བ་པ་ནི།^③འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོན་ལ། བྱ་བ་པ་སྐྱ་བ་པ་ནི། ཆ་ཤས་
སྟོ་འདོགས་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས།^④དགག་པ་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
འཇུག་པའི་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་
གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ་བཟོད་པ་དེའི་རྟགས་སྐྱ་བ་པ། དོན་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་གཅིག ། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་། བྱ་བ་པ་སྐྱ་བ་པ་ནི། ཆ་ཤས་སྟོ་འདོགས་
རི་སྟེད་པ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པར་བྱེ་རོལ་པའི་ངོར་^⑤སྐྱ་བ་མི་དགོས་ཤིང་། གཞུང་གི་
དོན་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་སྐྱ་རྟོག་སྐྱ་བ་པས་འཇུག་ན། རྟགས་དང་
རྟོག་པ་དཔག་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་སྐྱས་ཟིན་ལ་བསྟན་གྱི། ཚོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
དེ་ལས་ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་སྐྱ་བ་བྱེད་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱོར་བ་འདི་བྱས་པས་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་རྟགས་སྐྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱ་

དང་རྟོག་པ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་ངག་འདི་གཞུང་འདིས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་འདི་^༡སྒྲོར་བ་
 དེའི་རྟགས་སྐྱབ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྦངས། ཆ་
 ཉམས་སྒྲོ་འདོགས་ཅི་སྟེད་པ། །ཞེས་པ་ཡང་། རྟགས་དེའི་བྱབ་སྐྱབ་འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱབ་སྐྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ཉམས་སྒྲོ་འདོགས་ཅི་སྟེད་པ། །ཞེས་
 སོགས་རྟགས་དེའི་བྱབ་སྐྱབ་འཆད་བྱེད་གང་ཞིག །ཆ་ཉམས་སྒྲོ་འདོགས་ཅི་སྟེད་
 པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟག་པ་སོགས་སྐྱ་
 འདོགས་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོད་མ་ཡང་དེ་སྟེད་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་
 དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྲིལ་ན། སྐྱ་རྟོག་
 སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟགས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་ནི། སྐྱ་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པས་
 སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་། དེ་རྣམས་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་དོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟོག་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 གཅིག །གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ནི། སྐྱ་
 རྟོག་ཡུལ་ལ་སེལ་བས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆོད་མ་དེ་ལས་ཆོད་མ་
 གཞན་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལས་སྐྱ་གཞན་འཇུག་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 ཡིན་ཅིང་། གཞུང་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སོ་སོར་བྲལ་ནས་སྐྱ་རྟོག་
 སྐྱབ་པས་འཇུག་ན། སྐྱའི་བྱས་མི་རྟག་སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་

མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་དེ། སྐྱའི་བྱས་མི་ཉག་
 སོགས་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉག་ས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ཡང་དོན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱའི་བྱས་མི་ཉག་སོགས་མ་མཐོང་བ་མཐོང་
 བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་མེད་པར་
 ཐལ། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱའི་བྱས་མི་ཉག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་འཕངས་ནས། དེ་ཉིད་རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚོད་པ་སྟོན་པ་ནི། དོན་གྱི་རང་གི་
 རོ་བོ་གཅིག་ཤིང་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན།
 སྐྱ་མི་ཉག་པ་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་དང་རྗེས་
 དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་ཉག་སྐྱབ་པས་འཇུག་ན་སྐྱའི་ཆོས་གཅིག་ངེས་
 པའི་སྟོ་ངེས་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱན་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་ནས། དེ་
 ཉིད་རང་ལ་མི་མཆུངས་པའི་ཚུལ། ཚོད་སྟོང་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་ལས་ཀྱང་དངོས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་། སྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་
 ཡིན། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ❶ དེ་ལྟ་བུས་ན་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་བཟུང་བའི་
 ཕྱིར། ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་དང་། ❷ རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་
 དངོས། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ❸ འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བ་ལ་
 ཆོད་མ་གཞན་མི་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱད། གང་གི་ཆེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་
 སྐྱབ་པས་དངོས་པོ་ཉག་ས་པར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཆེ། ཆོས་གཅིག་
 ངེས་ན་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ཆོད་མ་གཞན་མི་འཇུག་
 རྟེ། དེ་ངེས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ངེས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོར་བཤད།

འོ་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་དེ་རྣམས་
 ལ་ལན་རྗེ་ལྟར་འདེབས། གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་བྱེད་ཅེ་ན། དོན་
 ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་དགག་ཉགས་དང་།
 སྐབ་ཉགས་གཉིས་པོ་དེའི་ཉགས་སྐབ་ཅེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་སྐྱ་དང་
 ཉགས་དག་གིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཉགས་པར་བྱེད་ཀྱི་སྐབ་པས་དངོས་པོ་རང་གི་དོ་བོ་
 ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་ལྟར་ཤེས་ཞེ་ན། ཚད་མ་གཞན་དང་སྐྱ་གཞན་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་དོན་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་། ཅེས་སྐྱར་ཀྱི་ཉགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ཉགས་སྐབ་ལྟར་བཤད་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དོན་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་
 གཅིག་། ཅེས་སོགས་ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལས་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་དང་།
 དེ་བཟོན་པའི་སྐྱ་ལས་སྐྱ་གཞན་བཟོན་པར་བསྐབ་པའི་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཆེས་གསལ་
 ཞིང་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོ་གཅིག་། ཅེས་
 སོགས་ཀྱིས་སྐྱར་ཀྱི་ཉགས་གཉིས་པོ་དེའི་ཉགས་སྐབ་འཆད་བྱེད་དུ། རང་འགྲེལ་དང་།
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་པའི་ཉགས་
 དེ་གཉིས་སྟོན་མེད་དུ་གཞུང་འདི་དག་གིས་སྐབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཉགས་སྐབ་ཅེས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆལས་སྟོ་འདོགས་རྗེ་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱར་
 ཀྱི་ཉགས་གཉིས་ཀྱི་བྱབ་པ་སྐབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉགས་གཉིས་པོ་དེའི་བྱབ་པ་
 སྐབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལ་བྱབ་སྐབ་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱར་ཀྱི་དགག་
 པ་དེ་རྣམས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། གལ་ཏེ་འཇུག་ན་རང་འགྲེལ་ལ་ཡང་
 དགག་པ་དེ་རྣམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། འོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
གཅིག་ རྟེན་སྲོགས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་འཇུག་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡ གཞུང་འདིའི་
འོན་བསྐྱུ་ན་ཐལ་འགྱུར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
དང་། སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ལ་ཐལ་མི་འཇུག་ན། སྐྱོད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་
དག་མཛོན་སུམ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། དེས་དངས་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་འཇུག་དེས་སྐྱོད་
ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་དེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོད་མ་གཞན་འོན་མེད་པར་འགྱུར་
བ་ལས། ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེས་ན་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་། གཞུང་འདིས་སྐྱོད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱིས་སྐྱོད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཆེ་སྐྱོད་
ཀྱི་ཐལ་མི་འཇུག་དེས་པར་ཐལ། སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ལས་འཇུག་པའི་དེས་ཕེས་གང་ཞིག །སྐྱོད་དང་སྐྱོད་
ཉིང་གི་བྱས་མི་ཉིག་ནམས་ལུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྒྱས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་འཇུག་གི་རྒྱུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་ཉིག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཉིག་སྐྱོད་དང་རྒྱུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་གཅིག་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱུད་ལུགས་ལ་འཕེན་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ནི། སྐྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་དང་ཉིག་པ་སེལ་
འཇུག་ཡིན་ཏེ། སྐྱོད་ཀྱི་ཉིང་དུ་ཆོད་མ་གཞན་དང་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། རྟེན་ལང་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་འཇུག་སྐྱོད་ཀྱི་ཐལ་མི་ཉིག་པ་བཞག་པའི་སྟོན་ནས། སྐྱོད་ཀྱི་
སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྐྱོད་པ་འགྲོད་པ་ནི། འོན་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
གཅིག་ རྟེན་སྲོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྐྱོད་པ་ནི། གཞུགས་ཆོས་མཐུན་པ་

མཐོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་བསྐྱ་ནི། འབྲུལ་བས་ངེས་པར་མི་བྱེད་
 བས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། སྤྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་
 པར་མ་ཟད། སྤྱི་སྤྱང་གི་བྱས་མི་ཏྲག་སོགས་འཇུག་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་
 ལ་ཡང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། རྗེས་
 སྤྱད་པག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ནི། སེལ་བ་
 ལ། །ཉེས་པ་དེར་ནི་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱ་ནི། དེ་བྱིར་
 དེ་ལྟར་ཏྲགས་སེལ་བའི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་
 དོན་བསྐྱ་བ། དེ་བྱིར་དེ་ཏྲགས་སེལ་བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། སྐྱབ་འཇུག་
 བགག་པའི་དོན་བསྐྱ་བ། གཞན་དུ་ཆོས་གཞན་གྱུབ་གྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་
 གཉིས་གྱིས་འཆད། ངེས་ཤེས་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་སྤོང་ནི། མཐོང་བ་འགའ་
 ལས་ཤེས་པ་གང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྱུབ་དོན་འཆད་པ་
 ལ། །ཆ་ཤས་སྤོང་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་གྱིས་འཆད། དེ་ལ་
 སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་ནི། གང་གི་ལྟར་ན་སྤོང་བྱེད་པར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ཆ་ཤས་
 སྤོང་འདོགས་ཇི་སྟེད་པ། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་གཉིས་པོ་འདི། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྱུབ་
 དོན་འཆད་བྱེད་ཡིན་གྱི། དོན་བསྐྱ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་དུ་སྤྱོད་འདི་བྱངས་
 ནས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱ་བའི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ས་བཅད་ཆེན་མོར་དོན་
 བསྐྱར་སྐྱར་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། གྱུབ་དོན་འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། དེ་གྱུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུབ་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་
 བཅད་མེད་པས་དེ་འཆད་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་བྱིར། མཁས་གྱུབ་ཆོས་ཀྱི་རྗེའི་

ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ་དོགས་པ་བཀོད་པ་རྣམས་ཁོ་བོས་རིགས་ལམ་
 དང་མ་ཐུན་པར་ལན་ཕུལ་ཏེ་ཡབ་སྐུ་ས་གཉིས་པལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་
 པའོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཉགས་བཀོད་
 པ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་གཅིག་ཕུ་
 ལ། །ཞེས་སོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས། དེས་ན་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་
 བོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་དང་མ་ཐུན་པར་གཏན་ཆིགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་དུ་དངོས་པོ་
 གཅིག་ཉིད་ལ། །སྐྱེའམ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་སོ། །བཀྲལ་ཞིང་
 བཏག་པའི་སྐྱ་དང་ཉགས་དག་ནི་སྐྱ་དང་ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེལ་བའི་
 དུལ་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་དང་ཉགས་དེ་དག་གཞན་སེལ་བ་ཉོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
 གི་དེ་ཡོད་པ་ལ། སྐྱ་དང་ཆོད་མ་གཞན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས། རྒྱུ་ཆེན་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ། བྲམ་ཟེ་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་ལན་གདབ་དགོས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ❶གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་
 པའི་དངོས་དེ་གསལ་བ་རང་མཆོན་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ལ་སྦྱི་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དམ། ཇི་
 ཉམ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱི་གསལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། བྲམ་ཟེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ❷གང་ཕྱིར་
 དངོས་ཀྱན་རང་བཞིན་དེ། གསལ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ནི་མ་ཟད་དེ། སྦྱི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་སྦྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 པར་བསྟན་ཏེ། ཆོས་རྗེ་གཡག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་ཚུད་པ་མཛད་པའི་ཚུད་ཡིག་

ལས། བྲམ་ཟེའི་ལུང་དེ་དང་། ལེ་ལུ་གསུམ་པའི། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་
པའི་ལུང་དེ་དང་། སྤྱི་ཡང་ཡིན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་མེད་
དོ། །ཞེས་སོགས་ཞེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས། སྤེ་བདུན་དུ། སྤྱི་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མ་ཐུན་
བསྟན་པ་རྒྱལ་ཆབ་རྗེས་ཞེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུང་སྒྲོས་སུ་ལུང་
འདིས་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱི་རྟག་རྗེས་བསྟན་པར་བཤད་
པ་ནི་སྐབ་དཀའ་བས་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

དེས་ན་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ་ཡང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ནི་རང་མཆན་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་གསུང་སྒྲོས་སུ་བྲམ་ཟེའི་ལུགས་ལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་མཆན་
དང་སྤྱི་མཆན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བྲམ་ཟེའི་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟམ་པས་
རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེས་བཟུལ་བ་ལྟར་ཁས་སྐྱངས་སོ། །རང་བཞིན་ཞེས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་
ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནམ་གཞག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་བཞིན་
ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་ན། དེ་རང་གིས་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རང་གི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་^①གྲུབ་མི་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུགས་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་

བར་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་
 ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་ངེས་ནམ་འབྱེད་ལས། ^①དོན་སྒྲིག་གཉིས་
 ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་བརྒྱུ་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན། དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཚད་མ་པ་ལ་
 གྲགས་པའི་རང་མཆན་ནི་མིན་ཅོད་ཞེས་དང་། ^②གཟུགས་སོགས་བརྒྱུ་འདོགས་པའི་གནས་
 དང་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་གྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་
 ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ^③གང་ལ་བརྒྱུ་འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དོན་དེའི་ངོ་བོར་
 རང་མཆན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། བརྒྱུ་འབྱེད་ཀྱིས་^④པ་ལ་མི་སྟོས་པར། མིང་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སོགས་
 ཀྱི་སྒྲིབ་ཡོད་མོད་ཀྱང་^⑤། གཟུགས་སོགས་བརྒྱུ་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོག་པའི་
 ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིབ་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་
 སྡེ་པ་དག་སྐྱོམ་མོད་ཀྱང་དོན་འབྱེད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ན། བརྒྱུ་འབྱེད་ཀྱིས་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་འདི་ལ།
 ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ།
 ལྷགས་འདི་ལ་ནམ་མཁའ་ཚེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ལྷགས་འདི་ལ་གཟུགས་ཚེས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་
 མཆན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷགས་འདི་ལ་ཚེས་བདག་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་བདག་ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱོབ་པའི་

གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ལུགས་འདི་ལ་རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཐུན་དེ་བདེན་འཛིན་ཡང་
ཡིན། དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་རང་
འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། གསུང་རབ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་
རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་བཞིན། རྒྱུ་པར་བྲང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྐྱབས་མི་རྟག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་
མེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་སྟེ་མཆོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟེ་མཆོན་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྟེ་མཆོན་ལ་ངོ་བོ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་མེད་
པས་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། ^❶དཔེར་བརྗོད་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་
བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་^❷རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བྱམ་
པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཡང་ཁེགས་^❸ནས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར།
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བའི་རང་མཆོན་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲང་བ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་
ཤིང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅིམ་
དུ་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱི་མཆན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁེགས་ན། དངོས་པོ་^❶ཉིད་ཀྱང་ཁེགས་ནས་ཆད་
མས་གྲུབ་^❷མི་ཤེས་བར་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་པོར་ཁས་སྦྱངས་ན། སྤྱི་ཡང་དངོས་པོར་
ཁས་ལེན་དགོས་པས། གུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཆོས་
གཉིས་གཅིག་ཆད་མར་བཟུང་ནས་གཅིག་ཤོས་སུན་འབྱེན་པའི་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་
ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་གཞུང་ལུགས་འདིའི་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དམ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^❸སྤྱི་མཆན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་སྦྱང་ཞིང་། སྦྱང་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན། དེ་གུན་རྫོབ་
ཏུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན།
སྤྱོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྦྱང་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་
བཀག་པ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྦྱང་བ་ཁེགས་ན།
གུན་རྫོབ་ཀྱིས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་པར་འགྱུར་བ་ལུང་དང་པོའི་དོན་དང་། སྤྱི་མཆན་
རྟོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་སྦྱང་ཞིང་སྦྱང་བ་ལྟར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་
ན། སྤྱི་མཆན་གུན་རྫོབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། རང་མཆན་དང་། སྤྱི་མཆན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །གཞུང་
འདིའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ། རང་
མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཡུལ་དུས་སུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱི་མཆན་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཤར་ན་ཡོད་ན། ལུབ་ན་མེད་དགོས་པ་དང་།
དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན། ལྔ་ཚེས་ན། ལྔ་ཚེས་སྤྱི་ཚེས་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་

འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ཁ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སེར་བོ་ལ་མེད་དགོས་པ་ལ་
 གྱེད་ཅེས་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དུས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟར་སྐྱེས་དེས།
 སྤྱི་དོ་ཡོད་ན། སྤྱི་དོ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དེ་འཐད་
 པའི་སྤྱིར། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་འང་རིགས་འདྲ། གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་
 དོའི་དུས་ན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་དོའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གསལ་
 ལ་ལན་འདེབས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཟ་བར་གསལ་བས། ཆོས་ཅན་མ་གྱུབ་ཅེས་སྐྱས་
 ན་མཛེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཁ་བོ་ཡི་ནི་དོ་བོ་གང་། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་
 ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོད་པར་ཐལ། ཁ་བོ་ཡི་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས།
 བ་སྐྱང་ཁ་བོའི་དོ་བོ་ཡིན་ན། སེར་སྐྱེའི་དོ་བོ་མ་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན། དེ་འབྲས་ཅན་
 མིན་ལས་ལྟོག་པ། །ཞེས་པས། བ་སྐྱང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། བ་སྐྱང་ཁ་བོ་དང་
 སེར་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་དང་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་
 པའི་དོ་བོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་གྱེད་ལས། ❶གཞི་རྣམས་ ❷ལ་རང་མཆོན་གྱི་དོན་
 ཆད་མས་ཁེགས་ན་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་གོ་བར་འགྱུར་ལ། ཡུལ་
 དང་དུས་དང་དོ་བོ་མ་འདྲེས་པ་ཅུ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བས་
 གྱུང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །ཉོག་པས་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་
 རང་དོས་ནས་གྱུབ་པ་དེ་རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིར་དུ་
 ཆད་མས་ཁེགས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཞན་གྱི་སྤྱིར་ན་ཡང་ཆད་མས་ཁེགས་
 དགོས་ལ། མདོ་སྤྱི་བས་གྱུང་། རང་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་སྤྱིར་དུ་ཆད་མས་

ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ། རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད།
 དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས། སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པས་བྱམ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
 རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཆན་རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་
 བཏགས་པར་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་
 པས་བྱམ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་
 རང་རྒྱད་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་
 པ་ནམ་བཤད་གྱི་དགོངས་པའོ། །

རང་ལྷགས་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྟོག་པས་བཏགས་
 པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྱོད་ལྷགས་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། རང་མཆན་གྱི་མཆན་
 ཉིད། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས། སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་མཆན་
 རྣམས་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་འདྲེས་པར་འཇིན་
 པའི་སྒོ་དེས་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ཤར་རྒྱལ་གྱི་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་རེག་པ་ན། ཤར་
 རེག་པ་དེས་རྒྱལ་ན་ཡང་རེག་པར་འཇིན་པས། བྱམ་པའི་ཤར་ལ་རེག་པའི་ཆ་དེས།
 རྒྱལ་ལ་རེག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་འདྲེས་པར་
 འཇིན་པའི་སྒོ་དེས་བསྐྱང་བྱ་བོའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་སྐྱའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་བཟུང་བས་བ་
 བྱང་བྱ་བོའི་རོ་བོ་སེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ། བསྐྱང་བྱ་བོ་དང་སེར་སྐྱ་གཉིས་རོ་བོ་མ་འདྲེས་པའི་
 དོན་ནོ། །དུས་འདྲེས་པར་འཇིན་པའི་སྒོས། སྤྱོད་ཉིད་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱི་དྲིའི་དུས་
 ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་གི་སྤྱོད་ཉིད་དུས་ན་ཡོད་ན། ཕྱི་དྲིའི་དུས་ན་ཡོད་པས་བྱམ་

བར་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པས། སྤྱི་ཐོའི་དུས་ཀྱི་དངོས་པོ། སྤྱི་ཐོའི་དུས་ན་མེད་པ།
 དངོས་པོ་རྣམས་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནོ། །བུམ་པ་དེ་རང་མཆན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་
 མཆན་མིན་ཡང་^①། དེ་ཡུལ་དུས་^②ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་
 དེ་བུམ་པའི་ཤར་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལའང་བྱུང་། བུམ་པ་དེ་སྤྱི་ཐོའི་དུས་དང་
 སྤྱི་ཐོའི་དུས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

^③དེ་སྤྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་གི་ཆོག་
 དོན་ལ་དབྱེད་པ། ཞར་ལ་སེལ་འཇུག་སྐབས་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ། དེ་རྣམས་ལ་
 ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱི་བཟུང་བ་ན། དེས་
 སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བཟུང་བས་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་དང་སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་བྱུང་མཉམ་ཆས་
 གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་འགོག་ཚུལ་ནི། བུམ་
 པའི་མཆན་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པའི་ཞབས་བཟུང་བར་ཐལ། དེས་
 བུམ་པ་བཟུང་བ་གང་ཞིག །བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་ཞབས་གཉིས་བྱུང་མཉམ་ཆས་གཅིག་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་བྱུང་ན། སྤྱིར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྤྱིར་རྣམ་དག་ཡིན་པ་བྱད།
 རྟགས་སྤྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྩལ་ཐུན་རྣམས་མ་མཐོང་བར་བུམ་པ་མི་
 མཐོང་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་སྤྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེས་བུམ་པའི་སྤྱི་ནང་གི་རྩལ་
 ཐུན་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཆོ་ལས། ^④བུམ་པའི་མཆན་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟ་སྤྱིར་
 ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་འཛིན་པའི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བུམ་པའི་ཞབས་མ་བཟུང་བ་བྱད། དེས་
 ན་བུམ་པ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོ་སྤྱིར་ཞབས་ཞུམ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དགོས་ཀྱང་། བུམ་པའི་

ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ།
བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ། ལྟོ་ལྟོར་ཞབས་ཞུ་ཆུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པའི་རྣམ་པ་
འཆར་དགོས་ཀྱང་། ལྟོ་ལྟོར་ཞབས་ཞུ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དོགས་པ་ལ། ❶ རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་རྟོགས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་མཐོང་ན། བརྟེན་པ་
བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པའི་
མཆུ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱམ་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་ཡན་ལག་
ཆོགས་ཅན་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མིན་པ་ནི་རྣམ་གཅོད་ལ། །བྱམ་པའི་སྒྲིན་
འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་
སྤྲོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་མཐོང་ན། བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་བས་ཁྲབ་སྟེ།
རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་རྟོགས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ❷ འདིས་ནི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྩལ་སྤྲོད་མི་མཐོང་། རྩལ་སྤྲོད་བསགས་པ་མཐོང་
ཞེས་སྒྲིབ་དག་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ།
བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། །བཀོད་པ་འཛིན་པར་མི་རུང་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། བྱམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་མཐོང་ན། བྱམ་
པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱི་མཐོང་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། མདུན་གྱི་སྒྲིས་བྱ་ལན་འདེབས་
པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆོགས་པ་མཐོང་ན། མདུན་གྱི་སྒྲིས་བྱ་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་
མཐོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་སྒྲིས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་མཐོང་ན། བེམ་རིག་
གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིས་བྱ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་

ལས་ཉོགས། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྒར་བྲངས་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། བུམ་པའི་རྩལ་སྤྲོད་གཅིག་གྱང་མ་
མཐོང་བར། བུམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྩལ་སྤྲོད་ཀྱན་ཆོགས་པ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

དབང་ཡུལ་དེ་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲོད་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསམས་ནས། རྩལ་སྤྲོད་
ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ནི།
གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡེ་མ་ཉོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །ཡང་ཁ་
ཅིག །སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྲས་མི་རྟག་མདོན་
སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་མདོན་སུམ་གང་ཞེ་ག །སྒྲ་དང་སྒྲའི་སྟེང་
གི་བྲས་མི་རྟག་གྲུབ་བདེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་
བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་
བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུམ་པའི་རེག་བྱ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཚུར་
མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་བུམ་པའི་རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་
མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྒྲ་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲའི་སྟེང་གི་བྲས་མི་
རྟག་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་པའི་མདོན་སུམ་གང་ཞེ་ག །སྒྲ་དང་
སྒྲའི་སྟེང་གི་བྲས་མི་རྟག་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ནས་གྱང་གྲུབ་བདེ་རྣམ་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^① དེས་ན་དུས་དང་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། དེ་^②ཡང་ཁྲབ་
ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་རྣམ་གཅིག་པ་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།^③ ཆམ་གས་

མེད་པ་ལ་སྟོགས་གཅིག་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཅེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱ་དང་སྐྱའི་མི་
 ཏྲག་པ་སྐྱེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་སྟོན་ས་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ། དེ་གཉིས་གནས་པ་དུས་
 མཉམ་པའི་སྟོན་ས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་པ། དེ་གཉིས་འཇིག་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྟོན་ས་
 རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ། དེ་གཉིས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 འབྲུགས།^① གྲུབ་པ་ནི་ཆོས་མ་མཐོང་བ་ལས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའོ། །བདེ་བ་ནི་ཐོབ་པ་རྗེས་
 སུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། སྐྱ་དང་སྐྱའི་བྱས་མི་ཏྲག་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ཅིག་
 ཅར་དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་ས་རྫས་གཅིག་པ། དེ་ནམས་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་རྫས་གཅིག་དང་། གནས་པ་རྫས་
 གཅིག་པ་ལ་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེས་འཇིག་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་འབྲུགས་ལ་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར། གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོན་ནས་ཀྱང་
 རྫས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་རེག་བྱ་དང་། ལྷུང་ལ་
 སྟོན་པོ་དང་། དེའི་བྱི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱ་དང་སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་ལ་མཆོན་ན།
 དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོན་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་
 དང་སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་རྫས་གཅིག་གང་ཞིག །སྐྱ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ན་སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་གྲུབ་
 པའི་དུས་ཡིན་དགོས། སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ན་སྐྱ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནའང་། སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་དང་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཡིན་དགོས། སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ནའང་། སྐྱ་དང་རང་
 བཞིན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ནའང་། སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་
 གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་དགོས། སྐྱའི་མི་ཏྲག་པ་གྲུབ་པའི་དུས་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱ་གྲུབ་པའི་དུས་

ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྒྲིའི་མི་རྟག་ཅེས་བྲག་སྒྲ་སྒྲོར་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བྱ་
འཐེང་གི་སྒྲོན་འཇུག་གོ།

མཁས་པ་མང་པོ་འདིའི་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ཡང་གཟུང་ཡུལ་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། དུས་དང་དངོས་པོ་དང་ཡུལ་གོ་ས་གཞོན་
པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན། དེ་ཡང་བྲབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་རྩ་གཅིག་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྩ་གཅིག་ཡིན་ན་གྲུབ་བདེ་རྩ་
གཅིག་ཡིན་པས་བྲབ་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ❶རིལ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་
འཆད་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟེན། འདིར་ཡང་བྲན་པར་བྱའོ།

སྐབས་འདིར་རྒྱུ་རྒྱུ་རང་ལུགས་སྒྲ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་སྒྲོན་སྒྲོང་མཛད་པའི་
དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གང་ཞིག །སྒྲོད་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་དང་། འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྒྲོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་
བདེ་རྩ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❷འདིར་
ཞེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་བྲབ་པར་འདོད་པ་
དག་གིས་ལན་གདབ་པར་དཀའ་བས། ཁོ་བོ་རྟགས་སྒྲ་མ་མ་གྲུབ་སྟེ། འོག་ཏུ་འཆད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ཞེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་
པས་བྲབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རང་རིག་དང་། ཁ་སྒྲིལ་གཞན་
རིག་ཏུ་ཁས་སྒྲུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།

གཞན་ཡང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་འཛིན་ཆུང་ལ་རང་རིག་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཟུང་ཆུང་ལ་ཡང་རང་རིག་མ་ཡིན་དགོས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ཞིང་། གལ་ཏེ་རང་གི་གཟུང་ཆུང་ལ་རང་རིག་མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་ཆུང་ལ་རང་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལ་རང་གི་གཟུང་ཆུང་ཕྱི་ངོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི་རྟེན་འཁྲུང་ཆོག་ལ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སྟོང་གི་རང་རིག་ལ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་མི་ཉག་པ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་དབྱེད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སྟོང་གི་རང་རིག་མཛོན་སུམ། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་མི་ཉག་པ་ལ་རང་རིག་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆུང་མཁྱེན་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆུང་མཁྱེན་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་དབྱེད་པས་མི་གཞོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་། ཆུང་མཁྱེན་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བུམ་འཛིན་མཛོན་སུམ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་གི་དབྱེད་པ་བྱས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བུམ་འཛིན་མཛོན་སུམ་གྱིས་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེལ་འཇུག་དང་། སྐྱབ་འཇུག་གི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཆུང་མཛོན་སུམ་འཁྲུང་དགོངས་པར་མཛོན་ནས། རང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོན་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་མཛོན་སུམ་དོན་

གཅིག་ཡུལ་མི་གསལ་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན། སེལ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
ན། རྫོང་^①བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཟླ་བ་
གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆན་ཡོད། སྤྱོད་འཇུག་དང་
མངོན་སུམ་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག་། དེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ།
དེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་སྤྱོད་བ་རང་མཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད། དེ་སྤྱི་མཆན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཏེ། དེ་སྤྱི་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་། རང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་དབང་གིས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་
མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། རྟོག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་འཇུག་དོན་གཅིག་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་ན་ཟླ་
བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་རང་ཡུལ་ལ་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལ་ཟླ་གཅིག་ཟླ་
གཉིས་སྤང་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། སྤྱོད་འཇུག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་
པའི་གང་ཟག་ལ། སྤྱོད་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་འཇུག་ཅེས་པའི་ཆིག་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཁྲུབ་པ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །

སྤྱོད་འཇུག་པ་དག་རང་ཡུལ་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་
མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་། རང་ཡུལ་ལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ།
སེལ་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་དེ་མིན་རྣམ་པར་མ་བཅད་པར་འཇུག་པ། སྤྱོད་
འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་གསུངས་^②པ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་དེ་སྤྱོད་འཇུག་
པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་སྤྱོད་

རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་སྐྱེ་རྟག་པ་རྣམ་པཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཡོངས་
གཙོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རིགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་བྱེ་
ནས་འཇུག་པ། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་མ་བྱེ་བར་འཇུག་པའི་རིག་པ། སྐྱབ་འཇུག་
གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་ན། རང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཚན་གསལ་བར་
སྤང་བའི་རིག་པ། སྐྱབ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། སྐྱབ་འཇུག་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་
གཅིག །གང་ཟག་དང་སྐྱབ་འཇུག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^①། གང་ཟག་དང་སེལ་འཇུག་གི་
གཞི་མཐུན་མེད་དེ། སེལ་འཇུག་དང་སྟོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
སེལ་འཇུག་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་^②བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་། གཞན་ལས་ལྟོག་^③པ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལོག་
ལྟོག་དང་། སྤྱི་གསལ་མཚུངས་པའི་ཚྱོད་པ་སྤང་བའི་སྟོན་སྐྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་
པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ། འདི་ལ་གང་ལ་ཚྱོད་པའི་གཞི། གང་ཟག་གང་གིས་ཚྱོད་པ། ཚུལ་
རི་ལྟར་ཚྱོད་པ། ཚྱོད་པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན། དང་པོ་ནི། གང་བྱེད་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འཇུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚྱོད།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་བའི་སྟོན་པ་གཞོན་རུ་མ་ལེན་སོགས་ཀྱིས་ཚྱོད། གསུམ་
པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་བྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས། གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་རྫས་ཐ་
དད་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྤྱི་དོན་དུ་འདོད་པར་གོ་ནས། གཞོན་རུ་མ་
ལེན་ན་རེ། ལོག་པ་དང་ལྟོག་པ་རྫས་གཅིག་གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་

རྟོག་ཐ་དད་པ་མི་འབྱུག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། སྤྱི་གསལ་རྩལ་ཅན་དུ་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་དབང་
མིན་བྱིར་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་པའི་ཉེས་པ་སྤྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་
ལྟར་ཡང་། བྲམ་ཟེ་ལས། ^①ད་ནི་གཞོན་ཏུ་མ་ལེན་ལ་སོགས་པ་གང་དག་སྟོབ་དཔོན་
སྤྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་པར་རྟོགས་ནས་སུན་འབྱེན་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། ཚུད་པ་དེའི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་འཆད་པར་བྱེད་
པ་ལ། ^②དེ་ལའང་གཞན་ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་སྟོག་གཅིག་གསུངས་ཏེ། བྲམ་
ཟེ་ལས། ^③དེ་དག་གི་འདོད་པ་བསལ་བའི་བྱིར། དེ་ལའང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རབ་
ཏུ་བྱེད་པས་རང་གི་གཞུང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^④ལྟོག་པ་ནི་ལྟོག་པ་ཆེག་^⑤རྒྱུ་སྤྱི་
དང་། ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
རྟོག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་ལྟོག་པ་ཆེག་རྒྱུ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་ལྟོག་པ་ཆེག་
རྒྱུ་ཡང་ཡིན། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟོག་པ་ཆེག་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྟོག་ལས་ལྟོག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟུག་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར། བ་སྒྲུང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་ལྟོག་པ་གཉིས་
ཆོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན། བྱེ་བྲག་ཀྱང་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་ལྟོག་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་རྟོག་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་པ་
ལས་ཀྱང་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པ་
 རྟག་པ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་སྐྱས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་
 རིལ་བ་ཞེས་པ་བཞིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་
 མོད་གྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱ་
 དང་། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྐྱར་བ་དོན་མེད་པར་
 ཐལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པ་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱུང་མེད་གྱི་ལན་འཆད་
 པ་ལ། བྱུང་པར་གཞན་ནི་སྟོང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལྷ་ག་པ་གཅིག་ལ་མ་
 བད། དུལ་གང་ལ་སྐྱར་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་ཆོས་
 བརྗོད་གྱི་སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་རྩལ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཀུན་
 ལ་རྩལ་དང་དངོས་བརྗོད་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རྟེན་གྱི་སྦྱོར་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་
 གྱང་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དང་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱ་གཉིས་
 བརྗོད་བྱ་རྩལ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མི་འཇུག་ཅེས་སྟོན་པ་ལ། དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་
 འདོད་པས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་སྦྱི་གསལ་རྩལ་གཞན་ལ་
 བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་པར་བྱུང་ཅེས་འཆད་པ་ལ། དེ་བྱིར་གཞན་སེལ་ཡུལ་ལ་
 བྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་སྦྱི་གསལ་རྩལ་
 གཞན་ལ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་འཇུག་ཅེས་བཤད་པ་ལ། རིག་དང་དེ་དག་དང་ལྡན་
 དག །ཅེས་སོགས་གསུངས། དེར་མ་བད་བྱེ་བྲག་པ་ལ་གཅིག་ཆིག་དང་མང་ཆིག་ལ་
 སོགས་པའི་ཆིག་གི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་སྦྱོན་ཡོད་ཅེས་འཆད་པ་ལ། གང་དག་གིས་
 ཆིག་དངོས་པོའི་དབང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། སེལ་བ་སྐྱབ་ལ་ཉེས་པ་དེ་མི་མཚུངས་

ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དཔྱོད་པ་བ་
ལ་ཉེས་པ་འདྲུག་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་རྒྱལ་ལ་
སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་བརྒྱད་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་^①སྤྱིར་བཤད་པ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱད་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དང་པོ་
དོན་སྟོན་པ། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྲ་བ། གསུམ་པ་བྱེད་པ། བཞི་པ་དགོས་ཆེད། ལྷ་པ་
འབྱུང་ཁུངས། རྒྱལ་པ་འབྱེལ་བ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་འབོད་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་བྲས་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཚུའི་ཆེད་དུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ལྷ་པ་ནི། བྱམ་པ་ལས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་པ་ནི། བྱམ་པའི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བདུན་པ་
ལ། གནས་གཞི་བདུན་པ་ནི། བྱམ་པ་ལ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དུས་ཀྱི་བདུན་པ་ནི། བྱམ་
པའི་དུས་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། ཀྱི་ཞེས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱད་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བྱིས་པའི་ཆེ། སྤྱི་མི་རྟག་
པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་གི་སྤྱི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྤྱི་དེ་མི་རྟག་པ་ལས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བྲས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོན་དུ་
རུང་བར་སྤྱང་བའི་སྟོན་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བྱམ་
པ་ཞེས་པའི་སྤྱིས་བྱམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱང་བར་བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། བྱམ་
པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྤྱིས་བྱམ་པའི་བྱི་རོ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་བརྗོད་བྱར་

སྤང་ཞིང་། བྱམ་པ་བཟོད་བྱར་མི་སྤང་ཞེས་ཟེར། འོན་ཀྱང་བྱམ་པའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་ན། བྱམ་པ་འདྲིན་ཏྟག་པས་ཏྟག་པས་བྱམ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། སྤྲུལ་ཏྟག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།^①སྤྲུལ་བཟོད་ངང་ཚུལ་ཅན་སྤྲུང་། ཏྟག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་ཚད་མས་བྱམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་མི་ཏྟག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་པའི་ཏྟག་པ་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་བྱམ་པའི་གཟུགས་བཟོད་བྱར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་བྱམ་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོག་པས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་རིགས་གཞན་བཟོད་བྱར་མི་སྤང་ཞིང་། ཆོག་པས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆོག་པས་པ་ཅན་བཟོད་བྱར་སྤང་བ། རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་དང་ཆོག་པས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱང་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་དང་། ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྤྲུལ་བྱང་པར་། གཞི་དེ་བྱང་ཆོས་གཞན་ཀྱི་ཏེན་དུ་མི་རུང་བར་བཟོད་པ་དང་། རུང་བར་བཟོད་པ་ལ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་ན། སྤྲུལ་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་བྱམ་པར་ཐལ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་ན། གཞི་དེ་བྱང་ཆོས་གཞན་ཀྱི་ཏེན་དུ་མི་རུང་བར་བཟོད་པས་བྱམ་པ་གང་ཞིག་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ཏེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སྤྲུལ་བ་པོའི་འདོད་པ་དང་། ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད། བྱང་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་དེ། སྤྲུལ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲུལ་མཆན་ཉིད། བ་སྤང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། བ་སྤང་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་གཞན་སྤང་གི་སྤྲུལ་ཡིན་ཏེ། བ་སྤང་དེ་

ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་^① བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་
 ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་དཀར་པོ་ཞེས་
 བ་ཙམ་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆེ། དཀར་པོ་དེ་དུང་དང་། བ་སྤང་སོགས་གང་གི་དཀར་པོ་ཡིན་
 ལྟམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་སྤང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆེ། དཀར་པོ་ཁྱད་གཞི། བ་སྤང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བ་སྤང་དེའི་དཀར་
 པོ་དུང་གི་དཀར་པོ་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱིར། སྒྲ་བ་
 པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲ་
 དེ། སྒྲ་བ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཙན་
 བརྗོད་པའི་སྒྲའི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། བ་སྤང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ། བ་སྤང་
 དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཙན། བ་སྤང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱང་གི་སྒྲ་ཡིན་ཏེ།
 བ་སྤང་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མི་སྤྱང་
 བར་ཁྱད་གཞི་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉན་པ་པོས་བ་སྤང་
 ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆེ། བ་སྤང་སྟོན་པོ་དང་མེར་པོ་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་ཤེས་པར་
 འདོད་ནས་བྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་སྤང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ། བ་སྤང་ཁྱད་
 གཞི་དང་། དཀར་པོ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་དེ་བ་སྤང་སྟོན་པོ་ལས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱིར།

གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་གཞན་
 སྤྱང་གི་སྒྲ་ཡིན་དགོས་པ་དང་། གཞི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཙན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་ན། གཞི་
 དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དོན་འདི་ཁྱད་
 གཞི་དང་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀར་སྟོན་པའི་སྒྲ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་འདི་རྣམས་ལ་

རིགས་གཉིས་བ་ཁ་ཅིག །བ་སྒྲང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བ་སྒྲང་བྱང་གཞི་དང་།
 དཀར་པོ་བྱང་ཆོས་སུ་བཟོད་པས། དེ་བ་སྒྲང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་
 ཞེས་སྐྱ་བ་དང་། རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཆ་པ་ན་རེ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བཟོད་པའི་ཆོ། སྐྱའི་
 མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱའི་བྱང་པར་བྱས་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གོ་བར་བྱེད་
 པས། བྱང་པར་གཞན་སྟོང་བ་དང་། སྐྱ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆོ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་བྱང་པར་
 བྱས་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་མེད་པར་གོ་བར་བྱེད་པས། བྱང་པར་གཞན་
 མི་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། བ་སྒྲང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་བཟོད་
 པའི་ཆོ། སྐྱ་དེས་བ་སྒྲང་དེ་དཀར་པོ་དྲུང་གི་དཀར་པོ་སོགས་ལས་བྱང་པར་དྲུ་བྱེད་པའི་
 བྱང་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་བ་སྒྲང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། བྱང་པར་གཞན་
 སྟོང་གི་སྐྱར་འཛོག་ཅིང་། བ་སྒྲང་དཀར་པོ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱ་བ་སྒྲང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་
 ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱ་དང་། བྱང་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྐྱར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱམ་པའི་གཟུགས་ཞེས་བཟོད་པའི་སྐྱས་གཟུགས་བྱང་གཞི་དང་། བྱམ་པ་བྱང་ཆོས་
 སུ་བཟོད་པས། བྱམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། གཟུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་
 ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།^①ལེ་བྱ་གཉིས་པར། དེ་སྐྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་བྱ་སྟེ། །བྱམ་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས། །དེ་བྱས་བྱང་པར་སྟོན་པར་
 བྱེད། །སྟོགས་ནི་^②གཞན་ལ་འང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་སེལ་གྱི་སྐྱི་ངོས་བཟུང་བའི་སྟོ་ནས་སྐྱ་རྟོག་སེལ་འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་པ་འཆད་
 པར་བྱེད་པ་ལ། ཐ་དད་དངོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཉིད་དུ་ནི་འཇུག་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྐྱའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྟོ་ནས་སྐྱ་རྟོག་སེལ་
 འཇུག་ཏུ་སྐྱབ་^③པར་བྱེད་པ་ལ། སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་པ་ནས།

དེ་བྱེད་བཏེན་པའི་ངོ་བོའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

སྤྱོད་ཀྱི་སེལ་འབྲུག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་འཆད་པ་ལ། རྟོགས་པ་ཕན་
ཚུན་བཏེན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་མ་བྱུང་
བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དངོས་པོ་སྤྱས་བཟོད་ན། སྤྱང་ཆད་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་པར་ཐལ་
བ་སྤང་བ། དང་པོ་ནི། ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། འབྲུལ་བས་དངོས་པོ་
ཇི་ལྟར་རྟོགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སྤང་དོར་འགའ་ལས་རྣམ་བཞོག་
ལས། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་ཅེས་ནི་བཟོད་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་གཞན་སེལ་ཁས་
སྤངས་ནས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ན། རང་མཆན་
སྤྱི་བཟོད་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་མཆན་བཟོད་པའི་སྤྱདེས་རང་མཆན་གྱི་ཆ་
ཀྱན་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་མཆན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་གང་ཞིག །རང་མཆན་ཆ་མེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཀྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ། དེའི་ལན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སེལ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་འཐད་
ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་དཔྱོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལྟར་
ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^①ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྤྱས་བཟོད་པ་ན། དེ་ཉིད་
གཞན་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཆ་མེད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་གཅིག་བཟོད་པ་ན། ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་
པ་དེ་ལ་སྤྱང་ཆད་མ་གཞན་དོན་མེད་པར་ཇི་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉེས་པ་མེད་
དེ། གང་གི་བྱིར་འདྲེས་པའི་དོན་གཅིག་དཔྱོད་པ་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས། སེལ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་
ལ། སྤྱོད་ཀྱི་མ་དོན་ཡོད་པའི་རྣམ་གཞག་^②འཐད་པར་མ་ཟད་སྤྱི་འཁོམ་མཐུན་སོགས་

ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་གཅོད་གཅིག་གཅིག་སྟོན་པ་ན། །ཞེས་པ་ནས།
དངོས་ལ་དེ་དག་མི་སྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་དབང་གིས་
འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། སྤྱི་འོ་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་ཅེས་སྟོན་
པ་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་གཞི་མཐུན་
མི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བརྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་
བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་གནས་པ་ཡིན་
ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བ་སྤང་ཉིད་སོགས་དེ་ལྟར་ཐོབ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
གསུམ་པ་ལ། གངས་ཅན་དང་། རྒྱུ་བྱུག་པའི་སྤྱི་འོ་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ་ལ།
གང་དག་རིགས་ནི་གསལ་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། སོ་སོར་
དགག་པ་ནི། མི་འགོ་དེས་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱུག་པའི་ལྷགས་
འགོག་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་
འགོག་པར་བྱེད། རྒྱུ་བྱུག་པའི་ལྷགས་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱུ་རོལ་པའི་
སྟོན་པ་དང་སྤང་གཞེག་ཐན་གྱིས། སྤྱི་ནི་ཐ་དད་དུ་སོང་བའོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ། གཞེག་ཐན་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་དཔེ་ཐ་དེ་དང་། དཔེ་ལྷག་གཉིས་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་མི་མཐུན་ཏེ། དཔེ་ཐ་དེ་
ན་རེ། སྤྱི་དེ་རང་གི་དོན་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞེག་ཐན་གྱི་ལྷང་ལས་
བཤའ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དཔེ་ལྷག་པ་ན་རེ། སྤྱི་དེ་རང་གི་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་
གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞེག་ཐན་གྱི་ལྷང་ལས་བཤའ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལྷགས་དང་པོ་
འགོག་པ་ནི། མི་འགོ་དེ་ན་ཡོད་པའང་མིན། །ཞེས་པ་ནས། ཅི་ག་དེ་ནི་ངོ་མཆར་
ཆེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ལྷགས་གཉིས་པ་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀྱན་ལ་རིགས་

[illegible]

གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་པ་ནི། ༡ གལ་ཏེ་བསྒྲོག་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བསྒྲོག་
པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་དངོས་འཆད་བར་བྱེད། གངས་ཅན་
འགོག་པའི་རིགས་པ་དེས། གཅེར་བྱ་བ་ཡང་ཞར་ལ་ཁེགས། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འཛེམ་མེད་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་ཕྱིར་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོགས་འགྱུར། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ནི། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སེལ་བ་སྤྲ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་དང་། གངས་
ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱོག་པ་སྤང་བ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཅིག་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡི། །ཞེས་
སོགས་ཆིག་རྒྱང་གཉིས་ཀྱིས་འཆད། དང་པོ་ཚུད་པའི་དོན་ནི་གངས་ཅན་ན་རེ། སྤྱི་གཙོ་

བོ་མེད་ན། ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་མུ་གུ་དེ་ས་བོན་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ས་བོན་གྱི་ས་མུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། ས་སོགས་གྱི་ས་མུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཤིན་
ཏུ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་ས་མུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། ས་
སོགས་གྱི་ས་མུ་གུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་གཙུག་བོ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

འོན་ཏེ་རང་གི་ལུགས་ལ་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་
རི་ལྟར་ཡིན་ངེས་པས། གངས་ཅན་ན་རེ། ས་བོན་དང་ས་སོགས་གྱི་ས་མུ་གུ་ཐུན་མོང་དུ་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་ས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པའི་རང་བཞིན་དང་། ས་སོགས་
གྱི་ས་མུ་གུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་ས་
སོགས་སྤྱི་གཙུག་བོའི་རང་དུ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱི་གཙུག་བོ་དེ་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་དང་། གནས་ལུགས་དང་།
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་
པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ❶ གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་པས་
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་གིས་དངོས་པོ་དེ་དག་སྟོང་པ་ཡིན་ན།
མང་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ❷ གལ་ཏེ་
རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས། ལྷ་ཀྱ་
སྟོན། ❸ འདིར་གངས་ཅན་གྱིས་གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུལ་ ❹ པ་ལ།
དངོས་པོའི་རྗེས་འགྲོ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དངོས་པོར་གྱུར་པའོ། །དེའི་ཆེ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གཞན་པ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་བོན་དང་ས་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་

ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། རྒྱ་དུ་མ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་^①། འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཐ་དད་མེད་ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་ཅན་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གང་གི་བདག་ཉིད་མཐུན་བྱས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དང་པོ་ལ། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་པ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གིས་འཆད། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབ་བྱེད་ནི། དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་འཆད། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དགག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་པ་ནི། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དང་པོ་ནི། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་ཚུལ་ནི། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དོན་ནི། ལྷ་གུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆུ་ལུང་དོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གཅིག་ལུ་ལ་ལྷ་གུ་བསྐྱེད་རུས་ཀྱི་སྤྱི་གཙོ་བོ་རྫོགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་གུ་སྤྱི་བ་གང་ཞིག །ཆུ་ལུང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ལྷ་གུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ཆོགས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ལ་གང་གིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་རྒྱ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྒྱ་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ཅིག་བྱེད་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟེ་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་ལ། སྟེ་གཙོ་བོ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། གནས་
ལུགས་དང་། རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེ་གཙོ་བོ་རོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་
གང་ཞིག་། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་རོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྐྱབ་པ་ནི།
གསལ་བ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་སྟེ་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བ་རྣམས་རང་བཞིན་པན་
ཚུན་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་དང་ཚུ་ལུད་སོགས་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^①དེ་བས་ན་བྱེད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྟེ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ^②སྟེ་ཐམས་ཅད་ནི་རོན་བྱེད་
པར་རུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ནི་བྱེད་པར་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་། འགྲེལ་བ་ཤད་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱེད་པ་བསྟན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་
འདི་དག་གིས་གངས་ཅན་འདོད་པའི་སྟེ་གཙོ་བོ་རང་འབྲས་མི་བསྐྱེད་པར་བསྟན་གྱི། སྟེ་
ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱེད་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཤུགས། ^③དེ་བས་ན་དེ་ལྟར།
གཞན་དག་གིས་བརྟགས་པའི་^④རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟེ་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། རང་
བཞིན་ཐ་དད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ། ཐ་
དད་པ་ཉེས་པའི་རོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་
བོན་གཉིས་ནས་སྐྱབ་གི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་

དང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་ལྟམ་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་འཆད་པ་
ལ། དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་ཕྱིད་དང་གསུམ་
གསུངས། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་དང་། ས་ལུའི་ས་བོན་
གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་^①། རྣམ་གྱི་ས་བོན་རྣམ་གྱི་སྒྱུ་གུའི་རྒྱ་དང་། ས་
ལུའི་ས་བོན་རྣམ་སྒྱུ་གུ་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་
འགྲེལ་ལས། ^②དེ་བས་ན་རང་བཞིན་དེ་ནི་འདིའི་རང་གི་རྒྱ་ལས་ཞེས་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ན་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་
དེ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྟོན་འགྲེལ་གྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། རོན་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་སུ། ^③ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོ་
ཡི། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འགའ་བྱེད་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཐ་དད་པ་མེད་ན་
ཅིག་ཅར་སྐྱེ་འཛིག་འགྱུར་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། རོན་ནི། རྣམ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་
སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་
གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། རྣམ་དང་ས་ལུའི་ས་
བོན་གཉིས་སྐྱེ་གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^④རང་བཞིན་ལ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་སྐྱེ་བ་
དང་། གནས་པ་དང་། འགག་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་ཐ་དད་པས་
དེ་ལྟར་ཞེས་^⑤སོགས་གྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་སྐྱེ་
གཙོ་བོའི་ངང་དུ་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་ཀྱང་། གནས་སྐབས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། ^①གཅིག་འཇིག་ཆེ། །རྟག་གནས་ན་ནི་དེ་^②ཡི་
མིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི། སྤྱི་གཙུག་པོ་དེ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་འཇིག་པའི་ཆེ། སྤྱི་གཙུག་པོ་མི་འཇིག་པར་རྟག་
དངོས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱི་གཙུག་པོ་དང་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་
ལ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་གྱི་སྒོ་མི་སྤྱི་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། མ་
བྱུང་ན། སྤྱི་གཙུག་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་འགལ། རང་འགྲེལ་ལས། ^③འདི་སྤྱིའི་
བྱུང་པར་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། གཅིག་
འཇིག་ཆེ། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་སེལ་བ་སྤྱི་བ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། འཛིན་གྱི་གསལ་བ་དང་།
འཛིན་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་
བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཛིན་གསལ་འཇིག་པའི་ཆེ། འཛིན་གྱི་གཞན་སེལ་
བའི་སྤྱི་མི་འཇིག་པར་རྟག་པར་གནས་ན། དེ་གཉིས་སྤྱི་གསལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་
གྱི་གསལ་བ་འཇིག་པའི་ཆེ། འཛིན་གྱི་གཞན་སེལ་བ་མི་འཇིག་པར་རྟག་པར་གནས་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། ^④གལ་ཏེ་གཞན་སེལ་
བ་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་ཞེས་གསུངས།

དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ^⑤སྤྱི་གཙུག་པོ་པོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
རོན་ནི། འཛིན་གྱི་གཞན་སེལ་བའི་སྤྱི་དེ་གང་ལ་བྱེད། འཛིན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་ལ་བྱེད་དམ། འཛིན་གྱི་སྤྱིའི་གཞན་སེལ་ལ་བྱེད་དམ། འཛིན་གྱི་རོན་རང་མཚན་གྱི་
གཞན་སེལ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འཛིན་དང་འཛིན་གྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་སྤྱི་
འཇིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱུང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞི་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་།

དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། དེས་ཤིང་གི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དངོས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འག་པ་དང་ཤིང་གི་སློའི་གཞན་སེལ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཤིང་གི་སློའི་གཞན་སེལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན། ཤིང་གི་དོན་རང་མཆོན་ཀྱི་གཞན་སེལ་དེ་གང་ལ་བྱེད། ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བྱེད་དམ། འག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། འག་པ་དང་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འག་པ་དང་འག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱེ་འཛིག་ཅིག་ཅར་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། དེ་ཡན་གྱིས་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིས། །དུ་མ་འབྲས་བྱ་གཅིག་བྱེད་ན། །ཞེས་གངས་ཅན་རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ལ་དགག་པ་མདོ་ཅམ་བཤད་ནས། གཅིག་གི་འབྲས་བྱ་གཞན་གྱི་མིན། །ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་བྱིར་ཞེ་ན། །ཞེས་སེལ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་འོ་ཐོ་གང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ལྟར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ❶གང་ཡང་

འདི་སྐད་དུ། དེའི་སྐྱེད་པ་པོ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེ་ཡི་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་
གང་། དེ་ཡང་རྗེ་ལྷ་ར་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན། །ཞེས་སྐས་པ་དེ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱེད་བྱེད་ངོ་བོ་
གང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལུ་ལུང་ཆོས་ཅན། བྱེད་གྱིས་སྐྱེ་
གུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། བྱེད་སྐྱེ་གུའི་རྒྱ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་པའི་བྱེད་
ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ། ཐ་དད་བྱེད་པར་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། ས་བོན་
དང་རྗེས་གཞན་ཡིན་ན། སྐྱེ་གུ་མི་བསྐྱེད་པས་མ་ཐུབ་སྟེ། རྗེས་ཐ་དད་པའི་ལུ་ལུང་
སོགས་གྱི་རང་མཆོན་ཁོ་ནས་སྐྱེ་གུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད། ཁོ་ན་རེ། རྗེས་ཐ་དད་པའི་ས་
བོན་དང་། ལུ་ལུང་སོགས་གྱི་རང་མཆོན་ཁོ་ནས་སྐྱེ་གུ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་གཙོ་
བོས་ཀྱང་སྐྱེ་གུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ཞེ་ན། གཉིས་པ། འདི་བཤད་ཟེན་གྱི་རིགས་པས་
དགག་པ་ནི། ཅེ་ན་དེས་དེ་བསྐྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་^①པས་འཆད། རིགས་པ་གཞན་
གྱིས་དགག་པ་ནི། སྤང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་
ལྷ་ར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ^②གཞན་ཡང་། གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་ཡང་། ཐ་དད་
བྱེད་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

རོན་ནི། སྐྱེ་གཙོ་བོ་དེ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འདྲེས་པའི་ཚུལ་དུ་
མེད་དེ། ས་སྐྱེ་གུ་སོགས་སློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སྤང་བའི་བྱེད། ཐུབ་
སྟེ། སློ་མ་འཁྲུལ་བས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་རྗེས་ཐ་དད་གྱི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་
བྱེད། སྤང་བཤད་པ་རྣམས་གྱི་གྲུབ་རོན་ནི། དེ་ཉིད་རོན་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་
ཡང་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་གྲུབ་རོན་ནི། དེ་ཉིད་རོན་ཞེས་
སོགས་གྱིས་འཆད། ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བྱེད། །ཞེས་སོགས་གྱི་གྲུབ་རོན་ནི། དེ་ནི་

གཞན་ལས་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད། དེ་ལྟར་ཡང་ཤུགས། ^①སྤྱི་འཛུགས་གཞན་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད། བདག་ཉིད་གཅིག་ལའང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་གང་
གི། །ཞེས་སོགས་དང་། ཐ་དད་བྱད་པར་ཉིད་སྦྱེད་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནི།
དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཤད། །ཅེས་པས་འཆད། ཐ་དད་པ། །མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་
འཇིག་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤང་བའང་གཞན་ལ་མི་བརྟེན་པས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ནི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ནི་སྤང་
དོར་འབྲས་ཅན་པས། །སྦྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་གཞུང་སྤྲ་མ་
ནམས་ཀྱིས་དོན་གྱིས་བསྟན་ཅིང་། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་ནས། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྤང་ཡང་གསལ་བར་འཆད།

གསུམ་པ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤེལ་དེས་ན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། འགའ་ཞིག་
རྒྱ་ཡིན་གཞན་ལ་མིན། །རང་བཞིན་འདི་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རི་ལྟར་ཐ་དད་
མེད་བྱད་མེད། །ཅེས་སོགས་སྒྲོག་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ལ་བྱ་བྱེད་འཆོལ་བར་ཐལ་
བ་དང་། སྤྱི་གསལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐ་དད་མེད་
ནའང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

གསུམ་པ་འཇུག་པ་འཆོལ་བར་ཐལ་བ་ནི། གང་གི་བདག་ཉིད་མདུན་བྱས་
ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། །ལྷོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་
སྤྱི་དོན་གྱི་སྒྲོན་སྤེལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་སེལ་གྱི་ནམ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་པ།

གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་དང་། དགག་པ་དོན་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། ལྷན་པ། ❶གང་སྟོན་གྱི་སྟོན་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཙམ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཤད། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལས། ❷འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་
ཏེ། ཁྱེད་པོ་ལ་དང་མེད་པའོ། ཁྱེད་པོ་ལ་ཡང་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཁྱོད་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་
སོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ❸སྟོན་དཔོན་གཞན་པ་ལ་ཕྱི་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་
པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་མཚན་ཀྱན་དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བསལ་བྱ་རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་གི་དགག་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་དགག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་བཅད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། བྱམ་པ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། གཞན་སེལ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོ་ལ་འཆར་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །གཞན་སེལ་གྱི་དོན་རྟོག་པས་སྟོ་འདོགས་ལ་
འཛོག །དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་དང་། དེ་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་གཞན་སེལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་
དངོས་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་དངོས་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་གྱི་

གཞུང་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་གཞུང་བྱ་སོགས་ལྟ་བུ། རོན་འདི་ཡང་།
དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །བརྟེན་ཕྱིར་སྤྱི་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ། རོན་རང་མཆོན་གྱི་
གཞན་སེལ་རྣམས་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སེལ་དང་བཅས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། རིགས་གཉིས་ལས། ❶གཞན་སེལ་སྒྲིའི་འཇུག་ཚུལ་
ཡིན། །བཅས་པའི་རོན་ལ་གཞན་སེལ་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོན་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་སྒྲུབ་དངས་པ་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པའི་འགྲེལ་པར། ❷སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀླུ་མ་ལ་ཤྱི་ལས། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་སེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། གཞན་སེལ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ཤྱུ་སྒྲོ་སྒྲོས། གཞན་སེལ་གསུམ་བྱ་བྱེད་གསུམ་དང་
སྒྲུབ་ནས་གཞན་སེལ་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད།

གཉིས་པ། གཞན་སེལ་གྱི་ངོ་བོ་དངོས་བཟུང་བ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་
གཉིས་། དང་པོ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དར་རྒྱུ་ལས། དེ་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་རྣམ་པ་དངོས་
སྤྱུ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སྤྱོད་གསུངས་པར་བྱ་བ་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་
དང་། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་རྒྱུར། རང་གི་❸བསལ་བྱ་ཆོག་གིས་ཟེན་པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ། གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད། འཇུག་རྒྱུ་དགོངས་པ་རབ་
གསལ་ལས། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་སྤྱུས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སྤྱུ་མ་བཅད་ཀྱང་། དེའི་རོན་
སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་ན། སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཆོག་ཟེན་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ན་ཡང་། རོན་ལ་
དགོངས་པ་གཅིག་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་ན། སྒྲོ་རོན་མ་ཐུན་ལ་རང་

གི་རྣམ་པ་འཆར་བའི་ཆེ། དེ་མ་ཡིན་པ་བསམ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་དེ། གཞན་སེལ་
གྱི་མཆན་ཉིད། གཞན་སེལ་དང་དགག་པ་དོན་གཅིག་། རྟོག་མ་ཐུན་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་
འཆར་བའི་ཆེ། དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ། དགག་པའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། སོ་སོའི་མཆན་གཞི། སྒྲ་བཤད་པ།
གངས་ངེས་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱི་ས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་
ཞིག་། ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པར་དགག་པ་བྱེད་པ་དང་། དེ་གང་ཞིག་། ཆོས་
གཞན་འཕངས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་བྱེད་པ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་འིན་ཏུ་ལེགས་
པས། འདིའི་དོན་ནི། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་དུ་འཕངས་
པའི་སྒྲ་བ་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་
མཆན་ཉིད། གཞན་སེལ་ཡང་ཡིན། རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལྷལ་དུ་འཕངས་པའི་སྒྲ་བ་
པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་
མཆན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་
སེལ་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཐུམ་མེད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་རྩ་མེད་ལྟ་བུ། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡང་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །

རིགས་གཉེར་ལས། ^①ཡོད་པ་གཞན་སེལ་དང་། མེད་པ་གཞན་སེལ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན། རིགས་གཉེར་དར་རྒྱུ་ལས། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་མེད་
དགག་དང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པའི་མེད་དགག་ལ་བཤད་པ་ནི། རྩ་བའི་དགོངས་

པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་འབྲངས་ནམས་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་ནར་བཤད་
 རོ། །མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་རང་
 གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་
 དངོས་སུ་འཕེན་པ། ཤུགས་ལ་འཕེན་པ། དངོས་ཤུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པ།
 སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་དགག་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། བདག་
 མེད་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་བ་ལྟ་
 བུ། གསུམ་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་བ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་རྒྱལ་རིགས་དང་། བམ་བེད་རིགས་
 གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་། ཁྱད་པར་མ་ངེས་པའི་ཆེ། སྐྱེས་བྱ་རྒྱལ་རིགས་མ་ཡིན་
 པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་འགྲེལ་བ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་
 ཞུགས་སུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། ❶ དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཆོག་
 གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་ ❷ པ་དང་། །དེ་ལྟར་རང་ཆོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་
 པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། མ་ཡིན་དགག་
 ལ་ཆོས་གཞན་འཕེན་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་མ་བཤད་པས། བཞིར་དབྱེ་
 བ་དགོངས་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། སྟོན་གཞན་སེལ་
 དང་། དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གཉིས། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་
 ཞིག་ །རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་སྟོན་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་
 ཞིག་ །རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པ། དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ། སོ་སོའི་མཆན་གཞི་ལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ མཆན་གཞི་
 རོས་བཟུང་བ་ནི། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་།
 བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་སྟོའི་
 གཞན་སེལ་དང་། གཞི་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་
 ལོ། །བྲམ་བེ་ཆེན་པོས། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་
 གཞན་སེལ་དུ་མཛད་པར་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
 པ་བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་གཞི། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་བྱམ་པའི་སྟོའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་གཞི།

བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་གཞི་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
 ལས། ❷ བྱམ་པ་ལ་བྱམ་མིན་མེད་པ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ནས།
 བྱམ་མིན་ལ་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དུ་བྲམ་བེ་ཆེན་པོས་
 བཤད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ་མི་བཞེད་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་
 བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་
 དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
 མཐུན་མེད་པ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན། བྱམ་པ་ལ་
 བྱམ་མིན་མེད་པ་ཅུ་བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་བྱམ་མིན་
 དུ་མེད་པ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱམ་
 མིན་མ་ཡིན་པ་བྱམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་བྱམ་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་བྱམ་
 པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་

སེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་ཟེའི་ལུགས། རང་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་པ་འདི་ལ་དགོངས་
 པའོ། །གོང་དུ་སྒྲེའི་གཞན་སེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བྱམ་འཇིན་
 རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་བྱམ་པ་བྱམ་མིན་ལས་
 ལོག་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་གཞན་སེལ་ཆེན་མོར། འོན་དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་གྱིས་མེད་དགག་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ལ་རང་མཆན་
 རྣམས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི། ལན་གྱིས་བསྒྲོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །དབང་མངོན་ལ་རང་མཆན་
 འདྲེས་པ་མེད་པར་སྒྲུང་ཡང་། རང་མཆན་རྣམས་འདྲེས་པ་མེད་པ་དབང་མངོན་ལ་མི་སྒྲུང་
 བ་བཞིན་དུ། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་ཡང་། བྱམ་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ལ་མི་སྒྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའདད་པ་ནི། བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་
 གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཞན་སེལ་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟུངས། ❶ རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལས་གཞན་དང་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། རང་གི་མཆན་ཉིད་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས། བྱམ་པ་ཡང་ཡིན། བྱམ་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་
 ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཞན་བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟུངས། ❷ གཞན་
 གཅོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་
 གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་
 པ་ཅམ་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱམ་འཇིན་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ་ལ། གཞན་སེལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། འདིས་

གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འགྲུལ།^①འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོལ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་སྒྲིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་བུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས་བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདིས་བུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བུམ་འཛིན་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པར་འཐད་ལྡན་ཆེ་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འཐད་ལྡན་ལས། སྒྲོ་རྟོག་བཏགས་པའི་གཞན་སེལ་ག། དངོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་ཉི་ལ་བར་བཟུང་ནས། སྒྱི་ཡི་སྒྲོ་ཡང་བསྤང་བ་ཡིན། །དེས་ན་སུན་དབྱུང་བ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོད་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ན། སྒྲོད་འཛིན་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཅེས་སྒྲུབ་རྣམས་འབྲུལ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

འོ་ན་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉ་དཔོན་ན་རེ། བུམ་པའི་སྒྲོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པའི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡང་བུམ་པའི་གཞན་སེལ་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་པ་མེད་པས། བུམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བུམ་པའི་དོན་རང་མཆོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་། དེ་ཡང་། བུམ་པ་དེས་བུམ་མིན་སེལ་བས་བུམ་པའི་

གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སེལ་ལ་དགག་པས་བྱུང་བ་
གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆེན་ལས། ^༡བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་
ཡིན་ན། བྱམ་པའི་དོན་རང་མཆོད་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་
པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། བྱམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། དེ་ཤིག་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བྱས་པ་ལ། འོ་ན་སྟོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། སྟོ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་
ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་མིན་རྣམ་པར་བཅད་
པ་དངོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་བྱམ་པའི་
གཞན་སེལ་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོའི་མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་ཡིན་ན། སྟོའི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་མེད་དགག་གི་
གཞན་སེལ་ཡིན་ན། བྱམ་པའི་གཞན་སེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་
སྒྲུངས། ཁོ་ན་རེ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་སེལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ངེ་ལྟར་
བྱེད། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཀ་
བྱམ་གཉིས། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རང་མཆོད་ཀྱི་གཞན་སེལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་ལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་
སྟོའི་གཞན་སེལ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན། ཀ་བྱམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
གཞི་མ་བྱུན་མེད་པ། ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་
སོགས་ཡོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ཀ་བྱམ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་སེལ་མེད་དེ། ཀ་བྱམ་
གཉིས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མ་འཐུས་པའི་དོགས་
དཔྱད་ལྟག་མ་རྣམས་ལོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་གངས་ངེས་ནི། གཞན་སེལ་ལ། སྒོའི་གཞན་སེལ། རོན་རང་མཆན་གྱི་
གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་མ་
ཡིན་དགག་དང་། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
རང་གི་སྒྲིབ་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་མཁྱེན་གསུང་རབ་འདབ་བརྒྱ་དཀར་པོའི་ཆལ། །ཆོས་འབྱོར་ཉིན་
བྱེད་ཟེར་གྱིས་ཁ་སྤྱོད་བས། །དཔལ་བཟང་ཟེའུ་འབྱའི་འཇུ་མ་དཀར་ཁྲོད་པའི་
ཅེར། །ལེགས་བཤད་སྤང་ཅི་འཛིན་པས་འགྲོ་འདི་སྒྲིངས། །ཐུབ་པའི་གསུང་དང་
ཆད་མ་མདོ་ཡི་དོན། །རིགས་པའི་དབང་ལྷག་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་སོགས། །མཁས་
གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀའ་བ་བཞིན། །ཟླ་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
དཔལ་བཟང་པོས། །སྤྲུང་ཡང་ལུང་རིགས་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པའི། །རྒྱལ་ཆབ་
དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྤེལ་བའི་ཆེ། །ལེགས་བཤད་འདོད་དགྱའི་ཚུ་རྒྱན་འདིར་
ཆོགས་པས། །རྣམ་གྲོལ་ལོར་བུའི་གཞི་རྟེན་རྒྱ་མཚོར་གྱུར། །དེ་ཆེ་དམ་ཆོས་གྱུ་
ཆར་འབེབས་མཁས་པའི། །སྒོ་བཟང་གསུང་སྒྲིས་ཚུ་རྒྱལ་སྤྱད་བང་གིས། །བསྐྱུ་
མེད་ཐུགས་རྗེའི་ཐུག་རིང་བརྒྱུངས་^❶པ་ལས། །ལེགས་འོངས་རང་དོན་ལེའུའི་
ལེགས་བཤད་གང་། །ལེགས་ལམ་རྟོགས་ཕྱིར་བཙོན་པས་གྲུབ་པ་ཡང་། །ལེགས་
པར་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱིན་དུ་བདག་གིས་གོ། །ལེགས་སྙམ་སྒྲོ་དགས་ལུས་སེམས་བྱུང་པར་
གྱུར། །འདི་ལྟར་འབད་པས་བདག་གིས་ཐོབ་གྱུར་པའི། །ཟླ་བའི་ལུང་པོ་ལྟ་བུའི་
དགོ་བ་དེས། །འཁོར་བར་འབྱམས་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ། །རྒྱལ་བའི་གོ་
འཕང་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་ཞོག །

རྒྱལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལེ་འཁྱེད་དང་པོའི་དོན་རྣམས་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་
རྟོག་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲི་མས་དབེན་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སློ་བཟང་གྲགས་
པ་ཡབ་སྲས་དང་། རྟོགས་སྤང་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་བཀོད་པ།
རང་དང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ལོག་རྟོག་འཛོམས་བྱེད་ལྟ་བུ་དན་པའི་ཚང་
ཚིང་ཀུན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་
པོའི་གསུང་རྒྱན་མཁས་པ་མགྲུབ་སྦྱེད་བྱེད་ལགས་སོ། །

༡༡། །མཉན་བྱའི་དབང་པོའི་བྱར་བཀོལ་གཞན་ལས་ཕྱལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་མཁས་
 གྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོས་
 རྩོམ་རིན་པོ་ཆའི་ཆ་འདབ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་སེར་
 ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

མ་གྲུབ་སྦྱར་བ་བརྗོད་བྱ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས།
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཆོལ་བ་དང་། ཕྱིར་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །དེ་
 བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་
 བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལུང་འདི་ཡི་དོན་བཤད་པ་ལ། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཞར་ལ་གཞན་གྱི་
 ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། འོ་དོན་འདི་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་བཤད་ན། ཅི་
 རིགས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 སྦྱབ་ཏུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོལ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དཔེ་
 བཞི་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་བྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། རྣམ་
 གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོལ་བ་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་དཔེར་བཟུང་བ་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཏེ།
 དང་པོ་གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར། ཕྱི་མ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་སྒྲོར་ཚུལ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་
 ཕྱོགས་ཚེས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
 ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དགའི་འགལ་ཉག་ས་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ཚོལ་ཕྱི་
 ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་འགལ་ཉག་ས་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་
 འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲོར། དེ་བཞིན་དུ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉག་ས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཚེས་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་དང་།
 ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དགའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་བའི་མ་དེས་པའི་ཉག་ས་བཞི་པོའི་རྩེས་སུ་
 འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས། དེ་བཞི་ཡི་རྩེས་སུ་འགྲོ་
 ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་པ། དཔེ་དོན་དུ་སྒྲོར་བ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
 ཉག་ས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་
 ཚེས་ཅན་དགའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་ཉག་ས་ཀྱི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་བ་བས། དེ་ཡི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲོར།

གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ན། ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་དང་། གཞི་མ་
 གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བས་ཕྱོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲོར་ཏེ། སྐབས་
 ཉག་ས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་ན། ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་པ་འཐད་ཀྱང་།
 གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བཟུང་བས་ཕྱོག་བྱུང་མི་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་
 པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་།
 དཔེར་ན། དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲིའི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབས་ངག་འདི། བྱས་
 པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲིའི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚེས་མི་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ངག་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཆོད་མས་མ་དམིགས་པས་བྱུང་། དཔེར་

ན། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན། སྒྲིའི་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི་
ཡང་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་གྱིད་
ལས།^① ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་ཉགས་
ཡང་དག་གཉིས་པོ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བ་བྱང་ན། སྒྲིག་བྱ་མི་འགྲུབ་པ་
དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྱུར་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་^② གྲུབ་
པས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིག་བྱ་མི་འགྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་དེ་^③ སྒྲིའི་
ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་གི་ཉགས་ཀྱིས། བྱམ་པ་ཞེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲིག་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལྟར་ན།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་པས་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་བྱ་བ། དཔེར་ན། རི་བོང་རྩ་
བཞིན། སྒྲིའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་
འདི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཉགས་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་
བྱ་བ། དཔེར་ན། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲིའི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནམས།
གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཉགས་ཡང་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གི་བྱ་བ་
གོལ་ཕྱི་གོལ་གཉིས་ཀས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་
ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་
སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་གཞན་དོན་
སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་དེ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིན་པ་དེ། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་
དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^①འདི་དག་གྲུང་སྐྱབ་ཉགས་དང་། དེ་ཡང་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་
བསམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་
ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་
ཞེས་འདོད་ཚེས་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པས་
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།^②ཀུན་ཏུ་གྲོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་
དེ། སྤྱི་ལྟར་འདི་ཚེས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ་ཚེས་ཅན། སྤྱི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་
བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་སུ་
བཞོད་ནས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་མིན་པ། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ། སྤྱི་ལྟར་སྤྱག་
བསྐྱལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^③དེའི་རྒྱ་མཆོན་སྐྱབ་
ཉགས་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཚེས་ཅན་དུ་བྱས་ན། ཕྱོགས་ཚེས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་
མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ན། ཕྱོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རྩས་ཕྱག་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྐྱབ་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་དགོས་པས། ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་
དག་གིས་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཚད་མས་མ་ངེས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་ཤོལ་བ་དང་། ཕྱིར་^①ཤོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་འགལ། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་ཤོལ་ཕྱི་ཤོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་སྤྱི་སྐྱབ་ལ་འཆད་པ་ནང་འགལ་ཏེ། ཚད་
མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་སྐྱར་
ནས་བཞག་ན་འཁོར་གསུམ་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། ཞར་ལ་གཞན་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ^②འདི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་
བྱབ་པ་ཡང་ཕྱོགས་སྤྱི་མར་བཀོད་པ་ལྟར། འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་
མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་ན་
རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་
དེའི་ཕྱོག་བྱབ་མ་གྲུབ་པས་མ་བྱབ་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་པས་འཆད།

ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར། ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན།
ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོག་བྱབ་མི་འགྲུབ་
པ། དཔེ་དོན་དུ་མི་སྒྲིར་བར་གསུངས་པ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་

ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་བྱས་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྩེས་བྱས་དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱས་པ། བྱས་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱས་
 ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་མེ་མེད་པའི་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་
 དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་
 མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་ན། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་མ་གྲུབ་
 དགོས། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་མ་གྲུབ་ན། མེ་མེད་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་མེ་
 མེད་མཆོན་མོའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲག་ས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་ཡིན་ན། མེ་མེད་
 པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱས་ཡིན་དགོས་སོ། །མེ་མེད་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ལྷོག་བྱས་ཡིན་ན། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲག་ས་གཉིས་ཀ་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱས་པ། དུ་བའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་དང་། མེ་མེད་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་ལྷོག་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ན།
 དུ་བ་མེད་པས་བྱས་པ་དེ། མེ་མེད་པའི་ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་དང་། དུ་བའི་
 ཏྲག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ས་རྣམས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ལྷོག་བྱས་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ། དགག་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲག་ས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

བྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
 རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཏྲག་མི་
 ཏྲག་གཉིས་ཀར་སྐྱབ་པའི་ཏྲག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ས་ཆོས་གང་

ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་
ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་ཉག་མི་ཉག་གང་རུང་མིན་པ་ལ་
ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ཁུད་
པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་ན། གཞུང་འདི་ཡི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་
སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་ཉག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པ་མ་
ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་
ཞིག །ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་
སྐྱ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་
མི་ཉག་པར་ཆད་མས་མ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ཀའི་ཅ་
བར་འདོད་ན། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། ཁུད་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་སྐྱ་ལ་ཉག་མི་ཉག་གཉིས་ཀ་རྣམ་
པར་གཅོད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
ཁུབ་བྱུབ་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི། ཉག་པ་ལ་ནམ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་

ཕྱོགས་ཚེས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་པ་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲུལ་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མཉམ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་
 ཀྱི་རྩེ་ས་བྱུང་པར་ཐལ། མཉམ་བུ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པ། མཉམ་བུའི་
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེ་ས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་བྱུང་པ་ནལ་མར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བུ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་བུའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། རྟག་ན་མཉམ་བུ་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་པ། མཉམ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོག་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཕྱོག་བྱུང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བུ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བུ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

འོ་ན། གཏན་ཚིགས་མར་མེ་བཞིན་དུ། སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་རམ། དཔེ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྒྲིལ། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་
 བ་ཙམ་གྱིས། སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་དང་། གང་ཟག་མི་རྟག་པར་གོ་བྱས་པར་ཐལ། ཡུལ་རུང་བར་
 མར་མེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་རྟག་སྟོང་དུ་
 གོ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེར་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཙམ་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་གོ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འགོ་བ་འགའ་ཡང་། བདག་མེད་པ་ལ་སྟོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་^❶བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཉམ་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་

པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤར་མཉན་བྱ་དང་། སྐྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
དཔེའི་སྟེང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་
སོང་བའི་ཆོལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་ཤིང་པ་ན་རེ། མྱོངས་པ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་དཔེ་ལ་སྟོས་པ་
ཡིན་གྱི། མཁས་པས་ནི། དཔེ་མེད་པར་ཡང་། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས། སྐྱ་མཉན་བྱར་ངེས་མ་ཐག་སྤར་གྱི་བྱབ་པ་ལ། ཆད་མས་
ངེས་པ་བྱན་ནས། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
ཤིང་པས་ནང་གི་བྱད་པར་བཤད་དོ། །

མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སྐབས་
ཡོད་མེད་རྟོགས་དཀའ་བས། མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་
བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་དུ་མཁས་གྲུབ་ཤིང་པ་དང་། མཁས་པ་རྒྱལ་དབང་སློ་སོགས།
མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། བོད་དུ་ཉ་
དམོན་དང་། བདག་གི་སྒྲ་མ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་ངེས་
དར་རྒྱུ་ཀ་དུ་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་
བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་འཐད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པར་བྱས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་
མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཉ་རྒྱུ་ཀ་ལས། ཆོས་བྲམ་གཉིས་ཀྱིས་
མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད། རྒྱལ་
དབང་སློ་དང་ཤིང་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཉ་རྒྱུ་ཀ་
ལས། མཁས་གྲུབ་ཤིང་པ་ཡང་། མྱོངས་པ་ལ་དཔེ་དགོས་པས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི།
གཏན་ཆིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱད། །ཅེས་པས་བསྟན། ཞེས་ནང་གི་བྱད་
པར་བཤད་དེ། ལེགས་སམ་སྦྲུམ་མོ། །ཞེས་བཤད།

ཤེད་པའི་^①ལྷགས་དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། མཉན་བྱ་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྩེས་སུ་མཉན་བྱ་
དང་། སྤྲི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། མཉན་བྱ་སྤྲི་མཆོན་ཉིད་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲི་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་^②། མཉན་བྱ་དང་སྤྲི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཉན་བྱ་དང་སྤྲི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་
ཤིང་། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་
མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྲི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས། སྤྲི་མི་
རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་
བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་སྤྲི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་
ནས། སྤྲི་མི་རྟག་པར་རྟགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྲི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ཡི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③དང་པོར། མཉན་བྱ་ལ་

མི་ཉག་པས་བྱ་བ་པ་དེས། དེ་ཡི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །

གང་དག་མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དེས་པར་སྒྱར་དགོས་པར་སྒྲ་བ་དེ་དག་
ཅེས་^❶སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉ་དཔོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེའི་པའི་ལྷགས་དེ་ལྷགས་
ཤིང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དེས་པར་སྒྱར་དགོས་ཟེར། མཉན་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་
སྒྲའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱའི་
ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་དེས། དེ་ཡང་རྗེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་
པའི་ཐེན་མ་བཟུང་པའི་ངང་ནས། མཉན་བྱ་སྒྲའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་ནས་དེས་པར་བྱར་རུང་བའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་། མི་ཉག་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་
བྱ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སྒྲའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་
བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་ཁྱོད་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
མཉན་བྱའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། ཉ་དཔོན་ཀྱིས་ཤེའི་པའི་ལྷགས་ལྷགས་པར་
བཞེད་པ་དང་། མཆོན་བྱ་ལ་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་དེས་པར་སྒྱར་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
རིགས་ཏེ། སྒྲའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་ཁྱོད་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཉན་བྱའི་མཆོན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མ་བྱ་བ་
ན། མཉན་བྱ་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བྱད། མང་དུ་ཐོས་པའི་
ཤུགས་དག་སྒྲོང་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དང་རྩེ་བཅུན་མཁུན་པའི་གཏེར་གྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འདུད་དོ། །ཐུབ་
བསྟན་ཕྱོགས་བཅུར་དར་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས། །མ་ལུས་འགྲོ་བའི་དགེ་ལེགས་སྤེལ་བ་
ལ། །མཁས་ཁྱོད་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མའི་ཞབས་
ལ་འདུད། །ཐེག་གསུམ་ལམ་ལ་ངེས་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་། །སྐྱབས་གསུམ་རིགས་པས་
སྐྱབ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ །ཚུལ་གསུམ་གཏན་ཆིགས་ནམ་གཞག་ཉོགས་དཀའ་
བ། །རྒྱལ་ཆབ་ལུགས་བཞིན་བདག་གིས་འདིར་བཤད་བྱ། །

གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་
དབྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། །རྩེ་སྐྱེ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་གྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་
བཤད་པ་དང་། །ཚུལ་གསུམ་ངོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། །ཁ་ཅིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་
པར་བསམ་ནས། །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། །རྟག་མི་རྟག་
དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། །མཆོན་གཞི་བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། །རྟག་པ་ལ་
བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྤོང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། །བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་
སྤོང་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། །གཅིག་ལོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། །གཅིག་ལོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། །རྟག་པ་ནམ་མཁའི་རྟག་པ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། །རྟག་པ་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

གང་ཞིག ། བྱས་པ་སྤྱི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉམ་མཁའ་ཏྲག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་
 པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཆོས་དེ་ཏྲག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་བྱེད་ཅུས་སྟོང་གི་
 ཏྲགས་ཀྱིས་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་མ་བྱས་
 པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དེ་ཏྲག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་ཉམ་མཁའི་ཏྲག་པ་མ་བྱས་པར་སྦྱབ་པའི་
 ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཉམ་མཁའི་^①ཏྲག་པ་ཡིན་ན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་
 ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་ན། ཉམ་མཁའི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་
 བྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན་སོང་། བྲབ་པར་ཐལ།
 བྱས་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྲབ་ན། འདི་ལ་བྲབ་
 པ་ཡོད་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་འགོག་པའི་ཆེ། རྗེ་ཤྲི་
 ལས།^②དངོས་པོའི་ཏྲགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཏྲག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་བྲབ་ངེས་
 པའི་སློ་ཡིན་ན། བསྦྱབ་བྱ་ངེས་པའི་སློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་
 ཡིན་པས་བྲབ་པ་ངེས་པའི་སློ་ཡིན་ན། ཏྲག་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ངེས་པའི་སློ་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཏྲག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ངེས་པའི་སློ་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྲབ་པ་ངེས་
 པའི་སློ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་བཏྲག་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

འྲེ་ཀླར།^① ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕངས་ནས། ཉགས་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་ཁས་སྒངས་
དགོས་ཏེ། ཞེས་ཉགས་དང་པོ་འགྲོ་མཆོམས་མཛད་པ་ལ་ཡང་ལེགས་པར་ཉགས་
ཞིག་གྲང་གི་^② སྒྲོ་གོས་ལྷ་ལམ་རབ་ཡངས་པར། རིགས་ལམ་རྒྱ་སྐར་བདག་པོ་འདི་
ཤར་ཆོ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མའི་བཞེད་གཞུང་ཀུན་དའི་ཆལ། རྟོགས་པའི་འཇུ་མ་དཀར་
ཟེའུ་འབྲུ་དགོད་^③ པར་མཛད། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། སྐད་
ཅིག་མ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ། ཉག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉག་མི་
ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་ཉག་པ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྩ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་
སྟོག་བྱུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་ཡོད་
པའི་བྱིར། བྱུང་པ་སོང་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་
ཉགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་བོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ཉག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར། སྐད་ཅིག་མ་མི་
ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་
ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ན། མ་བྱུང་བོ། མ་བྱུང་ན་

དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉག་
པ་ཉག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཚོས་དང་སྐད་
ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་མ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། མི་ཉག་པ་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། མི་ཉག་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་མ་
བྱེད་མཚམས་ལ་སོང་། འདོད་ན་བཀག་ཟེན།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་
ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཚད་
མས་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^① ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་པ་
ལྟར། ལྟར་སྒྲུང་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟར་པར་མ་ངེས་པར། ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་པར་མི་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། བྱས་པ་ཉག་པ་ལ་
མེད་པར་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་ངེས་པ་བཞིན་དུ། ཚུལ་
གསུམ་ལྟར་སྒྲུང་ལ་མེད་པར་མ་ངེས་པར། ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མི་
ངེས་ཞེས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུལ་གསུམ་ཉག་པས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་
ལ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ཉག་པས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་དངོས་འགལ་དུ་
ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ཉག་པས་ལྟར་སྒྲུང་ལ་ཚུལ་གསུམ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་སྟོན་

དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་
དངོས་འགལ་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉགས་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཉགས་ཡང་དག་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། ཉགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་འབྱུང།

ཁོ་ན་རེ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཉག་
པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བྱས་
པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱལ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ❷ སྒྲར་རྗེས་བྱལ་འབྲུག་པ་ལ་
ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཞད་པའི་ཐ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།
བྱས་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
ཐལ། བྱས་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པ་
ལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ།
བྱས་པ་རང་བྱལ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་
དེ་ལྟར་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ཚོས་
ཅན། རང་བྱལ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་རང་གི་འཇིག་
རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲུར་བ་དེ། བྱས་མི་
ཉག་གི་འབྲེལ་བའི་རང་སྟོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་སྒྲུར་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་

ཁྱབ་སྟེ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་
མི་ཉག་པར་སྒྱབ་པའི་ལྗོགས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉག་
པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རོན་བྱེད་ཀྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུར་བ་
འདི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྱབ་པའི་ལྗོགས་ཁྱབ་སྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྒྲུར་ནམ་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ། རྗེས་ཁྱབ་སྒྱབ་བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་
ཉག་ས་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེན་ས། འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ཉག་པ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་
པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་
པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། མ་བྱས་པ་
ལྗོགས་པའི་གཞི་ལ། ཉག་པ་ལྗོགས་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། ཉག་པ་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་
བར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་
ཐལ། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མ་བྱས་པ་ལྗོགས་པའི་གཞི་ལ་^① ཉག་པ་ལྗོགས་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཛོགས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ་སྒྲུར་བཤད་པའི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
ཉོག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་^② བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཉོག་ས་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ལྷོག་ལས།^③ ཆད་མའི་འཇུག་ཚུལ་དང་། སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སྒྲས་
ནི་བྱས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས་ཉག་པ་ལ་དེ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ཉག་པ་

ལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཅེས་པའི་སྤྱོད་དེས། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་བརྗོད་ཀྱང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
དེས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་དར་
རྒྱུ་ལས། ❶ རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱོད་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་
སྟོན་ཡང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་
རྟོགས་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་པས། གཞི་བྱས་པ་དང་ཆོག་པ་དགོས་ ❷ པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། ❸ གཞི་དཔེ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ ❹ པའི་རྗེས་དཔག་འདིས། སྤར་བཤད་པའི་
འབྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་
རྟག་པ་ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོག་པ་དེ་བྱས་པ་ལ་འགོད་
ཚུལ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་དང་
རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མི་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་སྤར་བཤད་པའི་
ཆད་མ་གསུམ་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ།
རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
དེ། ཕྱི་མ་དེ་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པ་གང་ཞིག །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་

པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། དེ་མི་ཏྲག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་པ་དང་མི་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་དང་མི་ཏྲག་
པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་མི་
ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
པ་དང་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུང་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱས་པ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་
ཁོ་ནར་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་
པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཁས་སྤངས་སོ། ། ཅ་བར་
འདོད་ན། དོན་གྱི་དངོས་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱབ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་
དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆད་མས་
བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱབ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
ཏྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཁས་
ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་བྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པས། དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། བྱས་ན་མི་
ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་སོང་། བྱས་ན་མི་
ཏྲག་པས་བྱབ་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་
བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཡོད་
པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་

བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཚད་མས་དམིགས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཡོད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དེ་བྱས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཚད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཡོད་པར་
 ཚད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡིན་ན། དེས་སྐྱའི་སྟེང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
 ན། བྱས་པ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན།
 ཁས་སྐྱངས། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། སྐྱའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་བྱབ་མཐའ་ལ་ཁེགས། ཅ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས།^①རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་
 ཉག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་དགོས་
 པས། གང་ཟག་མི་ཉག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དང་། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་
 ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱངས་པའི་སྐྱངས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སྐྱོན་མེད་དེ། ཐར་པ་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་།
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སོགས་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱི་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱི་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆད་མས་^❶དམིགས་པར་ཆད་མས་
ངེས་ནས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་
ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
རྟགས་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། ཆད་
མ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པ་ཆད་མ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་བའི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
ཁས། དེས་མཆོན་ནས། རྟགས་ཡང་དག་ཆད་མས་དམིགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པའི་མཆོན་ཉིད་སོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ། རྟག་པ་མ་བྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཆད་མས་
ངེས་པ་ལ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྐྱོན་དུ་འགོ་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་
ནས་མཁུན་པ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་

འཇུག་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་དང་། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་གཉིས་
ཉོགས་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བའི་སྡོན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག ། བྱས་པ་
མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
ཚད་མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཚད་མས་
ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཉག་མི་ཉག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་
མ། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། ཉག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་སྡོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་བྱས་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཏེ།
དེ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་བྱས་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚད་
མས་དམིགས་པ་དང་བྱས་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པ་
དང་བྱས་པ་ཡོད་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དུས་མཉམ། བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་
བྱས་པ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དུ་ལྡན་ལ་ལའི་དུ་བ་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དུ་བ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མེ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། མེ་ཚད་མས་ངེས་པ་སྡོན་
དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དུ་བ་གྲུབ་པ་ལ་མེ་གྲུབ་པ་སྡོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བ་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་ཅིག་
 ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་
 རྒྱུ་འཕགས་པས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 མེ་དུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་དུ་བ་ཆད་མས་
 ངེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཉོགས་པ་ལ། དུ་བ་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཉོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། མེ་ཆད་མས་ཉོགས་པ་ལ། དུ་
 བ་ཆད་མས་ཉོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་འདོད་ན། མེ་དུ་གཉིས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་མ་ཉོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེ་དུ་གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཉོགས་པར་ཐལ། མེ་དུ་
 གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ། ཁོ་ན་རེ། མེ་དུ་གཉིས་ཅིག་
 ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆད་མས་ཉོགས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཡང་ཉག་མི་ཉག་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འགལ་བར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་འདོད་ན། ཆོས་དེ་ཉག་པ་ཡིན་
 པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་
 བྱལ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
 རི་བོང་རྩ་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱལ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉག་པ་
 ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས་ཟེར་ན། ཆོས་དེ་
 མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་བྱལ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་

པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་དེ་གི་སྒྲིལ་ལུ་ལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཚད་མ་བྱམ་པ་དང་བྱམ་མེད་ལ་སྦྱར་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་
པ་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚེས་དང་། བསྦྱབ་^①བྱའི་ཚེས་དངོས་
འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་
པའི་ཚད་མ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཡོད་ན་
དེའི་དགག་ཚེས་དང་སྦྱབ་ཚེས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བྱས་པ་མི་
རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་
ཚད་མ། བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། བྱས་པ་ལ་རྟག་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
གསུམ་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་
ལ། རྟགས་ཚེས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། རང་
འབྲེལ་ལས། ^②འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ^③རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྱབ་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཞིར་

བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་དོན་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱིར་པའི་ཚུལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་བྱི་མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་རང་ཉིད་མེད་པར་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པའི་དེ་སྐྱབ་བྱི་བྱི་པའི་ཚུལ། དེ་
སྐྱབ་བྱི་སྟོག་བྱི་མཆོན་ཉིད། བྱས་རྟགས་བྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱི་རྩེས་བྱི་ཆད་མས་ངེས་
པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་
འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་
ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་བྱིས་དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། དེ་སྟོན་དུ་འགོ་མི་དགོས་
པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་
བྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱི་རྩེས་བྱི་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་
ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པ་
སོང་། རྟགས་སྟོང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ལ།

ཁ་ཅིག །རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་
སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟགས་
པའི་རྩེས་དཔག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་རྩེས་དཔག་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་གི་རྟགས་བྱིས་རྟག་པ་བྱས་

སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དེ་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་རང་
གི་ལྷགས་ལ་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ། རྟག་པ་ལ་
བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཟེར་བ་དང་།

ཁ་ཅིག ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཞེས་ཁས་སྐྱངས་ནས།
ཐལ་འགྱུར་དེ་ལྟར་འཁེན་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་སྐྱབ་པའི་
རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་
རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དེ། རྟག་པ་བྱས་
སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་རོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པ་དེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་
དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་པར་ཐལ།
རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་རོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རིམ་
དང་ཅིག་ཅར་གྱི་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་

ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་གསལ་ཁས། རྩེས་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ། ཁ་ཅིག ། བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་
 གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཟེར་ན། རི་བོང་རྩམ་གཤགས། བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་
 ལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱས་པ་འཇིག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་
 ངེས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པ་དང་། རང་ཆས་སུ་
 རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག ། རང་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་
 འཇིག་པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འཇིག་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག ། རང་སྐྱེད་
 བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་འཇིག་པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འཇིག་པའི་
 རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
 འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག ། རང་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་འཇིག་
 པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སྐྱེས་པ་དེ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
 འཇིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དེ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རོན་བྱེད་ལྷས་པས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་བ་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྟོར་ནམ་དག་དང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་
ཡིན་ཏེ། རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་པའི་རང་གི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉག་ས་སྟོར་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྲབ་སྐྱབ་^①བྱེད་སྟོས་མེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྟོར་ནམ་དག་ཡིན།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་ངེས་བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཉག་ས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷས་ཏེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
ཁྲབ་ཉག་ས་པ་ལ་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཉག་ས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉག་ས་པའི་རྗེས་དཔག་ངེས། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཉག་ས་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་སྟོར་བ་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉག་ས་སྟོར་ནམ་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་ཉག་ས་སྟོར་ནམ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རེས་དེ་མ་ཉག་ས་པར་ཐལ།
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་^②བྱ་ཉག་ས་པ་ལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ཉག་ས་པ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་དུ་འགོག་གོ།

ཁོན་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་

ཉགས་ཡང་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་ཉག་པར་ཆད་
མས་ཉགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཉགས་སྟོར་ནམ་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་གོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། ཉག་པ་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
དེ་ཡིན་ན་དེ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
དག་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མི་
ཉག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་
པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་མི་ཉག་པའི་
ཆོགས་དོན་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དང་བྱས་
པའི་ཆོགས་དོན་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་བྱས་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཉག་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོའི་ཉགས་ཀྱིས་^①བྱས་པ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་
ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཏྲག་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མི་
 ཏྲག་པ་ལྷོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོག་པར་ཆད་མས་ངེས་ནས། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ལ་
 འབྲེལ་བར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་
 ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ལྷོག་
 སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྷོག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
 ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས།
 དེ་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱའི་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་བྱས་པ་ཡིན་ན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་ན་སྐྱའི་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སོང་།

དེ་རྟེན་མས་ཀྱི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷོག་
 བྱས་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱས་ཆོད་
 མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཆོད་མས་ངེས་ནས།
 ཅིག་ཤོས་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱིད་བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་
 ལྷོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷོག་བྱས་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་དང་
 བཅས་པ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཏྲག་པ་ལ་མེད་པར་ཆོད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཆོད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས་པ་ཆོད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱས་
 ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། སྤྲི་རྒྱས་
 ཐོངས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱས་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས།^①འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་དངོས་
 སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟེན་བྱས་ཏུ་ཆོད་
 མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་མི་ཏྲག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་དགོས་པ་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷོག་བྱས་ཆོད་མས་ངེས་ནས།
 བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷོག་བྱས་ཏུ་ཆོད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་
 ཅན། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་ཏྲག་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷོག་

ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་
ཡིན་ན། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་
གཅིག་ཀྱང་ཡིན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
ཏྲགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཏུ་ཏྲགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་
ཏྲགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག ། ཁྱོད་བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
ཕྱོགས་མ་ཐལ་དག་ལ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཚད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྱབ་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་མ་ཐལ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲགས་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་འབྱུང་པར་འདོད་
པའི་གཞུང་འཇུགས་^❶རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྗོག་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་
སྟེང་དུ་ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
ན། བྱས་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་ཡིན་པར་
ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་ཚད་

མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་དུ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནམས་རིམ་བཞིན་
ཁས། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲོན།

གཞན་ཡང་། མདོ་ཅ་བར། ^①རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་
མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉི། སྐྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མཉན་བྱར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྐྱ་མཉན་བྱར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟེན་ལས། ^②རྟག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་རྟགས་པའི་གཞོད་པ་
ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟེང་གིས་
ཁྲབ་པ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ།

ཁ་ཅིག ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས།
 ཏྲག་པའི་གསལ་^❶བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གི་བྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
 དེ་བཞིན་དུ། དེས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་མ་ངེས་ཟེར། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེ།
 བྱས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་དང་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཚོས་ཅན། བྱས་པ་དང་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། བྱས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་དང་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 ཡོད་པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བྱས་པ་དང་ཏྲག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
 པར་དོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱབ་^❷། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་
 དེས། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་
 ཏྲག་སྟེ། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེ་འཇིག་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ནི་མི་ཏྲག་སྟེ། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་སྟེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་
 དག་དེ་^❸། སྟེ་བ་ཅན་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^❹ཅུང་
 ཟད་སྟེ་བ་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་འགག་ཚོས་ཅན། །ཞེས་སོགས་རྣམ་པ་དུ་
 མར་ནི། །འདིའི་སྟོར་བའང་མཐོང་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་དག་དེ་
 སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱབ།

འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འདོད་དེ་སྐྱ་དེ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྐྱའི་སྐྱི་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། ^①སྐྱི་ནི་ཁྱད་པར་མི་སྟོང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ།
 གཞུང་དུས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་སྐྱའི་སྐྱིའི་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཁོ་
 ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཚེས་ཅན། སྐྱའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་སྐྱའི་བྱས་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་གྲུབ་པོ། །

རྗེ་ཀླ་ལས། ^②རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་འདོགས་ཆད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད། ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་
 རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཚེས་ཅན།
 མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཏུ་སྟོང་བའི་ཚོལ་བ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མདོའི་
 རང་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པ་
 ཡིན་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཉེ། སྐྱ་རྟག་པར་བདེན་ཞེན་གྱི་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག །བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་

ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་ཟེར་ན། སྒར་བཤད་པའི་རིགས་པས་མཆོན།

རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཚོད་མས་སྐལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེས་སྐལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་ཚོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་གྱི་དེ་འབྲེལ་ཚོད་མས་དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས། དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་^①དེ་ཀུན་བཏགས་ཚོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཀུན་བཏགས་ཚོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་ལས་རང་རྒྱད་ལ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐལ་ལ་དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་ན། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་ལྷན་སྐྱེས་ཚོད་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་རྒྱད་ལྷན་གྱི་ཚུར་མཐོང་དེས། དེ་ལ་དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཚོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྐལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་ན། དེ་ལྷན་

སྐྱེས་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉགས་པའི་
 ཞེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞོད་བྱེད་
 རྟེན་^①བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིང་པོ་
 རྒྱན་^②ལས། ^③དཔེར་ན་སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་པའི་རྩེས་དཔག་ཆོད་མས་སྐྱ་ཉག་འཛིན་ལྟན་
 སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཉགས་ཀྱང་། གུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་ལ་གཞོད་ཀྱི་ལྟན་
 སྐྱེས་^④ལ་མི་གཞོད་པ་བཞེན་ནོ་ཞེས་དང་། རྟེན་ལས། ^⑤རྩེས་དཔག་གིས་སྐྱ་ཉག་འཛིན་
 ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེས་ཀྱང་། ལྟན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་པ་འཛོམས་
 མི་རུས་ཀྱི། བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་ན་གུན་བཏགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ་པས། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་ཆོད་མས་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་ཉག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་
 ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་དེས་སྐྱ་ཉག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ལ་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྟེན་ལས། ^⑥གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། ཆོད་མ་དེའི་བྱེད་
 པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་ལ་དངོས་ཀྱི་གཞོད་བྱ་སྟོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་
 རྩེས་དཔག་ཆོད་མའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ན་སྐྱ་ཉག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་གུན་
 བཏགས་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་སྐྱ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྩེས་དཔག་གིས་
 སྐྱ་ཉག་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་ལ་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་པ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྒྱུ་ལས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པར་བཤད་ཀྱང་། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་དང་། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་འདོགས་མ་ཆད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ❶ འདི་དཔེར་བརྗོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན་བར་དུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱུད་ ❷ བ་ལ་མི་སྟོས་པར་སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་དང་། འཛིན་སྒྲངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྐྱོ་སྐྱེད་ ❸ ལུས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ཆད་མ་སྐྱ་མའི་ལྷགས་ལ་གྱུབ་པ་དང་། སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་མ་སྐྱ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ❹ དེགས་པའི་རྣམ་གཞག་ ❺ ལ་མ་བྱང་བ་ཁ་ཅིག ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་ན་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་བྱས་ན་ ❻ མི་ཏྲག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པས། ཏྲགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས། རང་ལྷགས་རེ་ཞིག་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །

ཁོ་ན་རེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཕྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱ་མས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ཏྲགས་ཟེན་ཏྲགས་པའི་སྐྱོ་ཡིན་ན། བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་གྱི་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་སྐྱོ་

འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པའི་ཞེས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། བཅད་ཞེས་སྟེ་མི་
འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ཡང་དག་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་
དེས། སྐྱ་ཏྲག་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ལ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས། དེས་སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་
འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྟོར་གྱི་ཕྱོགས་
ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྐྱ་ལ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྲལ། སྐྱ་ཏྲག་
སྟོང་དུ་ཏྲགས་པ་ལ་སྐྱ་དེ་ཏྲག་པས་སྟོང་པའི་བྲད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཙན་གྱི་ཚུལ་གྱི་སྟོ་
ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་དེ་ཏྲག་པས་སྟོང་པའི་བྲད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཙན་ཚུལ་གྱི་
སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྟེན་ལས། ^①ཡང་སྟོ་འདོགས་ཆད་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་དཔག་མ་སྐྱེས་སོ་
ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱགས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གི་^②འཛིན་སྟངས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོ་དེས་སྐྱ་ལ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་སྟོ་
འདོགས་ཆད་ན་སྟོ་དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྲལ་སྟེ།
སྟོ་དེས་སྐྱ་དེ་ཏྲག་སྟོང་གི་བྲད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྟོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྟོ་ནས་སྐྱ་ཏྲག་འཛིན་གྱི་
སྟོ་འདོགས་ཆད་ན། དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་དགོས་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^③ཡང་ཏྲག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་ཆད་མས་རྗེས་སྟེ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྲལ་པ་རྗེ་
ལྟར་ངེས་སོམས་ཞིག །ཅེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །བྱས་པ་ཏྲག་སྟོང་དུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་གིས་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྲལ་ཏྲགས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་
ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲག་པ་

བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་
 བྱས་རྟོགས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པ་
 རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། སྐྱའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱུ་འདི་དགོངས་པའོ། །འདོད་ན། དེ་
 འབྲའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་དེས་སྐྱའི་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདིས་དམ་བཅའ་སྐྱ་མ་ཡང་ཁེགས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱས་རྟོགས་པར་
 ཐལ། དེ་^①བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱས་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་
 སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། རྟགས་མི་འབྲལ་པར་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། གཅིག་ནི་ཚོད་གཞི་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྤྱིར་སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཟེར་ན། དེ་བྱབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་
 སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱི་རྟོགས་
 ཡང་དག་དེ། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་བྱལ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་

མ་ཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་
དག་གིས་^①སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་རྟག་
སྟོང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
འདྲའི་གང་ཟག་དེས་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་སྤྱི་རྟག་སྟོང་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། སྤྱི་རྟག་གཞིར་
བཟུང་བའི་རྟག་སྟོང་ཆད་མས་མ་ངེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྱི་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་
རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་ལ་
མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་་
མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱི་སྟོག་ཁྲབ་བྱུང་^②པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུགས་་
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འཛིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པ་དེ། ཤ་སྤྱར་སྤྱོད་པ་འཛིང་དུ་སྤྱོད་པའི་རྟགས་་
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་བྱས་པས། གཞི་དེ་འཛིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་འཛིང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཞི་དེ་འཛིང་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

གཞི་དེ་ཤིང་ཤ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེ་
ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་གི་གཞོན་གྱིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱ་ཡང་ཡིན། ཉག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཡང་ཡིན། ཤར་ན་ཡོད་པའི་ཉག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
མི་སྲིད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་ཉག་སྟོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཤར་ན་ཡོད་པའི་ཉག་སྟོང་དུ་
ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་
ཉག་སྟོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཉག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་
པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། གཞི་དེ་སྐྱ་དེས་སྟོང་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གཞི་དེ་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་
པས་བྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཚད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཅམ་མཁའ་ཉག་པར་ཚད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཤ་པར་
ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཤིང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་ཏེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེར་

ཞིང་ལ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་
བར་མ་བྱུང་སྟེ། ཉམ་མཁའ་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མ་
བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་མ་བྱས་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱབས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
ཡིན་ན། དེ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་ཀྱི།
རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ཀྱང་། མི་རྟག་པ་
བྱས་པར་སྐྱབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་སྐྱབས་པར་སྐྱབས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
སྐྱ་རང་རྒྱ་ལས་སྤར་མེད་གསར་སྐྱེས་སུ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་རང་བྱུང་ཅ་མ་ནས་འཇིག་
ངེས་སུ་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རང་བྱུང་ཅ་མ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱས་པར་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པའི་
ཆོགས་དོན་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཆད་མས་བྱུང་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།

མི་ཉག་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཉེང་དུ་མི་ཉག་པ་ངེས་སྟེ། བྱས་པ་ངེས་དཀའ་བར་ཐལ། མི་ཉག་
པ་སྤྱི་བྱས་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཉག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཉེང་དུ་བྱས་པ་
ངེས་སྟེ། མི་ཉག་པ་ངེས་དཀའ་བར་ཐལ། བྱས་པ་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཉག་པ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དུང་སྤྱི་ཉེང་དུ་མི་ཉག་པ་ངེས་སྟེ། ཚེས་བྱང་ངེས་དཀའ་
བར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དུང་སྤྱི་ཚེས་བྱང་དུ་སྤྱི་བྱས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
ཁས་ཀྱི་ཉག་པ་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག ^①མི་ཉག་ཚེས་བྱང་རེག་མིན་
པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུང་སྤྱི་ཉེང་དུ་ཚེས་བྱང་ངེས་སྟེ། མི་ཉག་པ་
ངེས་དཀའ་བར་ཐལ། ཚེས་བྱང་དུང་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས་ཀྱི་བསལ་བ་ཕྱི་མ་ཡང་ཁས་ཀྱི།

དེ་བཞིན་དུ། གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྗེས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་
མ་གྲུབ་པ་དེ། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྤྱི་བྱས་པའི་ཉག་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་མེད་སྤྱི་མཚན་གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྗེས་གཅིག་དང་རྗེས་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་
མེད་པར་སྤྱི་བྱས་པའི་ཉག་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་པ་གྲུབ་སྟེ། ^②ངོ་བོ་མེད་པ་བརྗོད་
མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་
གྲུབ་ཀྱི་ཉག་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུ་བར་མ་བྱས་ན་ནང་འགལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་དེ་^③བྱས་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་

བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། རང་ལས་སྤྱིས་འབྱུང་བའི་རང་གི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་
 པོ་དེ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅུ་མ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་མ་ཁྱབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ❶ རྒྱ་མེད་སྤྱིར་ན་འཇིག་པ་
 རྟེན་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་འདོད་ན། ངེས་པས་སྟོས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟེན་ལས་གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་
 གི་ས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེས་བཤད་པ་ལ། ཁ་
 ཅིག་། དེ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉེར་
 ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། གང་
 ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཉི་ལྔ་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་དུ་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཡོད་པའི་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཁྱབ་པ་ཁས། དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་གྲོལ་ཡང་དག་ཆོས་
 ཅན། དུ་བ་དུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། དུ་བ་མེ་མེད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།

ཡང་མདོ་རྩ་བར། ❷ ཆོས་བསྐྱབ་❸ བྱ་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། །ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་གྲོལ་ཡང་དག་དེ། བྱས་པ་
 བྱོད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྤྱིར་ཉི། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་
 པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་གྲོལ་ཡང་དག་དེས་བྱས་པ་བྱོད་དུ་

ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བུམ་པ་སྤྱི་ཏྲག་པས་སྟོང་པར་
 ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཏྲག་པས་སྟོང་པར་ཚད་
 མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་རྩ་བས་དམ་བཅའ་ལ་འགོ་ཡོད་ཟེར་བ་ནམས་མི་འཐད་
 དེ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་འབྲེལ་མེད། གཞི་དེ་སྤྱི་དེས་སྟོང་པར་ངེས་ན། གཞི་དེ་སྤྱི་
 དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་
 དགོས་ཞེས་པ། སྟོང་གཞི་དང་། སྟོང་ཚོས་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ནས་གསུངས་པས། དེ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་
 སྟོང་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པས་
 སྟོང་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱལ་པ་སྤྱི་གསལ་མཐོང་
 ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་
 བྱལ་པ་མི་འགོ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྟོང་དུ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་སྤྱི་བྱེ་
 བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་བཞིན་དེ་འབྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཚོས་ཅན། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྟོང་དུ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལའང་འབྲེལ་མེད་
 དེ། དུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་གྱི་བྱེ་བྲག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་མེད་ལོག་
 སྟོབས་གྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལའི་མེ་མེད་མི་སྟོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་^❶པ་ཚུལ་གསུམ་ངོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་ལ་དབྱུང་པ་དང་།
 གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོན་
 གཞི་དགག་པ། མཆོན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་
 པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་
 པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཀྱི་མཆོན་གཞི། རྟག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱབ་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱབ་པ་ལྟོག་བྱབ་
 ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཟེར་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟོག་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་
 བཞིན་དུ་རྗེས་བྱབ་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཟེར་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་
 པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་
 རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་རྟག་ན་མཉན་བྱའི་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན།
 མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་
 ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པའི་ལྟོག་བྱབ་ཆད་མས་བྱབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་འབྱུང་། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་

ཐལ། ཉག་པ་དངོས་པོས་སྟོང་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉག་པ་མཉན་
བྱའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་
དང་པོ་གོང་དུ་བྱུང་བའི་ན། ཅ་ཉག་ས་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་བ་ཆད་
མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་སྟོང་། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་
པས་བྱུང་བ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་འདྲིའི་ཅ་བའི་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་དོན་དུ་བསམ་ནས། མཉན་
བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་ཉག་ས་
ཀྱིས་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་ཞེས་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་
བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ཉག་པའི་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྐྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
ཉག་ས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ས་
ཆོས་ཆད་མས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་པར་
ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་
 ཉག་ས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོའི་ཉག་ས་ཀྱིས་བྱས་པ་
 མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་
 ཞིག་། བྱམ་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དངོས་པོའི་ཉག་ས་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་དེས། བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། མ་
 བྱལ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱལ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སྐྱབ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཆད་མས་བྱལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་བྱལ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཉག་པ་མཆོན་གཞི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
 པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་དོན་
 སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་སྦྱོར་ནམ་དག་ཏུ་སོང་པའི་གང་ཟག་
 ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ་ལ། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་
 གཅིག་གི་^①གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་བརྟུ་སྦྱོར་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ལྷོག་ཁབ་ཡིན་ན། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུབ་པས་མ་
 ཁབ་པར་ཐལ། དེའི་དོན་ལྷོག་ཡིན་ན། སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ནའི་
 སྟེང་དུ་བྱུབ་པས་མ་ཁབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁབ་པར་ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁབ་པ་
 དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁབ་གང་ཞིག །དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་
 མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། རྗེ་ལས།^① ལྷོག་ཁབ་ཀྱི་མཆན་
 གཞི་ལྷོག་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱི། ཏྲག་ན་མ་
 བྱས་པས་ཁབ་པ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ལྷོགས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བྱུབ་པ་
 རྗེ་ལའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འོག་ནས་དགག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་མ་བྱུབ་ན། བྱས་
 པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། བྱས་
 ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་སྦྱོས་པ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་ལྷོག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་
 བྱུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སོང་།

འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །ཐལ་འབྱུར་དེ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་ཏེ། ཡང་
 དག་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་དེ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་
 ངེས་པ་སྦྱོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས། མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་
 ཆོག་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྦྱོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་འགོག་པ་ལ། རྗེ་ལ་
 ལས།^② འགལ་མ་ངེས་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྷོག་
 པའི་ཕྱིར་དུ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྦྱོས་པ་ནི་ནམ་པར་

འབྲམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། བེག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
 བི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་ཏེ། སྐྱའི་སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་^①རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་
 ལ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་
 ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ་བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། སྐྱ་བི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་སྙེང་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱ་བི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། གཞུང་དེའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞེག །སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་
 དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐྱའི་
 སྙེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། བེག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྐྱ་བི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན། རྟེན་འདི་དོན་ནི་ཡང་དག་ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
 ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་མ་སྒྲོས་པར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་
 བྱར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་སྙེང་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་
 ཆིགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་འཆད་

པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པ་རྒྱུ་འདི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པར་ཐལ། ཕྱིར་གྲོལ་བས་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་
བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་
བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་
རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་
སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་ཁོ་
ན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་^①གྲུབ་སྟེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
དེའི་བྱར་དུ་^②འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཆིག་སྟོས་བཟོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ^③བྱེད་
པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །དུས་གཞན་བཅད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེར་ཐལ། གློ་གློན་ཅན་
ཀྱི་སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆིག་བྱར་དུ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས། དོན་གློན་
ཅན་ཀྱི་སྐྱབ་དག་རྣམས་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཆིག་བྱར་དུ་
དོན་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ^④དེ་སྒྲངས་ཕྱིར་བདག་མཐོང་
བའི་ཆིག་ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ^⑤དོན་སྐྱས་དེ་ནི་སྐྱ་དག་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་བཞེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྐྱབས་འདིའི་རྣམ་བཤད་
ཆིག་དོན་འགོག་ །ལ་ལ་འབྲེལ་མེད་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འཆད། །གཞན་དག་རབ་རིབ་
དག་གིས་གསུང་འདི་དོར། །རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་

ཐལ། བྱས་མི་ཏྲག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་
 བྱས་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བླན་པའི་བླན་ཤེས་རྒྱད་
 ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱོར་གྱི་རྩེས་བྱས་བླན་པའི་བླན་ཤེས་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་མི་ཏྲག་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ཤེས་ཟེན་མ་བཟུང་^①པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་འགོད་བ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་ངོ་བོར་དེ་སྐྱོར་གྱི་
 རྩེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱས་བ་བླན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ།^②དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་ཏྲག་
 པས་བྱས་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 ཐལ། བྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
 མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
 མཚུངས་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བསྟན་ངོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མ་བྱས་བ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། རི་བོང་རྩས་གཤག་། དེ་བཞིན་དུ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱས་བ་ཆོས་ཅན།
 མེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཏུ་ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས།^③འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་གཞི་
 ཅི་ལུགས་གང་བྱེད་ཀྱང་གཤག་^④གོ། །གཞི་དེར་མེ་མེད་བཞིན། དེར་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་
 ཡོད་པས་བྱས་བ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཆོན་ཉིད་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱས་པའི་ཚུལ་གང་
 ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་
 གྲུབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཞན་འདྲ་བ་ལ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་
 ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྗོག་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྩེ་ཡུལ་དུ་བྱ་རུང་གི་

ཉགས་ཀྱིས་བྱམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཉགས་ཀྱི་དཔེ་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་བྱས་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
 གཏན་ཆོགས། དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཟེར། བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་དེའི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྱུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན་
 སོང་། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྲབ་དེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནང་
 འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ།
 ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྱུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། འབྱུང་དོ། །ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་
 ལ་གྱུབ་པ་ཕྱོག་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཟེར། མི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་ཉག་པ་
 ལ་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་འཇལ་བའི་ཆང་མ་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་ཉགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་འཇལ་བར་ཐལ། དེའི་སྟེང་དུ་བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 འབྲེལ་ཤེས་ན། །ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་བྱས་
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟེན་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེའི་དོན། ལྷོག་བྱེད་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ལ་
ཡོད་པར་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་རྗེས་བྱེད་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷོ་ཁ་ན་སྟག་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཁ་ན་འབྲོང་
ཡོད་པར་འཇིན་པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
ཆད་མ་གཅིག་གིས་འཇལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་བྱེད་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ལྷོག་བྱེད་མི་
མཐུན་དཔེའི་སྟངས་ལ་གཞུགས་ན། རྗེས་བྱེད་འཇལ་བའི་ཆད་མས་རྗེས་བྱེད་མཐུན་དཔེ་
སྟངས་ལ་དཔེ་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་བྱམ་འཇིན་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པ་གཞུགས་ན། སྟམ་
བྱེད་འཇལ་བའི་ཆད་མས་ཤུགས་ལྷོགས་སུ་^①ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་ནི་
བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཚེས་ཅན། ནམ་མཁའི་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ནི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱེད་པར་ཤུགས་གང་རུང་ལ་བཟོད་པར་ཐལ། དེའི་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་པར་ཤུགས་ལྷོགས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱེད་ན་ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
བྱེད་པ་ཡོད་པ་འབྱུང་། ཅེས་གསུངས། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་གིས་ནམ་མཁའི་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ནི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱེད་མ་བཟོད་དེ། དེའི་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་རྟགས་
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་བྱེད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱེད་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟངས་ལྟ་བུ་བྱས་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟངས་
ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
བྱེད་དང་། ལྷོག་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རེའི་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་
མཆོན་གཞི་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། བྱེད་དངོས་སུ་རྟགས་ན། བྱས་
པ་ཤུགས་ལ་རྟགས་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་སྤྱི་ནི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱེད་དང་། བྱས་

པ་དེ་སྒོར་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷོག་པ་གཅིག་དངོས་ཤུགས་ལ་
འགལ་བས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་རྒྱུ་ལས། ^①སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
ཁྱབ་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གཉིས་ཡིན་ན། དེ་
ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྗེས་
ཁྱབ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་སྒྱུར་བ་སྒོར་གཅིག་གི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་གཞི་དང་། ཁྱབ་པ་དེ་
གཉིས་ཀའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན་
རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་
ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་དངོས་
ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་བཀག་ཟེར། རྟག་
ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆོས་ཅན། བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། བྱེད་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷོག་ཁྱབ་བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེ། སྒྱུར་བ་སྒོར་གཅིག་གི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་མཐུན་སྒྱུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་
སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྗེས་ཁྱབ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྱུགས་ལ་
མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་^②སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་དངོས་བསྟན་ལྷོག་ཁྱབ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྒྱུགས་

ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ངག་གིས། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚེས་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་དངོས་བསྟན་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་བཟོད་པ་རྩོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་
ངག་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྩེས་བྱབ་ཡོད་པར་བཟོད་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་བཟོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ལས། ❶ དེ་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱབ་
ངག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱབ་པ་རྩོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཟོད་པ་ཉག་ས་ཀྱི་མཆོན་
གཞི་བཟོད་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་དགོས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་དོན་ལ་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཞེས་པའི་ངག་གིས། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ཀྱི་བཟོད་པ་མ་རྩོགས་པ་དང་། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་ཞེས་
པའི་ངག་གིས། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་ཕྱོག་བྱབ་ཀྱི་བཟོད་པ་མ་རྩོགས་པ་ལུང་དེའི་དོན་
ཡིན་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ཞེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱབ་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་
བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་གིས། སྟོར་བ་སྟོར་གཅིག་གི་རྩེས་བྱབ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་རྒྱུད་པ་བཟོད་པའི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་ཚེས་
ཅན། ཁྱོད་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་བཟོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་རྒྱུད་པ་བཟོད་
པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། བྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་ཀྱི་
གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱབ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྩ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་སྐྱབ་
 ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྩུས་ཏེ། དེ་
 འདྲའི་ངག་དེ་སེལ་འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་དཔེར་ན་
 བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་བརྗོད་པར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་པ་ཁྱོད་འགོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 ཁྱབ་སྟེ། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་
 བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་རྒྱུ་པ་
 བརྗོད་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་
 ཅན། སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་སྐྱབ་
 ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་
 པ་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
 ཁྱབ་མ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་མིན་
 ཞེས་པའི་ངག་གིས་བྱས་པ་བརྗོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་དོན་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཆོལ་བ་དངོས་གཟུང་བ་ལ། གཞན་
 དོན་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་དེ་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་དམ། མ་
 བརྗོད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་ཅེ་ན། འགྲེལ་བཤད་ཤུགས་སྟོན་ལྟར་ན། དེ་བརྗོད་པའི་
 གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤུགས་སྟོན་ལས། ^①འོན་ཀྱང་ཕྱིར་ཆོལ་བ་བཟུང་བ་

ནམ་པར་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་ཆོག་གིས་བློ་བཞིན་དུ་འབྱུག་པར་འགྱུར། བཟུང་བ་
 ནམ་པར་མ་བརྟེན་པ་དེའི་ཆེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དགོས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལྟར་ན། མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་འགོད་
 དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶བརྟེན་ན་ཤེས་པར་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན།
 གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ཤེས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བློ་བཞིན་བློ་
 ཤེས་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ། དེ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་
 གསལ་བྱེད་ལས། ❷གཞན་དོན་ལེ་འུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་སྐྱབ་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོ་ཡུལ་
 དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྟ་
 དབང་སྐྱོ་ལས། ཚུལ་གསུམ་སྤར་ཤེས་ནས་བློ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྐྱབ་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་། རྟགས་
 ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རྒྱལ་བ་གཉིས། དོན་གཅིག་གམ་འགལ་ཞེ་ན།
 དེ་གཉིས་དོན་ཡང་མི་གཅིག་སྟེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་
 ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འདི་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་སྟོགས་
 གཅིག་ཏུ་བློ་བཞིན་བློ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་རྩེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་སྐྱོར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
 རྒྱལ་བ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❸རང་དོན་ལེ་འུའི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་
 བུ་ལ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་

གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 ཏྲགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་
 ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཏྲགས་སྟོར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་དུ་མ་
 ལས། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ནི་རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱབ།
 དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུའི་
 གཏན་ཆིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ནི་མེད་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ། དེ་གཉིས་གང་
 རུང་གཅིག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྟེ་རྣམ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^①དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཤེས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྐྱས་
 པས། །དོན་གྱིས་^②གོ་བས་ཅིག་^③ཤོས་ལ། །ཅན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རིགས་སྟོ་ལས། དེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པའི་གཉིན་པོར་
 གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་
 ལས། ^④སྐྱབ་ངག་གཉིས་ལ། ཏྲགས་འགལ་བར་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྟོར་
 དང་། མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་དང་། ཕྱིར་གྲོལ་ཤིན་ཏུ་
 རྫོངས་པ་དག་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་པ་དག་ཀྱང་སྤྲོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 པ་རྣམས་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་འགོད།

མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱབ་ངག་
འགོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྐྱབ་ངག་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་པ་དེ་
དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པ་
ལ་བཏེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་སྦྱེ་མི་རུས་པར། མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་
ངག་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་ཙམ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

❶གཞན་གྱིས་བརྟག་པ་ཡིས། །ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། །ཞེས་
པའི་སྐྱབས་སུ། རང་རེས་གོང་དུ། གཞན་དོན་རྩེས་དཔག་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་
བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་འགོད་མཁན་གྱི་སྤྲ་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་བྱུབ་དགོས་
པར་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ་འོ་ན། སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་བྲག་
པའི་ངོ་བོར་འཕངས་པའི་བ་སྤང་གི་སྦྱི་རྟག་དངོས་ཆོས་ཙན། ཆ་དང་བཅས་པའི་
དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་❷གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འསྟོ་འདུ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཙན། བྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་སྦྱོབ་
དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཆད་མས་བྱུབ་པར་ཐལ། བྱོད་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་སྟོན་པ་
ལ། གཞུང་འདི་བྱང་། ངག་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་ངག་ཡིན་
པས་བྱུབ། སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོ་བོར་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྤངས་ངན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད། མི་འདོད་པ་ཐལ་བ་
འཕངས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་དེ་ལྟར་
འཕངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཅིག་ཆ་དང་

བཅས་པའི་དངོས་པོ་མེད་ན། གཞན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་
དགོས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཆ་དང་བཅས་པའི་
དངོས་པོ་མེད་ན་གཞན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་དགོས་ཏེ།
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་བྱབ་པའི་དངོས་པོ་དེ། ཆ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་
ཉིད་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་^① སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་།
ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆ་རྒྱུད་
གི་ལུགས་བརྗོད་པ། དེ་ལ་རིགས་གཉིས་པས་སྒྱུན་བརྗོད་ཚུལ། སྒྱུན་དེ་འཇུག་མི་
འཇུག་དབྱེད་པ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྲེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཐལ་
འགྱུར་ལ་^②བཀོད་ཆོད་གྱི་དབྲེ་བ། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འབྲེད་
ཚུལ། ཡང་དག་བདུན་ལ་སྒྱུབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྲེད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་རྩ་བའི་སྒོ་ནས་དབྲེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཉགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་མ་
བྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁོ་ན་མ་བྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱབ་པ་ཁོ་ན་མ་བྱབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་བྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཞིར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་
འཕངས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བྱ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ། གཞན་དག་གིས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞན་དག་
གིས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཉག་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། བཞི་པ་ནི།
སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་ན། རྟགས་ཁྱབ་
 གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དེ། ཁྱབ་པ་
 ཁས་སྦངས་པ་དང་། རྟགས་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དེ། རྟགས་ཁས་སྦངས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་
 ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་རྟོལ་བས། སྤྱི་རྟག་པར་ཁས་
 སྦངས་ན། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་
 བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་^①འགྱུར། དེ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་རྟོལ་བས། སྤྱི་
 རྟག་པར་ཁས་མ་སྦངས་ན། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་
 བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཁས་
 སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། སྤྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་ཁས་ལེན་ཞིང་^②།
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ལ་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི། སྤྱི་
 ཚེས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཐལ་
 འགྱུར་དེ་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་རྟོལ་བས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་ན། རྟགས་
 ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་^③། དམ་བཅའ་ལ་ཆོད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཁས་སྦངས་ན་རྟགས་ཁྱབ་ཁས་
 སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། དེས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཁས་ཀྱང་མ་སྦངས། ཆོད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་
 རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར། རྟགས་ཆོད་མ་དང་ཁྱབ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ། ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི་

སྤྱི་ཚེས་ཅན། ཉུག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། ཐལ་འགྱུར་དེ་
གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས། སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཉུག་པར་ཆད་མ་
དང་། བྱས་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་དང་ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཁས་སྤངས་ན། ཉུག་པར་ཆད་མ་དང་བྱས་
པ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་
མ་སྤངས་ན། ཉུག་པར་ཆད་མ་དང་བྱས་པ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་
བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། ། ཉུག་པར་ཁས་སྤངས་པ་
དང་། བྱས་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི། སྤྱི་ཉུག་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཚོལ་བ་ལ་
འཕངས་པའི། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉུག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ།
དེས་གང་ལ་འཕངས་ཡུལ་གྱི་ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། ཉུག་པར་
སྤངས་པ་དང་། བྱས་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དུ་འགྱུར། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཁས་སྤངས་ན། ཉུག་པར་སྤངས་པ་དང་།
བྱས་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཚོལ་བ་དེས་སྤྱི་མི་ཉུག་པར་ཆད་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་
ཀྱང་མ་སྤངས་ན། ཉུག་པར་སྤངས་པ་དང་། བྱས་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་
བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉུག་པར་
བྱས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉུག་པར་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱས་པ་
ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉུག་པར་བྱས་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་

ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་^①མེད་པའི་
 དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་
 གསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་
 སྦྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་
 ལ་བསལ་བ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་དང་། བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་
 བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་
 དང་བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་འབབ་
 པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་པའི་དེ། བྱུང་བ་
 ཆད་མ་དང་། ཉགས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་
 བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་
 བསལ་བ་འབབ་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེ་ལྟར་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
 བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་བཅུ་བཞིར་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་ནི། ཐལ་
 འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ། ཡང་དག་བདུན་དང་། ལྟར་སྒྲུབ་བདུན་ཡོད། ཉགས་བྱུང་
 གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཉགས་ཁོ་ན་མ་བྱུང་པའི་དེ། བྱུང་བ་ཁོ་ན་མ་
 བྱུང་པའི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་
 བསྟན་མེད་ཀྱི་དེ། ཉགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་
 ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་དེ། ཉགས་ཆད་མ་དང་། བྱུང་བ་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་
 ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། བྱུང་བ་ཆད་མ་དང་།
 ཉགས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱིས་བྱུང་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་བསྟན་མེད་ཀྱི་ཐལ་

འགྱུར་ནམས་ནི། ལྟར་སྒྲུང་བདུན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནམས་ནི་
ཡང་དག་བདུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཡང་དག་བདུན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་མི་འཕེན་འབྱེད་ཚུལ་ནི། ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ཡོད་དེ།
རྟགས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དེས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པས་མ་བྱབ་
སྟེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། སྒྲིའི་ཕྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་
འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་པའི་གོ་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་གཉིར་པས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། རིགས་གཉིར་ལས། ❶ ཐལ་
འགྱུར་བཞི་ལ་བཅུ་བཞི་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་ལྟར་འདོད། །ཕྱོག་པར་རྒྱས་དང་མི་རྒྱས་
ལ། །ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུང་བདུན་བདུན་ཡིན། །བྱག་དང་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ལ། །བདུན་
པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་ནས།

དེ་འགོག་པ་ལ། ❷ རང་རྒྱུད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །རྟགས་མེད་བྱབ་པ་འགལ་
ཕྱིར་དང་། རྟགས་བརྗོད་❸ དེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །ཐལ་འགྱུར་བཞིར་དབྱེར་མི་འཐད་དོ། །མ་
གྲུབ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ལྟག །འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཆད། །རྟགས་མེད་བྱབ་པ་
སྐྱབ་པ་འབྱུལ། །དེ་ན་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་མིན། །ཞེས་བཤད། དེའི་དོན་ནི། གཞན་ནམས་
སྒྲ་ཞིང་། བྱག་དང་བྱེད་ཀྱིས་མི་འཕེན་ཞིང་། །བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་
པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་བདུན་དང་ལྟར་སྒྲུང་བདུན་དུ་བྱེ་བའི་ཡང་དག་
དང་པོ་བྱག་དང་། བྱེད་ཅེས་བཅུ་བཞི་པོའི་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་བདུན་དང་། བདུན་པའི་བྱེད་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་བཟུང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་མི་

འཕེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་བྱེད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་བཟུང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་སྦྱབ་བྱེད་འཕེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་འཇུག་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ནི་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་ལ་རྩ་བའི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན་བཞི་མི་འཐད་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་
སྟོན་ས་དབྱེ་བ་བཅུ་བཞི་མི་འཐད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་རྩ་བའི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་བཞི་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྟོར་ལ་ཡང་རྟགས་བྱབ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ།
རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པ་སོགས་བཞིར་འབྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་མི་རིགས་ཏེ།
རྟགས་མེད་པ་ལ་བྱབ་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་བརྗོད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྟོག་གི་དབང་པོ་འགག་
ནས་དབང་པོ་གཞན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པ་ལྟར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟེ་བདུན་ནས་མ་
བཤད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་སྟེ་སྟགས་པས་བཏགས་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ལྟར་ཏང་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་བཅུ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། མ་
གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། བྱབ་པ་ཁོ་ན་མ་གྲུབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སྟེ་བས་ལྟག །སྟོ་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་མེད་
པས་བྱབ་པ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གསུམ་པ། སྟོན་དེ་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱེད་པ་ལ། རིགས་གཉེར་པའི་སྟོན་དེ་
རྣམས་ཆ་རྩལ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། དང་པོར་སྟོགས་སྒྲུའི་དོན། བདུན་པའི་བྱེད་ཀྱིས་
འཕེན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་བདུན་པོ་དེའི་བྱེད་ཆོས་

ཅན་གཞི་བྱ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གཞི་
བྱ་བ་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པར་ཐལ།
སྒྲིའི་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ཏྲགས་སྒྲོར་ལ་དེ་ལྟར་འབྱེད་རིགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞན་སྒྲོར་དེ་རྣམས་མི་འཇུག་སྟེ། ཏྲགས་མེད་ཀྱང་། བྱ་བ་
བྱ་བ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཏྲག་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཏྲགས་མ་བྱ་བ་ཅིང་། བྱ་བ་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་གཏེར་རང་
ལྷགས་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
ཏྲགས་མ་བྱ་བ་ཅིང་། ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱ་བ་
པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་མ་ཆད་དེ།
དེ་ཏྲགས་དང་བྱ་བ་པ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཅིང་^①། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ལ། ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལ་དབྱེ་ན་
བཞི་ཡོད་དེ། མ་བྱ་དུག་འཛོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། དཔའ་བོ་ལག་རྩམ་གྱི་ཐལ་འགྱུར།
མཆོན་ཆ་བྱི་སྒྲོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། གནམ་ལྷགས་འབར་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། བསལ་བ་
བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་པ་
རོལ་བོས་འདོད་ལན་བཏབ་པས། མ་བྱས་དུག་ཐོས་པར་ལྟོ། གང་ཟག་དེ་ལ་གཞོད་
པར་མི་རུས་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་

ནས། ཉགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལོ་ལག་རྩམ་དེས་
གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་པམ་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་དེས་གང་གང་ཟག་པ་
རོལ་པོ་པམ་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་ཐལ་
འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་སྟེ། མཆོན་ཆ་
ཁྲི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་པོ་དང་ཚུད་པ་འཕེལ་བ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་ལ་
ཡང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་དངོས་སྟོན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ཆ་ཚུད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས།
དེ་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བཅུ་བཞི་པོའི་ནང་ནས། འཁོར་
གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་རྣམས་ལ་བྱ་སྟེ། གནམ་ལྷགས་འབར་བ་དེ་ལྟོག་པར་དཀའ་
བ་ལྟར། འཁོར་གསུམ་ཆང་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རྣམས་གང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་ལན་
གྲིས་ལྟོག་པར་དཀའ་བས། དེ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉགས་དང་བྱ་བ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོས་སྟོང་པོར་གྲུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱབ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། དེ་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་། རང་
གི་དངོས་བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ།
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི་སྐྱ་^① ཉག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་ཐོར་
འཕངས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བྱེད་ཆོས་
གསུམ་དང་ལྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག་། རང་གི་དངོས་བསྟན་ལྟོག་ན། ཚུལ་

གསུམ་འཕེན་པར་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྫོག་པ་གཞན་
 རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས། རྫུ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག རྫོག་པ་རང་རྫུ་དང་རང་དང་མིང་རིགས་གཅིག་པར་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་
 དག་དེ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ། རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་
 བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
 དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྫུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་འཕེན་པའི་རྫུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། འགལ་བའི་
 རྩབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་རྩབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་རོ། དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྩབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་
 ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྩབ་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་སྟོབས་
 ཆེན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་
 རྩབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་དག་འཕྱར་བའི་རྩབ་པར་གཞོན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་སྤྱོད་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྫུན་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྫུ་དོན་གཞན་ལ་
 ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁོ་ན་རེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་མིན་པ་དེ། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་
 ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྫུ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དངོས་པོས་རྩབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཐལ་འགྱུར་དེ་འགལ་བའི་རྩབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་བའི་

ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་ཡིན་པ་དེ།
 བྱམ་པ་རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་རང་གྲུབ་
 ཅམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་
 ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་ཁྱབ་པ་རྩ་བ་
 ནས་མ་བྱུང་ཞིང་། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་ནི། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་
 འཇིག་ངེས་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་འཇིག་རྒྱ་དོན་གཞན་
 ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་^①ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉགས་སྦྱོར་འདི་ངེས་པས་ལྟོས་པ་
 འགོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་སྦྱོར་མ་ཡིན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ངེས་པས་ལྟོས་པ་
 འགོག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་མེད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ལྟོས་པས་ངེས་པ་འགོག་པའི་ཉགས་
 ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་དེ་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འགལ་ཁྱབ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་
 ལས་^②འགལ་བའི་ཁྱབ་པ་དམིགས་པ་ནི། །དཔེར་ན། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་འཇིག་པར་
 འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སོམས་ཤིག།

ཡང་རིགས་གཉིས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ལྟོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་

བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བྱ་དམིགས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར། བྱ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་བྱ་བྱེད་འགལ་
 དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་ལྡོ་ཡོད^①། མཚན་གཞི་ནི། དང་པོ་གསུམ་སྒར་བཞིན། བཞི་པ་
 ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། ཅན་དན་
 གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་བའི་རེག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། ཅོད་གཞི་དང་། གསལ་བ་སྒར་བཞིན་ལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར།
 སྒར་མ་མི་འཐད་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་
 པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་ཁ་བའི་རེག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དེ་དེར་གང་རེག་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེར་གང་རེག་འགོག་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དེ། ཅན་དན་གྱི་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ལ་མེ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་
 སྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་ཅན་དན་གྱི་དུ་བའི་སྐྱ་རིས་མི་ཟེན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་
 རིགས་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་མེ་དེ་དེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞིར་གང་རེག་
 འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་བྱ་བྱ་
 དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་རིགས་གཉེར་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཕྱོག་པ་རང་རིགས་
 འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒར་མ་བཞིའི་སྟེང་དུ་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་
 ལྡོ། མཚན་གཞི་ནི། མའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱ་བ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་
 ཆོས་ཅན། མའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་ཐལ། གང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟེར། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་རིགས་གཏེར་
ལས།^① རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་མིན་ཞིང་། །རྒྱ་མེད་ཕྱིར་ན་འགོག་མི་རྒྱས། །ཞེས་བྱ་
བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

སྐབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕྱོག་པ་རང་རྒྱད་
རང་དང་མིང་རིགས་མི་གཅིག་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། ཕྱོག་པ་གཞན་
རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྟན་
ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཞེན་^② པ་དེ་བཞི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བཞེན་པ་མ་
ཡིན་པའི་དེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་
པའི་ཐལ་འགྱུར། རྐབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྐབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། རང་བཞིན་དང་
འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་རང་
བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། འབྲས་བྱ་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་
བཞི། དང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྐབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་
ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྐབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་
སྐྱེ་ལོང་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་སྤར་བཞིན་ལ། ཁ་བའི་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དུ་བ་དག་འཕྱུར་བས་རྐབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་
གཞི་ཆོས་ཅན། དེས་རྐབ་པར་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་རྐབ་པར་གཞོན་པའི་ཤར་གཞི་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་

ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་གཞོན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་^①པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིག་པ་གཞན་
རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བཞི་ནི། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་
འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་
པའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་དེ། འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རྒྱ་
མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཕེན་པའི་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར། དང་པོའི་མཆན་གཞི། མེ་མེད་མཆན་མོའི་རྒྱ་
མཆོར་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི་ནི།
ཞིང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། ཞ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཏུ་ལྷན་ལ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། བཞི་བ་ནི་ཞ་བ་སྐྱར་སྒྲིག་པོ་ཆོས་ཅན། ཞ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞིང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་རྣམས་ཡིན།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཞན་
ལྷགས་བརྗོད་པ་དང་། རང་ལྷགས་གཉིས་ལས་^②། དང་པོ་ལ། ཆ་རྩང་པའི་
ལྷགས་དང་། རིགས་གཉེར་བའི་ལྷགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་
འདེབས་ཚུལ་གསུམ་ཏུ་གངས་ངེས་ཏེ། འདོད། རྟགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མེད་དང་
གསུམ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་རིགས་^③གཉེར་བ་ན་རེ། ཁྱབ་པ་
འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ། ཁྱབ་པ་
མ་གྲུབ་ཅེས་^④པའི་ལན་འདེབས་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཁྱབ་པ་
མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་འདུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཁྱབ་པ་མ་
གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་སུ་འདུ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན།
རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་ལན་
མ་བཟུང་བར། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཟུང་ན་བྱས་པ་དང་། རྟག་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་ཁས་སྒྲངས་པར་འགྱུར་བ་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིགས་གཉེར་ལས། ❶ ཐལ་འགྱུར་ལ་ ❷ རི་གུམ་
གསུམ་ཞེས། །ཁ་བ་ཅན་པ་དེ་སྐད་སྒྲ། །འགལ་དང་མ་ངེས་གཅིག་ཏུ་
འབྲུལ། །ཡང་ན་འགལ་ལ་དེ་འབྲུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་གཉེར་བ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་ལ། འདོད།
རྟགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་འགལ། ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཞེས་པ་དང་། བཞིར་གྲངས་ངེས་
སོ་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིགས་གཉེར་ལས། ❸ ངེས་ན་མཁས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལན། །རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒྲོ་བཞི་བཟུང་། །ལན་གྱི་ལྟོག་པར་མི་རུས་
ན། །དེ་ ❹ ཡི་རྩེས་འབྲང་དམ་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ལན་
ལ་འདོད། རྟགས་མ་གྲུབ། ཁྱབ་པ་མེད། རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ། གསལ་བ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་བ། ཆོས་ཅན་སྒྲོན་ཅན་ཡིན། གཞོག་ལུགས་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། རྒྱགས་བསྟན་
བསྐྱབ་^①བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་ལྷགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ། གཞན་
ལྷགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དགག་པ། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་
དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་བསྟན་བཅོས་
ནམ་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།
ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མདོ་འགྱུར་རྟེན་^②དུ་^③ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་འདོད་གྱུར་མ་གསལ་
བ། །མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་རང་རྟེན་^④ལའོ། །ཞེས་དང་།
མདོ་འགྱུར་གསར་ལས། ^⑤རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན། །བདག་འདོད་རང་གི་ཆོས་ཅན་
ལའོ། །མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་མ་གསལ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱར། དེའི་རང་འགྲེལ་འགྱུར་གསར་ལས། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་
བསྟན། །བདག་འདོད་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱབ་^⑥བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་
མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་
དག་བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་བསྐྱབ་^⑦པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
མིན་ནོ། །བདག་ཉིད་གྱི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཁས་
སྒྲུབ་པ་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལའོ། །མདོན་སུམ་དོན་དང་
རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་མ་གསལ་བའོ། །ཆོས་ཅན་གང་གིས་ཆོས་གྱི་
བྱེད་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་གལ་ཉེ་བསྐྱབ་^⑧བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་མདོན་སུམ་
དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། །ལུང་དང་གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་མ་གསལ་བའོ། །དེ་

ལྟར་ན། སྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན། སྐྱ་ནི་ཉན་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཏྲག་གཞལ་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོད་མ་བདག་མེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྩེ་ས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་གྲགས་པའི་སློ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་ལྷ་བ་མིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདྲིར་ཡང་ཆོས་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་སེལ་^①བའི་སློ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་འདིས་
ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ།
དཔེར་ན། ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མིན་ཏེ། སྤང་དམའ་བའི་བྱེད་
པར་འཇོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་ཏེ།
མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྩེ་ས་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་རྩེ་ས་
དག་རྩེ་ས་དང་རྩེ་ས་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ངག་ཐམས་ཅད་རྩེ་ས་པའི་
དོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངག་དང་ངག་གི་བདག་ཉིད་རྩེ་ས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་ཉིད་དུ་ངག་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩེ་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་ངག་དང་རྩེ་ས་པ་
དག་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀའི་རང་གི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཅི་སྟེ་ངག་གི་བདག་ཉིད་རྩེ་ས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀའི་
བྱེད་པར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་
འདོད་གྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
ན། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བར་སྤར་གློལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་ཅིང་། ཆོད་
མས་མ་བསལ་^②བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ་

སྐྱེ་ཉན་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་མ་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་པར་བསྟན། ཁོ་ན་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲོ་བཞིན། ཞེས་བཤོད་པ་ན། སྐྱེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཤོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་^②དགོས་པར་བསྟན། རང་ཉིད་ཅེས་^③པས་རྣམ་བཅད་ལ་སྐྱེ་ཉག་པ་རྣམ་མཁའི་^④ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྲ་ཚོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྦྱངས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། འདོད་པ་ཞེས་པས་རྣམ་བཅད་ལ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་དེ་བཅད་ནས་ཡོངས་གཅོད་^⑤ལ། བྱས་ཉག་སྟེ་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་། བྱས་ཉག་སྟེ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན། མ་བསལ་བ་ཞེས་པས། རྣམ་བཅད་ལ་ཆད་མས་བསལ་བ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། ཡོངས་གཅོད་ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་གཅིག་གི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆད་མས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན།

འོ་ན། ཆད་མ་གང་གིས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཞེ་ན། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཞིས་མ་བསལ་^⑥བ་གཅིག་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པའི་ཞེས་བྱུང་། ཉན་གང་གིས་སྟེང་

དུ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་
 གྱུར་པའི་རྟེན་ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྟོན་པར་
 གྱེད་པ་ལ། མདོ་འགྱུར་རྟེན་^① དུ། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་པ་དང་། འགྱུར་གསར་དུ། རང་
 གི་ཚེས་ཅན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་
 དབང་སློ་ལས། ^②དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཞེས་པས་མ་གྲུབ་པ་བཟུང་ངོ་། །དེའི་རྣམ་པར་བཅད་
 པ་ནི། མ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྒྲ་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་
 སྐད་ཀྱིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཟུང་ངོ་། །དེའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་ནི་མ་གྲུབ་
 གྱུར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་དཔེ། རྟག་
 རྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་ལོག་སྟོགས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ངོ་བོ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ངོས་འཛིན་
 པར་གྱེད་པ་ལ། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་
 ཀའི་བྱད་པར་གསལ་བར་གྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་ཚེས་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་ལ་མདོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་ངོས་འཛིན་
 པར་གྱེད་པ་ལ། གཞན་དུ་ན་སྒྲ་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ཞེས་པ་བྱུང་། ཚེས་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ངོ་བོ་
 འཛིན་པར་གྱེད་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཚེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་
 དཔེ་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་ངོས་གཟུང་བ་ལ། ཐུམ་པ་རྟག་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ཚེས་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་གི་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ངོ་

བོ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་པ་ནས་
 དེར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་གིས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལ།
 གང་ལ་སྒྱུན་མོང་མ་ཡིན་པར། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།
 ཚོས་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་དང་ངོ་བོ་དེ་དག་
 ངོས་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དང་།
 ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་ལྟོགས་
 རྣམས་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། འདི་ཡང་ཚོས་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགལ་བ་བསལ་
 བའི་སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འགྲེལ་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། སྒར་བཤད་
 པའི་མདོ་རྩ་འགྲེལ་དེ་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། སྐབ་བརྗོད་ཉོགས་པའི་
 དོན་ཆེན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་སྒྲོང་ས་མེད་སྤྱིར་མཆན་ཉིད། །ཞེས་པ་ནས། དཔེར་
 བརྗོད་གཞན་ཡང་ཉོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
 གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། གོང་དུ་རང་རེས། བྱེད་སྟོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་
 གྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོགས་ཆིག་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་
 ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། བསྟན་བཅོས་སུ་སྐབ་ངག་གི་མཆན་ཉིད་
 འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 སྟོགས་ཆིག་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་
 བྱེད་པའི་ཀྱི་ལན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྐབ་བརྗོད་ཉོགས་པའི་དོན་ཅན་

ཉིད། །ཅེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། ལྷོགས་ཆིག་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་མིན་ཀྱང་། བསྟན་བཅོས་སུ་སྐྱབ་ངག་གི་མཆོད་
ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ལྷོགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ལྷོགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ་སྒྲུངས་པ་ལྷོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད།

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ལྷོགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ལ་
སྒྲུངས་པ་ལྷོགས་པའི་བྱེད་དུ་ཡིན་ན། དེ་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་ཞེ་ན། ཆད་མ་
མདོར། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་ཉིད་འདོད་གྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་པ།
དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱིས་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་རོ་བོ་ཆིག་སྐྱབ་
བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་^①པ་ནས། གོལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཟུང་ངོ་ཞེས་པའི་
བར་བྱུང་། མདོ་ཆིག་རྒྱུ་ལ་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་
ལ། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་ཅེས་པ་ནས། དཔེར་བཟོད་གཞན་ཡང་
རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། འོ་ན། རོ་བོ་ཆིག་སྐྱབ་བདག་ཉིད་
འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆིག་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་
མདོར་བསྟན་གྱིས་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཆད་མ་མདོའི་རོ་
བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དོན་མདོར་བསྟན་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་རོ་བོ་
མ་བྱུང་ཅེས་བྱུང་། མདོའི་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་
བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་ཆིག་སྐྱབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་བྱུང་། མདོའི་འདོད་པ་
ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་འདོད་དོན་བཟོད་ཅེས་བྱུང་།
མདོའི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དོན་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། འདིར་བདག་ཉིད་
གོལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་བྱུང་། མདོའི་མ་བསལ་བའི་དོན་དེ།

འདིར་ངོ་པོའི་ཆིག་པ་ལྟ་བུ་ལྟོན་པ་ལྟོན། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་པ་བཅད་འདིས་
ཤུགས་ལ་འགྲེལ་བར་བྱེད།

འོ་ན། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་ཆིག་རྒྱུ་པ་
གཉིས་པོ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་འདོད་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཞེས་པ་
ནས། སྤྱོད་པ་དེ་གཏན་ཆིགས་སྟོན་དེ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
ཁས་སྦངས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི་ཞེས་པ་ནས། མཉན་བྱའི་དབང་པོ་སྟོན་ཡུལ་
བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེར་མ་ཟད། མདོ་འགྱུར་རྟེན་^①དུ་རང་རྟེན་ལའོ་
ཞེས་དང་། འགྱུར་གསར་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་
འདིར། ཀུན་ཏུ་^②ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་སྤྱོད་པ་
མིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་
རང་གི་ངོ་པོ་དང་འགལ་བ་སེལ་བའི་སྟོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་
འདིར། འདི་སྐབས་ཡན་ལག་གྱུར་པ་ཡི་ཞེས་པ་ནས། དཔེར་བཟོད་གཞན་ཡང་ཉོགས་
པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་དང་མ་
བསལ་བ་གསུམ་ལ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་ངོ་པོ་དང་ཁོ་ན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་དང་མ་
བསལ་བ་གསུམ་བཟོད་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ངོ་པོ་དང་ཁོ་ན་གཉིས། སྤྱི་མ་གསུམ་ལས་
བཟོད་བྱ་རྒྱ་ཆུང་བས་ན། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་

ཡང་ལྟ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་ལས། ❶སྤྲ་མ་གཉིས་དོན་ལ་མ་རེག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ ❷བ་
མང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར། །དོན་གྱི་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་འཆད་བར་བྱེད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མདོར་བསྟན་དུ། རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རང་ཉིད་
དང་ཕོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱས་བཤད་དང་ཕོར་བྱས་
ནས། དེའི་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་དང་། མདོར་བསྟན་དུ་དགོས་པ་བྱེད་
པ་ན་ཡང་འདོད་པ་དང་ཕོར་བཤད། དེའི་རྗེས་སུ། བདག་ཉིད་ཚོལ་བས་ཁས་སྦྱངས་
པ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། མཁས་གྲུབ་སྒྲིལ་ཆེན་ལྟར་ན། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་
ཆིག་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས། སྤྲ་ཚོལ་གྱིས་ཁས་མ་སྦྱངས་པ་རྣམས་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་ ❸བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་ཞེས་པ་
དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཅེས་
པ་ཁོ་ནའི་ཆིག་དང་སྤྲ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤྲ་ཚོལ་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་གཞན་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་
ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་དང་ཕོར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་རང་ཉིད་རྒྱས་
བཤད་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ཞེས་པས་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་འདོད་པ་དཔག་
འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པར་
བྱེད་ལ། རང་ཉིད་ཅེས་པས་སྤྲ་ཚོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་བསྟན་
བཅོས་མཁན་ཕོའི་འདོད་པ་རྣམས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཙོད་པར་

བྱེད་པས། བྱེད་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་རྣམས་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཞུགས་ན། བྱེད་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་
བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་
དགག་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ།

མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱེད། །ཅེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས། འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་འཆད་ཚུལ་རིམ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཡང་།
ཡོངས་གཙུག་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཅད་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱེད་ཅེས་པ་ནས། མི་འདོད་པའམ་འབྲས་མེད་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྲུབ་བ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། འབའ་ཞིག་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །ཡོངས་གཙུག་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ།
དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་
ནས། ཆོས་ཅན་བྱེད་པར་ཡིན་པར་བཟོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མ་
བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས་འབྲས་མེད་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

དང་པོ་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ། དགོས་པ་དངོས་དང་། དགོས་པ་དེ་ལ་རྩོད་
པ་སྤོང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་ཞེས་པ་རྒྱང་པ་གཉིས་གྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ལ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་རྩོད་
པ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་ལྷོག་ན་ཡང་། །ཞེས་པའི་
རྒྱང་པ་བཞིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ལྷོས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །ཆོས་ཅན་བྱེད་
པར་ཡིན་པར་བཟོད། །ཅེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་། རྟོལ་བ་འདོད་ཡུལ་གྱི་ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། མིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བྱུག་གིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་གང་ལ་ཚུད་པ་ཡིས་ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞེས་འཆད། གཉིས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་ཡང་། གང་རུང་གིས་སྤྱི་འོ་དོན་གཞན་ཤེས་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཞེས་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པར་འདོད་པ་ཞེས་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྲོར་བ་ལ་ཞེས་པ་ནས། རྩེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྒྲོན་ལྡན་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འདིས་ནི་ཚེས་ཅན་ཚེས་དག་གིས། །ཞེས་པ་ནས། འདིར་ཚེས་འབའ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་ཤབ་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཆོན་བྱའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞེས། །རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་དཔག་བར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གཉིས། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞེས། །རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་དཔག་བར་བྱ་བ། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། ཆད་མ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི་ཆད་མ་མདོ་ལས། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བ། །ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྤྱོད་པས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་རོ་བོ་ལ་

སོགས་པའི་ཆིག་ལྔ་སྟོས་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་ཕྱོགས་ཡང་
 དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ལོག་རྟོག་
 སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རོ་བོ་དང་། འདོད་པ་
 དང་། མ་བསལ་བ་གསུམ་སྟོས། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་གཉིས་
 སྟོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་གསུམ་སྟོས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་རིགས་མི་མཐུན་དེ་ལ། བྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་
 པའི་རིགས་མི་མཐུན། སྤྲ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་
 ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། བྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བ་ལ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས། སྤྲ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་བ་ལ། འདོད་ཅེས་པའི་ཆིག་སྟོས། ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་
 མཐུན་སེལ་བ་ལ། མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ།
 རང་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་བྱིར་ཆོལ་གྱི་ཆད་མས་བྱབ་ཅིན་པ་བྱིར་
 ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་སེལ་བ་ལ་རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། སྤྲ་ཆོལ་ཡང་དག་གི་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་
 པ་རྣམས་སྤྲ་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་འདོད་པ་ཞེས་པས་སེལ་
 བར་བྱེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱབ་སྟེ། ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཆོལ་བྱིར་
 ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་མ་བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཆིག་
 གིས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། རང་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་^༡སོང་
 བའི་བྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་ཆད་མས་བྱབ་ཅིན་རྣམས། ^༢བྱིར་ཆོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་
 མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་བྱིར་ཆོལ་དེའི་ཆད་མས་བྱབ་ཅིན་ན། བྱིར་ཆོལ་དེས་རང་

ཉིད་ལ་ཤེས་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་ཚོལ་གྱི་དཔག་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་
རྣམས་སྤྲ་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་ཚོལ་གྱི་རང་ཉིད་དཔག་འདོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ན། སྤྲ་ཚོལ་རང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་པ་ལ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་
ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན། སྤྲ་
ཚོལ་ལ་^①དཔག་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་སྒྲེ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་ཕྱིར་
ཚོལ་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གཉིས་
སྒོས་བ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་དང་། ད་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
བཞིན་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁོ་ན་ཞེས་པས་སེལ་
བར་བྱེད། སྤྲ་ཚོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
དག་ཡིན་ནམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་དེ། རང་ཉིད་ཅེས་པས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་སྒོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་
གྱུར་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱི་མ་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། ཆད་མས་མ་བསལ་ཞིང་། ཚོལ་བ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་^②གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དེ། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གསུམ་པ་མཆོན་བྱའི་སྒོ་དོན་བཤད་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཚོལ་བས་ཕྱོགས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པས་ན་ཕྱོགས། རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་། སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་སེལ་བའི་རྗེས་

སྤྱད་པ་ག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། རྗེས་སྤྱི་དབང་བྱ། རྗེས་པས་དམ་བཅས་པས་ན་དམ་
བཅའ་ཡང་དག་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

ཡང་ན་ལོག་རྟོག་སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་དང་། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་གིས་ལོག་
རྟོག་སེལ་ལ། དེའི་སེལ་ཚུལ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན། བསྐྱབ་བྱར་
འབྱར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་
རྟོག་སེལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་རྗེས་འབྱར་སྟམ་ན། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྐྱར་བྱ་བ། །རང་ཉིད་
འདོད་གྱུར་མ་བསལ་བ། །ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེ། བསྐྱར་བྱ་བ་དང་ཁྱད་
གཞི་ཁྱད་ཆོས་སྤྱི་འབྲེལ་ལ། བསྐྱར་བྱ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་ཡང་། དུས་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འབྱར་
བས། དེ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱར་རོ། །ཁོ་ན་
ཞེས་པའི་ཆིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལོག་གིས་ཁས་མ་སྒྲངས། བསྐྱར་བཅོས་མཁན་པོའི་
འདོད་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱར་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་རྣམས་སྤྱི་ལོག་གིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་མགོ་མཆམས་བསྐྱེད་པས་ནས་སྐབས་དང་སྐར་རོ། །

ན་མོ་གྱུ་རུ་མཚུ་ལྟ་པ་ཡ། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་
དབྱངས། །རབ་མང་འགོ་ལ་བཅེ་བས་ཉེར་དགོངས་ནས། །རབ་མཛེས་རུར་སྐྱེག་འཛིན་པ་
ཀུན་གྱི་གཙོ། །རབ་སྐྱབས་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མས་དག་ལེགས་སྟོལ། །གང་གི་སྐྱུ་འབྲུལ་
གང་ལ་གང་འདུལ་སྐྱབས། །སྐྱབས་མཆོག་དག་གི་དབང་ཕྱག་མཆོན་སྟན་གཏམ། །གཏམ་
སྟན་སྟན་གྲགས་སྤིང་གསུམ་ཡོངས་ལ་བྱུང། །བྱུང་བདག་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་གཙུག་
ཏུ་མཆོད། །འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་རྩ་སྒྲ་མེད་པ། །ཀུན་གཞིའི་རྣམ་རིག་དག་པ་གསེར་

གྱི་གདུགས། །འཁོར་བའི་ཆ་གདུང་སེལ་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཕུལ། །ཕུལ་བྱུང་གི་བ་བསེལ་
 འཇམ་སྒྲིང་ཡོངས་ལ་བྱལ། །སངས་རྒྱས་རྩེ་ས་སུ་བྱན་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ། །གཙོ་བོ་
 གསུང་དུ་ངེས་པའི་ཚུལ་བྱན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་འོད་སྤང་གིས། །སྒྲིངས་
 ལུན་མ་ལུས་སེལ་བར་བྱན་པའི་རིགས། །རྒྱ་མཆོན་དེའི་ཕྱིར་རིགས་པའི་གནམ་ལྷགས་
 ཀྱིས། །ཁྲིལ་ངན་བྲག་རི་བཞེག་^①ལ་ཐོགས་མེད་པའི། །ཐབས་ཚུལ་བསམ་སྒྲེ་ཆད་མ་
 རྣམ་འགྲེལ་ལ། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བཙོན་འདུན་མའི་ཡང་ཅེར་སོན། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་
 པའི་གཞུང་ལྷགས་མ་ལུས་པའི། །གཙོ་བོ་སྒྲེ་བདུན་རིགས་ལམ་བཟང་པོ་ཡིས། །ཆེན་མོ་
 ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པ་ལ། །ངེས་པ་རྟེན་པའི་གཏམ་འདི་ངོ་མཆར་མད། །མི་ཤེས་
 རྒྲིངས་པའི་བྲི་མ་ཀུན་བཅོམ་ནས། །རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། །རིག་
 གཞུང་ཆད་མའི་འགྲེལ་དོན་རབ་རྫོགས་པའི། །ཚུལ་དེ་པར་དུ་བཀོད་པའི་^②ལྷག་
 བསམ་མཆོག་རྣམ་དག་རིགས་པའི་མཆེ་སྒྲེར་རྟོན་པོ་ཡིས། །ཁྲིལ་ངན་གཉིས་འབྱུང་
 རྩོས་བུམ་^③ཕྱེ་མ་བརྒྱུད། །རྒྱག་བྱེད་མཁས་གྲུབ་གདོང་ལཱའི་དབང་པོ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་
 རྩལ་རྫོགས་ཐབས་ལ་འབད་འདི་མཆར། །རིག་གཞུང་པར་དུ་བཀོད་པའི་འདུ་བྱེད་
 ཀྱིས། །རལ་གྱི་རྟོན་པོས་སྤྲིད་པའི་བ་ཀུན། །དུམ་བུར་བཅད་^④དེ་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་
 དུ། །སྦྱར་བར་བཅོད་ཐབས་འདུན་མའི་ཡང་ཅེར་སོན། །རྒྱ་སྦྱོར་མཛོད་པ་སྒྲོ་བཟང་
 ལེགས་བཤད་དང་། །དེ་གོགས་དག་སྒྲོང་ཀུན་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་བྱུང་། །དམ་པའི་མགོན་
 གྱི་འབྲལ་མེད་རྩེ་ས་འཛིན་ཅིང་། །གསུང་བཟང་བདུད་ཅིའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་པར་ཞོག །དེ་ཡི་
 མཐུ་ལས་ས་ལམ་བཅོད་པ་ཀུན། །རབ་རྫོགས་སྐྱབ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཛོན་གྱུར་ཏེ། །མཐའ་
 དག་འགོ་འདི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ། །འགོད་པའི་རྣམ་འཛིན་དཔའ་བོར་འགྱུར་བར་
 ཞོག །རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་སྤྲུགས་རྩེའི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་འབྲས་ཉིན་འབྲེལ་བསྐྱེ་མེད་

བདེན་པའི་མཐུས། །ཡིད་ལ་བསམ་པའི་རེ་བ་མ་ལུས་པ། །ལྷན་གྲུབ་བཟུ་གིས་རྒྱ་མཚོ་
རྒྱས་གྲུར་ཅིག །ཅེས་ཆད་མའི་གཞུང་ལུགས་པར་དུ་བཀོད་པའི་དགོ་བོ་སྒྲིའི་སྒྲིན་ཆིག་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས། མཛོད་པ་སྒྲོ་བཟང་ལེགས་བཤད་དང་། ཞབས་གས་དགོ་སྒྲོང་
ཀུན་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ནས་བསྐྱེད་དོར་ཤུགས་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་
བསྐྱེད་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོས་སྐྱར་བའོ། །

ཞེས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ནམ་འགེལ་ཇི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱན་ལེགས་བཤད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད་སྟོན་ཆད་བུར་རྒྱན་
 སོགས་ལེ་ཆན་བཞི་པར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་མི་འདུག་པར་བརྟེན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་
 ཀྱི་སྤྱི་གཟུགས། རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་བྱུང་བ་དག་དོན་ཇི་ཇི་འཆང་ཆེན་པོ་ཡོངས་
 རྫོགས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟན་མཆན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཡོངས་
 འཛིན་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་སྟན་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་པར་དུ་
 བསྐྱབ་ན་བསྟན་རྒྱན་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་པར་དགོངས་པ་ལྟར། བརྗོད་པ་སྟོ་བཟང་ལེགས་
 བཤད་ཀྱིས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་ཕྱིར་དང་ཆོས་སྦྱིན་འཛད་པ་མེད་པ་
 རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་སྤྲད་དུ། སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་བདུན་ཙམ་གྱིས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་དཔེ་
 དང་། དཔེ་དག་པ་ཁ་ཤས་གོ་བསྐྱར་དབྱེད་ཁྱེས་ནན་ཏན་ཡང་ཡང་བཀྱིས་ཏེ། ཁྱེས་དག་
 བྲིས་བརྗོས་སོགས་ནས་ལྟག་ཆད་ནོར་འཁྲལ་གྱི་དྲི་མས་མ་བསྐྲད་པའོ། །

༢༡། །རྩེ་བཙུན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 བོས་མཛད་པའི་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
 པའི་མཐའ་དབྱེད་བཞུགས་སོ། །

དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བྱའི་
 ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། ^①ཡང་ན་
 རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། ^②འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བར་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་
 བའོ། །སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་
 ཞེ་ན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་
 དེའི་ཆེ་དེ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་ཏྲོགས་
 པར་བྱེད། ཅེས་^③གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱི་འབྲས་
 ཏྲོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། རང་
 རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་
 རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་
 སྒྲུབ་བ་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་བའོ། །ཞེས་པའི་རང་སྒྲུབ་དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་
 རིགས་པའི་བྱིར། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་
 བའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདི། ཏྲོག་གི་འབར་བར་རང་རིག་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྒར་
 བྲས་ནས་རང་རིག་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཏྲོག་གི་འབར་བ་ལས། ^④སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བའི་
 རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་ཏྟིག་
 གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་
 ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་
 མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟིག་
 གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་
 ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་
 ཞིག །འབྲས་ཏྟིག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
 གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། འབྲས་ཏྟིག་གཉིས་པའི་
 དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་འབྱུང་། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཐད་ལྡན་ལས། ❶ ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་འཛོག་པ་གཉིས་པ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་
 རྣམ་པ་ཆད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲུབ་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་
 རྣམ་པར་གཞག་པའི་འཐད་པ་བསྟོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་
 ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཡང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་ཏྟིག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། རང་རིག་ཡང་
 ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་རང་རིག་
 དེ་རང་རིག་མཆོག་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག གཟུང་དེ་འབྲས་ཏྟིག་གཉིས་པ་

དང་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཁས།
གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་དབང་སློ་ལས། ❶ དེའི་བྱིར་དོན་གྱི་
རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུར་ངེས་པར་བྱ་བར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པས། བྱི་རོལ་
དང་གཅིག་ཤོས་གྱི་ཕྱོགས་དག་ལ་མདོ་ ❷ ཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུའི་བྱིར་པར་རྣམ་པར་
བཞག་པ་བྱེད་པར་བཞེད་པས་གསུངས་པ་ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། ཞེས་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་དེ་འབྲས་ཏྲུག་
གཉིས་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འབྲས་ཏྲུག་གསུམ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
འབྲས་བུ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་
བྱེད་སྟེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲུ་མངའ་
བ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི། མདོན་སུམ་ལེ་ལུའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མདོན་སུམ་
ལེ་ལུའི་ལུས་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པ་སོང་། འདོད་ན། དེ་རང་
དོན་ལེ་ལུའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་དོན་ལེ་ལུའི་ལུས་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་པ་སོང་། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མདོན་སུམ་ལེ་ལུའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་ཀའི་ལུས་
རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱེད་ན། དེ་ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་ཀའི་
གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་ཀའི་ལུས་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱིར་པ་སྒྲར་ལྟར་སོང་། གོང་གི་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་

བྱེད་ལས། ❶ ངག་འདི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གྲང་ཡིན་ཏེ་རྟོག་གཏི་ཆོག་དོན་
བརྒྱད་ཡོད་པ། རིགས་སྟོར། མདོན་སྟུང་དང་ནི་རྩེས་སྟུང་པ། །ལྟར་སྟུང་བཅས་པ་
བདག་རིག་བྱེད། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སྟུན་འབྲེན་ངག་ །ལྟར་སྟུང་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། རེས་ནས་གཞན་
རྩེས་❷ སྟུང་འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སྟུང་འདུས་པ་སྤྲ་མ་ལེ་ལུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བྱི་མ་
བཞི་པས་སྟོན་ཅིང་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་བྱེད་དང་
གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས། ❸ རྣམ་རིག་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་
ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་རིག་པའི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། སྟོ་
འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཆོད་མ། རང་རིག་ཆོད་མ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་
བཤད་ཅིང་། ❹ དེའི་ཆེ་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་
འདོད། །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ❺ ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆོད་མ། རང་རིག་
མདོན་སྟུང་ཆོད་མ་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་བཤད་ནས། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❻ གཞུང་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་
འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབང་པོའི་མདོན་སྟུང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་

བྱ་རིག་པ་འབྲས་བུའི་ཞེས་པར་གནས་ཏེ། སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་དབང་མདོན་གྱི་གཟུང་
འཛིན་རྩམ་གཞན་འགོག་པ་ལ་སྟག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་པ་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུ་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །ཁྲིའུ་གཉིས་ཀར་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་སྤར་སྟར་
གསུངས་པ་ནི། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་
རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་
རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆད་མ་མདོར། ^①ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། འདིར་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྟེ་སྟེ།
རང་སྤང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་སྤང་བའོ། །སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ཅེ་འགྲེལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། བསྟན་བཅོས་འདིར།
དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད། གཉིས་པ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ།
དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ^②གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེ་བསྟན་བཅོས་འདིར། གང་ཆེ་
རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། ཅེས་གསུངས། དེ་མི་འཐད་དེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་
རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་

སྟེ། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
བྱས་ནས་བསྟན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པས་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། གཞུང་དེ་འབྲས་ཉོག་གཉིས་པ་དང་འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐུན་མོང་
དུ་ངོས་འཛིན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེ། ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་
རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད། གཞུང་འོག་མས་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཡང་ན་རང་རིག་
འབྲས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་
པར་འདོད། །ཅེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་
རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱེད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནས་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་
པོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞུང་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན།
རང་རིག་གྱུང་^①ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་བསྟན་
 པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་ཅིང་། གང་
 ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱུའི་ཡུལ། །ཞེས་པ་ནས། དོན་རིག་པར་ནི་གྲུར་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་པའི་གཞན་རིག་གི་
 ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པར་ཐལ།
 ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་སྟོང་བར་སྒྲོ་ལས། ❶ དེས་ནི་
 གཉིས་སྟུང་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རང་རིག་
 པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་❷ ལྟར་ན། གཞུང་བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞུང་བྱ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཉམས་སྟེ་
 ཟློང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་འཇིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན།
 དོན་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་ཏྲོག་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དོན་རིག་པར་ནི་
 འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཏྲོག་
 པ་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་བཀག་
 པའི་ཚད་འབྲས་ལ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་
 པའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དེ་ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་བཤད་
 ནས་དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་སོགས་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
 འཆད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་ཚད་འབྲས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་❸ ལ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྲུར་པའི་གཞན་རིག་

གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེར་གྱུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་གཞལ་བ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེའི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་གསར་དུ་མི་བསྐྱེད་བ་ཆོད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཆོད་མ་འབྲས་བྱུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཆོད་མ་གཞལ་བ། དེ་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཆོད་མ། དེ་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་འབྲས་བྱུར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་ཀ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་འཆད། དེའི་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བྱུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་^①པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན་སོང་། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། གཞུང་དེས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་

པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མྱོང་བ་ཡིན་ན། རང་རིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་ཏྲེག་
གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མྱོང་བ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འབྲས་ཏྲེག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་
གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན། རང་རིག་གྱང་^①ཡིན་པའི་
གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་འབྲས་ཏྲེག་
གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲས་ཏྲེག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་
གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ།
ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྔ་མ་དེ་ཡང་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་ཚད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་
གཙུག་པོར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་
དེས་འབྲས་ཏྲེག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གཞུང་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་འབྲས་ཏྲེག་

གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རང་འགལ།

ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པས་འབྲས་
ཉོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལྷགས་ལ། སྒར་བཤད་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་ནས། ཟློང་བ་
ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
སྟེ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་
རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་^①འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། འབྲས་ཉོག་གཉིས་
པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པ་
གང་ཞིག །གཞུང་འདིས་^②འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་དབང་
ཚོ་ལས། ^③དེས་ན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
བརྩམས་^④ཏེ། རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
རང་རིག་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་དང་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་^⑤རིགས་
པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
རང་རིག་ལ་རང་རིག་མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྲུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞུང་
དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྲུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྤང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་གཞུང་དེའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྲུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་རང་རིག་
གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་
འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་
གཙུག་པོར་གྲུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དང་། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སྤང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་
གཙུག་པོར་གྲུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
དང་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་པ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་
སྟེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་
ཀྱི་རྣམ་འབྲེལ་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། འབྲས་ཏྲུག་
གཉིས་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་མི་བྱེད། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། དེས་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱེད་པར་

ཐལ། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མྱོང་བ་
དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུང་རྣམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འཇིག་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཞུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་དང་འཇིག་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལ་མི་བྱེད་
དེ། དེ་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིག་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟངས་སྒྲུབ་བ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེའི་སྟངས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་བ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་
གཟུགས་འཇིག་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟངས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་།
ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིག་དབང་
པོའི་མདོན་སུམ་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཟུང་རྣམ་རང་རིག་གིས་མྱོང་
ཞིང་། རྩེས་ཀྱི་ཉོག་པས་བྲན་པའི་ཕྱིར། །མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་
ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་
ཏེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ལྟ་དབང་སྟོ་
ལས།^①དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་
བསྐྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་བཤད་པར་གྱུར་

པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྱོད་དང་། །རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་བྲན་
པའི་དུས་ན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་བྲན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྤྱོད་བ་
ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམ་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་བ་ཉིད་དེ་རང་རིག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་
རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནའང་རེ་ཞིག་དབྱེད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་
དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་གཉིས་ཡོད་པར་བྲན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མདོན་གྱི་སྤྱོད་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་གཉིས་
ཡོད་པར་བསྟན། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པས། སྒྲུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་ཏྲུག་ཀྱི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་པ་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། གང་ཕྱིར་
དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་དང་། །བྲན་པ་འདི་ཡི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྲན་
པའི་བྲན་ཤེས་དེས་དེ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་བར་བྲན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དེས་དེ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་སྒྲུང་བར་ཏྲུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྟེ་པས་ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲུང་བར་

རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་
དང་། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་བར་ཐལ། སྤྱོད་ལ་གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
སྤྱོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཚུར་
མཐོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བར་ཐལ། དེ་ལ་གཟུགས་ཤེས་པའི་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཤེས་པའི་རྣམས་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་མདོན་སུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །གཟུགས་དང་གཟུགས་ཤེས་པའི་རྣམས་ཡིན་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་

ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་
མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ལ་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་མངོན་སུམ་གང་
ཞིག །གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་
ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྤར་གྱི་ལྷ་དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་དང་། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་
གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྤང་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་
སྤྱོད་གས་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སྤྱོད་གས་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡོད་པར་རང་རིག་གིས་ཉོགས་ཤིང་བློས་ཀྱིས་བློས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གསུམ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་
དོན་ཡིན། ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་ནས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་
སྤྱོད་གས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱུར་རིགས་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་
རིག །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་མ་རིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། སྤང་བ་ཉིད་ནི་
འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུ་གྱི་
སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་གྱི་སྤང་ངོར་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སྤྱོད་
གས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྤང་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་
སྤྱོད་གས་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སྤྱོད་གས་པའི་
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་

པའི་སྒོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྒྲང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་ཁོ་རང་སྒྲང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་པའི་བླ་
ཤེས་དེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་
བླ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བླ་པའི་བླ་ཤེས་དེས་སྒར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་
པར་བླ་པའི་སྤྱིར། རྟགས་དོན་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན། འདོད་ན། དེས་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཡོད་པར་བླ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྤེལ་སེམས་ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། དོན་བསྐྱུ་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་པའི་བླ་ཤེས་དེས་
སྒར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་པར་བླ་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས།

[illegible]

ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པས་རང་རིག་གི་ཆད་
 འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ལྷང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 གཞུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེས་པའི་
 གཞུང་དེ་འགྲེལ་པ་འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་དེ་འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་ལྷང་
 བ་སྟེ། ལྷང་ལྷང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་ལྷང་བའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷང་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་པ་འདི། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཐོང་བའི་བྱད་པར་དང་བལ་བ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོ་ཡིན་ན། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཟློང་བ་ཉིད་

ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ན། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་
པའི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲུག་སོང་། འདོད་ན། ལྷན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་ཏྲུག་སྒྲིལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཏྲུག་སྒྲིལ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲུག་སྒྲུབ་སྟེ། གཞུང་དེས་
དེ་འབྲའི་ཏྲུག་སྒྲིལ་དག་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེའི་
བསྟན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ལེ་འུའི་བསྟན་བུའི་
གཙུག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ལེ་འུས་ཏྲུག་སྒྲིལ་དག་
བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་
ལེ་འུ་དང་རང་དོན་ལེ་འུ་ལ་སྒྲོས་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅུ་བར་མ་
བྱལ། འདི་འགོག་ཚུལ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །སྟོན་པོར་སྟོ་འདོགས་པའི་གཞི་སྟོན་
པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ། བག་ཆགས་བཏན་པའི་དབང་གིས་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་
སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སོང་བ་^①ཤེས་པ་ཆད་མ། སྟོར་སྒྲུང་དབང་
ཤེས་ལ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ལ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་འདི། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་
བྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན། སྟོན་པོར་སྟོ་འདོགས་པའི་གཞི་སྟོན་པོའི་
རྣམ་པ་གཞལ་བྱར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོར་
སྒྲུང་བ་དེ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། དེ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
རྣམ་གང་ཞིག །དེ་འཛིན་པའི་ཏྲུག་པས་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་དོན་སྟོག་ན་མོ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་

ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲོན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོན་པོ་
ཡོད། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་སྒྲོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། དེ་
བཞིན་དུ། བུམ་འཛིན་ཏྲུག་པ་ལ་བུམ་པར་སྒྲུང་བ་བུམ་འཛིན་ཏྲུག་པའི་གཟུང་རྣམ་
དང་། ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་ཏྲུག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྒྲུང་བ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པའི་ཏྲུག་པའི་
གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

གཞན་ཡང་། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་
བ་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་ཤེས་པར་ཁས་
ལེན་པ་དང་ནང་འགལ་ཡོད་དེ། སྒྲོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བའི་
རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བུ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་ནི་སྐྱབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དོན་མེད་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རིག་དེ་རང་
རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་

བསྟན་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོན་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བསལ་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་སོང་། སྟོན་པོ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་གཟུང་
བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
གཟུང་རྣམ་དེ་གཟུང་རྣམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་སོང་
ཞིང་དོན་གྱིས་དངོས་འགལ་ཡིན། དེར་ཐལ། སྟོན་པོར་སྟོ་འདོགས་པའི་གཞིའི་སྟོན་པོའི་
རྣམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོ་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྟོན་པོར་སྟོ་འདོགས་པའི་གཞིའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོ་སྟེ་
བསལ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་
བ་འཐད་ལྟན་ལས་བཤད་དོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅམ་བས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཀས་སྟོན་པོར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་
ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་
གང་ཞིག །སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་དེ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་གི་འཛིན་རྣམ་
ལ་རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་
བ་གྲུབ་མཐའ་ལ་དངོས། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་ལ་རང་རིག་
བཏགས་པ་བ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་རང་རིག་བཏགས་པ་བ་
ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་
པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་མདོ་སེམས་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྒྲངས་པར་
བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་གྱི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱ། །ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པའི་སྒྲོན་འཛིན་གཞལ་བྱ།
སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཙོད་རྒྱས་གྱི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་
ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞལ་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་

པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། རང་རིག་གི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མདོ་
སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟག་
གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་
ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མྱོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མྱོང་བ་དེ་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟེན།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་གཞལ་བྱ།
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་འཇིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལའང་། དགག་པ་རྒྱས་
པར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་གཞན་ཡང་། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན།
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་འཇིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་
པ་ཁས། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྟེན་རྒྱུ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་གཉིས་
གསུངས་པ་ནི། དེས་ན་རང་རིག་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་པས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྣམ་
རིག་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་
ཡུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྟགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པ་ཤར་བར་ཐལ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྲོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་
མདོན་སྤྲུལ་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
ཀུས་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྤྲུལ་གྱི་དངོས་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་
ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་^❶པ་ལ། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྱུར་བ་དང་། དོན་
བསྟུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོ་དོན་
རིགས་པའི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་དང་། མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དོན་རིག་གང་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་
པའི་བར་གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་^❷རྩ་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་
རིགས་པའི་སྒྲོན་ས་འཆད། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་གྱུར་ན། །ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ཡང་
མེད། །ཅེས་པ་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་སྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་པའི་^❸རྩ་འགྲེལ་རིགས་པའི་སྒྲོན་ས་འཆད།

གཉིས་པ་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དམ་བཅའ་ངོས་འཛིན་གྱི་
མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་དང་། སྒྱུབ་བྱེད་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་ཆིག་
དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་

པས། འདིར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་དང་། དུལ་གྱི་སྒྲུབ་བའོ། །ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། འདིའི་རྣམ་པ་ནི། སྒྲུབ་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པས། ❶ སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལས་གང་རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་དུལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ❷ དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། གང་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱས་བཤད་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། དེ་ཡང་གང་ཆེ་ཤེས་བྱ་དོན་དུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ❸ གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་དུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། གལ་ཏེ་འདི་དག་འདོད་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས། དེ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རང་རིག་པ་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དོན་ཉོགས་པར་བྱེད། ཅེས་པ། ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད།

འོ་ན། དེ་སྤྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་སོགས་གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་རྩེས་གཅིག་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྐྱབས་དེའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་དེ་གཟུང་རྣམ་རྒྱུད་པ་དང་། འཛིན་རྣམ་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དུལ་ཉོགས་པའི་ཆ་རྣམས་རང་གི་སྒྲུབ་བ་དེ་རང་རིག་ཅེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཆ་

ནས་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་དེ། གཟུང་ནམ་ཅེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གཉིས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པ་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། ལྟ་དབང་སློ་ལས། ^①ཡུལ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་བཤད་པར་གྱུར་པ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ཀོ་ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^②ཤེས་པའི་རྫས་གཅིག་ལ་གཟུང་
 འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འོ་
 བ། ལྟ་སློ་ལས། ཚུལ་གཉིས་པོ་དེའི་ནང་ནས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་
 འཛིན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་དུ་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲུགས་པའི་ཆད་
 མ་འབྲས་བྱུང་རིགས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། སྤྱིང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③ཚུལ་གཉིས་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདིའི་ཆད་
 འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་བའི་རྣམ་
 པ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མ་ཡིན་ལ། རང་སྤྱིང་བ་ནི་འབྲས་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྟ་སློ་ལས། ^④ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་བཞིན་དུ་
 སྤང་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དེ་ངི་ལྟར་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
 བཞག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་^⑤བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཚུར་མཐོང་
 གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤང་ངོར། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་

པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ། ཚུལ་གཉིས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། །ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད། ཅེས་བརྗོད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་
 དབང་མངོན་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་
 མེད་པ། ཞེས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་
 མེད། །ཅེས་པས། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་
 གཉིས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལྷ་ཀྱ་སྟོང་འགྲེལ་པའི་དོན། འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཞེས་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
 རྟོག་པ་འབྲུལ་བའི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཞེས་
 གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པར། ❶ ཚུལ་གཉིས་བཞིན་
 དུ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞུང་རྩ་བར། རི་ལྟར་འབྲུལ་པས་མཐོང་གྱུར་
 པ་ ❷ ། །དེ་ལྟར་འདི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ། །དེ་ཆེ་གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡི། །མཆོན་ཉིད་ལ་ནི་
 བཅད་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་མིག་
 ཞེས་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་
 པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་ཕྱི་མ་དེ་དང་ཚུལ་
 གཉིས་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་
 རོ། །གཞུང་དུ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །སྐྱོ་སོགས་ཞེས་པའི་ཐ་དད་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་

དང་། །འཇལ་བྱེད་འབྲས་བྱར་གནས་པ་འདི། །རི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་བཞིན་བྱས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་^①ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ། སྒྲོ་གང་གི་ཆད་འབྲས་
གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་འདིར། མདོ་སྡེ་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཀག་ནས། སེམས་ཙམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་དབང་
སྒྲོ་ལས། ^②རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲེ་བ་ན་གཟུང་བ་དང་འཇོན་པ་ཐ་དད་
པར་ངས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན། དོན་ཏྲོགས་པའི་ངོ་
བོའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
འཇོག་པར་འགྱུར་ཞེས་དགོངས་ནས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་མདོ་སྡེ་པ་ལ་དོན་རིག་
གང་ཡིན་ཞེས་ངེ་བ་བརྟམས་^③སོ། །ཞེས་དང་། དོན་རིག་པར་ནི་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་ལྟ་དབང་སྒྲོ་ལས། ^④རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་འདི་
བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས། ^⑤དེ་ཉིད་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་འདིར། རང་རིག་དང་གཞན་རིག་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེའི་ནང་ནས་དབང་མདོན་ཀྱི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་འདིར་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་

ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་
གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འཐད་ལྡན་ལས། ^①འདིར་ཡང་ཆོད་མའི་འབྲས་བྱ་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་ལས་
གཞན་རིག་པའི་རིག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཁོ་ན་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
རིག་པའི་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལྟ་དབང་སྒོ་ལས་གྱུར་། ^②གང་གི་
ཆེ་འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན། མི་འཐད་པ་དེའི་ཆེ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ལ་གནས་
པའི་དོན་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པ་ཉིད་ལྟག་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། རང་རིག་
དེ་ཉིད་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་ཏྱིག་གཉིས་པ་འདིར། ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྱིགས་པའི་ཆོད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པ་དེ་དམ་བཅའ་དང་སྒྲིབ་བྱེད་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་རྩ་བར། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་
ཉི། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྟོན་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་སུ།
དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །ཞེས་དང་།
མདོ་དོན་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཟློང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྒྲིབ་པའི་རིག་པ་ཆོད་མ། དེ་དངོས་སུ་ཏྱིགས་པའི་ཆོད་མ་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་ཏྱིག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ།
དེ་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་
ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ།
འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ལྷ་དབང་སྒྲོ་ལས། ❶རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བ་
སྟེ་བ་ན། ཞེས་དང་། འཐད་ལྷན་ལས། དེ་ཉིད་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་
ལ་ཡང་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཇི་བ་བརྩམས་❷སོ་
ཞེས་དང་། རྩོམ་གྱི་བ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་པའི་ལྷགས་བསྟན་པར་བཞེད་པས་འདི་ལྟར་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་དེ་འདྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྷན་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། དེས་གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་ཁས་ལེན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱ་སྟེ། འབྲས་ཏྲོག་
གཉིས་པས་སེམས་ཅམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པས་❸སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བྱ་བ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ།

དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་
ནས་ཁས་སྐྱངས་པར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་དགོས་བྱས་པ་ལ་ཁ་
ཅིག་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་བྱས་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་
སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་
ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཙན། ཆད་མས་མ་དམིགས་
པར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་
བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་ཡོད། དེ་
འབྲའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡང་མེད། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡང་མེད། མདོ་སྡེ་པ་ཡང་མེད། རོ་བོ་ཉིད་

མེད་པར་སྐྱབ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འདིར་མ་བྱལ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲའི་ཐལ་
འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་གསུམ་མ་གྲུབ་
ན། དེར་ཐལ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་དམིགས་པར་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། གཟུགས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པའི་དེ་གསུམ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་
གསུམ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་འབྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྐྱབ་
ཡང་མེད། དེ་དེར་སོང་བའི་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེར་སོང་བའི་མདོ་སྡེ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་
ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེ་དེར་སོང་བའི་སེམས་ཙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ཙམ་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁས་
ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཟིན།

གཞན་ཡང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅོད་པའི་ཆེ་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡན་རྣམ་བདེན་རྩུན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལས་ཉོགས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆོས་ཅན། བྱོད། དེས་
ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གཞུང་དེས་བྱོད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག་། བྱོད་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན་སོང་། འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དངོས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་
ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ན། གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་
ཡིན་པས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། འབྲས་ཉོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལ་གཞན་རིག་དང་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་
ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དེ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་པའི་རང་རིག་པ་
འདོད་པའམ། མི་འདོད་པའི་དོན་ཉོགས་པར་བྱེད། ཅེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཆེ།
ལྟ་དབང་སློལ་ས། ❶ གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་དང་། གང་གི་ཆེ་ཡུལ་
དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོ་སོར་སློལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་དབང་སློལ་ས། ❷ ཕྱི་རོལ་དང་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཕྱོགས་དག་ལ། ཞེས་

དང་།^①གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་སྟོས་པ་དེའི་ཆེ། རང་རིག་པ་དང་རྗེས་
མ་སྟན་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་པས་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གང་གི་ཆེ་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གང་གི་ཆེ་ཤེས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་
པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཞེས་བསྟན།
ཡུལ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པས། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་
གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ན་རྟོག་ངོར་དེར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་
པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་ཞེན་པའི་
རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་
བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་
ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པོ་དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་གཞལ་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ནང་

ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། འཐད་ལྷན་ལས། ❶ དེ་ཕྱིར་དེ་
ལྷན་ནམ་པར་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་ལ་གཟུང་བའི་ནམ་པ་དོན་དུ་ཞེན་པར་བྱས་པ་དེ་ ❷ རི་
གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་ནམ་པ་ཆད་མཐོ། །

གཟུང་བའི་ནམ་པ་རང་རིག་པ། རང་གི་རང་བཞིན་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་
ཡིན། གཟུང་བར་རིག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པའི་ཆེ། ནམ་ངེས་དར་ཤིག་ལས། འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བྱ་ཆོས་སྐྱར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱ་རོལ་དོན་ནི་
ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཡང་སྤྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྟག་གཉིས་
པའི་གཞུང་གིས་སྟོན་པོ་བྱ་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཏྟག་ངོར་བྱ་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་གཅིག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས།

འོ་ན། གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོགས་མདོ་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
དོན་ནི་གོང་དུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྟགས་པའི་ཆད་
མ་འབྲས་བུར་རིགས་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འདི་ལྷན་ན། སྟོན་འཛིན་དབང་
མདོན་གྱིས་བྱ་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་གོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་སྤྲོ་བ་དང་འགལ་
ཞེ་ན། དེའི་ལན། མདོ་རང་འགྲེལ་དུ། གང་གི་ཆེ་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་དོན། ནམ་
འགྲེལ་དུ། གང་གི་ཆེ་ཤེས་བྱ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ཚུད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ།
ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་སྟོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་སོགས་སུ་
སྤང་བའི་གཟུང་ནམ་རང་རིག་གིས་སྟོང་བའི་དབང་གིས་རྗེས་ཀྱི་ཏྟག་པ་ལོག་ཤེས་
གྱིས་སྟོན་འཛིན་དབང་མདོན་གྱིས་བྱ་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་སྟམ་དུ་ཞེན་

པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་སྤོང་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་གྱི། སྒར་
བཤའ་པ་ལྟར་གྱི་ཆད་འབྲས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་
འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བ་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངེས། །ཞེས་སོགས་ཙམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འབྲས་ཏྲུག་དང་པོའི་དོན་བསྐྱུ་
འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒོ་
ལས།^①དེས་ནི་དོན་དང་འབྲས་^②བྱ་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། དོན་སྤོང་བ་ནི་འབྲས་བྱ་
ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་ཏྲུག་པ་གཉིས་པ་བཤའ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤའ་ལྟ་སྒོ་ལས།^③ཕྱི་རོལ་དོན་ཡོད་པ་ལ་
རྣམ་པར་ཏྲུག་པ་གཉིས་པ་བཤའ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་
པར་སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་ཏྲུག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་པ་ཞེས་བསྟན་ཏེ།
གང་གི་ཆེ།^④གང་ཆེ་གྲུབ་པ་དེ་ཡི་དངོས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་
འདིས། བྱེད་དང་བཅས་པར་ཏྲུག་སྟེན་ཕྱིར། །ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་འགྱུར་
བ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་མདོན་སྐྱམ་ལེ་འཁྱེད་ཅི་
ལྟར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱར་མདོན་པར་བཞེད་པ་དེ་བཤའ་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའི།
རང་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིའི་དོན་
ལ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆད་འབྲས་ཆེན་མོར་འདི་ལྟར་བཤའ་དེ།
འགྲེལ་བཤའ་གྱི་དགོངས་པ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པ་འབྲས་ཏྲུག་
དང་པོའི་དོན་བསྐྱུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྷ་དབང་སྒོའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ལྷ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་པའི་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།

དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ། ཞེས་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་།
དཔེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་ཞེས་འབྱུང་བ་དག་པར་བྱ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་ལ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་དང་གཞན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་གཞུང་འདི་ནས་འཆད་པ་ལྟ་
བྱེད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོ་བློས་རིན་ཆེན་སང་གའི་གསུང་སྒྲོས་ལས། ལྷ་ཀྱང་སྒྲོས། ལྷ་
དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་པ་དག་པ་གཅིག་མ་མཐོང་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་
པ་མ་དག་པ་གང་ཞིག །ལྷ་ཀྱང་སྒྲོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་བྲངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ལྷ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་པ་དག་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་དེ་ཆོག་ཆོག་དོན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན། འཆད་ཚུལ་ནི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བུར་རིགས་ཞེས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
རྟོགས་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བུར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུངས་དེ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་
ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་ལན། གང་ཆེ་ཤེས་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེས་ན།
གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པ་འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་ཆད་འབྲས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས། ❶ ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དག་ཅེས་ ❷ གསུངས།

ནམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཟླ་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
ཆད་འབྲས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་གཉིས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
དེ་ཡང་གང་ཆེ་ནམ་རིག་ཅེས་སོགས། ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་ཚྭ་དང་པོའི་
གཞལ་བྱ་ངོས་བཟུང་། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་ཆད་མ་བསྟན། ཟླ་བ་པ་ཡིན་ཞེས་པས་
འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་། ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེའི་རྗེས་འབྲང་དག་ན་རེ། གང་ཆེ་ནམ་རིག་རྒྱ་ཡི་
ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་^①ཆོས་ཅན།
ཟླ་བ་འབྲས་ཚྭ་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་ཚྭ་དང་
པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བ་འབྲས་ཚྭ་དང་པོའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་ནམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཟླ་བ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་ཚྭ་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཟླ་བ་པ་ཡིན་ཞེས་པས་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་གཉིས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་གཅིག་དེ་ཆོས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་གཉིས་
ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཚྭ་དང་པོ་དེ་འབྲས་ཚྭ་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས། འབྲས་ཚྭ་
གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གང་ཆེ་ནམ་རིག་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འབྲས་ཚྭ་དེ་འབྲས་ཚྭ་དང་པོ་གང་ཞིག །དེ་ཟླ་བ་ཉིད་
ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འབྲས་ཚྭ་གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་
ནས་འབྲས་ཚྭ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ནམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེས་
ན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྟོན་གྱིས་རིན་ཆེན་སང་གའི་གསུང་སྟོན་སུ་

བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་གདོན་མི་བཤུགས། རྣམ་འགྲེལ་སྤྲུག་པའི་ལུགས་ལ་འགྲེལ་བཤུགས་ཀྱི་
ལུགས་དེ་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་པར་འདུག།

འོ་ན་སྤྱིར་རང་གི་ལུགས་ལ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་གང་ལ་སྦྱོར། ལྷ་དབང་སྒྲེའི་འགྲེལ་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལ་ས་བཅད་ཆེན་མོའི་ལུགས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ས་བཅད་ཆེན་མོར་གཞུང་འདིས་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་པར་བཤུགས། གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་བ་ཉིད་ནི་
འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་ཆད་འབྲས་དངོས་བཤུགས་
ནས། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་^①སོགས་ཆོགས་བཅད་གསུམ་གྱིས་དེའི་སྤྱོད་བྱེད་བཤུགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་འཕྲོས་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ལས།^②རྩེ་ལྷ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲེས།
འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འབྲས་ཏྟག་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་རྩོགས་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་
ཆོགས་བཅད་གསུམ་དེའི་འཕྲོས་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་རྣམ་རིག་
པའི་ཆད་འབྲས་བསྟན་པར་ལྷ་དབང་སྒྲེའི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སྐབས་འདིའི་ལྷ་དབང་སྒྲེས།^③དེ་ནི་དོན་དང་འབྲས་བུ་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། དོན་
སྤྱིར་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་རྒྱུ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤུགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དོན་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་
བསྟན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སོང་། དེར་ཐལ། གཞུང་འདིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་
སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་བཟུང་ན། འགྲེལ་པ་འདིའི་དོན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་མཐུན་པར་

འཆད་དགོས་པ་བྱུང་ན། ཁོ་ལོ་འབྲས་ཞིག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་
 རོན་ནི། རོན་དང་འབྲས་བུ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་རོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་
 གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། རོན་སྒྲིང་བུ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་རོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 དངོས་སྐྱེ་ཏྲུག་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱུར་བྱས་པའི་འབྲས་ཏྲུག་དང་པོ་སྤར་བཤད་ཟེན་པ་
 འདི་ལྟར་ན། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཆད་མ། དེ་དངོས་སྐྱེ་ཏྲུག་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ། སྒྲིང་བུ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་
 རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །ཞེས་པས་བཤད་པ་དེ། འཐད་ལྟར་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་
 ཉེ། རྒྱལ་ཆ་བཙུགས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པས་ཕྱི་རོན་གཞལ་བྱུར་བྱས་
 པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རོན་ཡོད་པར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་བཟུང་འཇིན་རྫས་གཞན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་
 འདིས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཇིན་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན། དེའི་ཡུལ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་
 ཡུལ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རོན་འཆད་ཚུལ་ཐར་ལམ་གསལ་
 བྱེད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་ན་གསལ་ལོ། །

དེས་ན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག །གང་ཆེ་རྣམ་རིག་ཅེས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིས། དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། གཞུང་འདིས་ཕྱི་རོན་གཞལ་བྱུར་བྱས་
 པའི་འབྲས་ཏྲུག་དང་པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། ཅེས་

གསུངས། གཞུང་འདི་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཏྲུག་དང་པོའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་འབྲས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་གཞུང་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་ཏྲུག་དང་པོའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འབྲས་ཏྲུག་
གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་མདོ་འདིའི་ཆོག་དོན་
འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་དབང་མདོན་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཆོད་
མ། དེ་དངོས་སུ་ཏྲུག་པའི་ཆོད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་
དབང་མདོན་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དབང་མདོན་ཀྱི་
ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ག། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་གཞུང་གིས་དབང་
མདོན་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱེད།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདག་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་བརྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་
ཤིང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསུང་དུ་མི་
བསྐྱེད་པའི་ཏྲུག་བྱལ་ཀྱི་རིག་པ་ཆོད་མ། དེ་དངོས་སུ་ཏྲུག་པའི་དབང་མདོན་ཀྱི་ཆོད་མ་
འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆོད་འབྲས་དེ། འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་
གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་སྟེ།
འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་^①། འདིར་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན། དེར་
ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་འཐད་ལྡན་ལས། ^②ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་
རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟེར་ན་མ་བྱལ་གོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བླ་པའི་བླ་ཤེས་དེས་གཟུགས་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་།
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་བླ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་^③བྱ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་^④ཚུལ་
གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོང་བ་དང་། །བླ་པས་འདིའི་རྣམ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་^⑤གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བླ་པའི་བླ་ཤེས་དེས་གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཡིན་པར་བླ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེས་གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པས་གཟུགས་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་བསྟན། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་
སྟོང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་སྒྲར་
བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར། རང་རིག་གིས་སྟོང་ཞིང་བློ་ཤེས་ཀྱིས་བློ་པར་མ་
བསྟན་ཀྱང་། སྒྲར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་རང་རིག་གིས་སྟོང་ཞིང་བློ་ཤེས་
ཀྱིས་བློ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་སྟེན། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པ་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་གིས་རྟོགས། གཟུགས་
གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བློ་པའི་བློ་
ཤེས་ཀྱིས་བློ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་གི་དོན་ནི། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་
སོགས་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བུར་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་པའམ་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད། །ཅེས་པ་ལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་གཟུགས་གཟུགས་
འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གང་
ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོང་བ་དང་། །ཞེས་པ་གཉིས་ལ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་

འཛིན་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་སྤྱོད་ཞིང་། གཟུགས་
 གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པ་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་བླན་པའི་བླན་
 ཤེས་ཀྱིས་བླན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། འབྲས་ཏྲུག་
 གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^①ཡོད་
 དེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་^②ནས་དེ་ལ་
 གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་ཏྲུགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་
 པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །གཟུགས་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཞལ་བྱ། བྱོད་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། བྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་
 པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ། བྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཟུང་རྣམ་
 གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ་འབྲས་ཏྲུག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྤྱོད་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲུགས་པའི་གཟུང་
 རྣམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཞལ་བྱ། བྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། བྱོད་ཉམས་

སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་དེ། ཁྱོད་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མཛོན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གཞལ་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གི་ས་
རྒྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན། གཞན་ཡང་འབྲས་རྒྱུ་གཉིས་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་
ལྡན་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་བའི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་འཛིན་
རྣམ་ཆད་མ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་འཐད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་
སྤྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་ནི་ཀུན་ལ་འདྲ་སྤྱར་བར་བྱ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱལ་སྟེ། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཆད་མ་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་སེམས་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་དང་བསལ་བ་འབྲ་བ་ལ། ཉགས་ལ་ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱོད་བའི་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་
པར་ཐལ། སྤྱོད་བའི་གཞུང་དེའི་དོན་སྤྱོད་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་
ཟེན། རྒྱུད་འཕེན་^❶ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེ་ས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཞལ་བྱ། ཞེས་
སོགས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཁྱོད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེས་ཁྱོད་རྒྱུ་གཉིས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱུད་འཕེན་དེས་རྒྱུད་འཕེན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེ་ས་དཔག་ཆད་མ་རྒྱུ་གཉིས་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱུད་

འཕེན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཏྲུགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རྒྱང་འཕེན་
ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཏྲུགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མ་བྲལ་སྟེ། རྒྱང་འཕེན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱ་ཏྲུགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་རྒྱང་འཕེན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱ་ཏྲུགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཏྲུགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱང་འཕེན་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྒྱང་འཕེན་དེས་
བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་མ་ཏྲུགས་པར་ཐལ། དེས་བྱོད་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་ཀྱིས་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲུགས་བསལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་
འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྙམ་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། བྱོད་ཉམས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་གིས་ཏྲུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐལ་འགྱུར་བ་དེས་ཁོ་རང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སྙམ་ཆད་མ་
ཏྲུགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

༢༣། །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགག་བཞག་སྒོར་
གསུམ་། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་འདི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་དང་དབུ་མ་པའི་
ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་སྡེ་པའི་
ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྒྱུན་ཕྱིར། །ཞེས་གཟུགས་འཛིན་འབྲུལ་ཤེས་
སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་
ཡང་། །ཞེས་པས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་བཞི་
པོ་གང་གི་ཡང་ལྷགས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་^①དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་
རིགས་^②པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ^③སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་
དང་། །ལྷ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་
ཟག་ལ་བཞིར་གངས་ངེས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། མ་ཡིན་དུ་མའི་
བདག་སྒྱུན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ཤེས་པ་རང་ཡུལ་རྣམ་མེད་ཐུག་མཐུང་དུ་
འཛིན་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་གཞུང་འདིའི་
རྟོགས་སྐྱ་མ་སྐྱ་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་རྟོགས་སྐྱ་སྐྱ་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན་གཟུང་རྣམ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་སྒོ་
ལས་། ^④གཅིག་ལ་སྒོ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་དོན་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་ཐལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གྱི་དབང་གིས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ས་སྐྱ་པ་ཁ་

ཅིག ། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་ནམ་ཆད་མ། དབྱད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་
འབྲས་བྱ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞུང་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འདི་ལ་རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་རྒྱན་གྱི་གཞི་དབྱེད་ནི། དབྱད་
པའི་ཆེན་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་མེད་པར་ཐལ། དོན་རིག་དེ་དབྱད་པའི་ཆེན་རང་རིག་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དབྱད་པའི་ཆེན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསལ་བ་གཉིས་ཀ་སོང་། དབྱད་པའི་ཆེན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཡོད་པར་ཐལ། དབྱད་པའི་ཆེན་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
རྩལ་སྤྲ་རབ་དབྱད་པའི་ཆེན་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོས་ཅན།
དབྱད་པའི་ཆེན་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། སྐབས་
འདིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་དོན་དམ་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། གཞུང་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དོན་རིག་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ།
དབྱད་པའི་ཆེན་རང་རིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞན་རིག་གི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དོན་རིག་མདོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཉགས་ཁས། བྱི་དོན་དེ་དབྱད་པའི་ཆེན་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་རིག་དེ་དབྱད་པའི་
ཆེན་རང་རིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
ལན་གྲིས་བསྒྲིག་པར་མི་རྒྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་ནམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར།
གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་ནམ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བྱི་པ་ཁས། གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན།

གཟུང་ནམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། མཆན་མཆོན་ལ་བྱུང་པ་སྟོ་བཞི་ཅི་པ་^①གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། བྱོད་རང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་རིག་གཏེར་ལས།^②མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་མི་སྲིད་གསུམ། །མཆན་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྟེ་སྟོན་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཆན་མཆོན་ལ་བྱུང་པ་སྟོ་བཞི་ཅི་བའི་ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འདྲིན་ནམ་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། སྒར་གྱི་ཆད་འབྲས་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་གཉིས་ཡུལ་རྩ་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་དེ་ཕྱི་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་བྱེད་དུ་འཇུག། །དེའི་ནང་ཆན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན་རང་རིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་འཐད་པ་འབྱུང་^③། འདོད་ན། དེ་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རང་དོས་ནས་གཏད་པའི་གཟུང་ནམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཆད་མ། ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མདོན་སུམ་འབྲས་བྱ། འོ་ན་འབྲས་ཏྲོག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་

ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མེད་དེ། འབྲས་ཏྲོག་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚད་འབྲས་མ་དབྱེད་པའི་ཚད་
 འབྲས་ཡིན་ལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་ཚད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་
 རིགས་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་བཞེས་པའི་འཐད་དེ། སློ་དེའི་
 བཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སློ་དེའི་བཟུང་དོན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་བེད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་དོ་མོ་ལ་རང་རིག་ཡིན་
 པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་བེད་
 ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཞེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མཛོན་སུམ་ཆོས་
 ཅན། འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་
 གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་
 ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
 འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
 འབྲས་ཏྲོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐུན་མོང་དུ་དོས་^①འཛིན་གྱི་གཞུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱལ་དབང་སློ་ལས་བཤད་ཚུལ་གོང་དུ་བྲངས་བེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཅུ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འཐད་ལྟར་ལས།
 ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་དོན་གཞལ་
 བྱ། བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བྱ་
 འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པ་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་དེ་འབྲས་
 ཏྲོག་གཉིས་པའི་འབྲས་བྱ་འཐད་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་གཞུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། ཅུ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །རྒྱུ་
 ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དེ། །ཞེས་ཡང་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་

འདོད་ན། འབྲས་ཏྲེག་གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་ཆད་འབྲས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲེག་
དང་པོའི་ཆད་འབྲས་ཀྱན་ཚྱེ་བ་ཀྱི་ཆད་འབྲས་དང་། འབྲས་ཏྲེག་གསུམ་པའི་ཆད་
འབྲས་དོན་དམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་
དམ་པར་ཆད་འབྲས་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དོན་དམ་པར་ཐ་དད་
ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཆད་འབྲས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་རྣམས་འབྱུང་། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་འབྲས་རྫས་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་ཆད་འབྲས་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ❶གཟུང་བ་
འཛིན་པ་རིག་པ་དག། ཡོད་པ་མིན་ཀྱང་གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་འབྲས་བྱར་
གནས་པ་འདི། རི་ལྟར་རྫས་སྤྱང་བཞིན་བྱས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་བཞག་འཛིན་གི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་ཆད་འབྲས་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། རིགས་
གཏེར་ལས། ❷དེས་ན་རྣམ་པར་བཞག་འཛིན་གི་ རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ལ་ཆད་འབྲས་
འདོད། རྩིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོན་དམ་པར་མཆན་མཆོན་
ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་མཆན་མཆོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་
ཡིན་པས་བྱེད། དེ་ཡིན་ན་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱེད། མཆན་མཆོན་ཡིན་ན་རྫས་
ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བར་པ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སློ་མ་
འབྲལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྤྱང་བས་ ❸བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་གཏེར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རང་ངོ་སོས། མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྟོན་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་ངོས་ནས་རང་འབྲེལ་
རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། གཞུང་
དེ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་གྱི་ཆད་འབྲས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་རྣམས་ཁས། རང་ཉིད་ཉམས་སྦྱང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་སྟོས་མི་རིགས་པར།
དོན་རིག་ཡིན་ཡང་རང་རིག་འབྲས། །ཞེས་སྟོས་རིགས་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཉམས་སྦྱང་
འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་
གྱི་གཞུང་གང་ཞིག །ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་། ཞེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་
པའི་མངོན་སུམ་དང་། དབྱུང་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་སོགས་འབྲས་རྟོག་གསུམ་
པའི་ཆད་འབྲས་གཞུང་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོད་གྱི་འབྲས་བྱར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
སྤུ་ཕྱི་རྣམས་ལ་སོ་སོར་དངོས་འགལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་དོན་བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཞེས་
པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པའི་མངོན་སུམ་སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱར་འཛོག་རིགས་པར་
ཐལ། རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་
འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འགལ་སྦྱང་
གི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཏུ་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་གཞུང་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་
ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་
མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཟེར་ན། མདོ་རང་
འབྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞུང་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་སྟོས་མི་

རིགས་པར། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སྒྲོས་རིགས་པ་
དང་། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཡོད་ན་འང་། །ཞེས་སྒྲོས་རིགས་པ་དང་། དེ་བྱིར་བྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་
ལ་འང་། །ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར། དེ་བྱིར་ཤེས་བདག་གཞལ་བྱ་ལ་འང་། །ཞེས་
སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་འབྲས་ཏྲོག་
གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས།
བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་ཡང་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཆད་
མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་
དེ་ཆེ་དོན་སྤང་འདི་ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར། དེ་ཆེ་ཤེས་སྤང་
འདི་ཉིད་ནི། ཆད་ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་འདི་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ། འབྲས་ཏྲོག་

གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་
ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པ་དེས་བྲིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་དེ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་དང་འགལ་
བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྲིད་འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་གང་ཞིག ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་^❶འབྲས་ཉོག་གསུམ་
པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། དོན་འཛོག་འདི་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིར། ། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་མདོ་སྡེ་པས་འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཡུལ་
རྩལ་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་འརྱུག་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པའི་ལན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པས་བྲིད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།
ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕེན་པའི་ཆེ་ན་མདོ་སྡེ་པས་བྲིད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་འགལ་བར་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོག་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

དོན་བསྟུ་ན། མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱད་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ་དང་། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་
ལ། ཆད་འབྲས་ཡུལ་རྩལ་གཞན་ཁོ་ན་ལ་འརྱུག་གམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་ཡོད་པར་

ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྐྱབ་ལྟར་རོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོན་པོ་
གཞལ་བྱ་རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་བའི་རིག་པ་ཆད་
མ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་
བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་ཏྲེག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱར་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པོ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པོ་ཤུགས་
ལ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲེགས་བྱལ་སྟེ། སྟོན་པོ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་
པའི་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་དེས། སྟོན་པོ་
ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྟོན་པོ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཤུགས་
ལ་ཏྲེགས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་དོན་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་རེ་ཞིག །ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①སྟོན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་དོན་
ནི་སྟོན་པོ་དམིགས་ན་སྟོན་འཛིན་དམིགས་པས་བྱལ་བ་དང་སྟོན་འཛིན་དམིགས་ན་
སྟོན་པོ་དམིགས་པས་བྱལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་སྟོན་
འཛིན་རང་རིག་དངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སོ་སོ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་ཉམས་སུ་སྟོང་
པའི་རང་རིག་དེས་སྟོན་པོ་ཏྲེགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་ནི། སྟོན་པོ་ལུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤར་བ་གང་ཞིག ། སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོན་འཇིག་དབང་མངོན་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་འགལ། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཅུར་མཐོང་གི་རྒྱད་
ཀྱི་སྟོན་འཇིག་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
ཁས། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག ། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱུར་བྱས་པའི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྒར་བཞིན་ཟེར་ན། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ཕྱི་
རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་ངོར་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་
ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།

མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཏྲག་ངོ་དེར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་
དངོས་སུ་ཏྲགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རིགས་གཉེར་བ་ཁ་ཅིག །ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་ནམ་ཆད་མ། མ་དབྱེད་
པའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་ཅིང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་བེར་བ་ལ་
ཡང་། སྟོན་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་བྱེད།

འདི་འགོག་པ་ལ་རྒྱུ་ཡིན། ❶ འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མ་དབྱེད་ན་
ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱར་འདོད་པ་ཡང་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ནམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་ལོག་པར་ཏྲག་པ་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་འོང་བ་ཡིན་པས་
ལན་ཡང་སྤར་བ་འདད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ལྷགས་དེ་མདོ་སྟེ་
བ་ཁོ་ནའི་ལྷགས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ལེགས་
པར་དབྱེད་ནས་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པ་དང་།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་མི་བཟོད་དུ་འདོད་པའི་
མདོ་སྟེ་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི། སྤར་བ་འདད་པ་ལས་
ཏྲགས་རྒྱས་ཤིང་། ཆད་འབྲས་བའདད་མ་ཐག་པ་ལ་སྟོན་གཞན་ཡང་། ཚུར་མཐོང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རིག་ཅིང་། དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུང་ནམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
ཁས་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སེམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པ་དོན་རྟོགས་འབྲས་བུར་འདོད་པ་ལ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་འཇུག་པ་ཡོད་དོ། །

སྒྲི་ཀའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་
པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱ། སྒྲིན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
སྒྲིན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་
པོ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གཞན་འདྲ་བ་ལ་
ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་
ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་
པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་
པོ་གཞལ་བྱ། སྒྲིན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲིན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་
མ། ཁྱོད་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིན་པོ་
ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་སྒྲིན་པོ་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྒྲིན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་དོར་ཕྱི་

རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
 ཏྲུག་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་
 པོ་དེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲུག་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲུག་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་
 བྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
 ཏྲུག་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཏྲུག་ངོར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་
 གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་
 ཏྲུག་ངོར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་
 ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། བྱིར་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞལ་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱིར་ཏྲུག་ངོར་དེར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཏྲུག་ངོར་སྟོན་པོ་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྟོན་པོ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཏྲུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བྱི་
 རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་
 དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་
 ཏྲུག་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་དེ་འབྲས་ཏྲུག་
 གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་
 ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པས་སྟོན་པོ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཏྲུག་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོར། བྱི་
 རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཏྲུག་པ་ལོག་
 ཤེས་ཀྱི་ངོར་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དེ་འབྲས་ཏྲུག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་

བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་
ཡང་སྒྲ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྟེ་པས་སྟོན་པོ་ཕྱི་རོལ་
དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཉྱག་པ་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་དོན་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་རྩ་བར།^① ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི། །ཆད་མ་དེ་ཡིས་
འཇལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། འབྲེལ་བར། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དེའི་ཆེ་ནི་ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་མི་ལྟོས་པས་དོན་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཆད་མའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་ཡིས་
འཇལ་བར་བྱེད། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་གྱིས་ནམ་པ་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་ན་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་
འཇལ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་སྒྲོར་བ།
དོན་བསྟུས་ཉེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ། དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་
རོལ་དོན་འབྲེལ་ཞེག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པས། འབྲས་ཉྱག་གསུམ་
པའི་གཞལ་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད། འབྲས་ཉྱག་གསུམ་པའི་ཆད་
མ་ངོས་འཛིན་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི་ཆད་མ། དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་རང་
རིག་པ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དོན་གྱིས་སྤང་བ་འདི་ཆད་མ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆད་པ་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དོན་དེ་དེ་ཡིས་འཇལ་
བར་བྱེད། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུང་^②།

འོན་སྐབས་འདིའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་པའི་
 དོན་གང་ལ་བྱེད་ན། འདི་ལ། ལྟ་དབང་སྒྲོར།^❶གཙང་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ཞེས་དང་།
 རྒྱན་ལས། སྤྱག་གུ་དང་སྤྱག་གུ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་གཞན་མང་པོར། འདོད་
 པ་དང་མི་འདོད་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། སྐབས་འདིའི་དཀར་པོ་དང་
 དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་བྱེད། གང་གི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པས། གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་ངོས་
 འཛིན་པ་ཡིན་ན། འབའ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་གང་། གཞལ་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་ངོས་འཛིན་
 ཚུལ་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་འབའ་ཞིག་ཅེས་པའི་དོན་དང་། ཐ་སྙད་གང་ཡང་འགྲེལ་
 བཤད་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་^❷གྱི་རང་འགྲེལ་འགྱུར་རྒྱུ་ནི་དབང་སྤྱག་སྤྱིའི་
 མཆན་བྱ་དགུས་སུ་ཞོར་བའི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱར་བར་སྤྲོ་མ་དག་ལ་གྲགས་པ་
 ལྟར་གྱི་འགྱུར་སྒྱུར་མང་དུ་ཡོད་པར་མཛོན་པས། འགྲེལ་བཤད་དང་བསྐྱར་ནས་ལེགས་
 པར་དབྱད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རྩ་བའི་དོན་བཤད་དགོས་སོ་ཞེས་རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས་གསུངས། ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཆད་འབྲས་ཆེན་པོར་
 གསུངས་པ་ལྟར་ན། འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་མ་དག་པར་བཞེད་པ་འདྲ་ཞིང་།

ལྟ་དབང་སྒྲོར་ནི།^❸གང་གི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་པ་
 མ་གཏོགས་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་པ་བྱུང་ཡང་། ཡང་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་བཞེད་པ་འདྲ་
 བས་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ་དག་པར་བྱེད་ན། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་། ཅེས་པ། སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དོན་ཡང་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཆད་མ་མཛོད་དོན་འཆད་
 པའི་ཆེ། སྤྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་། དེ་སྤྱིར་སྤྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་
 ཞེས་དང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྟ་དབང་སྒྲོའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཤྲུག་སྒྲོས།^❹གང་གི་ཆེ་སྤྱི་

རོལ་གྱི་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནི་དེ་སྤྱི་ཡོད་གི་སྤྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་
 རིག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །དེའི་ཆེ་ཡི་སྤྱི་ཁོང་ནས་དབྱུང་བར་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ངག་གི་དོན་ནི། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཆེ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རིག་ས་
 རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ❶ ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ། རྒྱུ་སྤྱོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་།
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ་ཞེས་གསུངས། དེས་ན། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་
 ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ། ཞེས་པས། མདོ་སྤྱི་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱོད་པོ་
 གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ནའང་། ཞེས་འབའ་ཞིག་གི་དོན་ཡང་སྤྱི་པས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ནས་
 འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པའི་གཞལ་བྱ་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། དེའི་ཆེ་ཞེས་པས་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པོ་དངོས་སུ་ཏྱིག་ས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུར་རིག་ས་པ་དེ་ཤུགས་
 བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པའི་སྤྱོད་ནས་འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་དོས་འཇིན་པར་
 བྱེད་དེ། རྒྱུ་སྤྱོད་། ❷ རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར། དེའི་ཆེ་ཡི་སྤྱི་ཁོང་
 ནས་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་སྤྱི་པས་འདིར་འབྲས་བུ་དོས་འཇིན་གྱི་མདོ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཆོད་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། གོང་དུ། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། ཞེས་
 པས་འབྲས་ཏྱིག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་དོས་བཟུང་བེན་ཅིང་།
 སྤྱི་པས་འབྲས་ཏྱིག་གཉིས་པར་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་སྤྱི་པས་འདིར་འཐད་ལྟན་དུ་སྤྱི་པ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་འབའ་ཞིག་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ནས། དེའི་ཆེ་
 ཞེས་པས། འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་ཤུགས་བསྟན་ལ་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སྤྱོད་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མདོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམས་འགྲེལ་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། བྱེ་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ནའང་། །ཞེས་པ་ནས། མཚམས་སྒྲུབ་མེད་སེམས་མཐོང་བ་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་འབྲས་
 བུ་དེ་ཉིད་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས། གང་གི་ཆེ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞུལ་
 བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཆད། དེ་བྱིར་བྱེ་རོལ་གཞུལ་བྱ་
 ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་ན་རང་རིག་འབྲས་བུ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 པའི་སྒྲོ་ནས། ❶གང་གི་ཆེ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞུལ་བྱར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་
 སོགས་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད། གང་བྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་ངས། །ཞེས་པའི་ཆིག་དོན་འཆད། དེའི་ཆེ་དོན་སྤང་འདི་
 ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་ ❷པས། དུལ་གྱི་སྤང་བ་ཉིད་དེ་འདིའི། ཆད་མ་ཞེས་དང་།
 འགྲེལ་བར། ❸དོན་གྱི་སྤང་བ་འདིའི་ཆད་མའོ། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་
 བྱེད། ཡོད་དུ་ཟིན་ ❹ཀྱང་ནི་ཞེས་སོགས་དེའི་ཆེ་ཞེས་པ་རང་རིག་པ་ཡང་། ཞེས་པ་ཆིག་
 དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད། དོན་གཞན་མིན་བྱིར་བྱེ་རོལ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རིག་ངོ་
 བོ་ལ་མི་ལྟོས་པ། ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད། གང་བྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་བདག་
 དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གང་གི་བྱིར་དོན་དེ་དེ་ཡིས་འཇུག་བར་བྱེད། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་
 གྱི་རྣམ་པ་དཀར་པོ་དང་དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
 ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བྱིར་དོན་རིག་འདོད་ཅེས་སོགས་ཆིག་
 ཀྱང་དུག་གིས་ཆད་མ་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད། དོན་
 འཛིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་རྣམས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དེ་
 འཆད། དེ་ཡང་ཆད་མ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དེ། དོན་འཛིག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་

ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འབྲས་བུ་ལ་ཚྣོད་པ་སྤང་བ་དེ། རང་གི་ངོ་བོའི་
སྦྱོད་པ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཞལ་བུ་ལ་ཚྣོད་པ་སྤང་བ་དེ། དེ་དང་
འབྲམ་གཞན་འབྲར་བུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོད་འབྲས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། གྲུབ་
མཐའ་སྤྱོད་བ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པ། སྒྲོ་གང་གི་ཆོད་འབྲས་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆོད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་གང་གཙོ་བོར་བསྟན་པ། ཆོད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངོས་བཟུང་
བའོ། །དང་བོ་ནི། གཞུང་འདི་རྣམ་རིག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གཞུང་
འདིས་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་འཐད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་
འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་དང་། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
པའི་འབྲས་བུ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྟར་ལས། ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། བཟུང་
པའི་རྣམ་པ་ཆོད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་བུ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འདི་ལྟར་
རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པར་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་དབང་སྒྲོས། འདི་ཕྱིར་དོན་
ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་དགོངས་ནས་གཅིག་ཤོས་དང་ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཕྱོགས་དག་ལ་མདོ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་
བཞེད་ནས། ཡང་ན་རང་རིག་འདིར་འབྲས་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་རྟོག་གསུམ་པ་འདིར་མདོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོན་
སུམ་གྱི་ཆོད་འབྲས་དང་མདོན་སུམ་བཞིའི་ནང་ནས་དབང་མདོན་གྱི་ཆོད་འབྲས་གཙོ་

བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཏྲོགས་ཚུལ་ལ་ལོག་
ཏྲོག་གཙུག་བོར་འགོག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་འདིར་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཙུག་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །རྩི་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་དེ། །ཞེས་དང་། དེ་བྱིར་བྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་སུ་
འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འབྲས་བྱ་གཙུག་བོར་བསྟན། དེའི་ཆེ་^❶དོན་སྤང་འདི་
ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཆད་མ་གཙུག་བོར་བསྟན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། སྟོན་པོའི་
རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་
རྣམ་གཞག་དེ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡིན།

གསུམ་པ། ཅོད་པ་སྤྱོད་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་གཞུང་འདི་
སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་བྱི་
དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་གཉིས་པ་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཞེས་
སོགས་སྤང་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་གཞུང་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འཐད་ལྟན་ལས། ^❷འདིར་འཐད་པ་འདིས། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལོག་པར་
འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་

རིགས་ཀྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བཏགས་ན། ཐལ་འགྱུར་
 དང་པོ་ལ་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་དེ་འབྲས་
 ཏྲོག་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཙམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་
 འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྦངས་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ཞེས་བཤད་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་གཞལ་བྱའི་སྤྱི་དོན་བཀག་པའི་རང་ལྡོག་ནས་མ་
 བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར་དེ་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་མི་
 འཇུག་སྟེ། འདིར་འཐད་པ་འདིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པ་
 འདིར་། སྤྱི་དོན་འགག་པའི་རང་ལྡོག་ནས་གཞལ་བྱར་མི་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་རྩོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་
 སྤྱི་དོན་ཏྲོགས་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་སྤྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་
 ཁས་། འདོད་ན། འཐད་ལྟན་བྱངས་མ་ཐག་པ་ལས། རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་བྱར་
 རིགས་ཀྱི་དོན་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར་དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་ཀྱ་སྒོ་ལས།^①ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྒྲ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་
 དོགས་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་
 པའི་གཞུང་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དེ་བཏགས་ན། འདིའི་ལན།
 མཁས་སྒྲོམ་ཁ་ཅིག །ཞེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྒྲ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་དོགས་པ་
 བསལ་བའི་སྤྱིར་དེ་ཞེས་འདོན་རྒྱ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དོགས་པ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དེ།

ཞེས་པ་མ་དག་ཅེས་^①ཟེར། འདི་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྒྱན་གྱི་
མན་ངག་མེད་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །རང་ཉིད་ཉམས་སྤོང་
འབྲས་ཡིན་རིགས། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིན་ནམ་དེ་འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་
ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་རང་
གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་སྐབས་འདིར་འབྲས་བྱར་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཞེས་
བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་སྟེ་ཁ་ནང་ཁོ་ན་ལ་སྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་སྟོན་པའི་ཆེ།
རང་རིག་འབྲས་བྱ་ལ་འཇིན་ནམ་ཆད་མར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོགས་པ་
བསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །ཅེས་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། ^②ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ་
ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་འཇིན་པའི་ནམ་པ་ཆད་མར་ཁས་སྤང་བར་བཤོལ་སྟུང་དུ་ཞེས་བྱ་
ནང་གི་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་སྟོགས་ཀྱི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དུལ་སྒྲུང་འདི་^③ཡི་ཆད་མ་
ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
ཤུག་སྒྲོའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་གཞུང་གིས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཏྲོགས་པའི་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་
བསྟན་བཤེས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། འདིས་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བསྟན་བཤེས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། ཤུག་སྒྲོ་ལས། ^④དེ་བས་འོག་ནས་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་གཞུང་ལ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཏྲོགས་པ་འབྲས་བྱར་ནམ་པར་བཞག་པ་དེ་འབྲས་བཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཅ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་དོན་རིག་འབྲས་བྱར་འཛོགས་ན་
བདེན་ཡང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་ནམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བའི་ཆད་
འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞལ་འདི་འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པ་འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་འཛོགས་རིགས་ཏེ། ཕྱི་
རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལ་འང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་ནམ་ཆད་མར་འཛོགས་རིགས་ཏེ། དེའི་^༡ཆེ་དོན་སྒྲུང་འདི་
ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འབྲས་བྱར་འཛོགས་རིགས་
ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་དབྱེད་པ་ན། །རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། གཟུང་དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཏྱིགས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞལ་དེ་ཉིད་གོང་དུ་བཀག་ཟེན་པས་ཤི་ཟེན་
པ་ལ་སྒྲུང་ཡང་མཆོད་སྟུན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞལ་དེ་ནི་དཔེར་
ན་བོད་བྱ་གཞལ་བྱ། ཏྱ་ཆད་མ། སྒྲུང་པོ་ཆེ་འབྲས་བྱར་བྱས་པ་དང་མཚུངས་པས་
དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ། །

ཁ་ཅིག །ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་ནམ་ཆད་མ། དབྱེད་ན་རང་རིག་པའི་དོན་
ཏྱིགས་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་འོག་ན་
ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་གཟུང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དབྱེད་ན་རང་རིག་ཡིན་པའི་དོན་ཏྱིགས་དེ་འབྲས་ཏྱིག་གསུམ་པའི་དངོས་
ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མ་སྒྲུང་ལྟར་ལ་མ་དབྱེད་པའི་
ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་ཅིང་དབྱེད་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཕྱི་དོན་

བཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཐམས་ཅད་འགྲེལ་བཤད་དང་འགལ་བའོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མདོན་ཆོས་ཅན།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པ་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཆོས་ཅན།
དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། མ་བྱུང་། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སུ་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན། མ་
བྱུང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་སྤྱིར། མདོ་སྡེ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
གཟུགས་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བྱོད་གཟུགས་ཡོད་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པ་བྱུང་བེར་ན། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་
གཅིག་གང་ཞེག། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་མ་
གྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་

ཟག་ཡིན་ན་མེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་
 དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་^①པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་
 གང་ཞིག །སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་བྱེད་ན། །འགལ་བ་བདག་ཉིད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་
 པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མེ་དང་མེ་འཛིན་ཆད་མ་རྩས་
 གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེ་ལ་
 རྒྱུ་ཁ་སྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་ཁྲབ་
 མཆོམས་^②དང་པོ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱུང། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོན་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 གཟུགས་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
 གཟུགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དངོས་སྒྲུབ་ས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཟུགས་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་བ་དོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དངོས་སྒྲ་བའི་དོར་གཟུགས་ཚོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 མ་གྲུབ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་སྒྲ་
 བ་གཉིས་ལ་གཟུགས་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲར་བ་མེད་པར་དོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་
 སྒྲ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བའི་ཐལ་
 འགྱུར་བ་ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་དེའི་དོར་དེ་ལྟར་འགོད་པའི་ཆེ་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
 བྱིད་ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་བས་དངོས་སྒྲ་བའི་དོར་དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་ཐལ་འགྱུར་
 བ་དང་དངོས་སྒྲ་བ་གཉིས་ལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲར་བ་
 མེད་ཅེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དེ། འོན་དངོས་སྒྲ་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་དོར་གཟུགས་ཚོས་ཅན།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་དེ་
 གཉིས་ལ་ཚོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲར་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲ་ཚོལ་དང་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་
 ཚུལ་མ་ཐུན་སྒྲར་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་
 དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་ཚོལ་དང་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ལ་ཚོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲར་དུ་
 གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་
 ཚོས་ཅན། བྱིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་

ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱ་ཚོལ་དང་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དབྱུང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །རབ་གྲགས་བརྟེན་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྩེའི་ལེགས་བཤད་དོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཟུགས་དེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། མ་ཁྲབ་
 མཆོམས་^①ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པ་བྱུང། ཏྲགས་བསྐྱབས་^②ཟེན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་མ་
 ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པའི་ཉེར་
 ལེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཤེས་པའི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་བྱེད་བ་རྣམས་

ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག །ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་^①པའི་
 ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་སོང་། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། གཟུགས་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་
 ཆད་མ་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
 ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་བྱོད་
 དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་དེ་
 གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ལུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་

དབང་ཤེས་དེ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གཟུགས་འཛིན་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་
 པའི་ཆེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་འཛིན་གྱིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཆེ་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་
 བྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་འཐད་པ་བྱད། འདོད་ན།
 མདོ་སྡེ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཆེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་ཟེར་ན་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོ་བར་བཀོད་ཆེ་
 སྒྲ་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཁྱོད་གཞལ་བྱ།
 གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་

ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་ཡོད་
 པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་བྱོད་གཞལ་བྱ་ཞེས་སོགས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཀ་སོང་བེར་
 ར་རྩ་བར་མ་བྱུང་། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་
 བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་
 གླངས་བར་བྱ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་
 པ་ཁོ་ནས་ཁས་གླང་པར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འབྲས་ཏྲོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་མི་ལེན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱུང་།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 ཁས་ལེན་ཅེས་གསུངས། འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་
 པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་
 བའི་རིག་པ་ཆད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་
 ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆོས་ཅན། མདོ་སེམས་
 གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་པ་ཁོ་ནས་ཁས་གླང་བར་བྱ་བའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 འབྲས་ཉོག་གསུམ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་འཐད་ལྡན་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་སོང་།
 མདོ་སྡེ་པས་དེ་འདྲའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ། བརྗོད་པ་དག་
 ལས་ཐ་དད་པར། ། གངས་ལྡན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། ། ངོ་བོ་སྐྱོ་ལ་མི་སྤང་
 ངོ་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་
 འདུག་ནའང་རེ་ཞིག་བཞག ། སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དོགས་པ་འདུག་ནའང་སྐབས་མ་
 ཡིན་པས་མ་བརྗོད། ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་ཡིན་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 ཡིན་པས་བྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་
 པའི་གཟུགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་ཁས་
 ལེན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱི་རོལ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱི་རོལ། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཁས་ལེན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཆོས་
 ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་
 གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ། མདོ་སྡེ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱད་ཟེར་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་
 གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་བདེན་གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་
 རང་གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེན་གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་པའི་
 རང་གཞུང་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་
 གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་རང་གཞུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ན་བདེན་
 གྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པ་མཛོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པ་མཛོད་ཆོས་ཅན། གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བས་
 ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གྲེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མདོན་
 པ་མཛོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་

པ་མངོན་མངོན་པ་མངོན་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་
རང་གཞུང་དེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཕྱིར་
གཞུང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་མངོན་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་
ན་མངོན་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
ཕྱིར་གཞུང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མངོན་པས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བཀག་བྱེད།

ཁ་ཅིག །སྤྱིར་བཏགས་པའི་ལ་མ་ཁུབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་པའི་དམ་བཅའ་དེ་མངོན་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་པའི་རང་གཞུང་དེ་མངོན་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། མངོན་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་ན་མངོན་པས་ཁས་ལེན་པས་ཁུབ་པར་
ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་པས་དམ་བཅའ་བར་
ཐལ། མངོན་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
མངོན་པས་ཁས་སྒྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་པས་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་སྤྱོད་པས་གྱུབ། མངོན་པས་དེ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་སྤྱོད་པས་ཁས་ལེན་ན། གཞུང་སྤྱོད་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཁུབ་པར་ཐལ། མངོན་པས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་སྤྱོད་པས་གྱུབ་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞུང་སྤྱོད་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྤྱོད། རྒྱུ་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལེན་གྱི་རྗེས་དཔག་
ཆད་པའི་གཞུང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་གྱུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱུ་ལེན་གྱི་རྒྱུ་ལེན་གྱི་རྗེས་

དཔག་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཁས་ལེན་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་
འགྲིག་ཤོད་ན། རྒྱང་འཕེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུབ་ན། དེར་
ཐལ། མི་ཉག་པར་གྱུར་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ་མཆོམས་ལ། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་
གཞལ་བྱ་ཚད་མས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་གཞལ་བྱར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཞལ་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
པ་ཁས། མ་བྱུབ་ན། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གྲང་ཡིན། དེ་གཞལ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་
པའི་གང་ཟག་གྲང་^①ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཏྲོག་ས་པའི་ཚད་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཏྲོག་ས་པའི་
ཚད་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་གཞུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
གཟུགས་ཏྲོག་ས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་

རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་རྟོགས་
 པའི་ཚད་མ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་སྡེ་པའི་བསྟན་བཅས་ཚེས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྩ་བར་མ་བྱལ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་
 པའི་སྒྲོར་བ་ལ་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་
 བྱར་བྱེད་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་དེས་གཟུགས་འཛིན་
 དབང་མཛོན་ལ་རང་འབྲེལ་ཞུས་པ་མ་གཏང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། མཛེས་མི་མཛེས་
 གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ཡོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་
 ཚེས་ཅན། བྱོད་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་ཉིད་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་
 ཤེས་ལ་རང་འབྲེལ་ཞུས་པ་གཏང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་
 ཚེས་ཅན། བྱོད་མི་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་མི་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་
 ཤེས་ལ་རང་འབྲེལ་ཞུས་པ་གཏོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་པ་ཚད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ས་སྒྲོགས་ཚེས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་
 གཟུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
 གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་མཛེས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན། མི་མཛེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་
 ཏེ། བོད་དུ་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ཚད་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱར་
བྱས་པའི་ཆེ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་
འབྲས་བྱར་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་པའམ་དེའི་ཆེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་
སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ།
གཟུགས་དེས་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏང་པའི་བྱིར། དེ་
གཏང་ན། གཟུགས་དེ་མཛེས་མི་མཛེས་གཉིས་ཀར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཇི་
ལྟར་ཡོད་ན། ལྟས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བྱིད་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་རང་
ཉིད་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་དབང་མངོན་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བྱིད་མི་མཛེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱིད་རང་ཉིད་མི་མཛེས་པར་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་གཏོད་
བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། གསལ་^①བ་གང་རུང་གཅིག་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ཆེ་
དོན་སྒྲུང་འདི་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་ཆེ་
ན་འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་
གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆད་མར་རིགས་པའི་བྱིར་བེར་ན། དེའི་ཆེ་འཛིན་རྣམ་
ཆད་མར་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རང་རིག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཤེས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲེགས་པའི་ཆད་མ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་
རང་རིག་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་

ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། དེའི་ཆེ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་འཇིན་ནམ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཤུགས་ལ་ཉོགས་པའི་
ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་གཟུང་ནམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དོན་སྤང་འདི་
ཉིད་ནི། །ཆད་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་ནམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འབྲེལ་ཆད་འབྲས་གཞལ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་བས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་
བྱ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་
བྱར་བྱས་པའི་ཆེ། འཇིན་ནམ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་
ཉོགས་པའི་ཆད་མའི་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་བཤམ་ནས་
གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁུན་ཆོས་
ཅན། མདོ་སྡེ་བས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་
ནམ་བཤམ་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཁྱབ་
བ་དངོས་འགལ་ལ་མི་འགྲོའོ། །

ཡང་ན་དེའི་སྒྲོར་བ་ནི། གཟུགས་གཞལ་བྱ་ལ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་འཇོན་རྣམ་ཤེས་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མའི་འཇོག་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་ཤེས་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མའི་འཇོག་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རོན་འཇོག་དེའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྒྲོར་བ་ལ་
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཚད་མ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་དངོས་སུ་ཏྲོགས་པའི་ཚད་མ་
 འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་ཚད་འབྲས་ཡུལ་རྣམས་གཞན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་
 མེད་དེ། སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེས་ཡིན་
 ལུགས་ལ་སྒྲོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་། སྒྲོན་པོ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་
 པའི་ཏྲོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོན་པོ་
 ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཏྲོག་ངོར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོན་པོ་ལ་གསར་དུ་
 མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཆེག་སྒྲོན་
 ཅུང་ཟད་འཇུག་པ་འདྲ། །

༢༡། །ལེ་ཏུ་བཞི་པའི་མཐའ་དབྱེད་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྗེ་བཙུན་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་
 ཀྱིས་མཛད་པ་མཐོང་བའི་ཡིད་འཕྲོག་
 ཅེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཐུག་འཆལ་ལོ། །གསུང་རབ་གངས་རིའི་སྤོ་ལ་གནས་
 བཅས་ནས། །སྐྱབ་དང་སུན་འབྲིན་རིགས་པའི་ང་རོ་ཡིས། །པས་གྲོལ་སྤང་པོའི་
 སྤོབས་པ་འཕྲོག་བྱེད་པ། །སྤྱོད་པའི་སེང་གེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྒྱལ། །སྐྱབས་གསུམ་
 རིགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་གྲགས་པའི་གསུང་། །རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་
 ཆེན་པོ། །གཞན་དོན་ལེ་ཏུའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་རྣམས། །རྒྱལ་ཆ་བ་དར་མའི་
 ལུགས་བཞིན་དབྱེ་བར་བྱ། །

དེ་སྤང་བྱེར་བདག་མཐོང་བའི་ཆོག །ཅེས་པའི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
 སྐྱབ་ངག་དང་སུན་འབྲིན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ། རང་དོན་ལེ་ཏུ་
 དང་གཞན་དོན་ལེ་ཏུའི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་
 གཞག་ལ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་དོགས་པ་བཀོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་
 མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། སྤྱི་
 ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་བྱེར་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སུན་འབྲིན་གྱི་
 ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་བྱེར་

ཚོལ་གྱི་ངོར་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་^①། འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད། ཚོལ་བའི་ངོར་འདོད་
པ་སྦྱབ་ཅིང་། མི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་^②སྟོན་མེད་དེ་གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བ་
སྟོན་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་
སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་པ་
དེས་^③། སྒྲིའི་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ན། སྒར་མི་འདོད་པའི་དོན་
སྒྲུ་མ་བྱས་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་འགོག་པར་འདུག་སྟུང་པ་ནི་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་བྱབ་པ་ངེས་ཤིང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་རྟག་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ནི། སྒྲིའི་བྱས་ཞེས་པའི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཞིང་། བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
བསྦྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟན་འབྱེན་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་
ལོག་རྟོག་ལོག་ནས་སྟོ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །སྒྲི་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་པ་ལ། སྒྲི་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་པའི་ཐེ་
ཆོམ་དེ་སྟེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ་ཅིས་^④སོགས་ཀྱི་སྦྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་^⑤ནས་སྒྲི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་སྒྲི་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འདྲའི་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲི་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ། དེ་

འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་སྤྱ་རྟག་གམ་
མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་སྤྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ།
བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེས་པའི་སྤྱ་རྟག་
གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་ཅེས་^①སོགས་ཀྱི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་
དེ། སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱེད་^②བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱབ་ངག་
ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་།
སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱེ་བ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་
པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱེ་བར་ཐལ། རྟག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
འདྲའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ། སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་
སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན། སྤྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྱ།

ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེའི་དོན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་འབྲས་སྐྱེ་ཉག་གམ་མི་
 ཉག་སྐྱེ་ཐལ་ཐེ་ཆོས་དངོས་སུ་བསྐྱེད། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་ཐལ་ཡང་དག་གིས་རང་འབྲས་
 སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་གི་རྒྱུ་དཔག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་^① ཐལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་
 འབྲས་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་ཐལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རང་
 འབྲས་སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་གི་རྒྱུ་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་དེ་
 རྒྱུ་ནས་སྐྱེད་^② བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་བྱེད་རང་ཐོས་པའི་ཉན་^③ ཞེས་
 སྐྱེད་བྱེད་ཡིན། བྱེད་ཐོས་པའི་ཉན་ཞེས་དེ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མི་ཉག་
 ཉག་གི་རྒྱུ་དཔག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱེད་རྒྱུ་^④ བྱེད་ཀྱི་
 སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་
 ཀྱི་རྒྱུ་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ། བྱེད་ཉན་ཞེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་སྐྱེན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱེད་བྱས་ཉག་གིས་དེ་སྐྱེ་ཐལ་གཞན་དོན་སྐྱེ་ཐལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱེད་ལས་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། མི་ཉག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱས། དཔེར་ན་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱེ་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཐལ་ཡང་དག་བཞོད་
 པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་ཐལ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྐྱེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉག་སྐྱེ་ཐལ་འགོད་
 དགོས་ཀྱི་བྱས་ཉག་གིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱེ་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་ཐལ་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་གི་རྒྱུ་དཔག་
 དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཉག་སྐྱེ་ཐལ། འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^⑤ རང་
 དོན་ལེ་འཁྲུལ་བསྐྱེད་བྱེད་གཙོ་བོ་ཆུ་ལ་གསུམ་པའི་ཉག་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོ་ལུ་དུ་སོང་
 པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉག་ཅན་བསྐྱེད་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་

ལེའུ་འི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱེ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བའི་བྱེད་ཤེས་དེ་སྟེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྒྲ་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྒྲོན་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དོགས་པ་བཞེད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་ལེའུ་ལས་ལོགས་སུ་གཞན་དོན་ལེའུ་བརྩམས་^❶པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཞིག །དེ་རང་དོན་ལེའུས་བསྟན་ཅིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུས་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་

བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་ནས། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་མི་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་ཞེས་པའི་
ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་ལེ་ཏུ་བརྩམས་^① པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་
ལེ་ཏུས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་གི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
དོན་ལེ་ཏུས་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཚུལ་
གསུམ་སྐྱབ་ངག་གིས་བརྗོད་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མོངས་པ་འབའ་ཞིག་གི་
ཆེད་དུ་གཞན་དོན་ལེ་ཏུ་བརྩམས་^② པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③སྟོན་མེད་དེ། དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེ་ཏུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་
ལ། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
གཞན་དོན་ལེ་ཏུའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ལ། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་
འབྲས་བུ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་ལེ་ཏུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་ཡིན་ཟེར་ན། རང་དོན་ལེ་ཏུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དོན་ལེ་ཏུས་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞན་དོན་
ལེ་ཏུའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་ལེ་ཏུའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། རང་དོན་ལེ་ཏུ་ལས་ལོགས་སུ་གཞན་དོན་
ལེ་ཏུ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་དོན་ལེ་ཏུས་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙོ་

ཐོར་བྱས་ནས་བསྟན། གཞན་དོན་ལེའུ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ཐོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉག་སྐྱོར་
སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་
པ་བཞིན། སྐྱེ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐ་
དད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཉག་སྐྱོར་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཉག་སྐྱོར་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་སྟེ་རྗེས་དཔག་དེ་དངོས་སུ་སྟེ།
དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་གི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་བྱས་ཉག་སྟེ་རྗེས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་^①ཅར་དུ་བྱས་པའི་
བྱས་ཤེས་དེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། འདི་^②ཡང་དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་པ།
ཉག་སྐྱོར་དེ་དང་སྐྱབ་ངག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། ཚུལ་
གསུམ་ལ་གོ་བ་བསྟེན་པ་ཞེས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བྱས་པའི་བྱས་ཤེས་སྟེ་བ་ལ་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉག་སྐྱོར་དེ་རང་
འབྲས་སྐྱེ་མི་ཉག་ཉག་སྟེ་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། བྱས་ན་མི་
ཉག་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་རང་འབྲས་བྱས་ཉག་སྟེ་རྗེས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱས་པའི་བྱས་ཤེས་དངོས་སུ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཡང་།
དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་འབྲས་བྱས་ཉག་སྟེ་རྗེས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་བྱས་པའི་བྱས་ཤེས་དངོས་སུ་སྟེད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བརྟེན་ནས་
སྟེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་སྐྱོར་གོང་བཞིན་རིགས་འབྲའོ། །

གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་ལྷགས་
དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ། ཚྱོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་

ཅིག །དེ་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུང་བའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་
 ལྷན་གྱི་ངག་རྒྱུ་དག་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 ཟེར་ན། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་བྱུང་། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་
 མ་བྱུང་བའི་སྤྲོ་ལོ་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་གི་དོར་བཞོད་
 པའི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱུང་བ་བཞིན། སྤྲོ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབས་ངག་
 ཆོས་ཅན། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་གིས་
 ཆད་མས་བྱུང་བའི་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱིར་
 ལོ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཡན་
 ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་
 པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྤྲོ་
 ལོ་དེ་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐབས་ངག་དེ་
 སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་གིས།
 བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཡང་དག་གི་དོར་བཞོད་པའི་སྤྲོ་ཆོས་
 ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉག་ས་སྤྲོ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་
 ཉག་པར་སྐབས་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ཉག་པར་
 སྐབས་པའི་སྤྲོ་ལོ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱུང་བའི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་

གསུམ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་
པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་
ཀྱི་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་
མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རང་ཉིད་འགོད་པ་བོའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཁོལ་ཡང་དག་
གིས་ཆད་མས་བྱབ་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་ཉིད་འགོད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་
སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ངག་ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན།
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བསྟན་
བཅོས་སུ་བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱིས་
རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་བྱུང་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་
བྱེད་ལས། ❶ སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཞར་ལ་བསྟན་པ་ནི། ཕྱིར་ཁོལ་ལ་
བརྗོད་པས། བསྐྱབ་❷ བྱ་ལ་ཏྲགས་པ་སྐྱེ་བ་ལྟར། ཁོལ་བས་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་མི་
སྟོས་པར་བསྟན་བཅོས་སུ་བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཏྲགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱོར་བའི་སྟོན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རིགས་ཐིག་ལས། ❸ སྐྱོར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ནམ་

པར་དབྱེད་པ་རྟགས་སྒྲོར་འགྱུར་པའི་བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་སྒྲོར་
བའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས། ❶ དེ་མཐོང་བ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
རྟགས་ཤིང་གོམས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ལ་ཡང་དབྱེད་བ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་
ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་བསྟན་བཅོས་སུ་
བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། ཟེར་ན་མི་མཆོངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་❷མེད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གྲོལ་བས་བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བསྟན་
བཅོས་སུ་བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞེས་བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །རིགས་ཐེག་དང་
རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱས་ན་
མི་རྟག་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་

འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་གང་ཞིག། དེའི་ཆེ་
 དེ་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་
 སྐྱབ་ངག་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་བས་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱིས་པ་
 མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལས་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་སྟིད་
 པའི་བྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུང་གང་
 ཞིག། བྱས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་དེ།
 རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རང་དོན་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་
 ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདིར་
 མ་བྱབ་སྟེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་འགྲིག། ཏྲགས་འབྱུང། འདོད་ན་སྟེ།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས།
 དེའི་བྱིར་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།

གཞན་དོན་རྩེ་ས་དཔག་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ལས་སྒྲ་
མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཚེས་ཅན། རང་དོན་རྩེ་ས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དོན་
རྩེ་ས་དཔག་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་
པར་ཐལ། སྒྲོ་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
བསྟན་བཅོས་སུ་བྲིས་པ་མཐོང་ཞིང་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་རྟག་
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་མདོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་བྱད། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ།
རང་གིས་རང་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་རྩེ་ས་སུ་དཔག་པ་
ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རོ་
བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། །འདོད་ཅིང་མ་གསལ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
དག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་^༡པའི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་སྐྱ་
ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི། རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན།
དེའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་ལ། དེ་རང་དོན་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་དུ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྐྱ་སྒོ་དོན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་དང་བལ་བའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་
པ་གང་ཞིག ། བྱོད་འགོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
ཆད་མས་བྱལ། བྱོད་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྟག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་
ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱལ་བོ། ། སངས་འཕགས་
ཀྱིས་སྐྱས་པའི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས། དེའི་
ཕྱིར་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ནམ་དག་ཏུ་
ཐལ། སྐྱ་སྒོ་དོན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་དང་བལ་བའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་བལ་བ་གང་ཞིག ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱོན་དང་བྲལ་ན། ཕྱི་
མ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་
པའི་ཕྱིར། དེ་སངས་འཕགས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱོན་
དང་བཅས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཆོངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་
ཅན་གཉིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཆོངས་པར་དངོས་སུ་
སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་
དཔེ་གཉིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མི་མཆོངས་པར་དངོས་སུ་སྟོན་
པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་
བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཆོན་
ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་དངོས་སུ་བརྗོད་
པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་
སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་
ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་

གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྐྱུ་གྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉག་ས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་སྐྱོག་ས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་གཏན་
 ཆིགས། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་མཐུན་སྐྱོག་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་
 སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཆོས་མཐུན་
 སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་མི་མཐུན་སྐྱོག་ས་
 ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ།
 སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཆོས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན། མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་གྱི་
 སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཉག་ས་གྱིས་སྐྱ་མཆོན་བྱར་
 སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཉག་ས་གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་
 མཐུན་སྐྱོག་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉག་ས་
 གྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
 འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་པའི་ཉག་ས་གྱིས་སྐྱ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་
 གཏན་ཆིགས་དེ་སྐྱོར་བ་དེ་སྐྱོར་གྱི་མཐུན་སྐྱོག་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་གཤག་པོ།

ཁ་ཅིག ། བྱུང་བ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྐྱོག་ས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བྱུང་བ་སྐྱ་

མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མི་
 ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་
 མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་
 པ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་
 དག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་
 ཆོག་ས་ནམ་དག་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་
 གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
 སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ནམ་དག་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདི་ཀྱན་ལ་
 སྟོན་མེད་དུ་གྲགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་
 བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་
 ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
 དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་
 ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་གིས་བྱས་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 པས་བྱུང་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་
 པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཆད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དངོས་སུ་མ་

བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་
སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་
ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ། རང་ཉིད་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། རང་
ཉིད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉག་ས་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱ་མི་ཉག་
པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་རང་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་
སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོག་བྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་^❶ བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གཉིས་འགལ་
ཟེར་བ་དང་སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་བྱབ་པའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ་
བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་གྲོལ་ལ་ལྟོས་
ནས་མ་བྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་

མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱས། དཔེར་ན་བྱས་
 པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱ་བ་དག་དེ་སྐྱ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་
 བྱ་དང་གཅིག་གང་ཞིག །དེའི་ཆོ་ན་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆོ་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱ་བ་དག་འགོད་པ་སྐྱ་བས་སྐྱ་བ་བ་པའི་
 ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། དེ་འབྲེལ་སྐྱ་བ་དག་
 འགོད་པ་སྐྱ་བས་སྐྱ་བ་བ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་དེ། དེ་འབྲེལ་ཏྲགས་ཡང་དག་འགོད་པ་
 སྐྱ་བས་སྐྱ་བ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆོ་ན་ཕྱིར་ཆོས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཏྲགས་འགོད་པ་སྐྱ་བས་སྐྱ་
 བ་བ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ།
 སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གིས། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་
 མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། དེའི་ཆོ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཏྲགས་
 སྐྱ་འགོད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་བྱས་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་
 བྱས་པ་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ་སྟོན། །

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་དེའི་དོར་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱ་བ་པའི་སྐྱ་བ་དག་ཡང་དག་
 འགོད་པ་སྐྱ་བས་སྐྱ་བ་བ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཡང་དག་མེད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་
 བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲགས་པར་སྐྱ་བ་པའི་སྐྱ་བ་དག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱ་བས་སྐྱ་བ་བ་

པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་
ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་
ཉག་ས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉག་ས་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་
ཡང་དག་གི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་ཉག་ས་
ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་
ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་
པར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ན་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཡང་
དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རུས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉག་ས་འགོད་
པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་
སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གཉིས་
ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་
རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་སྒྲེ་ཁ་མའི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་
ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་
མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཉག་
པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་པའི་བྱུང་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་
པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ❶ དེ་ལ་ཅན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་རང་རྒྱད་ལ་དངོས་སུ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གང་
ཞིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་
ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྐྱོར་བཀོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་འབྲེལ་བའི་ཏྲགས་
སྐྱོར་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
དངོས་སུ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ།
དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པའི་བྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་
རྒྱད་ལ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་ཅན་ཤེས་སྐྱེ་
བའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ❷ ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❸ རང་དོན་ལེ་ཁྱའི་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་ཡིན་ལ་❹ དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་ཏྲགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལེ་ཁྱའི་བསྟན་

བྱའི་གཙུག་པོ་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚུ་ལ་
གསུམ་ལ་གོ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། དེ་འབྲའི་སྐྱབ་ངག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་
རྒྱུ་ལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དངོས་སུ་སྐྱེ་བར་ཐལ།
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྐྱབ་ངག་ལ་ནི་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་སོང་ཞིང་བྱབ་པ་ངེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་
བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་
དོན་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྒྲོར་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་མེད་
པར་ཐལ། གོང་གི་གྲོལ་བ་གཉིས་ཡིན་བྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་ལས། ^②རང་དོན་ལེའུའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོ་ཚུ་ལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་ཡིན་ལ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

མཚན་གཞི་ལ། ཁ་ཅིག །ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲོར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། བྱས་ན་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས། ཞེས་
པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་

པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་ཉག་པ་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་
 ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆོས་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡག་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་
 དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
 སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་
 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྐྱ་ འདོད་ན། རི་
 བོང་དུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་ཉག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཉགས་སྐྱོར་འདི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྐྱོར་ནམ་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་བྱས་ཉགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་སྐྱོར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཉགས་སྐྱོར་ཆོས་ཅན།
 མཐུན་སྐྱོགས་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཉགས་སྐྱོར་ནམ་དག་

ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྒྲོར་ནམ་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བོད་རྩ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་འབྲེལ་ཏྲགས་སྒྲོར་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཏྲགས་སྒྲོར་ཡིན་ཞེས་པ་དང་།
དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆེ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་
འཇུག་པའི་ཏྲགས་ཡིན་གསུངས་^① པ་འོག་ཏུ་འགོག་གོ །ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་^② བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། བྱོད་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲོར་ཀྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
ཀྱིས་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཏྲག་པ་ཡིན་ན། མ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
པ་དེ། བྱས་པ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱབ་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་སྐྱ་མ་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དགག་གཞིས་གཤག་^③ གོ །

དེ་བཞིན་དུ་ཏྲག་ན་ཆོས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ། ཆོས་དེ་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་བྱས་ན་མི་ཏྲག་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་ངེས་ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཏྲག་ན་མེད་ངེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།

མཁའ་པ་ཁ་ཅིག ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་དེ། བྱས་
 ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན།
 བྱས་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་བེད་ན། བྱས་
 ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་ཉག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་
 དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་
 མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
 ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་
 ཀྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ན་མ་མཁའ་
 བཞེན་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་དེ། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
 སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
 རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེད་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་

ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ལོག་ཡང་ཡིན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་མི་
འགལ་བར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་
པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱས་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་འགོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་མཆན་ཉིད། དཔྱེ་བ།
སྐྱབ་ངག་འགོད་ལུལ་ཀྱི་གང་ཟག་ངོས་གཟུང་བ། དང་པོ་ནི། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་
པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ནམ་དག་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱས། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་ཉིད། རྒྱའི་ཁྱད་པར་རང་གི་
བསྟན་དོན་རྟགས་པའི་ཆད་མ་སྐྱ་མ་སྐྱོན་དུ་སོང་བ། བརྗོད་བྱའི་ཁྱད་པར་རང་གི་བསྟན་

བྱར་གྱུར་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལྟག་ཆད་མེད་པར་བརྗོད་པ། རོ་བོའི་བྱད་པར་སྐྱོ་སྒོ་དོན་
གསུམ་གྱི་སྒྲོན་དང་བལ་བ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རང་འབྲས་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་ངག་ལ་ཚོལ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་མ་བྱུབ་པའི་གང་བྲག་གི་^①རྒྱུད་ཀྱིས་^②བསྐྱས་
པ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་
པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་སྐྱབ་ལ་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱས་^③པའི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས། ཞེས་པའི་
སྐྱབ་ངག་ལྟ་བུ། རང་ཉིད་འགོད་པ་བོའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་
ཆད་མས་ཏྲགས་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་
བབ་པའི་བྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ཆད་ལྟག་མེད་པར་གསལ་བར་སྒོན་པའི་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེད་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་ཚོལ་ཡང་
དག་གི་རོར་བའོད་པའི་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱུང་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ལྟ་བུ། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ལ་སྐྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཚེས་མཐུན་
སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་། ཚེས་མི་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས། སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་
ཚེས་དང་རྗེས་བྱུང་དངོས་སུ་བརྗོད་ཅིང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་བྱུང་ཤུགས་ལ་
བརྗོད་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚེས་མཐུན་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་

ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་ངག་ལྟ་བུ། སྐྱ་མི་
ཉག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྟོགས་ཆོས་དང་སྟོག་བྱུང་དངོས་སུ་
བརྗོད་ཅིང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ལྟགས་ལ་བརྗོད་པ་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི། མི་
ཉག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐབ་ངག་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཅིག་^① ཅར་
དུ་བྱ་བའི་བྱ་ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་སྟེ་དགོས་ཀྱི་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་དེ་བྱས་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་
འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན། སྐྱ་མི་ཉག་པར་
སྐབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་མི་
མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་འགོད་དགོས་ཀྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་
ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་མེད་དེ། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་
སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཁོལ་ཡང་དག་གི་དོར་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་
དག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གང་རུང་གཅིག་བཀོད་པས་དེ་སྐབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བྱ་བའི་བྱ་ཤེས་སྟེ་ད་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ^②དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་
ཤེས་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ། ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་
ཀྱི་སྟོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་
བརྗོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གོང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནམས་འཐད་པ་^③ འབྱུང་།

འདོད་ན། ཆོད་མས་དམིགས་ན་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱུང་པ་བཞི་ན། སྐྱེ་ཡང་ཆོད་
མས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཉིང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཉིང་དུ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་
བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། ཡང་ན་འདིར་མ་བྱུང་། ཡང་དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཕྱིར་གྱི་ལ་
ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དག་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པས་
བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡོད་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱེ་བ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
སྐྱོན་མེད་ཡོད་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་ཡོད་པར་ཆོད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
ཅན་སྐྱོན་མེད་ཡོད་པར་ཆོད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྐྱེ་ཡོད་པར་ཆོད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་མ་བྱུང་། འདོད་ན། ཆོད་མས་
དམིགས་པའི་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་ཀྱིས་སྐྱེ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཕྱིར་གྱི་ལ་ཡང་དག་གིས་གཤགས་
ནས། རིམ་པ་བཞི་དུ་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། རང་གི་བསྟན་བྱུང་བྱུང་པའི་བྱུང་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་དག་ཡིན་ན། བྱུང་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་ཉག་པར་སྐྱེ་བ་པའི་ཚུལ་

གསུམ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བཟོད་
པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྐྱའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་ཅེས་པའི་ངག་
དེས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད་པར་ཐལ།
བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེས་
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཞེས་པའི་ངག་དེས། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་དངོས་སུ་བཟོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་མ་དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་
དངོས་སུ་བཟོད་པའི་ངག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱད་ཅིག་མ་
ཡིན་ན་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་ཉིད་འགོད་པ་བོའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་སྐྱ་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་བྱབ་པའི་སྐྱ་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་
པ་རང་ཉིད་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཆོལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ནམ་དག་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་
གང་ཞིག་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་། བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་
ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་ལྷགས་ལ་སྟོན་པ་དེ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་

ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། བྱས་པ་མི་ཉག་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་སྟོན་ཅིང་བྱས་པ་མི་ཉག་པར་ཤུགས་ལ་སྟོན་པ།
 བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་མཆོམས་དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱམ་པ་
 ཡོད་པ་སྒྲུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་བྱམ་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
 འགྲིག ། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ་ཅེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡོད་པ་
 དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་མི་ཉག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག ། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པའི་མ་ཁྲབ་མཆོམས་གཉིས་པ་ལ། སངས་
 རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་མ་འབྲེལ་བར་
 སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉག་ས་ལོག་ཏུ་བསྐྱབ།

གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་
 ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་མ་ཆང་བའི་
 སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཚུལ་གསུམ་ཆང་བར་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཕྱི་མ་ཁས། ཁྲབ་སྟེ། ❶ གསུམ་ལས་
 ཚུལ་གང་རུང་བ་ཉིད། ། མ་བསྟན་མ་ཆང་ཡིན་པར་བརྗོད། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མཆོན་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ ❷ པའི་
 ཉག་ས་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། བྱས་ཉག་ས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་བསལ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན། གཞན་

ཡང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན་གོང་དུ་བཀག་ཟིན།

མཆན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱལ།
དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྤྱི་ཡང་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན།
བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་
པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ན་མཆོན་བྱ་ཡིན་པས་
བྱལ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྱི་ཡང་བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་
ཡིན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
བྱས་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །མི་
རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟག་
ན་མ་བྱས་པས་བྱལ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྤྱི་བྱས་ཞེས་པའི་
སྐྱབ་ངག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་ངག་དེས་བྱས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དངོས་སུ་
བརྟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་
ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོར་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་
རྟག་པས་བྱབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་དེ། ཁྱོད་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཚུལ་གསུམ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་ཅན་སྦྱོར་ཅན་རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པས་བྱབ། དཔེར་ན་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་
བྱབ་བཞིན། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་
རོ། ། ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་ཆོས་ཅན། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་
པའི་ལྷོག་བྱབ་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ལྷོག་བྱབ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་

དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་ངག་དེ་ཉིད་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན།
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷོག་བྱུང་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་
 བྱུང་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འབྱུང་།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟོར་
 ངག་དེ་བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་སྟོར་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་
 ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་དང་། བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་
 འགོད་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་ངག་དེ།
 བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོར་བ་རྣམ་དག་གང་ཞིག །བྱས་ཉགས་
 གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་ཏེ་ཉག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྣམ་
 མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ། བྱས་ཉགས་གྱིས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་
 མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཉག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་
 བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོར་
 ངག་རྣམ་དག་གང་ཞིག །དེ་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་སོང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ངག་དེ་སྟོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་ངག་དེ། ^༡འཇིག་པ་ཡོད་ཅམ་
འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་ཕྱིར་སྐྱ་ནི་མི་ཏྲག་ཉིད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གི་སྟོར་བ་ནམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲར་བཞིན། འདོད་ན་སྒྲར་བཞིན་མཚུངས་པ་བྱེད་དོ། །

ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་།
བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོར་ངག་ནམ་དག་འགལ་ཞེ་ན། བྱས་ན་མི་
ཏྲག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་སྟོར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱས་ཏྲགས་
ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་^༢། དཔེར་ན་འདུས་
མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་འདི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་
ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་གྱི་སྟོར་ངག་ནམ་དག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྟོར་
གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་
ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་བཞོད་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་ཏྲག་སྟེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཏྲགས་སྟོར་ནམ་དག་འགོད་དགོས་ཀྱི་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་

འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་དང་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དོན་མི་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ་ཅེས་
 སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་ངག་དེ་འགོད་པ་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་མི་ཏྲག་ཏྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶ སྐྱབ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་
 གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མིན་
 དགོས་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་ངེས་
 དར་ལྗེ་ག་ ❷ ལས། ❸ འདིས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་དུས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དུས་ན་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་
 ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པར་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 ལྟ་ན་སུ་གང་གི་དོར་ཡང་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་དོར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པས་གཏན་ཆིགས་
 ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་དོར་ནི་ཁྱོད་ལྟར་ན།
 ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྐྱབ་ངག་ལ་
 བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་ ❹ པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན།

སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་ལ་སྐྱ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་
སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་ལ་སྐྱ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་
སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་སྐྱ་ཏྲག་གམ་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
ཏྲགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདྲིར་མ་ཁྲལ། འོ་ན། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་
ཆོམ་ཐ་བའི་གང་ཟག་དེས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཏྲགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་ཏྲག་ཅེས་པའི་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཡིད་དཔྱོད་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་
ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་
ཏྲགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་
མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆུ་ལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་ངོར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་
དག་ཏུ་མི་འགྱུར། ཞེས་པའི་ལུང་འདྲིས། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་
སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་ཆོལ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱ་ཏྲག་མི་ཏྲག་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བའི་གང་
ཟག་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་
འདྲའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆུ་ལ་གསུམ་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་

སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། སྒྲ་རྟག་
པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོའི་རང་འགྲེལ་
ལས། བརྗོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནར་^①གྲུབ་པའམ་སུན་
འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཏན་ཆེ་གས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་
གཞུང་འདིས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་གཏན་ཆེ་གས་
ཡང་དག་འགོད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་
བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ངག་བཀོད་མ་ཐག་པའི་བྱས་རྟགས་གྱིས་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་མདོན་གྱུར་དུ་ལྡན་པའི་དུས་
སུ་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་ཡོད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་
རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་མདོན་གྱུར་དུ་
རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མདོན་གྱུར་
དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྟོག་པ་རྩམ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མདོན་གྱུར་
དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གློ་ལ་ཡང་དག་གིས་སྒྲ་
མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཆད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་

བྱེད་ལས། གློ་འདོགས་ཀྱིས་ཆད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་བཞིན་དུ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་ཆད་
མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན།
གློ་འདོགས་དང་ཐེ་ཆོམ་དངོས་སུ་འབྲེན་བྱེད་ཡིན་ན། རང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་
དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

❶གཞན་གྱིས་བརྟགས་❷པ་ཡིས། ཐལ་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་འབྲེལ་❸ཕྱིར། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་གཞག་སྔོང་❹གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། ཁ་
ཅིག །ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་❺དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། གློ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱོད་ལ་རྟགས་མ་བྱབ་ཀྱི་
ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། གློ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དེས་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་ན།
གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གངས་ཅན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་གློ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་མ་
ཁྲབ་ན་གང་ཟག་དེའི་དོར་འཐངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །དེས་ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་
མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་རེ་ཞིག་དོགས་པ་ནི། ལན་གྱིས་
ལྟོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལ་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལན་

གྲིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ།
 ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་དེ་ལན་གྲིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
 ཏྲགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཡང་མི་ཐེབས། བྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཡང་མི་ཐེབས། འདོད་ལན་
 དོན་མ་ཐུན་ཡང་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའི་ལན་
 དོན་མ་ཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་
 ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོས་པའི་ངོར་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་
 བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། དངོས་འགལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོས་པ་ལ་དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་པས་དེ་འདྲའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་འཁོར་གསུམ་གང་རུང་ལ་ལན་དོན་མ་ཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
 དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོས་པས་སྒྲ་
 ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསལ་ལ་ལན་ཐེབས་ན། བྱེད་རང་

གི་ལྷགས་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཚེས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་འདྲི་ཚོལ་
བས་དེ་འདྲི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་ཐེབས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་ཚེས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་
ཞེས་པའི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བསལ་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྤར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་ལ། སྤར་ཚེས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་
དང་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏྲགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བྱ་བ་ཆད་མས་
མ་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཐལ་འགྱུར་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཚེས་སྟོན་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཀག་ནས། སྤར་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ས་ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་
ཐལ་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤར་གྱི་སྟོན་ནམས་སོན་
གནས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྷགས་སྤར་མ་མི་འཐད་དེ། སྤར་ཏྲག་པར་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། སྤར་
བྱས་པར་ཆད་མས་བྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་འཕངས་པའི་སྤར་ཚེས་ཅན་མ་
བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། ལན་གྱིས་ལྡོག་པར་མི་
རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ། བྱ་བ་ཆད་མས་བྲུབ།
དམ་བཅའ་ལ་ཆད་བསལ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བས་ལན་གྱིས་ལྡོག་
པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཅེར་བྱ་
བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ལྡོན་ཞིང་ཚེས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་པ་
བལྟས་ན་འཆི་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཚོལ་བ་

མེད་པ་གང་ཞིག །ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་ཡོད། དེས་ལན་
གྱིས་ལྷོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱལ་བ་ལ། དུ་བའི་དུས་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོད་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་བ་ལ་
གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཐལ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། དེ་དེ་ལ་མཚུངས་པ་རྣམ་དག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་སྐྱོན་དབྱུང་བའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་ཞེན་དོན་སྐྱོན་
འབྱེན་པར་རྒྱས་པའི་ཐལ་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དུ་བ་
ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱལ་བ་ལ། དུ་བའི་དུས་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞོད་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་བ་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཞོད་བྱེད་རྣམ་དག་ཏུ་འཇུག་
པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ལྷོག་ལྷོགས་ཀྱན་བཏགས་མདོན་གྱུར་པ་མགོ་མཐོན་
རྒྱས་གྱི་ཐལ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉགས་དང་བྱལ་པ་པ་རོལ་པོའི་སྒོ་དོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་
ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཉགས་སྟོན་པའི་ངག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་
ཉིད་ཅེས་གསུངས། ཉགས་དང་བྱལ་པ་པ་རོལ་པོའི་སྒོ་དོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དམ་
བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཉགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་བྱོད་
སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་བྱེད།

ཁ་ཅིག ། བྱོད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐལ་ངག་ནམ་དག་དེ། ལྷོག་པ་རང་
རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན་མཉན་
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ། བྱོད་ཀྱི་ཉགས་ལོག་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་སྐྱབ་
པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ། ལྷོག་པ་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བྱེ་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་མི་
ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་མཁའ་
ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག ། བྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱོད་ཀྱི་ཉགས་ལོག་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་དེ། ལྷོག་པ་རང་
རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོས་ལོག་དེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་འདོད་
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དུ་བ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་
 ཐལ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ལོག་དེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 གྱི་སྟངས་དུ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་སྒྲ། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་
 རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟོག་པ་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་
 ཐེབས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུ་ལྡན་ལ་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟངས་དུ་ཁྱོད་
 ཀྱི་རྟགས་ལོག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ལོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ལོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་རྒྱས་ཀྱི་ཐལ་ངག་རྒྱུ་དག་དེ། རང་རྒྱད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཐེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་མཆོན་ཉིད་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། རོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། ཐལ་འགྱུར་
 ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྱེད་
 ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་
 འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལྟར་ན། ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྱེད་དུ་མི་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལ་གཞི་བྱེད་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
 གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་ཆད་མའི་གཞི་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཆད་མ་གཞི་བྱེད་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་དུ་བཏང་བའི་ཆེ་འདོད་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གལ་ཏེ་དངོས་སྤྱོད་ཐེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་སྤྱོད་ལ་ཆོག་རྣམས་གཞི་བྱེད་
 བྱེད་དུ་འཇུག་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལ་
 གཞི་བྱེད་དུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རེ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 པས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དངོས་སྤྱོད་ཐེས་དཔག་གི་ཡུལ་
 ལ་ཆོག་རྣམས་དག་སྤྱོད་ཡང་དག་ཏུ་^①འཇུག་པར་ཐལ། སྤྲོ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ལྟས་བྱིན་

ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་
 ཏྲག་པར་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད། སྒྲ་ཏྲག་པ་མིན་པར་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
 པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཅེར་བུ་བས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྒྲོན་
 ཞིང་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་པ་བཤུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་
 རྒྱས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་
 ལྡན་ཆོས་གྲགས་ལ་འཕངས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐལ་འགྱུར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་
 ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱོད་གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་
 ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་
 བྱེད་པ་ལ། གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཞོན་བྱེད་ཏུ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་
 པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཅན་སྒྲོན་ཅན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་ཏྲག་པས་བྱེད་པ་ལ་གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ། སྒྲ་

ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཞི་དབྱེད་འཕངས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངའི་ལྷགས་ལ་
 གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་
 རོ། །མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་མ་
 ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བྱུང་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ན།
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་རང་གི་
 ལྷགས་ལ་དངོས་འགལ་ལ་འབྱུང། གཞན་ཡང་ངའི་ལྷགས་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
 པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་གི་ལྷགས་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་རོ། །སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་ལུལ་གྱི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་
 ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྷན་
 ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། གངས་ཅན་གྱིས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཁོ་ན་ལ་འཕངས་པའི། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
 མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདུན་གྱི་
 སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པའི་དོར་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པས་ཁྱོད་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་
 ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

ཁ་ཅིག །སྤྱི་ཏྲག་པ། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན། ཏྲག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་སུ་གཟུང་བྱ་
 ཡིན། སྤྱི་མ་བྱས་པར་གནས་པའལ། སྤྱི་མ་བྱས་པར་མ་བྱལ་པ་དེ། ཐལ་འགྱུར་
 དེའི་བསལ་བ་ཡིན། མ་བྱས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཐལ་ཚེས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཟེར་
 ན། ཏྲག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཏྲག་པ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན།
 དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་ཏྲག་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ།
 མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་
 ཏྲག་པ། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཡོད་པར་ཐལ།
 སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱལ་ན། འདོད་པ་དེ་དང་འགལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་བྱམ་པ་ཚེས་
 ཅན། ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཏྲག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་བྱལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། གོང་བཞིན་
 འགྲིག །ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཏྲག་པ་དེ་བྱས་ཏྲགས་ཀྱིས་སྤྱི་
 ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཚེས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱལ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཏྲག་པ་དེ། བུམ་
 པ་ཏྲག་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། ཐལ་
 འགྱུར་གཉིས་པའི་རྩ་བར་བྱུང་པ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། བྱོད་དམ་བཅའ་དེའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
 མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་སྤྱི་མི་ཏྲག་
 པར་སྤྱུང་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་མི་
 ཏྲག་པར་སྤྱུང་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་རང་བཟོད་པའི་སྤྱིས་
 རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྤྱུང་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཆད་མའི་བསལ་བྱ་ཡིན་ན། མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ན་
 མེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པའི་
 བསལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་དེ་
 བྱོད་སེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
 ཆད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུང་པ་དེ། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་དམ་
 བཅས་པའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
 དེའི་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་
 པར་སྤྱུང་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་བཞེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བུམ་པ་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྲ་དང་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་
 པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ཟེར་ན།
 བྱམ་པ་དང་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཆོས་
 གསུམ་ཆང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 ཏྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་གྲུབ་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། ཏྲག་པ་སྤྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན། དེའི་ཏྲགས་ཡོད་དགོས་པར་བྱད། ཐལ་
 འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཡོད་ན། བྱམ་པ་དང་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དགོས་
 པར་ཐལ། དེའི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྤྲ་ སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། སྤྲ་མི་
 ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཏྲགས་བསལ་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
 ཏྲགས་བསལ་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ།
 མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ན། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ།
 སྤྲ་མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན། སྤྲ་
 ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་ཏྲག་པ་དེ། སྤྲ་ཆོས་
 ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲ་ཏྲག་པ་དེ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྲ་མི་
 ཏྲག་པ་དེ། སྤྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་

འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒར་བཞིན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་འབྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རི་བོང་གི་རྩ་ས་གཤག་གོ། །གཞི་རྟགས་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མེད་པར་ཐལ། རྟག་
 པ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞི་
 རྟགས་ཐ་མི་དད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་
 ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
 སོང་། རྟག་པ་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་ཤེས་བྱའི་གཞི་མཐུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་དེ་དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། རྟག་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན། མ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དང་འགལ་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པས་གཤག་གོ། །ཟེར་ན། མ་བྱུང་། མེད་པ་དེ། རི་བོང་རྩ་ཆོས་
 ཅན། ཆད་མས་མ་དམིགས་པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
 རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཡིན་ན་
 མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་དང་། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གང་རུང་མ་ཡིན་

པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན། ཁྱོད་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། ཁྱོད་མ་ཡིན་
ཞིང་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཏྲག་པ་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་
ཡིན་ཞིང་དེ་ཡིན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡང་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། ཟེར་ན། ཆོས་ཅན་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་པ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་
པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་
པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་
ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བུམ་པ་ཁྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། སྐྱ་ཁྱོད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆོམས་
གསུམ་པ་ལ། བདག་མེད་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ལ་དངོས་སྟོན་དུ་འཇུག་
པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སྟོན་དུ་འཇུག་ན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་
མཆོམས་གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ངེས་དང་འགལ་
བར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་ངེས་ལས་ཐ་དད། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་མེད་ངེས་ཀྱང་^①ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་གི་རྩ་གཤམ་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱེད།
མ་ཁྲབ་མཆོམས་དང་པོ་ལ། སྒྲིའི་སྟེང་དུ་ཏྲག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་
ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་གྲུས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་གྲུབ། ཅེས་གསུངས་^②། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^③རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། ཏྲགས་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྒྲངས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་

མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་
ཉིད་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དོན་མ་ཐུན་ཐེབས་པས་ཁྲབ་པ་དེ། དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉགས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཉགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉགས་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་བསལ་བ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་མི་འབབ་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་
བསལ་བ་ཉགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ❶རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཡིན་ན། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲ་
ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཉགས་གྲུབ་
པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་
ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ།

གཞན་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
ཉགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་མ་དམིགས་
པར་ཐལ། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲ་ཆོས་

ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཡང་དག་
གིས་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་རི་བོང་རྩ་མེད་པ་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། ཏྲག་པའི་ཏྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་ཏེ། ཏྲག་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱོར་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། བྱོད་རང་གི་ལྷགས་ལ་
དངོས་འགལ། ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྩ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། བྱོད་ཏྲགས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་མི་དད་ཀྱི་ཐལ་
འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ།
ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་དེ་རིགས་^①པ་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་
རྒྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཏྲག་པ་དེ་རིགས་
པ་ཡང་དག་གིས་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན། ཏྲག་པ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་
ཡིན་པ་གང་ཞིག ། ཏྲག་པ་ཆད་མས་བྱལ་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཏྲགས་ཆད་མས་བྱལ་

པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བྱད། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་
གྲགས་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔལ་ལྡན་ཆོས་
གྲགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་ཁས་སྦངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པའི་
རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་རྟགས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཆོས་
ཅན། མ་བྱས་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པའི་རྟགས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་
ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་གཏན་
ཆོག་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་
གྲགས་ཀྱིས་རྟག་པ་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རྣམས་སོང་།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཁྱབ་རང་འཕངས་ལྷལ་
ཀྱི་ཆོལ་བ་པ་རོལ་པོའི་སྒོ་དོར་གྲུབ་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་
པའི་ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། རང་རྒྱད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
གཉིས། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞེས། །རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་སྒྲིག་པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་
ཆོལ་གསུམ་འཕེན་བྱས་པ་དེ། རང་རྒྱད་འཕེན་བྱས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་
ཉིད། རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་སྒྲིག་པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཆོལ་གསུམ་འཕེན་མི་བྱས་པའི་
ཐལ་ངག་རྣམ་དག་དེ། རང་རྒྱད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད།

དཔེར་ན། སྤྱི་ཚེས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ་
ཡིན། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན། རྩོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་། རྩོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལས། དང་
པོའི་མཆོན་ཉིད། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་ཞིག །རྩོག་པ་རང་རྒྱུད་
རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་འཕེན་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གསུམ་ཡོད། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །རྩོག་པ་རང་རྒྱུད་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་འཕེན་པ། དབྱེ་ན། བརྒྱད་
ཡོད། འདི་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྤྱི་དོན་ཟུར་དུ་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤྱོད་བལྟ་^①། ཁ་ཅིག །སྤྱི་ཚེས་ཅན། མི་ཏྲག་པར་ཐལ། བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁྲབ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
བ་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་
བསལ་བ་ཡང་མི་འབབ། ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡང་མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་འབབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་བསལ་བ་གཏན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡང་མི་འབབ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཡང་
མི་འབབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཚེས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་
ལྟར་སྤྱང་ཡིན་པར་ཐལ། བསལ་བ་གཏན་མེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན།
ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྤྱང་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་
བར་འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་

འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པས་བྱ་བ་
 བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཆད་
 ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟག་ན་བྱོད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་དེ། སྤྲི་ཆོས་ཅན།
 མ་གྲུས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདིའི་བྱ་བ་པ་ཆད་
 ཞིག ། རྟག་ན་བྱོད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། རྟག་ན་བྱས་པ་ཡིན་པར་བྱད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་
 པ་ཆོས་ཅན། སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱོད་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཆད་མས་ཞེས་ཟེར་ན། ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་
 ཀྱི་ལན་བཏུབ་པའི་ཆེ། སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 སྤྲི་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
 བདག་མེད་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ཆད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། བྱས་པས་གཤགས་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱེད་དོ། །ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་། ཡང་
ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་པར་ཐལ། ཉག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་
ཡིན་པ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་
ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་
པ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། ཟེར་ན་ཅ་བར་མ་བྱུང་། བྱས་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་
དང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འདོད་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས།
ཉགས་གྲུབ་ཏེ། བྱས་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་དེ་བྱས་པས་དག་པའི་
ས་སྤྱོགས་བྱས་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་
སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་། ཅ་བར་
འདོད་ན། བྱས་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ཆོད་མས་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དངོས་འགལ། ཟེར་ན། གཞུང་དོན་ལ་དབྱུང་པ་ནི། ལུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གེ་ན་རེ།
བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། ཏུ་མར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཏུ་མ་པ་ཚུལ་ཅན། ཏུ་མར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
པ་ཁས། འདོད་ན་བུམ་པ་དུ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་གི་མཆན་གཞི་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག །བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་
དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་སྤྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆ་
བཅས་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་
འབྲེལ་བར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་ཤེན་^① ཏུ་མ་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་གཞུང་འདིའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་
ཚུལ་ཅན། རྣམ་ངེས་ལས། ^② ཏུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱུང་
པར་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་
འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བ་

སྤང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་མ་ལ་ཡོད་པའི་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཞེས་
པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ་བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་བྱས་པ་ལ། དར་རྒྱུག་པ་ཁ་ཅིག ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་
དེ་བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་
བར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་
སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཀྱི་
དོན་སྤྱི་དེ་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཏུ་དབུ་མ་སྤང་བ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པ་
དང་། གཞན་སེལ་ཆེན་མོ། པར་ཆད་ཀྱི་དར་རྒྱུག ། ཆད་མ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་སོགས་རྗེ་
ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་དོན་སྤྱི་དེ་བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་
འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་
མཚུངས་པར་གཞན་སེལ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པའི་ཉགས་ཀྱིས་བ་སྤང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་

འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་སྤྲ་ཚོལ་ཡང་དག་དང་དེའི་ཉག་ས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཚོལ་ཡང་དག་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་
 རོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། དཔྱད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །རབ་བྱགས་ཉེན་ནི་བྱུང་འགྱུར་ཏེ། །རང་
 འདོད་ཉག་པའི་བྱད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་ཚུད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མགྲིན་པ་
 བསལ་ནས་སྒྲོལ། །ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་
 གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གི་ཉེན་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་ན།
 སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་སྤྲ་ཚོལ་ཡང་དག་དང་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
 དག་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མ་ཐུན་སྒྲུང་དུ་བྱུང་བ་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱལ་ཆ་བ་ཚུལ་ཀྱི་རྗེའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ཡང་དེ་སྐད་སྐྱབ་པ་པོ་ན་རེ། ཉག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་བདག་
 མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་བ་
 སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་
 སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ཉག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་
 དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཉག་ས་ཀྱིས་བ་སྒྲུང་གི་སྤྱི་ཉག་
 དངོས་རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་
 ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཚུལ་ཅན་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། བ་

སྒྲུབ་གི་སྤྱི་ཉལ་དངོས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཉལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དངོས། ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་བོ། །

༦༥ རོ་མོ་ཚེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་བ་དང་མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་ཚེས་བྱུང་དུ་རོ་མོ་ཞེས་པའི་ཚེས་སྤོས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་གིས་བྱུང་བའི་ནུས་པ་སྤྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྤྱི་བ་ཕྱིར་རྟོག་ཡང་དག་གིས་མ་བྱུང་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚེས་སྤོས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པ་ཞེས་པ་ནུས་སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་དུ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཚེས་སྤོས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་རྟོག་གིས་ཁས་མ་སྒྲུབ་པ་ནུས་སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་ནས། དེ་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་རྟོག་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་དུ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚེས་སྤོས་པ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྤྱི་བ་ཕྱིར་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བརྗོད་དགོས་པ་བཅད་ནས། སྤྱི་མི་ཉལ་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་མ་

བརྗོད་ཀྱང་། སྤྲེའི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲེའི་ལང་དག་གིས་འདོད་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་
གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤྲེའི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྤྲེའི་ལང་དག་གིས་སྤྲེའི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤྲོར་བ་དང་
པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྲེའི་རྟག་
ཅེས་པའི་ངག་ལས་སྤྲེའི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་དང་གཅིག་
གང་ཞིག །^①དེ་སྤྲོར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་ལས། །དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་དབྱེད་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

དེའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྲེའི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྲེའི་
རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། སྤྲེའི་རྟག་པར་འཇིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་
མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲེའི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤྲེའི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲེའི་རྟག་པར་གོ་
བའི་སྒོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། སྤྲེའི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལས་སྤྲེའི་རྟག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
གོ་རུས་ཏེ། དེ་སྤྲེའི་རྟག་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྲེའི་རྟག་པར་འཇིན་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དེས་སྤྲེའི་རྟག་པ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱོད་བ་དང་
རྟགས་ཡང་དག་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་བདེན་པ་གསར་དུ་
དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལྷགས་དང་པོ་མི་
འཐད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།^②གཏན་ཆགས་ཐེ་ཆོས་ལ་བརྗོད་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྲེའི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྤྲེའི་ལང་དག་དེ་སྤྲེའི་

མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་
དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་
ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲུབ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ༡ དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དག་སྐྱེ་ཕྱིར། །དངོས་སུ་སྐྱ་བ་བྱེད་མ་ཡིན་ན། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་
དག་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱ་མ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟོག་མི་
རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། གང་ཟག་དེའི་དོར་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེས་ཆད་མས་
མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚོས་ཅན།
དཔལ་ལྷན་ཚོས་གཤམ་གྱིས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་དོར་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་བསྐྱ་བ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་
དོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་བྲས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཏུ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 དེའི་དོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཏྲགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
 པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
 ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཏྲགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་
 བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་ཏྲགས་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གིས་བྱོད་ཆད་མས་^①གྲུབ་
 པར་ཐལ། བྱོད་དེའི་དོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་^②བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 འདྲའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་དོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་སྐྱ་མི་ཏྲག་པའི་སྟེང་ཏུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་ཟེར་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲགས་ཡང་དག་བྱས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏུ་
 སྐྱབ་པའི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲགས་ཡང་དག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲགས་ཡང་དག་དེ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲགས་
 ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གང་ཟག་དེའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་

ན། གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་
 ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་།
 མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་ཀྱི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལྷགས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོགས་བཏགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། མཐུན་
 སྟོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། གང་ཟག་དེའི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། གང་
 ཟག་དེའི་ལྷགས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་བའི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གྲོལ་ཡང་དག་གི་ལྷགས་ལ། བྱས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་
 བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལྷགས་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོང་གང་
 ཟག་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་

མི་རྟག་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་སྤྱི་མི་རྟག་པ་བསྤྱུབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གི་
 ངོར་བསྤྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་
 ཡང་དག་གིས། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ཆེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་
 ཆོད་མས་བྱུབ་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ཆེ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་
 སྤྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཤོལ་ཡང་དག་གིས་^① ཁྱོད་ཆོད་མས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ངོར་
 བསྤྱུབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཉིས་པ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཆན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་ལ་
 དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རིགས་གཉེར་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་རང་མཆན་
 ཏུ། །འབྲུལ་པ་བསྤྱུབ་བྱའི་མཆན་གཞི་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པའི་
 དོན་སྤྱི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་བསྤྱུབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་མི་
 རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་
 ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཁོ་ན་
 རེ། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། ^②རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གཞན་སེལ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱས་པ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པར་སྤྱང་བ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རིགས་གཉེར་ལས། ཆོགས་དོན་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤྱོད། །མཁས་པ་རྣམས་
 ལ་གདོད་ནས་གྲགས། །ཞེས་བཤད་པས། སྤྱི་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྤྱུབ་པའི་བསྤྱུབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཞེས་བྱ་མི་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེས་བྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཞེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
ཆོག་ས་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་རྩེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ས་དོན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། ❶ ཆོག་ས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ན། །གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན། །ཞེས་
གསུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ས་དོན་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་ཆོག་ས་དོན་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
རྟག་ས་པའི་རྩེ་ས་དཔག་གིས་བྱོད་རྟག་ས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉེར་
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་ས་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ❷ རྩེ་ས་དཔག་གིས་དགག་གཞི་འཇལ་
བར་འདོད་པ་ནི། རྟག་ས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟག་ས་པའི་རྩེ་ས་དཔག་གིས་སྐྱ་མ་རྟག་ས་པར་ཐལ། ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྐྱ་རྟག་ས་པར་ཐལ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
རྟག་ས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །མ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟག་ས་པའི་རྩེ་ས་དཔག་
གིས་སྐྱ་མ་རྟག་ས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་པའི་དག་གིས་སྐྱ་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པའི་དག་དང་། སྐྱའི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་
གཉིས་ཀས་སྐྱ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ❸ གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་གྱི། །བརྗོད་བྱའི་
ཤུག་གྱི་བྱུང་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟགས་པར་ཐལ། འགྲུག་གཉིས་ཤིང་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་འགྲུག་གཉིས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་འགྲུག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་གཉིས་ཤིང་དུ་མཚུངས་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར།^①སྒོ་འཁྱུང་བ་ལ་ཐ་དད་དེ། །དེ་དག་མཚུངས་ཞེས་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་འགྲུག་གཉིས་རྟགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཉིས་ཤིང་དང་ལྡན་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར།^②རྟག་ཏུ་དེ་ཙམ་རྣམ་ཤེས་ན། །གསལ་བ་མི་ཤེས་ཐལ་འགྱུར་བའི། །དེ་ཡི་ཆེ་ན་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ལྡན་འབྲེལ་བ་མ་གཟུང་ཕྱིར། །དེ་དང་ལྡན་དེས་མི་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟགས་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྐྱ་བྱས་པའི་བྱང་གཞིར་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།^③ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་སྐྱ་བྱས་པའི་བྱང་གཞིར་དེས་ན། བྱས་པའི་བདག་ཉིད་དེས་དགོས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་བྱང་ཆོས་སུ་དེས་ན། སྐྱ་ཡང་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་མ་རྟགས་ཟེར་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྐྱ་རྟགས་པར་ཐལ། དེས་མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཁྱོད་རྟགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་

ན་སྤྱི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་ཏྲག་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མི་
 ཏྲག་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱི་ཏྲག་པར་
 ཕྱིར་འདོད་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ^①དགག་ཏྲགས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ལུང་དེས་རིགས་གཉིས་པ་ཁ་ཅིག །ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་
 གི་འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོད་ཡོད་པས་བྱུང་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་
 རྟོག་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འཇུག་
 ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོད་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་
 གྱི་ལུང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན།
 ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་ཀྱི་
 འཇུག་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་མཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
 གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབ་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཏྲགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་
 མི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་རྟོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ངག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་བརྗོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་དགག་པ་གང་ཞིག །རང་བརྗོད་པའི་སྤྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་

རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་
ཕྱང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་ཚོགས་དོན་
ཚོས་ཅན། མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་
ཉོགས་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་བྱེ། ལྷ་གྱུ་
བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། མེད་དགག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བརྗོད་པའི་
སྐྱས་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་འཕང་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱབ་པ་
འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། དགག་ཉགས་ཐམས་
ཅད་ལ་མི་བྱེད་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་ཉོགས་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ཉོགས་ན། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་དེས་པའི་དེས་དོར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དེས་དོར་སྐྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན།
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དང་
སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཉགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་མི་
དེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

ཁ་ཅིག །སྐྱས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་ཉག་པ་དང་། མི་ཉག་པས་བྱེད་པར་དུ་
བྱས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་མི་ཉག་པས་བྱེད་པར་
དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པ་གང་ཞིག །མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

༢༡། །ཕྱོགས་ཆོས་འཁོར་ལོའི་གཏན་ཆིགས་དགའི་
 རེ་མིག་འགོད་ཚུལ་བཅས་
 བཞུགས་སོ། །

ཆད་མའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། མ་ཐུན་དཔེ། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལ་དགུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་
 དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། ❶ ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་
 དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་གསུམ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པ་དགུ་བསྟན་ནས།
 དགུ་པོ་དེའི་རྟགས་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དཔེ་རྣམས་སྟོན་པ་ལ། ❷ གཞུལ་བྱ་བྱས་
 དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་ཚོལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚོལ་བྱུང་རེག་མིན་
 པ། །དེ་དགུ་རྟག་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་དགུ་བསྟན། རྟག་ལ་སོགས་པའོ་
 ཞེས་པའི་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་བརྒྱད་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་ཡང་། ཆིགས་སུ་བཅད་ན། རྟག་དང་མི་རྟག་ཚོལ་བྱུང་དང་། །རྟག་དང་རྟག་དང་
 རྟག་པ་དང་། །ཚོལ་བྱུང་མིན་དང་མི་རྟག་རྟག་དེ་དགུ་བསྟུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར། །སྒྲ་
 དང་སྒྲ་དང་དྲུང་སྒྲ་དང་། །སྒྲ་དང་སྒྲ་དང་དྲུང་སྒྲ་དང་། །དྲུང་སྒྲ་དྲུང་སྒྲ་སྒྲ་དང་ནི། །དེ་
 དགུ་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་འགྱུར། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆིགས་དགུ་པོ་དེ་བཞེར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས། དེ་སྟུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་གཉིས། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་བཞི། དབུས་ཀྱི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཅིག་དང་བཞེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོང་འོག་

གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །ལོགས་གཉིས་འགལ་བའི་གཏན་ཆིགས་སོ། །བྱར་བཞི་
དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ། །དབུས་ན་ཐུན་མོང་མིན་མ་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ^①གཏན་ཆིགས་འབྲུལ་འཁོར་རྣམ་པ་ཡིས། །དཔེ་ཡི་རྣམ་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། །རྣམ་མཁའ་བྱམ་དང་བྱམ་མཁའ་བཞིན། །བྱམ་པ་སྟོག་དང་རྣམ་
མཁའ་བཞིན། །རྣམ་མཁའ་བྱམ་དང་བྱམ་མཁའ་བཞིན། །མཁའ་དང་བྱམ་པ་སྟོག་
བཞིན་དང་། །སྟོག་དང་རྣམ་མཁའ་བྱམ་པ་བཞིན། །བྱམ་པ་སྟོག་དང་རྣམ་མཁའ་
བཞིན། །རྣམ་མཁའ་རྩལ་ཐུན་ལས་བྱམ་རྣམས། །འདི་ནི་ངེས་པའི་དབང་བྱས་ཡིན། །

བཞི་པ་ནི། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མཆོན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་གངས་ངེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །

ལྷ་པ་འཁོར་ལོ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལ། རེ་མིག་དགུ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་
འདི་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད། རེ་མིག་དང་པོ་སྐྱས་ཟེན་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ།
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་སྐྱས་བརྗོད་ལྟ་བུ་ཡིན། རོན་ལ། སྐྱ་ཆོས་ཅན།
རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའ་དང་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་མི་མ་ཐུན་
སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཆོས་
ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དང་རྣམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྟོར་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དང་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པས་བྱབ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་
པ་གཏན་ནས་མེད་དོ། །དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྩལ་བྱང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་

ན་བུམ་པ་དང་སྒྲོག་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་མི་ཏྲག་པ་དེ་དུང་སྒྲ་
 ཚྱུང་བུ་དུ་སྒྲ་བ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྲབ་བྱེད་དང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། ཚྱུང་ལ་མི་ཏྲག་པས་བྲབ། ཚྱུང་མ་
 ཡིན་པ་ལ་མི་ཏྲག་པ་དང་ཏྲག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

རེ་མིག་བར་པ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདི་ལྟར་བཀོད། འཁོར་ལོའི་སྒྲ་ས་
 ཟེན་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་སྒྲ་ཏྲག་
 པར་སྒྲ་བ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ། ཏྲག་
 པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་ཏྲག་པའི་བྲབ་པ་འདོད་པའི་ཆོལ་ངོར་^༡བཀོད་ཆོད་ཡིན་
 བོ། །དོན་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྲག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། བྱས་པ་དེའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 གཏན་མེད་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྲབ་བྱེད། རེ་མིག་དབུས་མ་ལ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་
 སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་
 པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲ་བ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་གསུངས་པ་
 བོ། །མཉན་བྱ་སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲ་བ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆོལ་བའི་ངོ་བོར་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཏན་མེད་དུ་སོང་བའི་དོན་ཡིན་
 ཏེ། ཆོལ་བ་དེས་ཕྱོགས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན།
 ཏྲག་སྟེ། ཚྱུང་ལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་དང་སྒྲོག་བཞིན་
 བོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། ཚྱུང་དུང་སྒྲ་ཏྲག་པར་སྒྲ་བ་པའི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་
 མེད་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་
 པ་ལ་ཚྱུང་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་། ཏྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚྱུང་བུམ་པ་དང་།

ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་པ་སྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རེ་མིག་མཐའ་མ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདི་ལྟར་བཀོད། དུང་སྐྱེ་ཆོས་ཅན།
ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟོག་དང་ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་
བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། མི་རྟག་པ་དུང་སྐྱེ་ཚུལ་བྱང་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ། ཚུལ་བྱང་མ་
ཡིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཡོད། ཚུལ་བྱང་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
དུང་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་དང་སྟོག་
དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཚུལ་བྱང་དེ་དུང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནམ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་གཏན་མེད་དུ་འཇུག་པའི་འོག་
ཏུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོག་ལས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ལ་ཚུལ་བྱང་ཡིན་མིན་
གཉིས་ཡོད། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚུལ་བྱང་གཏན་ནས་མེད་དོ། །ཁྱེ་བྲག་པས་རྟག་
མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མིན་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་འདོད་པའི་དེའི་ངོ་
བོར་སྐྱས་ཟིན་ལ། སྐྱེ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
ནམ་མཁའ་དང་རྟུ་ལ་སྐྱེ་དང་ལས་དང་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཆེ་
གཅིག་ཆེ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཛོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ། དབང་ཤེས་དེ་དེའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ནམ་པ་
གཉིས་གཉིས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྐྱང་། །

ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །

ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་

འགྱུར་གང་ལའང་སྐྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་དུ་ཤྲུའི་དགོ་སྟོང་ཚོས་སྐྱ་བ་

ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱར་བའོ།། དགོའོ།།

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

གསུང་འབུམ་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཚད་མ་རྗེ། རྒྱུ་མོ། ཚད་མ་ནམ་
འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད། ༢༥༤་༡༥།

- [illegible]

- 35 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༩༣་༡༢ ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༢༠་༣། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་༡།
- 37 ལ་༡༩་བ་༤། ལ་༡༩་ན་༥།
- 38 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༡༩་༣།
- 40 ལ་༢༠་ན་༡་བསྟན་ནས། ལ་༢༠་བ་༢་བསྟན་ནས། ལ་༢༠་ན་༡་མཉམ། ལ་༢༠་བ་༢་མཉམ། ལ་༢༠་ན་༢་ཞེས། ལ་༢༠་བ་༤་ཞེས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༥།
- 41 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༥། ལ་༢༠་བ་༢་བསྟེད། ལ་༢༡་ན་༤་བསྟེད།
- 42 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༢། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༡། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡་༥།
- 44 ལ་༢༡་བ་༢་བཤི། ལ་༢༡་བ་༢་བཤི།
- 46 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡་༣། ལ་༢༡་བ་༢་འདགས། ལ་༢༡་བ་༢་འདགས་བྱ། ལ་༢༡་བ་༢་འདགས། ལ་༢༡་བ་༢་འདགས་བྱ།
- 47 ལ་༢༡་ན་༢་འདགས། ལ་༢༡་བ་༢་འདགས་བྱ། ལ་༢༡་ན་༢་འདགས། ལ་༢༡་བ་༤་འདགས་བྱ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། རྟེན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༡་༥།
- 48 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། ༤༠༣་༡༢། ལ་༢༡་བ་༢་བྱུང་བ། ལ་༢༡་ན་༤་བྱུང་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ། ལྷ་ཆོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༩༥་༥༥ ལ་༢༡་བ་༢་དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་བསྟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ལ་༢༡་ན་༥་དངོས་པོ་བྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་བསྟུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན། ༢༥༩་༣། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན། ༢༦༠་༣།
- 49 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༢༠་༣། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། དེགས་ཐེག་དར་རྟེན། ། ༥༩༩་༡། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། དེགས་ཐེག་དར་རྟེན། ། ༥༩༩་༣། ལ་༢༡་ན་༤་དེགས་ཐེག་ཤིག་ལས། ལ་༢༡་བ་༤་དེགས་ཐེག་ཤིག་ལས། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། དེགས་ཐེག་དར་རྟེན། ། ༥༩༩་༤།
- 51 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༩༩་༣། ལ་༢༡་བ་༥་ཆ། ལ་༢༡་ན་༢་ཆ། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། དེགས་ཐེག་དར་རྟེན། ༥༩༩་༡། ལ་༢༡་ན་༢་དགས། ལ་༢༡་བ་༤་དགས། །
- 52 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྩལ་ཆ་བཟེ། རྣམ་འགྲེལ་དར་རྟེན། ། ༢༥༩་༣། ལ་༢༡་བ་༢་ཡིན་ཡང་། ལ་༢༦་ན་༤་ཡིན་ཡང་།
- 53 ལ་༢༡་བ་༤་དུ་ལྷན་ལ་ཆོས་ཙ་བ། ལ་༢༦་ན་༤་དུ་ལྷན་ལ་ཆོས་ཙ་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༥༠་༣།
- 57 ལ་༢༡་བ་༢་བཤི། ལ་༢༡་ན་༤་བཤི།
- 58 ལ་༢༡་ན་༤་རྟགས་བསལ་ཐེ་ཆོས། ལ་༢༡་བ་༥་རྟགས་བསལ་ཐེ་ཆོས།

- ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- [illegible]

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- 153 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༥༣་༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ།
སློབ་དཔོན་ཕྱིགས་སྒྲང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ས། ༣༩་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཕྱིགས་
སྒྲང་། ཚད་མ་མདོ། ༣༩་༡༠།
- 154 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་དེས། ༨༧་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡།
ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། དེགས་ཐིག ༡༡༣་༡༧།
- 155 ག་པ་༣་ན་༩་དངོས་སྙུ་སློབ་དགོས། པ་པ་༣་བ་༣་དངོས་སྙུ་སློབ་དགོས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་
ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་དེས། ༨༧་༣༡།
- 156 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༥༩་༡། ག་པ་༣་བ་པ་གྱི། པ་པ་༩་ན་༩་གྱིས།
- 157 ག་པ་༩་ན་༥་ཞེས། པ་པ་༩་བ་༩་ཞེས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ།
༩༡་༡༩། ག་པ་༩་ན་པ་གྱིས། པ་པ་༩་བ་༥་གྱིས། ག་པ་༩་བ་༣་ཞེས། པ་པ་༩་བ་པ་ཞེས།
- 158 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༥༩་༩།
- 159 ག་པ་༥་ན་༩་ཞེས། པ་པ་༥་བ་༣་ཞེས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་དེས། ༨༧་
༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། དེགས་ཐིག ། ༡༡༩་༡༠། ག་པ་༥་ན་པ་བསྟུབ། པ་
པ་༥་བ་༩་བསྟུབ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༩༡་༣༡།
- 160 ག་པ་༥་བ་༣་ན། པ་པ་༩་ན་༣།
- 161 ག་པ་༩་ན་༣་བའི། པ་པ་༩་བ་༣་བའི། སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༥༩་༩།
- 162 ག་པ་༩་བ་༡་དཔེ་འོ་དོ། པ་པ་༣་ན་༡་དཔེ་འོ་དོ།
- 163 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༨༠་༥།
- 165 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༥༩་༩། ག་པ་༥་ན་ཆོས་ཁྱོལ། པ་པ་༥་བ་ཆོས་ཁྱོལ།
- 166 ག་པ་༥་བ་༩་གྱིས། པ་པ་༩་ན་༩་གྱིས།
- 167 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༨༡་༣
- 168 ག་པ་༩་བ་༣་སྒྲང་། པ་པ་༩་ན་༩་སྒྲང་།
- 169 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད། ༨༡་༩།
- 172 སྐུ་འབྱུང་པར་ས། གསུང་འབྱུང་ཆ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། མར་ལམ་གསལ་བྲེད།
- 173 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཇེ། རྒྱུ་མཛོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༩་༨་༡༩།
- 174 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༩༡་༣༡།
- 175 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཇེ། རྒྱུ་མཛོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༩་༨་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་ས། ༡༠༡། ཚད་མ་པེ། བམ་ཐེ་ཆེན་པོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༠༩་༨་༡༩། ག་པ་༥་བ་༩་དང་། པ་པ་༥་ན་༩་
དག ། ག་པ་༥་བ་ཕྱིགས་གྱི་ཆོས་ནི། པ་པ་༥་ན་པ་ཕྱིགས་གྱི་ནི།
- 176 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༡། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༣༣་༥། ག་པ་༥་ན་པ་ཅེས། རྒྱུར། པ་པ་༥་
བ་༩་ཅེས། རྒྱུར།
- 178 ག་པ་༩་ན་༡་གྱུབ། པ་པ་༩་བ་༣་གྱུབ།

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 242 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༠༥་༡༡། ཅུ་བ་ལས། གྲོགས་འདིས་གཞན་ལ་འདྲ་བར་བྱ། ཅུ་ག་༡༡༡་བ་༥་བསྟར། བ་༡༡༣་བ་༥་བསྟར།
- 243 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༤༤་༣་༣༠། ཅུ་ག་༡༡༣་ན་༥་བཞག། བ་༡༡༣་ན་༥་བཞག།
- 245 ཅུ་རྣམ་ཙ་གལ་ཏེ་ལྷོག་པ་སྤངས་པ་ཡི། ། ཞེས་འཁོད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༤་༥་༥།
- 246 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༠་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། ལྷ་ལྷོ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༡༥་༡༥། ཅུ་ག་༡༡༣་བ་༣་སྟོས། བ་༡༡༤་ན་༥་སྟོས།
- 247 ཅུ་ག་༡༡༣་བ་༤་ཐལ་བའོ། ། བ་༡༡༤་བ་༡་ཐལ་བ།
- 248 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༡་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༡་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། ལྷ་ལྷོ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༣༠་༤། ཅུ་ག་༡༡༤་ན་༥་དེ་དག་གི་ཉགས་ཐེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོས་བསྟེན་པར། བ་༡༡༥་ན་༤་དེ་དག་གི་ཉགས་ཐེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོས་བསྟེན་པར།
- 249 ཅུ་ག་༡༡༤་བ་༣་ཡིན་ཀྱང་། བ་༡༡༥་ན་༥་ཡིན་ཀྱང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༣་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༤་༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༣་༡༤། ཅུ་ག་༡༡༥་ན་༡་ཅེས། བ་༡༡༥་བ་༥་ཅེས།
- 250 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༤༤་༥་༡༥། ཅུ་ག་༡༡༥་ན་༣་ཉག་གནས་ན་ནི་དེའི་ཡི་མིན་བདག་ཅེས། བ་༡༡༥་བ་༥་ཉག་གནས་ན་ནི་དེའི་ཡི་མིན་བདག་ཅེས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༣་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༣་༡༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། ༤༤་༥་༡༥།
- 251 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རང་འགྲེལ། ༡༠༡༤་༣།
- 252 ཅུ་ག་༡༡༤་ན་༤་ཞེས་པས། བ་༡༡༤་བ་༥་ཞེས་པས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཚད་མ་ཅེ།
- 253 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། ལྷ་ལྷོ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༣༠་༡༥།
- 254 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། ལྷ་ལྷོ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༣༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཞེ་བ་འཛོ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ། ༤༣་༣༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ། ༤༥་༤།
- 255 ཅེས་པའི་ལྷ་བཞག། ༡༥། ས་བཏ་ཀུན་དག་འཁྱུ་མཆན། རིགས་གཏེར། ༤་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ། ༤༥་༤་༡༡། ཅུ་ག་༡༡༥་བ་༣་གསལ། བ་༡༡༥་ན་༤་གསལ།
- 256 ཅེས་པའི་ལྷ་བཞག། ༡༥། ས་བཏ་ཀུན་དག་འཁྱུ་མཆན། རིགས་གཏེར། ༡༠་༥།
- 257 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབྱ་མ་ཞ། སྟོབ་དཔོན་སྟུང་རས་གཟིགས་བརྒྱུ་ཞུགས། ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ཁྱེར་འགྲེལ་པ། ༡༠༡༤་༡༥། ཅུ་ག་༡༡༥་བ་༣་འཕེན་པ་དང་། བ་༡༡༤་ན་༤་འཕེན་པ་དང་།

- [illegible]

- [illegible]

- 357 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། ཚད་མ་མདོ། ༤༥། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ།
 ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། རང་འགྲེལ། ༤༥། ག་ཏ་ན་མ་ཞེས། བ་མ་ན་ཏ་ཞེས། བ་ཏ་ན་ལ་ཞེས། བསྟན་འགྲུང་
 དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཇ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ༤༤༤། ༡༥།
- 358 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༤། ཚད་མ་ཇེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ འཐད་ལྡན་ཆེ་བའམ་ཚད་མ་རྣམ་པར་དེས་པའི་འགྲེལ་
 བཤད། ༡༡༣༡།
- 359 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༥། ཚད་མ་ཡེ། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ༥༥༥།
 ག་མ་བ་ལ་མདོ་གཅིག་ བ་མ་ན་ཏ་མདོ་གཅིག་ བ་མ་ན་མ་མདོ།
- 360 སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༥༥། ག་མ་བ་ཏ་གཞན་གྱིས་དེས་སུ་འཇུག་པའི།
 བ་མ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་དེས་སུ་འཇུག་པའི། བ་མ་བ་སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།
 ༥༥༤༥། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་དེས། ༤༤༥༡། སྟོ་འབྲུམ་པར་
 མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་དེས་རྟེན་ཆེན། ༥༥༥༡། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༥༤༥།
- 361 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། ཚད་མ་མདོ། ༤༥། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ།
 ༤༥། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༥༤༤།
- 362 ག་ལ་བ་ལ་ཡང་། བ་ལ་ན་ལ་ཡང་། བ་ལ་ན་ལ་ཡང་།
- 363 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༥༤༤། ག་ལ་ན་ཏ་དེ་དེ་ལྟར།
 བ་ལ་བ་མ་དེ་དེ་ལྟར། བ་ལ་བ་ཏ་དེ་དེ་ལྟར། ག་ལ་ན་ལ་བཞག ། བ་ལ་བ་ལ་བཞག ། བ་ལ་བ་ལ་བཞག །
- 364 ག་ལ་བ་མ་ཞེས། བ་ལ་ན་ལ་ཅེས། བ་ལ་ན་ལ་ཞེས།
- 365 ག་ལ་བ་ལ་ཡང་། བ་ལ་བ་ལ་ཡང་། བ་ལ་བ་མ་ཡང་།
- 366 ག་ལ་ན་ལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི། བ་ལ་ན་ལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི། བ་ལ་ན་ལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི། ག་ལ་ན་ལ་གཞུང་འདི། བ་ལ་ན་ལ་གཞུང་འདི། བ་
 ལ་ན་ལ་གཞུང་འདི། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༥༤༤། ག་
 ལ་ན་ལ་རྩ་མས། བ་ལ་བ་མ་རྩ་མས། བ་ལ་ན་ལ་རྩ་མས། ག་ལ་བ་ཏ་བྱེད། བ་ལ་བ་མ་བྱེད། བ་ལ་བ་ཏ་བྱེད།
- 368 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༥༤༤།
- 374 ག་ཏ་ན་མ་སོང་བའི། བ་ཏ་ན་ལ་སོང་བ། བ་ཏ་མ་བ་ཏ་སོང་བའི།
- 379 ག་ཏ་ན་ལ་བཞག བ་ཏ་མ་བ་ཏ་བཞག བ་ཏ་མ་ན་ལ་བཞག ག་ཏ་མ་བ་ཏ་ཞེས་བ། བ་ཏ་མ་ན་ལ་ཞེས་བ། བ་ཏ་མ་བ་ལ་ཞེས་བ།
 ག་ཏ་མ་བ་ཏ་ཞེས་བ། བ་ཏ་མ་ན་ལ་ཞེས་བ། བ་ཏ་མ་བ་ལ་ཞེས་བ།
- 380 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། རང་འགྲེལ། ༤༥། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ།
 ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་། རང་འགྲེལ། ༤༥། བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་
 ཕྱོགས་སྒང་། རང་འགྲེལ། ༤༥།
- 281 བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཚད་མ་ཆེ། ལྷ་དབང་ལྷོ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བ། ༥༥༤༤། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ།
 གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ༥༥༤༤། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། ཐར་ལམ་

- [illegible]

- [illegible]

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

ལྷང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 513 འཕྲུལ་ལྷན་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་རེས། ༥༥༦་༣། འཕྲུལ་ལྷན་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༥། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་། གཏན་ཆེགས་འཁོར་ལོ། ༥༥༥་༡༡།
- 514 འཕྲུལ་ལྷན་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཆད་མ་ཅེ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་། གཏན་ཆེགས་འཁོར་ལོ། ༥༥༥་༩།
- 515 འག་ན་ན་ལ་ཆོལ་ངོར་སམ་བཞོད་བའི། ཉོན་ཡིན་ལ། བ་ན་བ་ལ་ཆོལ་ངོར་སམ་བཞོད་ཆོད་ཡིན་ནོ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་ཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་བྲག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།

དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་འོག །པར་བྱེན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆུན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་

འོག་མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱེ་ལོ་ (2011) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།
མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤྱིད་དུ། Height 23.50cm

བྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་སྟངས་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།